

การบริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ ๒๑ โรงเรียนพระปริยัติธรรม
แผนกสามัญศึกษา สังกัดสำนักงานพระพุทธศาสนาจังหวัดชัยภูมิ
EDUCATIONAL INSTITUTION ADMINISTRATION IN 21ST CENTURY OF
PHRAPARIYATTI SCHOOLS (GENERAL EDUCATION) UNDER
THE OFFICE OF BUDDHISM, CHAIYAPHUM PROVINCE

พระปลัดสมควร ปญญาวชิโร (ปลื้มสุด)

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา
ตามหลักสูตรปริญญาพุทธศาสตรมหาบัณฑิต
สาขาวิชาพุทธบริหารการศึกษา

บัณฑิตวิทยาลัย
มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย
พุทธศักราช ๒๕๖๑

การบริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ ๒๑ โรงเรียนพระปริยัติธรรม
แผนกสามัญศึกษา สังกัดสำนักงานพระพุทธศาสนาจังหวัดชัยภูมิ

พระปลัดสมควร ปณญาวชิโร (ปลื้มสุด)

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา
ตามหลักสูตรปริญญาพุทธศาสตรมหาบัณฑิต
สาขาวิชาพุทธบริหารการศึกษา

บัณฑิตวิทยาลัย
มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย
พุทธศักราช ๒๕๖๑

(ลิขสิทธิ์เป็นของมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย)

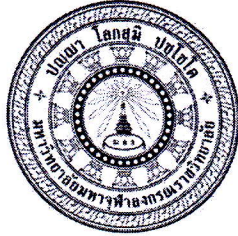
Educational Institution Administration in 21st Century of
Phrapariyatti Schools (General Education) under the
Office of Buddhism, Chaiyaphum Province

Phrapalad Somkhuan Paññāvajiro (Pluemsut)

A Thesis Submitted in Partial Fulfillment of
the Requirements for the Degree of
Master of Arts
(Buddhist Educational Administration)

Graduate School
Mahachulalongkornrajavidyalaya University
C.E. 2018

(Copyright by Mahachulalongkornrajavidyalaya University)

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย อนุมัติให้บัณฑิตวิทยาลัยเรื่อง
“การบริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ ๒๑ โรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา สังกัด
สำนักงานพระพุทธศาสนาจังหวัดชัยภูมิ” เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา ตามหลักสูตรพุทธศาสตร
มหาบัณฑิต สาขาวิชาพุทธบริหารการศึกษา

(พระมหาสมบุรณ์ วุฑฒิกโร, ดร.)

คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

คณะกรรมการตรวจสอบวิทยานิพนธ์

ประธานกรรมการ

(รศ. ดร.สุทธิพงษ์ ศรีวิชัย)

กรรมการ

(รศ. ดร.สำเร็จ ยุธชัย)

กรรมการ

(ดร.สุนทร สายคำ)

กรรมการ

(ผศ. ดร.ธีระศักดิ์ บึงมุ่ม)

คณะกรรมการควบคุมวิทยานิพนธ์

ดร.สุนทร สายคำ

ประธานกรรมการ

ผศ. ดร.ธีระศักดิ์ บึงมุ่ม

กรรมการ

ชื่อผู้วิจัย

(พระปลัดสมควร ปญญาวิโร)

- ชื่อวิทยานิพนธ์** : การวิจัยเรื่องการบริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ ๒๑ โรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา สังกัดสำนักงานพระพุทธศาสนาจังหวัดชัยภูมิ
- ผู้วิจัย** : พระปลัดสมควร ปณณฺวชิโร (ปลื้มสุด)
- ปริญญา** : พุทธศาสตรมหาบัณฑิต (พุทธบริหารการศึกษา)
- คณะกรรมการควบคุมวิทยานิพนธ์**
- : ดร.สุนทร สายคำ, อส.บ. (วิศวกรรมไฟฟ้า)
 - ศษ.ม. (เทคโนโลยีการศึกษา), พธ.ด. (พุทธบริหารการศึกษา)
 - : ผศ. ดร.ธีระศักดิ์ บึงมูม, กศ.บ. (ภาษาไทย),
 - กศ.ม. (จิตวิทยาการให้คำปรึกษา), ปร.ด. (การบริหารการศึกษา),
- วันสำเร็จการศึกษา** : ๙ มกราคม ๒๕๖๒

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์ ๑) เพื่อศึกษาสภาพการบริหารโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา สังกัดสำนักงานพระพุทธศาสนาจังหวัดชัยภูมิในศตวรรษที่ ๒๑ ๒) เพื่อศึกษาแนวทางในการส่งเสริมและพัฒนากการบริหารโรงเรียนพระปริยัติธรรมแผนกสามัญศึกษา สังกัดสำนักงานพระพุทธศาสนาจังหวัดชัยภูมิในศตวรรษที่ ๒๑ ใช้รูปแบบการวิจัยแบบผสม โดยการวิจัยเชิงปริมาณ กลุ่มตัวอย่างได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษา และครูผู้สอน จำนวนทั้งสิ้น ๑๐๐ รูป/คน กำหนดขนาดของกลุ่มตัวอย่างโดยใช้ตามตารางของเครซีและมอร์แกน โดยการสุ่มอย่างง่าย และการวิจัยเชิงคุณภาพ ใช้กลุ่มเป้าหมายจำนวน ๑๒ รูป/คน โดยการเลือกแบบเจาะจง เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล การวิเคราะห์ข้อมูลเชิงปริมาณ ได้แก่แบบสอบถาม มีค่าความเชื่อมั่น .๙๗ และแบบสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้างวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูป สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลเชิงปริมาณ ใช้ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน การทดสอบ t-test และ F-test (OneWay ANOVA) วิเคราะห์ข้อมูลเชิงคุณภาพ โดยการวิเคราะห์เชิงพรรณนา

ผลการวิจัยพบว่า

๑. สภาพการบริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ ๒๑ โรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา สังกัดสำนักงานพระพุทธศาสนาจังหวัดชัยภูมิ ผลการวิจัย พบว่า ผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอน มีความคิดเห็นต่อการบริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ ๒๑ อยู่ในระดับมากทุกด้าน โดยเรียงลำดับมาก ไปหาน้อยตามลำดับ คือ ด้านการบริหารงานวิชาการ รองลงมาคือ ด้านการบริหารงานทั่วไป และด้านการบริหารงานบุคคล ส่วนด้านที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุดคือ ด้านการบริหารงานงบประมาณ

๒. แนวทางการการบริหารโรงเรียนพระปริยัติธรรมแผนกสามัญศึกษา สังกัดสำนักงานพระพุทธศาสนาจังหวัดชัยภูมิในศตวรรษที่ ๒๑ มีดังนี้ ด้านความยืดหยุ่นและการปรับตัว ด้านการริเริ่มสร้างสรรค์และการเป็นตัวของตัวเอง ด้านทักษะด้านสังคมและทักษะข้ามวัฒนธรรม ด้านการเป็นผู้สร้างหรือผลิตและรับผิดชอบเชื่อถือได้ และด้านภาวะผู้นำและความรับผิดชอบ การพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษาให้ทันสมัยสามารถตอบสนองความต้องการของผู้เรียนการจัดการเรียน

การสอนโดยใช้สื่อเทคโนโลยีที่สอดคล้องกับการเปลี่ยนแปลงของโลกมีการใช้วัตกรรมการคอมพิวเตอร์ที่ทันสมัย เพื่อพัฒนาระบบการวัดผล ประเมินผล อย่างมีประสิทธิภาพส่งเสริมการพัฒนาแหล่งเรียนรู้ในชุมชนและระบบเทคโนโลยีการสื่อสารเพื่อข้อมูลข่าวสารที่ทันสมัยสู่มีการใช้เทคโนโลยีการสื่อสารที่ทันสมัยในการแนะแนวได้อย่างเหมาะสม คุ่มค่า และเกิดประโยชน์สูงสุด

- Thesis Title** : Educational Institution Administration in 21st Century of Phrapariyatti Schools (General Education) under the Office of Buddhism, Chaiyaphum Province
- Researcher** : Phrapalad Somkhuan Paññāvajiro (Pluemsut)
- Degree** : Master of Arts (Buddhist Educational Administration)
- Thesis Supervisory Committee**
- : Dr. Sunthon Saikham, B.Ind.Tech. (Electrical Engineering) M.Ed. (Educational Technology), Ph.D. (Buddhist Educational Administration)
 - : Asst. Dr. Theerasak Bungmoom, B.Ed. (Thai), M.A. (Counseling Psychology) Ph.D. (Educational Administration)
- Date of Graduation** : January 9, 2019

Abstract

The aims of this mixed method research were: 1) to study the conditions of administration of Phrapariyatti dhamma schools under the Office of Buddhism in Chaiyaphum province in the 21st century; 2) to study the ways to promote and develop the administration of Phrapariyatti dhamma schools under the Office of Buddhism in Chaiyaphum province in the 21st century. The samples used in the quantitative research were 100 of educational administrators and teachers, selected by simple random based on the method of Krejcie & Morgan. The target group included 12 of the samples selected by purposive sampling. The tools used in this study were a questionnaire with its reliability value of .97 and the structured interview. The statistics used in data analysis were: Percentage, Mean, Standard Deviation, t-test and f-test (One Way ANOVA) while the obtained qualitative data were interpreted through the descriptive analysis.

The research results were as follows:

1) The mean scores of samples' opinions on the conditions of administration of Phrapariyatti dhamma schools under the Office of Buddhism in Chaiyaphum province in the 21st century were at a high level. The highest can be seen in the aspect 'academic administration', followed by 'general affairs administration', 'personnel administration' and 'financial administration' respectively.

2) The ways to promote and develop the administration of Phrapariyatti dhamma schools under the Office of Buddhism in Chaiyaphum province in the 21st

century are that the school curriculum should be up-to-date to meet the needs of learners; the teaching and learning by using technology media should be consistent with global changes by using modern computer innovations to develop effective evaluation systems, to promote community learning resources and communication technology systems to update information by using modern communication technology for appropriate guidance, cost-effectiveness and highest benefits.

กิตติกรรมประกาศ

วิทยานิพนธ์นี้สำเร็จลงได้ด้วยความช่วยเหลือจากบุคลากรหลายด้าน ผู้วิจัยต้องขอขอบพระคุณผู้ที่มีส่วนสำคัญอย่างยิ่งคือ อาจารย์ ดร.สุนทร สายคำ ประธานกรรมการควบคุมวิทยานิพนธ์ ผศ.ดร.ธีระศักดิ์ บึงมุ่ม คณะกรรมการควบคุมวิทยานิพนธ์ ที่ได้กรุณาสละเวลาให้คำปรึกษาและตรวจแก้ไขวิทยานิพนธ์ฉบับนี้อย่างละเอียด เพื่อให้เนื้อหาของงานวิจัยมีความถูกต้องชัดเจน สมบูรณ์ยิ่งขึ้น ขอขอบขอบคุณผู้รู้ทุกท่านที่ช่วยกลั่นกรอง และขัดเกลาวิทยานิพนธ์เล่มนี้ให้มีคุณค่ามากยิ่งขึ้น

ขอขอบคุณผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือวิจัยคือ เจ้าอธิการบุญช่วย โชติวิโส,ดร., อาจารย์ดร.สังวาลย์ เพ็ญยุระ, อาจารย์ ดร.สมปอง ชาสิงห์แก้ว, อาจารย์ ดร.สมควร นามศรีฐาน, ผศ.ดร.ประยูร แสงใส ตลอดจนคณาจารย์มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย และอาจารย์พิเศษทุกท่าน ที่ได้ประสาทวิชาความรู้และคำแนะนำในด้านต่างๆ แก่ผู้วิจัยด้วยความเมตตาและให้โอกาสในการเรียนรู้แก่ศิษย์ด้วยความปรารถนาดีอย่างยิ่ง

ขอขอบคุณผู้อำนวยการตลอดถึงบุคลากรทางการศึกษาโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษาในจังหวัดชัยภูมิ ทั้ง ๖ โรงเรียน และเจ้าหน้าที่ปริยัติธรรมกลุ่ม ๑๑ ทุกรูป/ท่าน ที่ได้ให้ความอนุเคราะห์ในการเก็บรวบรวมข้อมูลในการดำเนินการจัดทำงานวิจัยครั้งนี้สำเร็จลุล่วงด้วยดี

ขอขอบคุณเจ้าหน้าที่ศูนย์บัณฑิตฯ ทุกท่านที่ให้ความเมตตาอนุเคราะห์ในเรื่องเอกสารต่างๆ เพื่อนิสิต สาขาพุทธบริหารการศึกษา ทุกรูป/ท่าน ทั้งภาคปกติและสมทบ ที่ได้ร่วมฝ่าฟันอุปสรรคมาด้วยกันจนทำให้มีวันนี้ได้ ตลอดจนผู้ที่คอยผลักดันและให้กำลังใจ คือท่านพระครูสุวรรณจันทรังษี เจ้าคณะอำเภอหนองบัวแดง ที่ได้มอบทุนการศึกษาครั้งนี้ สุดท้ายขอขอบคุณครอบครัวของผู้วิจัย ที่คอยสนับสนุนและเป็นกำลังใจด้วยดีเสมอมา

คุณงามความดีและประโยชน์ที่เกิดจากการทำวิทยานิพนธ์ฉบับนี้ ผู้วิจัยขอน้อมอุทิศเป็นเครื่องสักการบูชาคุณพระศรีรัตนตรัย คุณบิดา มารดา ปู่ ย่า ตา ยาย ครูอาจารย์ ทุกท่าน ที่มีส่วนในวิทยานิพนธ์เล่มนี้ ขออนุโมทนาขอบคุณผู้มีอุปการคุณทุกท่านที่ให้การสนับสนุน และให้กำลังใจแก่ผู้วิจัยครั้งนี้

พระปลัดสมควร ปณฺญาวชิโร (ปลื้มสุด)

๙ มกราคม ๒๕๖๒

สารบัญ

เรื่อง	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย	ก
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ	ข
กิตติกรรมประกาศ	จ
สารบัญ	ฉ
บทที่ ๑ บทนำ	๑
๑.๑ ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา	๑
๑.๒ คำถามวิจัย	๔
๑.๓ วัตถุประสงค์ของการวิจัย	๔
๑.๔ ขอบเขตของการวิจัย	๔
๑.๕ นิยามศัพท์เฉพาะที่ใช้ในการวิจัย	๖
๑.๖ ประโยชน์ที่ได้รับจากการวิจัย	๘
บทที่ ๒ แนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	๙
๒.๒ หลักการแนวคิดการบริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน	๒๖
๒.๓ แนวคิดเกี่ยวกับการบริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ ๒๑	๔๑
๒.๔ การบริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ ๒๑ โรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา ประกอบไปด้วย ๕ ด้าน	๕๑
๒.๕ บริบทสำนักงานพระพุทธศาสนาจังหวัดชัยภูมิ	๕๙
๒.๖ งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	๖๔
บทที่ ๓ วิธีการดำเนินการวิจัย	๗๘
๓.๑ รูปแบบการวิจัย	๗๘
๓.๒ ประชากรกลุ่มตัวอย่าง และกลุ่มเป้าหมาย	๗๘
๓.๓ เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย	๗๙
๓.๔ การเก็บรวบรวมข้อมูล	๘๓
๓.๕ การวิเคราะห์ข้อมูล	๘๓
๓.๖ สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล	๘๔
บทที่ ๔ ผลการวิจัย	๘๕
๔.๑ สัญลักษณ์ที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล	๘๕
๔.๒ ผลการวิเคราะห์ข้อมูล	๘๕
๔.๔ ผลวิเคราะห์การสัมภาษณ์	๙๔

บทที่ ๕	สรุปผล อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ	๙๗
	๕.๑ สรุปผลการวิจัย	๙๗
	๕.๒ อภิปรายผลผลการวิจัย	๑๐๐
	๕.๓ ข้อเสนอแนะ	๑๐๖
	บรรณานุกรม	๑๐๘
	ภาคผนวก	๑๑๒
	ภาคผนวก ก. เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลเพื่อการวิจัย	๑๐๐
	ภาคผนวก ข. รายนามผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือการวิจัย (IOC)	๑๑๒
	ภาคผนวก ค. หนังสือขอความร่วมมือเป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือการวิจัย	๑๑๔
	ภาคผนวก ง. ค่าดัชนีความสอดคล้อง IOC ของแบบสอบถามเพื่อการวิจัย	๑๒๐
	ภาคผนวก จ. หนังสือขออนุญาตแจกแบบสอบถามและสัมภาษณ์เพื่อการวิจัย	๑๓๐
	ประวัติผู้วิจัย	๑๓๙
	๑๓๑	
	ประวัติผู้วิจัย	๑๓๗

บทที่ ๑

บทนำ

๑.๑ ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

การศึกษาพระปริยัติธรรมแผนกสามัญศึกษาเป็นการศึกษาที่รัฐกำหนดให้เพิ่มขึ้นตามความประสงค์ของคณะสงฆ์โดยพระปราชญ์ของสมเด็จพระอริยวงศาคตญาณสมเด็จพระสังฆราชสกลมหาสังฆปริณายก (จวน อุฏฐายีมหาเถระ) ว่า “การศึกษาทางโลกเจริญก้าวหน้ามากขึ้นตามความเปลี่ยนแปลงของโลกการศึกษาพระปริยัติธรรมก็ต้องอนุวัตไปตามความเปลี่ยนแปลงของโลกบ้างจึงเห็นสมควรที่จะมีหลักสูตรในการเรียนพระปริยัติธรรมเพิ่มขึ้นอีกแผนกหนึ่งคือหลักสูตรพระปริยัติธรรมแผนกสามัญศึกษาทั้งนี้เพื่อให้ผู้ศึกษาได้มีโอกาสบำเพ็ญตนให้เป็นประโยชน์ทั้งทางโลกและทางธรรมควบคู่กันไป” ซึ่งกระทรวงศึกษาธิการได้ประกาศระเบียบกระทรวงว่าด้วยโรงเรียนพระปริยัติธรรมแผนกสามัญศึกษาขึ้นเมื่อวันที่๒๐กรกฎาคม๒๕๑๔และระเบียบกระทรวงศึกษาธิการว่าด้วยโรงเรียนพระปริยัติธรรมแผนกสามัญศึกษา พ.ศ.๒๕๓๕เพื่อเป็นแนวทางดำเนินการจัดการศึกษาและส่งเสริมสนับสนุนของกรมการศาสนากระทรวงศึกษาธิการในสมัยนั้น

ในปี พ.ศ. ๒๕๔๕ได้มีพระราชบัญญัติปรับปรุงกระทรวงทบวงกรมให้มีหน่วยงานที่ดูแลรับผิดชอบงานคณะสงฆ์และพัฒนากิจการพระพุทธศาสนาโดยตรงคือสำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติ ซึ่งแยกมาจากกรมการศาสนาตั้งนั้นเพื่อให้การส่งเสริมสนับสนุนการจัดการศึกษาโรงเรียนพระปริยัติธรรมแผนกสามัญศึกษาเป็นไปอย่างต่อเนื่องมีระเบียบควบคุมการดำเนินงานที่ชัดเจน สำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติจึงได้ออกระเบียบสำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติว่าด้วยโรงเรียนพระปริยัติธรรมแผนกสามัญศึกษา พ.ศ. ๒๕๔๖โดยมีวัตถุประสงค์ที่จะให้การศึกษาในโรงเรียนดังกล่าวเป็นประโยชน์ต่อฝ่าย ศาสนจักรและฝ่ายบ้านเมืองกล่าวคือทางฝ่าย ศาสนจักรก็จะได้ ศาสนทายาทที่ดีมีความรู้ความเข้าใจในหลักธรรมทางพระพุทธศาสนาอย่างแท้จริงเป็นผู้ประพฤติปฏิบัติชอบดำรงอยู่ในสมณธรรมสมควรแก่ภาวะสามารถธำรงและสืบต่อพระพุทธศาสนาให้เจริญสถาพรต่อไปและถ้าหากพระภิกษุสามเณรเหล่านี้ลาสิกขาไปแล้วก็สามารถเข้าศึกษาต่อในสถานศึกษาของรัฐได้หรือเข้ารับราชการสร้างประโยชน์ให้ก้าวหน้าแก่ตนเองและบ้านเมืองสืบต่อไปด้วยเช่นกัน^๑

การศึกษาเป็นปัจจัยที่สำคัญยิ่งในการพัฒนาประเทศ โดยเฉพาะอย่างยิ่งในการพัฒนาคน ซึ่งเป็นทรัพยากรที่มีคุณค่ายิ่งกว่าทรัพยากรใด ๆ คุณภาพของคนเป็นสิ่งสำคัญต่อความเจริญก้าวหน้าของประเทศแม้ประเทศที่มีทรัพยากรธรรมชาติอันจำกัด หากพลเมืองมีคุณภาพประเทศนั้นก็จะมี ความเจริญก้าวหน้า แต่คนจะมีคุณภาพมากน้อยเพียงใดนั้นย่อมขึ้นอยู่กับประสิทธิภาพในการจัด

^๑ สำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติ,คู่มือปฏิบัติงานโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา, (กรุงเทพมหานคร:สำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติ,๒๕๕๗), หน้า ๑.

การศึกษา รัฐเห็นความสำคัญของการจัดการศึกษาจึงได้ปรับโครงสร้างการบริหารและการจัดการศึกษารูปแบบใหม่ตามพระราชบัญญัติการจัดการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๔๒ แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๔๕ ซึ่งต้องปรับเปลี่ยนสถานภาพขององค์กรที่มีอยู่เดิมของหน่วยงานในกระทรวงศึกษาธิการตามโครงสร้างใหม่โดยยึดหลักการจัดโครงสร้างองค์กรการแบ่งส่วนงานให้มีเอกภาพด้านนโยบาย และมีความหลากหลายในการปฏิบัติ การกระจายอำนาจไปสู่เขตพื้นที่การศึกษา สถานศึกษาและองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น การมีส่วนร่วมขององค์กรชุมชน องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น องค์กรเอกชน องค์กรวิชาชีพ สถาบันศาสนา สถานประกอบการ สถาบันทางสังคมอื่น ทั้งนี้โดยมุ่งให้องค์กรทุกระดับ และองค์กรอิสระในกำกับของกระทรวง เป็นองค์กรขนาดเล็ก กะทัดรัด มีความคล่องตัวในการบริหารงานให้มีประสิทธิภาพเกิดประสิทธิผล และเป็นการปรับปรุงเปลี่ยนแปลงที่ไม่กระทบต่อสิทธิหรือสถานภาพซึ่งจะก่อให้เกิดผลเสียต่อบุคลากรประจำการ ทั้งนี้โดย

๒ คำนึงถึงความเสมอภาคเท่าเทียมเท่าเทียมกันเกิดคุณภาพและเป็นธรรม^๒

โดยที่พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๔๒ แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๔๕ และแก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ ๓) พ.ศ. ๒๕๕๓ ได้กำหนดไว้ในหมวดที่ ๒ มาตรา ๑๒ ว่า “นอกเหนือจากรัฐเอกชนและองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นให้บุคคลครอบครัวองค์กรชุมชนองค์กรเอกชนองค์กรวิชาชีพสถาบันศาสนาสถานประกอบการและสถาบันสังคมอื่นมีสิทธิในการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐาน ทั้งนี้ให้เป็นไปตามกฎกระทรวง” และมาตรา ๑๘ (๒) กำหนดว่า “โรงเรียนได้แก่โรงเรียนของรัฐโรงเรียนเอกชนและโรงเรียนที่สังกัดสถาบันพระพุทธศาสนาหรือศาสนาอื่น” ดังนั้นจึงถือได้ว่าโรงเรียนพระปริยัติธรรมแผนกสามัญศึกษาเป็นสถานศึกษาขั้นพื้นฐานแห่งหนึ่งตามพระราชบัญญัตินี้ ในการนี้เพื่อให้สอดคล้องกับข้อความในมาตรา ๑๒ และมาตรา ๑๘ (๒) แห่งพระราชบัญญัตินี้ กระทรวงศึกษาธิการได้ออกกฎกระทรวงว่าด้วยสิทธิในการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานโดยสถาบันพระพุทธศาสนา พ.ศ. ๒๕๔๘ เพื่อให้เป็นไปตาม พ.ร.บ. การศึกษาแห่งชาติ^๓

ในปัจจุบันของโรงเรียนพระปริยัติธรรมแผนกสามัญศึกษาเริ่มตั้งแต่การมีกฎหมายกำหนดให้มีการบริหารจัดการศึกษาเป็นวิชาชีพชั้นสูงและมีมาตรฐานวิชาชีพความจำเป็นในการยกระดับการศึกษาที่ยังไม่เป็นที่ยอมรับจากสังคมในวงกว้างความไม่ชัดเจน ในอัตลักษณ์ของการจัดการศึกษาที่สอดคล้องกับบริบทที่ควรจะเป็นอย่างแท้จริงประสิทธิภาพของระบบการดำเนินการด้านการบริหารจัดการและการจัดการศึกษาที่ยังไม่มีทิศทางการพัฒนาและขาดความชัดเจนในการสร้างเอกภาพทางการบริหารให้กับกลุ่มโรงเรียน และสำนักงานพระพุทธศาสนาจังหวัดเนื่องจากโรงเรียนพระปริยัติธรรมต้องเปิดโอกาสให้เด็กได้รับการศึกษาเท่าเทียมกันกับโรงเรียนในระบบปกติฉะนั้นบุคลากรที่เข้ามาสอนเป็นพระ คุณภาพการศึกษาของความเป็นครูยังไม่พร้อม สอนได้แต่สอนไม่เป็นระบบการถ่ายทอดเทคโนโลยีไม่เทียบเท่ากับอาจารย์ที่จบจากสายวิชาสามัญมาโดยตรงและนอกจากนั้นยังพบว่าการสร้างพันธสัญญาการดำเนินงานและการจัดการศึกษาเพื่อการสร้างศาสนทายาท ที่เป็นไป

^๒ (กระทรวงศึกษาธิการ, ๒๕๔๖, หน้า ๙)

^๓ พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๔๒ แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๔๕ และแก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ ๓) พ.ศ. ๒๕๕๓.

ในทิศทางเดียวกัน ยังไม่ได้มีการกำหนดให้มีขึ้นอย่างเป็นทางการจะเป็นรูปธรรมจะมีเพียงการดำเนินงานตามกรอบแนวปฏิบัติของสำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติเป็นสำคัญอีกทั้งโรงเรียนพระปริยัติธรรมแผนกสามัญศึกษาการพัฒนาไม่เด่นชัด อันเป็นแนวทางของการจัดการศึกษาในบริบทพื้นที่นั้นๆ เพื่อสร้างศาสนทายาทและดำเนินการเผยแผ่พระพุทธศาสนาแก่ชุมชนในพื้นที่อย่างมีประสิทธิภาพ^๕

บทบาทผู้บริหารสถานศึกษายุคไร้พรมแดน แม้ว่าจะมีการเคลื่อนไหวระดับชาติเกี่ยวกับการบริหารจัดการศึกษาแห่งศตวรรษที่ ๒๑ จะมีมาแล้วตั้งแต่เดือนธันวาคม พ.ศ. ๒๕๕๓ ด้วยการจัดประชุมผู้บริหารสถานศึกษาระดับมัธยมโดยสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน รวมทั้งมีการประชุมทางวิชาการ บทความข้อเขียนเกี่ยวกับทักษะแห่งศตวรรษที่ ๒๑ เนื่องจากการขาดแคลนแรงงานทักษะขั้นสูงซึ่งกำลังกลายเป็นแนวโน้มสำคัญของโลก แต่การเคลื่อนไหวในเรื่องดังกล่าวขาดความต่อเนื่องจริงจังของทุกฝ่าย การไม่มีเจ้าภาพองค์กรที่เป็นหลักในการประสานงานและดำเนินการในเรื่องนี้อย่างจริงจัง ถือเป็นความท้าทายอย่างยิ่งสำหรับผู้บริหารสถานศึกษาในยุคไร้พรมแดน การอยู่นิ่งเฉย การทำแบบเดิม ๆ ตามที่เคยชิน การรอรับนโยบายจากเบื้องบนแต่ฝ่ายเดียว ขณะที่การเมืองการปกครองไม่มีเสถียรภาพ ล้วนสร้างความเสียหายต่อการพัฒนาทุนมนุษย์ของประเทศ ส่งผลให้ประเทศชาติขาดศักยภาพในการแข่งขันและเสียผลประโยชน์ การเริ่มต้นในวันนี้อาจเข้าไปนิดแต่ยังไม่สายเกินไปที่จะลงมือทำ โดยผู้บริหารสถานศึกษาทุกระดับในฐานะผู้มีอำนาจขององค์กร จะต้องตัดสินใจดำเนินการให้แผนยุทธศาสตร์และภารกิจของสถานศึกษาที่ตนรับผิดชอบ มีการสร้างคุณภาพสำหรับอนาคตบนพื้นฐานของทักษะแห่งศตวรรษที่ ๒๑ และติดตามกำกับดูแลให้มีการดำเนินงานอย่างจริงจัง^๕

ผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ ๒๑ ผู้บริหารสถานศึกษาเป็นกลไกสำคัญและมีอิทธิพลสูงสุดต่อคุณภาพของผลลัพธ์ที่ได้จากระบบ การศึกษาประสิทธิภาพของการบริหารและประสิทธิผลของสถานศึกษา นักวิชาการหลายท่าน มีความเห็นตรงกันว่า ความสำเร็จหรือความล้มเหลวทางการศึกษานั้นขึ้นอยู่กับผู้บริหารส่วนหนึ่ง ดังนั้นผู้บริหารจึงเป็นตัวแปรสำคัญในด้าน การจัดการศึกษาให้มีคุณภาพผู้บริหารสถานศึกษาในยุคใหม่ในศตวรรษที่ ๒๑ จึงต้องมีความรู้ความสามารถ ทักษะ และประสบการณ์ทางการบริหารการศึกษาเพื่อพัฒนาสถานศึกษาให้ทันสมัยเหมาะสมกับการเปลี่ยนแปลงของโลก^๖ สภาพการณ์ที่เป็นอยู่ของการบริหารการศึกษาในศตวรรษที่ ๒๑ ผู้บริหารสถานศึกษา โรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา สังกัดสำนักงานพระพุทธศาสนาจังหวัดชัย ต้องมีความยืดหยุ่นและการปรับตัว การริเริ่มสร้างสรรค์และการเป็นตัวของตัวเอง มีทักษะด้านสังคมและทักษะข้ามวัฒนธรรม การเป็นผู้สร้างหรือผลิตรับผิดชอบเชื่อถือได้

^๕ แผนยุทธศาสตร์และแผนปฏิบัติการพัฒนาการศึกษาโรงเรียนพระปริยัติธรรมแผนกสามัญศึกษา, (พ.ศ. ๒๕๕๓ - พ.ศ. ๒๕๖๒), (กองพุทธศาสนศึกษา: สำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติ).

^๕ รสสุคนธ์ มกรมณี. (๒๕๕๕). การจัดการเรียนรู้เพื่อสร้างสรรค์ด้วยปัญญา. วารสารการศึกษาไทย,

^๖ ชัยยนต์ เพาพาน ทิศทางใหม่ในศตวรรษที่ ๒๑ การจัดการศึกษาเพื่อพัฒนาท้องถิ่น ผู้ประชาคมอาเซียน: การประชุมวิชาการระดับชาติ ครั้งที่ ๑

พร้อมทั้งมีภาวะผู้นำและความรับผิดชอบ เพื่อการพัฒนาความรู้ความสามารถของผู้บริหารสถานศึกษา ให้สามารถนำมาประยุกต์ใช้ได้อย่างเหมาะสม ให้มีประสิทธิภาพและเกิดประโยชน์สูงสุด

จากหลักการและเหตุผลดังกล่าวข้างต้น ทำให้ผู้วิจัยมีความสนใจศึกษาการบริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ ๒๑ ของโรงเรียนพระปริยัติธรรมแผนกสามัญศึกษา สังกัดสำนักงานพระพุทธศาสนาจังหวัดชัยภูมิ โดยผลที่ได้จากการวิจัยครั้งนี้จะได้นำไปใช้เป็นข้อมูลสารสนเทศในการปรับปรุงและพัฒนาโรงเรียนพระปริยัติธรรมแผนกสามัญศึกษา สังกัดสำนักงานพระพุทธศาสนาจังหวัดชัยภูมิ ให้มีประสิทธิภาพสูงยิ่งขึ้นต่อไป

๑.๒ คำถามวิจัย

๑.๒.๑ การบริหารโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา สังกัดสำนักงานพระพุทธศาสนาจังหวัดชัยภูมิในศตวรรษที่ ๒๑ เป็นอย่างไร

๑.๒.๒ แนวทางการส่งเสริมการบริหารโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา สังกัดสำนักงานพระพุทธศาสนาจังหวัดชัยภูมิในศตวรรษที่ ๒๑ มีอะไรบ้าง

๑.๓ วัตถุประสงค์ของการวิจัย

๑.๓.๑ เพื่อศึกษาสภาพการบริหารโรงเรียนพระปริยัติธรรมแผนกสามัญศึกษา สังกัดสำนักงานพระพุทธศาสนาจังหวัดชัยภูมิในศตวรรษที่ ๒๑

๑.๓.๒ เพื่อศึกษาแนวทางในการส่งเสริมและพัฒนการบริหารโรงเรียนพระปริยัติธรรมแผนกสามัญศึกษา สังกัดสำนักงานพระพุทธศาสนาจังหวัดชัยภูมิในศตวรรษที่ ๒๑

๑.๔ ขอบเขตของการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ มุ่งศึกษาการบริหารงานของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ ๒๑ ของโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา จังหวัดชัยภูมิ ทั้ง ๕^๗ ด้าน ตามแนวคิดทฤษฎีทักษะการบริหารของผู้บริหารตามกรอบแนวคิด ของ วิจารณ์ พานิช คือ ด้านความยืดหยุ่นและการปรับตัว ด้านการริเริ่มสร้างสรรค์และการเป็นตัวของตัวเอง ด้านทักษะด้านสังคมและทักษะข้ามวัฒนธรรม ด้านการเป็นผู้สร้างหรือผลิตและรับผิดชอบต่อเชื่อถือได้ และด้านภาวะผู้นำและความรับผิดชอบ

๑.๔.๑ ขอบเขตด้านเนื้อหา

ผู้วิจัยได้ศึกษา หลักการ แนวคิดเกี่ยวกับ การบริหารงานของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ ๒๑ ของโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา จังหวัดชัยภูมิ ทั้ง ๕ ด้าน ตามแนวคิดทฤษฎีทักษะการบริหารของผู้บริหารตามกรอบแนวคิด ของ วิจารณ์ พานิช คือ ด้านความยืดหยุ่น

^๗ วิจารณ์ พานิช, การจัดการความรู้กับการบริหารราชการไทย. กรุงเทพฯ:สถาบันส่งเสริมเพื่อสังคม, (๒๕๕๕).

และการปรับตัว ด้านการริเริ่มสร้างสรรค์และการเป็นตัวของตัวเอง ด้านทักษะด้านสังคมและทักษะข้ามวัฒนธรรม ด้านการเป็นผู้สร้างหรือผลิตและรับผิดชอบเชื่อถือได้ และด้านภาวะผู้นำและควมรับผิดชอบ

๑.๔.๒ ขอบเขตด้านประชากร กลุ่มตัวอย่างและกลุ่มเป้าหมาย

การวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยได้ กำหนดประชากร ที่ใช้ในการวิจัย ประกอบด้วย ผู้บริหารสถานศึกษา และครูผู้สอนโรงเรียนพระปริยัติธรรมแผนกสามัญศึกษา สังกัดสำนักงานพระพุทธศาสนาจังหวัดชัยภูมิ

๑.๔.๒.๑ ประชากร ประกอบด้วย ผู้บริหารสถานศึกษา และครูผู้สอนโรงเรียนพระปริยัติธรรมแผนกสามัญศึกษา สังกัดสำนักงานพระพุทธศาสนาจังหวัดชัยภูมิ ปีการศึกษา ๒๕๖๑ จำนวนทั้งสิ้น ๑๐๐^๘ รูป/คน

๑.๔.๒.๒ กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษา และครูผู้สอนโรงเรียนพระปริยัติธรรมแผนกสามัญศึกษา สังกัดสำนักงานพระพุทธศาสนาจังหวัดชัยภูมิ ปีการศึกษา ๒๕๖๑ จำนวนทั้งสิ้น ๘๐ รูป/คน กำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างตามตารางเครซี่และมอร์แกน^๙ และสุ่มแบบแบ่งชั้น (Stratified random Sampling) ตามตำแหน่งหน้าที่และเทียบสัดส่วนจากประชากร ตามตำแหน่งหน้าที่ วุฒิการศึกษาและประสบการณ์ในการทำงาน ได้กลุ่มตัวอย่างในแต่ละกลุ่มย่อย โดยสุ่มอย่างง่าย (Simple random Sampling) ด้วยวิธีจับสลาก

๑.๔.๒.๓ กลุ่มเป้าหมาย กลุ่มเป้าหมายที่ใช้ในการสัมภาษณ์ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอน จำนวน ๑๒ รูป/คน ได้จากการเลือกแบบเจาะจง (Purposive sampling)

๑.๔.๓ ขอบเขตด้านตัวแปร

๑.๔.๓.๑ ตัวแปรต้น ได้แก่ ตำแหน่งหน้าที่ วุฒิการศึกษา และประสบการณ์ในการทำงาน

๑.๔.๓.๒ ตัวแปรตาม ได้แก่ การบริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ ๒๑โรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษาสังกัดสำนักงานพระพุทธศาสนาจังหวัดประกอบด้วยงาน ๔ ด้านคือ การบริหารงานวิชาการ การบริหารงานงบประมาณ การบริหารงานบุคคล การบริหารงานทั่วไป

๑.๔.๔ ขอบเขตด้านสถานที่ ผู้วิจัยกำหนดพื้นที่ในการศึกษาเฉพาะ โรงเรียนพระปริยัติธรรมแผนกสามัญศึกษา จำนวน ๖ แห่ง สังกัดสำนักงานพระพุทธศาสนา จังหวัดชัยภูมิ

๑.๔.๕ ขอบเขตด้านระยะเวลา การวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยใช้ระยะเวลาในการเก็บข้อมูลเพื่อทำการวิจัย ตั้งแต่เดือน กรกฎาคม พ.ศ. ๒๕๖๑ – ธันวาคม พ.ศ. ๒๕๖๑ รวมเป็นระยะเวลา ๖ เดือน

^๘ สถิติข้อมูลการจัดการศึกษาโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา สำนักงานพระพุทธศาสนาจังหวัดชัยภูมิ

^๙ เครซี่และมอร์แกน (krejce & Morgan), อ่างใน บุญชม ศรีสะอาด, การวิจัยเบื้องต้น, พิมพ์ครั้งที่ ๙. (กรุงเทพมหานคร : สุวีริยาสาสน์, ๒๕๕๔), หน้า ๔๓.

๑.๕ นิยามศัพท์เฉพาะที่ใช้ในการวิจัย

ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ให้คำจำกัดความที่ใช้ในการวิจัยไว้ดังนี้

๑.๕.๑ การบริหาร หมายถึง การดำเนินงาน เพื่อให้บรรลุเป้าหมาย ของผู้อำนวยการ หรือรองผู้อำนวยการโรงเรียนพระปริยัติธรรมแผนกสามัญศึกษา สังกัดสำนักงานพระพุทธศาสนา จังหวัดชัยภูมิ

๑.๕.๒ โรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา หมายถึง โรงเรียนที่วัดจัดตั้งขึ้น เพื่อให้การศึกษาแก่ผู้เรียนตามหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐานระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๑-๖ โดยมีนักเรียนเป็นพระภิกษุและสามเณร เฉพาะโรงเรียนพระปริยัติธรรมแผนกสามัญศึกษา สังกัดสำนักงานพระพุทธศาสนาจังหวัดชัยภูมิ จำนวน ๖ โรงเรียน

๑.๕.๓ การบริหารโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา หมายถึง การปฏิบัติงาน หรือการดำเนินงานของโรงเรียนพระปริยัติธรรมแผนกสามัญศึกษา มาใช้ในการบริหารสถานศึกษา เป็นการสร้างความเชื่อถือและการยอมรับจากสังคม ได้อย่างมีประสิทธิภาพและเกิดประสิทธิผลสูงสุด ประกอบด้วย ๔ ด้าน

๑.๕.๓.๑ ด้านการบริหารงานวิชาการ หมายถึง การบริหารงานวิชาการ เพื่อให้ผู้บริหารสถานศึกษา จัดการศึกษาขั้นพื้นฐาน จัดทำหลักสูตรสถานศึกษาและหลักสูตรท้องถิ่น วางแผนงานวิชาการ การจัดการเรียนการสอน การนิเทศกำกับติดตาม การวัดผลและประเมินผล การแนะแนว ตลอดจน การประเมินผลการใช้หลักสูตร การพัฒนาและส่งเสริมให้มีแหล่งเรียนรู้ ส่งเสริมกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนอย่างหลากหลาย การพัฒนาและใช้สื่อเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา

๑.๕.๓.๒ ด้านการบริหารงานงบประมาณ หมายถึง การบริหารจัดการงบประมาณคือ ผู้บริหารสถานศึกษาจัดระบบการบริหารงบประมาณที่คล่องตัว โปร่งใส ตรวจสอบได้ บริหารงบประมาณแบบมุ่งเน้นผลงาน จัดทำแผนปฏิบัติการใช้จ่ายเงินตามงบประมาณ การอนุมัติจัดสรรงบประมาณ การบริหารการเงิน/บัญชี การตรวจสอบติดตามและประเมินผล และรายงานการใช้จ่ายงบประมาณให้เกิดประโยชน์สูงสุดแก่ส่วนรวม

๑.๕.๓.๓ ด้านการบริหารงานบุคคล หมายถึง การบริหารจัดการงานบุคลากร อย่างเป็นระบบ การวางแผนอัตรากำลัง การสรรหาบรรจุแต่งตั้ง การมอบหมายงาน การประเมินผล การปฏิบัติงาน การส่งเสริมพัฒนากองบุคลากร การส่งเสริมมาตรฐานวิชาชีพและจรรยาบรรณ

๑.๕.๓.๔ ด้านการบริหารงานทั่วไป หมายถึง การบริหารงานทั่วไปคือ ผู้บริหารจัดการระบบสารสนเทศให้เป็นหมวดหมู่ครอบคลุมและเพียงพอ นำไปใช้ในการกำหนดนโยบาย การวางแผนบริหารจัดการศึกษา และพัฒนาองค์กรที่เกี่ยวข้องกับงานด้านบุคลากร ผู้เรียน งานธุรการ งานอาคารสถานที่สิ่งแวดล้อมและอุปกรณ์ การประชาสัมพันธ์ประสานงานกับหน่วยงานภาครัฐ และเอกชน ตลอดจนผู้เกี่ยวข้องทั้งภายใน และภายนอกสถานศึกษา

๑.๕.๔ การบริหารในศตวรรษที่ ๒๑ หมายถึง คนที่เป็นผู้บริหารจะต้องทำมีหน้าที่สำคัญอยู่ ๕ ด้าน คือ

๑.๕.๔.๑ ด้านความยืดหยุ่นและการปรับตัว หมายถึง ความสามารถในการปรับตัว ในหน้าที่ และดัดแปลงให้เหมาะสมตามบทบาทหน้าที่ เพื่อเปลี่ยนแปลงบรรยากาศของการ

ทำงาน ความรับผิดชอบส่วนตัว และความยืดหยุ่นในบริบทส่วนตัว ทั้งที่ทำงานและชุมชน กำหนดและบรรลุตามมาตรฐานและเป้าหมายที่สูง อดทนต่อสภาวะที่คลุมเครือ

๑.๕.๔.๒ ด้านการริเริ่มสร้างสรรค์และการเป็นตัวของตัวเอง หมายถึง ผู้ที่มีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์และเป็นผู้นำในทุกด้าน มุ่งความเชี่ยวชาญด้านทักษะและความรู้ทางปัญญา เพื่อการพัฒนาและเป็นผู้ริเริ่มสร้างสรรค์ด้านการสื่อสาร เปิดรับแง่มุมใหม่ ๆ ที่หลากหลายเพื่อความก้าวหน้าในอนาคต

๑.๕.๔.๓ ด้านทักษะด้านสังคมและทักษะข้ามวัฒนธรรม หมายถึง ทักษะการสื่อสาร การจัดการ ผ่านทางมัลติมีเดียที่มีประสิทธิภาพเพื่อประสิทธิผลเชิงสัมพันธ์ร่วมกับผู้อื่น เพื่อการอยู่ร่วมกันและยอมรับข้อแตกต่างทางวัฒนธรรม สามารถมองเห็นคุณค่าในความต่างต่างนั้น

๑.๕.๔.๔ ด้านการเป็นผู้สร้างหรือผลิตรับผิดชอบเชื่อถือได้ หมายถึง ความรับผิดชอบต่อสังคม ใส่ใจกับชุมชน มีการจัดการโครงการกำหนดเป้าหมายให้ชัดเจน เพื่อมุ่งสู่เป้าหมายของงาน จัดเรียงลำดับความสำคัญ ให้เกิดผลลัพธ์ที่มุ่งหวัง การมีส่วนร่วมอย่างแข็งขันและยอมรับผลผลิตที่เกิดขึ้นด้วยความชื่นชม

๑.๕.๔.๕ ด้านภาวะผู้นำและความรับผิดชอบ หมายถึง ผู้ที่เป็นตัวแบบและเป็นผู้นำ โดยใช้ทักษะการแก้ปัญหาเพื่อนำพาองค์กรไปสู่ผลลัพธ์ที่ประสงค์ เป็นผู้ประสานงานที่มีประสิทธิภาพ ยอมรับความสามารถของคณะทำงานหรือผู้ร่วมงานที่มีความแตกต่างกัน สามารถกำหนดขอบข่ายของปัญหา วิเคราะห์และแก้ปัญหาด้วยความรับผิดชอบ

๑.๕.๕ บุคลากร หมายถึง ผู้บริหารสถานศึกษา และครูผู้สอน

๑.๕.๖ ตำแหน่งหน้าที่ หมายถึง พระภิกษุผู้ดำรงตำแหน่งผู้อำนวยการโรงเรียน เพื่อทำหน้าที่ผู้บริหารสถานศึกษาโรงเรียนพระปริยัติธรรมแผนกสามัญศึกษา และรองผู้อำนวยการโรงเรียน รวมถึงครูผู้สอนแบ่งออกเป็น ๒ ระดับ

๑.๕.๖.๑ ผู้บริหารสถานศึกษา หมายถึง ผู้อำนวยการและรองผู้อำนวยการโรงเรียนพระปริยัติธรรมแผนกสามัญศึกษา ได้รับการแต่งตั้งจากสำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติ ให้เป็นผู้ดำเนินการและรองผู้อำนวยการโรงเรียน เพื่อทำหน้าที่บริหารโรงเรียนพระปริยัติธรรมแผนกสามัญศึกษา

๑.๕.๖.๒ ครูผู้สอน หมายถึง พระภิกษุหรือคฤหัสถ์ ได้รับการแต่งตั้งจากสำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติ และที่ได้รับการพิจารณาจากผู้อำนวยการโรงเรียนแต่งตั้งให้ปฏิบัติหน้าที่สอนในโรงเรียนพระปริยัติธรรมแผนกสามัญศึกษา

๑.๖.๗ วุฒิการศึกษา หมายถึง ระดับการศึกษาสูงสุดที่ได้รับ/สำเร็จการศึกษาของบุคลากรในสถานศึกษา ดังนี้

๑.๕.๗.๑ ระดับปริญญาตรี หมายถึง ระดับความรู้ขั้นต้นที่มหาวิทยาลัยประสาทให้แก่ผู้ที่มีคุณสมบัติตามที่กำหนด

๑.๕.๗.๒ สูงกว่าปริญญาตรี หมายถึง ประกาศนียบัตรบัณฑิต ปริญญาโท ประกาศนียบัตรบัณฑิตชั้นสูง และปริญญาเอก

๑.๕.๘ ประสพการณ์ในการทำงาน หมายถึง ระยะเวลาในการปฏิบัติหน้าที่ตามตำแหน่งหน้าที่ของผู้บริหาร และครูผู้สอนในโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา ดังนี้

๑.๕.๘.๑ ระยะเวลาไม่เกิน ๕ ปี หมายถึง ระยะเวลาในการปฏิบัติหน้าที่ ซึ่งมีประสพการณ์ในการทำงานตั้งแต่ ๑ - ๕ ปี

๑.๕.๘.๒ ระยะเวลา ๖ - ๑๐ ปี หมายถึง ระยะเวลาในการปฏิบัติหน้าที่ ซึ่งมีประสพการณ์ในการทำงานตั้งแต่ ๖-๑๐ ปี

๑.๕.๘.๓ ระยะเวลา ๑๑ ปีขึ้นไป หมายถึง ระยะเวลาในการปฏิบัติหน้าที่ ซึ่งมีประสพการณ์ในการทำงานตั้งแต่ ๑๑ ปีขึ้นไป

๑.๕.๙ สำนักงานพระพุทธศาสนาจังหวัดชัยภูมิ หมายถึง ส่วนราชการสังกัดสำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติ มีภารกิจเกี่ยวกับการดำเนินงานสนองงานคณะสงฆ์และรัฐ โดยการทำนุบำรุง ส่งเสริมกิจการพระพุทธศาสนา ให้การอุปถัมภ์ ค้ำครอง และส่งเสริมพัฒนางานพระพุทธศาสนา ดูแล รักษา การส่งเสริมพัฒนาบุคลากรทางศาสนาสนองงานส่วนภูมิภาคกำหนดให้เป็นอำนาจหน้าที่ของผู้ว่าราชการจังหวัดหรือตามที่ได้รับมอบหมาย

๑.๖ ประโยชน์ที่ได้รับจากการวิจัย

๑.๖.๑ สำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติ ได้รับข้อมูลสารสนเทศเกี่ยวกับการบริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ ๒๑โรงเรียนพระปริยัติธรรมแผนกสามัญศึกษา สังกัดสำนักงานพระพุทธศาสนาจังหวัดชัยภูมิ สำหรับสถานศึกษานำไปพัฒนาผู้บริหารให้เกิดประสิทธิผลยิ่งขึ้น

๑.๖.๒ โรงเรียนพระปริยัติธรรมแผนกสามัญศึกษาได้แนวคิดสำคัญทางการบริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ ๒๑โรงเรียนพระปริยัติธรรมแผนกสามัญศึกษา สังกัดสำนักงานพระพุทธศาสนาจังหวัดชัยภูมิ สำหรับสถานศึกษาและต้นสังกัดนำไปพัฒนาในหน่วยงานของตนต่อไป

๑.๖.๓ องค์กรหรือหน่วยงานที่เกี่ยวข้องสามารถนำข้อมูลและแนวทางการบริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ ๒๑ ไปประยุกต์ใช้ในองค์กรหรือหน่วยงานของตัวเองได้

บทที่ ๒

แนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

การวิจัยเรื่องการบริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ ๒๑ โรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา สังกัดสำนักงานพระพุทธศาสนาจังหวัดชัยภูมิ ผู้วิจัยนำเสนอตามหัวข้อต่อไปนี้

๒.๑ แนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับการบริหารการศึกษา

๒.๒ หลักการแนวคิดการบริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน

๒.๓ แนวคิดเกี่ยวกับการบริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ ๒๑

๒.๔ การบริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ ๒๑ โรงเรียนพระปริยัติธรรมแผนกสามัญ ประกอบด้วย ๕ ด้าน

๒.๔.๑ ด้านความยืดหยุ่นและการปรับตัว

๒.๔.๒ ด้านการริเริ่มสร้างสรรค์และการเป็นตัวของตัวเอง

๒.๔.๓ ด้านทักษะด้านสังคมและทักษะข้ามวัฒนธรรม

๒.๔.๔ ด้านการเป็นผู้สร้างหรือผลิตและรับผิดชอบเชื่อถือได้

๒.๔.๕ ด้านภาวะผู้นำและความรับผิดชอบ

๒.๕ บริบทสำนักงานพระพุทธศาสนาจังหวัดชัยภูมิ

๒.๖ งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

๒.๗ กรอบแนวคิดในการวิจัย

๒.๑ แนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับการบริหารการศึกษา

๒.๑.๑ ความหมายของการบริหารการศึกษาการบริหาร (Administration) เป็นสิ่งที่มีความสำคัญอย่างยิ่งในการดำเนินงานของหน่วยงานและองค์กรต่างๆ เพราะเป็นเครื่องมือสำคัญที่จะชี้ให้เห็นความสำเร็จหรือความล้มเหลวความมีประสิทธิภาพหรือความไร้ประสิทธิภาพของหน่วยงานการบริหารเป็นเครื่องบ่งชี้ให้ทราบถึงความเจริญก้าวหน้าของสังคมความก้าวหน้าของวิทยาการต่างๆ การบริหารเป็นหนทางที่สำคัญจะนำไปสู่ความก้าวหน้าการบริหารจึงเป็นเรื่องที่น่าสนใจและจำเป็นต่อการที่จะดำรงชีวิตของมนุษย์ในสังคม มีนักวิชาการหลายท่านได้ให้ความหมายของการบริหารไว้หลายทัศนะซึ่งมีรายละเอียดดังนี้

การบริหาร (Administration) หมายถึงการกำหนดแนวทางหรือนโยบายการสั่งการการอำนวยความสะดวกและการตรวจสอบให้ผู้ปฏิบัติสามารถดำเนินงานให้ได้ตามเป้าหมายที่ต้องการ นอกจากนั้นแล้วยังมีนักวิชาการท่านอื่นๆ ที่กล่าวว่า การบริหารคือการใช้ศาสตร์และศิลป์

นำเอาทรัพยากรการบริหาร (Administration Resource) มาประกอบการตามกระบวนการบริหาร (Process of Administration) ให้บรรลุวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้อย่างมีประสิทธิภาพ^๒ หรือเป็นกระบวนการที่ผู้จัดการใช้ศิลปะและกลยุทธ์ต่างๆดำเนินกิจการตามขั้นตอนต่างๆโดยอาศัยความร่วมมือแรงร่วมใจของสมาชิกในองค์การการตระหนักถึงความสามารถความถนัดความต้องการและความมุ่งหวังด้านความเจริญก้าวหน้าในการปฏิบัติงานของสมาชิกในองค์การควบคู่ไปด้วยองค์การจึงจะสัมฤทธิ์ผลตามเป้าหมายที่กำหนดไว้^๓ อีกนัยหนึ่งการบริหารคือศิลปะในการใช้คนเงินวัสดุอุปกรณ์ขององค์การและนอกองค์การเพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์อย่างมีประสิทธิภาพ^๔ การบริหารหมายถึงภาระหน้าที่ของผู้นำของกลุ่มซึ่งจะต้องจัดการให้ทรัพยากรทั้งที่เป็นตัวคนและวัสดุสามารถประสานเข้าด้วยกันเพื่อร่วมกันทำงานเป็นองค์กรที่มีประสิทธิภาพได้และขณะเดียวกันจะต้องจัดการนำองค์การให้สัมพันธ์กับสภาพแวดล้อมภายนอกได้อย่างดีที่สุด

นอกจากนั้นแล้วยังมีนักวิชาการต่างประเทศที่ได้ให้ความหมายของการบริหารไว้ว่า กระบวนการที่ประกอบด้วยการวางแผนการจําต้องครุการดำเนินงานและการควบคุมเพื่อใช้ให้กิจกรรมให้บรรลุวัตถุประสงค์อย่างมีประสิทธิภาพโดยอาศัยคนและทรัพยากร^๕ การบริหารหมายถึงศิลปะในการทำงานให้บรรลุเป้าหมายร่วมกับผู้อื่น^๖ การขับเคลื่อนงานภายในองค์กรให้เดินไปข้างหน้าโดยอาศัยผู้อื่นด้วยการเป็นผู้นำ (Leadership) การแนะแนว (Guiding) และการกระตุ้น (Motivate) ความเพียรของผู้อื่นเพื่อสู่เป้าหมายขององค์กรและยังรวมไปถึงการให้กำลังใจ (Inspiring) การสื่อสาร (Communicating) การวางแผน (Planning) และการจัดการ (Management)^๗

พระธรรมโกศาจารย์ (ประยูร ธมฺมจิตฺโต) ได้กล่าวว่า การบริหาร หมายถึง การทำงานให้สำเร็จโดยอาศัยคนอื่น (Getting things done through other people) เมื่อว่าตามคํานิยามนี้ การบริหารพระพุทธศาสนาเริ่มมีอันเป็นรูปธรรมสองเดือนนับจากวันที่พระพุทธเจ้าตรัสรู้^๘นั้นคือในวันอาสาฬหบูชา เมื่อพระพุทธเจ้าทรงแสดงพระธรรมเทศนาเป็นครั้งแรกแก่พระปัญจวัคคีย์ซึ่งทำให้เกิดพระสังฆรัตนะขึ้น เมื่อมีพระสังฆรัตนะเป็นสมาชิกใหม่เกิดขึ้นในพระพุทธศาสนาอย่างนี้พระพุทธเจ้าก็ต้องบริหารคณะสงฆ์และวิธีการที่พระพุทธเจ้าทรงใช้ในการบริหารกิจการคณะสงฆ์ซึ่งดำรงสืบต่อมาจนถึงปัจจุบันเป็นเวลากว่า ๒,๕๐๐ ปี เป็นข้อมูลให้เราได้ศึกษาเรื่องพุทธวิธีบริหารนอกจากนี้ยังมี

^๒ ธีระรัตน์กิจจารักษ์, เอกสารคำสอนวิชาการบริหารการศึกษา, (เพชรบูรณ์ : คณะครุศาสตร์สถาบันราชภัฏ, ๒๕๔๒), หน้า๑๑.

^๓ พะยอมวงศ์สารศรี, องค์การและการจัดการ, (กรุงเทพมหานคร : พรวนการพิมพ์, ๒๕๔๒), หน้า ๓๖.

^๔ สมคิดบางโม, การบริหาร, (กรุงเทพมหานคร : ไทยวัฒนาพานิช, ๒๕๔๕), หน้า๖๑.

^๕ ยอร์ชอั้งในประดิษฐ์บอดิฉิน, กระบวนการบริหารงานของคณะกรรมการการอาชีวศึกษาจังหวัดกลุ่มภาคเหนือ, วิทยานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต (บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยนเรศวร, ๒๕๓๘), หน้า๑๓.

^๖ Don Hellriegel, Management (third edition, Addison - Wesley Publishing Company .lmc., 1982), p.6.

^๗ E.N. Chapman, Supervisor Survival Kit, (second edition, California : Science Research Associates Inc.,1995), p.3.

พุทธพจน์ที่เกี่ยวข้องกับการบริหารกระจายอยู่ในพระไตรปิฎก การศึกษาพุทธพจน์เหล่านั้นก็จะทำให้ทราบถึงพุทธวิธีบริหาร^๘

พระมหาวุฒิชัยวชิรเมธี (ว.วชิรเมธี) กล่าวว่าไว้ว่าผู้บริหารงานที่ดีจะต้องมีวิธีการบริหารงานที่จะทำให้หัวใจลูกน้องธรรมดาสำหรับผู้บริหารงานคือจะต้องมีความหนักแน่นมั่นคงและสามารถเป็นเสาหลักในการสร้างความเชื่อมั่นให้แก่ลูกน้องได้มีความสามารถในการแบ่งงานให้ลูกน้องทำตามความชำนาญของแต่ละบุคคลและรู้จักกระจายอำนาจให้แก่ลูกน้องได้ช่วยแบ่งเบาภาระของตนเองดังนั้นผู้บริหารงานที่ดีจึงเป็นผู้ที่คอยดูแลภาพรวมในการทำงานของบุคคลในองค์กร^๙

วิรัช วิรัชวิภาวรรณ กล่าวว่าไว้ว่าการบริหารนั้นหมายถึงการแก้ปัญหาให้บรรลุผลตามเป้าหมายลักษณะของการแก้ปัญหาซึ่งอาจดำเนินไปในรูปของการตัดสินใจและการปฏิบัติงานก็ได้การบริหาร (administration) มีรากศัพท์มาจากภาษาลาติน “Administatrae” หมายถึงช่วยเหลือ (assist)หรืออำนวยความสะดวก (direct) การบริหารมีความสัมพันธ์หรือมีความหมายใกล้เคียงกับคำว่า “minister” ซึ่งหมายถึงการรับใช้หรือผู้รับใช้หรือผู้รับใช้รัฐคือรัฐมนตรีสำหรับความหมายดั้งเดิมของคำว่าadminister หมายถึงการติดตามดูแลสิ่งต่างๆ^{๑๐}

ไพบุลย์ ช่างเรียน ให้ความหมายว่า การบริหารว่า หมายถึง ระบบที่ประกอบไปด้วยกระบวนการในการนำทรัพยากรทางการบริหารทั้งทางวัตถุและคนมาดำเนินการเพื่อบรรลุวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้อย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผล^{๑๑}

วากเนอร์และโฮลเลนเบค (Wagner & Hollenbeck) ให้ความหมายของการบริหารจัดการว่าเป็นกระบวนการวางแผนการจัดองค์กรการเป็นผู้นำและการควบคุม^{๑๒}

สิริภพ เหล่าลาภะ ได้ให้ความหมายเกี่ยวกับการบริหารไว้๒นัยคือ๑) คำว่าบริหารมาจากภาษาบาลีว่าบริหารมาจากศัพท์ว่าปริแปลว่ารอบและหรรษาในความนำไปดังนั้นคำว่าบริหารจึงแปลว่านำไปโดยรอบอีกสำนวนหนึ่งคำว่าบริหารแปลว่าอ้อมหนี, หลีกหนี, หลบหนีดังในประโยคภาษาบาลีว่า “ปญฺหํปริหริตฺสฺมตฺโต” แปลว่าผู้สามารถเพื่อการอ้อมหนีหลีกหนีหลบซึ่งปัญหาหรือแปลว่าผู้สามารถบริหารปัญหาและนำปัญหาไปโดยรอบหรือกำจัดปัญหาให้หมดสิ้นไป๒) คำว่าบริหารแปลมาจากภาษาอังกฤษว่า Administer และ Administration แปลความหมายคือการปกครองดำเนินการอำนวยความสะดวกการจัดทำให้วางส่งเสริมและบำรุง^{๑๓}

^๘ พระธรรมโกศาจารย์ (ประยูร ธมฺมจิตฺโต), **พุทธวิธีบริหาร**, (กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์มหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย, ๒๕๔๙), หน้า ๔.

^๙ พระมหาวุฒิชัย วชิรเมธี (ว.วชิรเมธี), **คนสำราญงานสำเร็จ**, พิมพ์ครั้งที่๓, (กรุงเทพมหานคร : บริษัทอมรินทร์พริ้นติ้งแอนด์พับลิชชิ่งจำกัด (มหาชน), ๒๕๕๐), หน้า๒๕-๓๒.

^{๑๐} วิรัชวิรัชวิภาวรรณ, **การบริหารจัดการและการบริหารการพัฒนาขององค์กรตามรัฐธรรมนูญและหน่วยงานของรัฐ**, (กรุงเทพมหานคร : สำนักพิมพ์นิติธรรม, ๒๕๔๘), หน้า๕.

^{๑๑} ไพบุลย์ ช่างเรียน, **วัฒนธรรมการบริหาร** (กรุงเทพมหานคร : อักษรเจริญทัศน์, ๒๕๓๒), หน้า ๑๗.

^{๑๒} Wagner, J.A., &Hollenbeck,J.R. Management of organization behavior, (NewJersey: Prentice–Hall, 1995), p. 74.

^{๑๓} สิริภพ เหล่าลาภะ, **พุทธศาสตร์การเมือง**, (กรุงเทพมหานคร : สหธรรมิก, ๒๕๔๕), หน้า๑๔๐.

สุนทร สายคำ^{๑๔} ได้กล่าวว่าการบริหารภายในองค์กรมีคำที่ใช้เรียกทางภาษาอังกฤษ ๒ คำ คือคำว่า การจัดการ (Management) และคำว่า การบริหาร (Administration) การบริหารในเชิงธุรกิจ มักใช้คำว่า การจัดการ หมายถึง กระบวนการทำงานโดยอาศัย คน กลุ่ม และทรัพยากรต่างๆ ภายในองค์กรเป็นเครื่องมือเพื่อให้เป้าหมายขององค์กร ดำเนินไปสู่ความสำเร็จมากกว่า

อดิศร เพียงเกษ^{๑๕} กล่าวไว้ว่าการบริหารงานเป็นการบริหารให้ทุกคนได้ทำงานอย่างมีประสิทธิภาพและมุ่งมั่นทำตามความถนัดภาษาอังกฤษใช้คำว่า “Put the right man on the right job.” หลักการจัดงานให้เหมาะสมกับคนเป็นเรื่องที่ยากเพราะงานบางที่มีแผนกจำกัดคนมีจำนวนมากกว่างานจึงจำเป็นต้องบริหารจัดการให้เหมาะสมและลงตัว

วิโรจน์ สารรัตน์^{๑๖} ได้กล่าวถึง การบริหาร หมายถึง กระบวนการดำเนินงานเพื่อให้บรรลุจุดหมายขององค์กรอย่างมีประสิทธิภาพ (efficient) และประสิทธิผล (effective) โดยอาศัยหน้าที่ทางการบริหาร (Administrative Functions) อย่างน้อย ๔ ประการ คือ การวางแผน การจัดการ การนำและการควบคุม ซึ่งกระบวนการดังกล่าวมีผู้บริหารเป็นผู้รับผิดชอบที่จะให้มีการปฏิบัติงานเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผล

เฮอร์เบิร์ต ไชมอน^{๑๗} (Herbert A. Simon) ให้ทัศนะของการบริหาร หมายถึง กิจกรรมที่บุคคลตั้งแต่สองคนขึ้นไปร่วมมือกันดำเนินการให้บรรลุวัตถุประสงค์อย่างใดอย่างหนึ่งหรือหลายอย่าง ความหมายของการบริหารเป็นกิจกรรมอย่างหนึ่งที่มีลักษณะคือ

- ๑) เป็นกิจกรรมกลุ่มไม่ใช่ของคนใดคนหนึ่ง
- ๒) โดยที่สมาชิกในกลุ่มร่วมมือกันทำอย่างประสานสัมพันธ์กันไม่ใช่ต่างคนต่างทำ
- ๓) เพื่อให้บรรลุเป้าหมายอย่างใดอย่างหนึ่งหรือหลายอย่างทั้งที่เป็นเป้าหมายร่วมกันของกลุ่มเป้าหมายองค์กรและเป้าหมายของสมาชิกแต่ละคนซึ่งไม่จำเป็นต้องเหมือนกัน

สรุปได้ว่าการบริหารการศึกษาหมายถึงศิลปะในการจัดการองค์กรให้มีความเจริญก้าวหน้าและดำเนินงานให้บรรลุตามวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้ โดยดำเนินการอย่างเป็นลำดับขั้นตอนและมีการอำนวยการโดยผู้บริหาร

๒.๑.๒ ปัจจัยทางการบริหารการศึกษากิจการบริหารงานในทุกองค์กรไม่ว่าจะขนาดเล็กปานกลางหรือขนาดใหญ่จำเป็นต้องมีปัจจัยขั้นพื้นฐานหรือองค์ประกอบหรือทรัพยากรทางการบริหารโดยทั่วไปถือว่าปัจจัยที่สำคัญของการบริหารมีอยู่ ๔ ประการซึ่งรู้จักกันในนามของ ๔ M 's ได้แก่

^{๑๔} สุนทร สายคำ, *ภาวะผู้นำของผู้บริหารในมุมมองของผู้ใต้บังคับบัญชา*, วารสารสถาบันวิจัยพินิตธรรม ปีที่ ๔ ฉบับที่ ๒ กรกฎาคม-ธันวาคม ๒๕๖๐, หน้า ๒๔.

^{๑๕} อดิศรเพียงเกษ, *วิธีเอาชนะใจคน*, (กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์มหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย, ๒๕๕๑), หน้า ๑๑๑-๑๑๒.

^{๑๖} วิโรจน์ สารรัตน์, *แนวคิดทฤษฎีและประเด็นเพื่อการบริหารทางการศึกษา*, (กรุงเทพมหานคร : หจก.ทิพย์วิสุทธิ์, ๒๕๕๕), หน้า ๑๐.

^{๑๗} เฮอร์เบิร์ต ไชมอน (Herbert A. Simon), *Administrative Behavior*, (New York: Macmillan, 1947), p. 3.

- ๑) คน (Man) ได้แก่ บุคคลหรือกลุ่มในองค์กรที่ร่วมกันทำงาน
- ๒) เงิน (Money) ได้แก่ งบประมาณที่ใช้ในการบริหารทุกๆ ส่วนขององค์กร
- ๓) วัสดุสิ่งของ (Materials) ได้แก่ วัสดุอุปกรณ์เครื่องมือเครื่องใช้ต่างๆ
- ๔) การจัดการ (Management) ได้แก่ การบริหารงานองค์กรของผู้บริหาร

ปัจจัยขั้นพื้นฐานในการบริหารงาน เป็นสิ่งที่จำเป็นที่จะต้องนำมาเข้าสู่กระบวนการของการบริหารในแต่ละองค์การเพื่อให้บรรลุตามวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้จะขาดอย่างใดอย่างหนึ่งไม่ได้คือ ทั้ง ๔ ประการจะต้องเกื้อหนุนหรือสนับสนุนซึ่งกันและกันแต่ถ้าจะพิจารณาในแต่ละประการแล้วคน (Man) นับได้ว่าเป็นปัจจัยขั้นพื้นฐานที่สำคัญที่สุดเพราะคนเป็นผู้ใช้หรือบริหารเงินวัสดุสิ่งของและกระทำการดำเนินงานทุกอย่างในองค์กร^{๑๘}

สรุปได้ ว่าปัจจัยการบริหารงานทุกองค์การทุกขนาดไม่ว่าจะเป็น ขนาดเล็ก ขนาดกลาง ขนาดใหญ่ ต้องอาศัย คน, เงิน, วัสดุสิ่งของ, และการจัดการ โดยเฉพาะอย่างยิ่งสิ่งที่สำคัญมากนั่นก็คือคน เพราะจะเป็นส่วนอำนวยการในการใช้ทรัพยากรต่างๆ ให้เหมาะสมและสำเร็จตามวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้

๒.๑.๓ เทคนิคการบริหารการศึกษา

๒.๑.๓.๑ การบริหารการมีส่วนร่วม (Participative Management) : PM การบริหารแบบมีส่วนร่วมเป็นการดำเนินการของฝ่ายบริหารที่จะจงใจให้โอกาสแก่ผู้ปฏิบัติงานในองค์กร ได้มีประโยชน์ในการเสนอแนะร่วมคิดร่วมตัดสินใจและร่วมพัฒนางานด้วยความเต็มใจอุทิศร่างกายแรงใจมุ่งมั่นต่องานเสมือนว่าตนเป็นเจ้าขององค์กรนั้นประโยชน์ของการบริหารงานแบบมีส่วนร่วม

- ๑) ช่วยสร้างความสามัคคีและรวมพลังบุคลากรในองค์กร
- ๒) ทราบถึงความต้องการในการพัฒนาขององค์กร
- ๓) เพิ่มพูนประสิทธิภาพการทำงานให้สูงขึ้นลดความเฉื่อยชาในการ

ปฏิบัติงาน

- ๔) ช่วยลดความขัดแย้งและการต่อต้านจากบุคลากรระดับปฏิบัติการ
- ๕) สร้างบรรยากาศในการทำงาน
- ๖) ช่วยเพิ่มผลผลิตในองค์กร
- ๗) สร้างสรรค์หลักประชาธิปไตย
- ๘) ทำให้บุคลากรขององค์กรเกิดความรู้สึกว่าเขาเป็นส่วนหนึ่งของ

องค์กร^{๑๙}

^{๑๘} จันทรานี สงวนนาม, **ทฤษฎีและแนวปฏิบัติในการบริหารสถานศึกษา**, พิมพ์ครั้งที่ ๑, (กรุงเทพมหานคร : ป๋อ พอยท์ , ๒๕๔๕), หน้า ๒๘.

^{๑๙} เมย์ อำนวยพันธ์วิไล, “วิธีการบริหารโรงเรียนขนาดเล็กตามหลักอิทธิบาท ๔ ของกลุ่มโรงเรียนชาวนุรักษ์ถิ่น”, **วิทยานิพนธ์ปริญญาพุทธศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา**, (บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย, ๒๕๕๖), หน้า ๑๔.

๒.๑.๓.๒ เทคนิค(KPI : KEY PERFORMANCE INDICATORS)หมายถึง ตัวชี้วัดผลของการปฏิบัติงานได้แก่สิ่งที่เป็นหลักฐานเชิงรูปธรรมสิ่งที่พบได้จากการสังเกตและสิ่งที่วัดเชิงปริมาณได้วิธีการใช้เทคนิค KPI

๑) วิเคราะห์ผลการปฏิบัติงานหรือผลลัพธ์ที่เป็นคุณลักษณะสำคัญของผลผลิต (Output) ผลลัพธ์ (Outcome) และผลกระทบ (Impact) สิ่งที่เกิดจากกระบวนการดำเนินงานขององค์การ

๒) จากผลลัพธ์ที่ได้นำมาวิเคราะห์ระบุหลักฐานเชิงรูปธรรมที่แสดงถึงผลลัพธ์ที่ต้องการ

๓) เขียนตัวชี้วัดผลการปฏิบัติงานในเชิงปริมาณเพื่อใช้เป็นเกณฑ์ตัดสินผลการปฏิบัติงานจริง^{๒๐}

๒.๑.๓.๓ การบริหารเวลา (Time Management)การบริหารเวลาหมายถึงการดำเนินงานให้บรรลุผลตามวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้โดยอาศัยปัจจัยทั้งหลายได้แก่คนเงินวัสดุอุปกรณ์ในการบริหารงานนั้นซึ่งเป็นการทำงานอย่างเป็นระบบโดยใช้เวลาน้อยแต่ให้ผลคุ้มค่ามากที่สุดหลักการบริหารเวลามีอยู่ ๔ ประการ

๑) ทำทันเวลา

๒) ทำถูกเวลา

๓) ทำตามเวลา

๔) ทำตรงเวลา

การบริหารเวลาให้เกิดประสิทธิภาพควรดำเนินการดังต่อไปนี้

๑) การวางแผน

๒) การจัดเวลาให้เหมาะกับคน

๓) การสั่งการ

๔) การควบคุมในการทำงาน

ซึ่งการบริหารเวลาที่เป็นที่นิยมกันในปัจจุบันคือเทคนิคการบริหารเวลาแบบ Gantt Chart และแบบ PERT. และ CMP. มาใช้^{๒๑}

๒.๑.๓.๔ การบริหารงานโดยยึดวัตถุประสงค์(Management By Objective) : MBOการบริหารงานโดยยึดวัตถุประสงค์เป็นเทคนิคการบริหารงานที่จัดอยู่ในรูปแบบการบริหารงานแบบมีส่วนร่วมเป็นรูปแบบการบริหารงานในปัจจุบันซึ่งจะให้ความสำคัญกับบุคลากรในองค์การโดยมีแนวความคิดว่าการบริหารงานหรือการทำงานนั้นควรตอบสนองความต้องการของคนเห็นความสำคัญของการทำงานในลักษณะร่วมแรงร่วมใจกันซึ่งให้ได้ผลงานที่ดีกว่าการบังคับหรือลงโทษเปิดโอกาสให้ผู้ร่วมงานได้แสดงความคิดเห็นและรับผิดชอบร่วมกันองค์ประกอบที่สำคัญของ MBO ที่จะทำงานให้มีประสิทธิภาพประกอบด้วย

^{๒๐} เรื่องเดียวกัน, หน้า ๑๕.

^{๒๑} เรื่องเดียวกัน, หน้า ๑๕.

- ๑)การกำหนดวัตถุประสงค์ในระดับสูง
- ๒)การกำหนดวัตถุประสงค์ในระดับปฏิบัติ
- ๓)การมีส่วนร่วมและมีสามัญสำนึกในความรับผิดชอบของผู้ปฏิบัติ
- ๔)ความมีอิสระในการทำงาน
- ๕)การทบทวนผลการปฏิบัติงาน

MBO เป็นเทคนิคการบริหารงานเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพของงานให้สำเร็จมี ประสิทธิภาพเกิดประสิทธิผลแต่ปัจจัยหลักของการทำงานชนิดนี้ยังอยู่ที่ตัวบุคคลโดยเฉพาะหัวหน้า งานต้องใช้ศาสตร์ความเป็นผู้นำใช้ศิลปะการทำงานร่วมกับคนใช้คนให้เหมาะกับงานสร้างขวัญ กำลังใจให้ทุกคนเห็นความจำเป็นของความสำเร็จของงานตามที่ได้รับมอบหมายไว้ร่วมกัน^{๒๒}

๒.๑.๓.๕ การบริหารงานแบบ(MBWA)การบริหารงานแบบ MBWA เป็นการ บริหารงานที่สร้างความเป็นกันเองให้กับผู้ร่วมงานโดยผู้บริหารเดินไปเยี่ยมเยียนพูดคุยกับบุคลากรใน หน่วยงานต่างๆ ทุกหน่วยให้มากขึ้นเพราะจะเป็นประโยชน์ต่อการบริหารงานหลายประการเช่น

- ๑)จะได้เห็นและรู้จักหน่วยงานต่างๆ ทุกหน่วยงานด้วยตัวท่านเอง
- ๒)เป็นการให้ความสำคัญแก่บุคลากรซึ่งจะทำให้บุคลากรมีกำลังใจในการ ทำงานมากขึ้น

- ๓)เป็นการแสดงให้เห็นถึงความสนใจในการทำงานของบุคลากรนั้นๆ
- ๔)ช่วยในการติดตามและประเมินผลการทำงานของบุคลากรได้อย่างใกล้ชิด
- ๕)ช่วยในการประสานงานอำนวยความสะดวกนิเทศงาน^{๒๓}

๒.๑.๓.๖ การพัฒนาบุคลากรเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพในการทำงาน (Situation Objective Strategy) : SOSเทคนิคที่สำคัญของการบริหารงานเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพของการทำงาน ให้สำเร็จ

๑)S = Situation คือ สถานการณ์ความรู้ที่เกี่ยวกับตัวเราเราอยู่ที่ไหนกับ ใครเกิดอะไรขึ้นซึ่งก็หมายถึงสิ่งแวดล้อมตัวเรานั้นเอง

๒)O = Objective คือ เป้าหมายว่าต้องการอะไรจะไปที่ไหนต้องการ ความสำเร็จมากน้อยแค่ไหนอย่างไร

๓)S = Strategy คือ กลวิธีรู้ว่าจะไปถึงเป้าหมายจะไปทีไหนได้อย่างไร กิจกรรมที่เกี่ยวข้องกับการบริหารแบบ SOS ได้แก่ กิจกรรม ๕ ส. กิจกรรม QC กิจกรรม SS กิจกรรม TPDจึงจะทำให้การบริหารงานแบบ SOS ประสบความสำเร็จตามวัตถุประสงค์^{๒๔}

๒.๑.๓.๗ การรี้อระบบ (Reengineering)การรี้อระบบเป็นเรื่องของการ ปรับเปลี่ยนกระบวนการเดิมไปโดยสิ้นเชิงทั้งนี้การออกแบบกระบวนการใหม่ๆ จะไม่ยึดติดกับ หลักการกฎระเบียบความเชื่อและค่านิยมแบบเก่าแต่จะเริ่มต้นกันใหม่หมดและพยายามมองไป

^{๒๒} เรื่องเดียวกัน, หน้า ๑๕.

^{๒๓} เรื่องเดียวกัน, หน้า ๑๖.

^{๒๔} เรื่องเดียวกัน, หน้า ๑๖.

ข้างหน้าเพื่อหาคำตอบแล้วค่อยย้อนกลับมาหากรรมวิธีโดยมุ่งเน้นถึงความต้องการของผู้ใช้บริการเป็นหลักซึ่งเครื่องมือที่ดีที่สุดของการรื้อระบบจึงไม่ใช่เพียงแค่สภาพของปัญหาที่เกิดขึ้นในปัจจุบันแล้วทำการวิเคราะห์หาสาเหตุของปัญหาอย่างลึกซึ้งเพื่อหาหนทางแก้ไขอย่างค่อยเป็นค่อยไปและการรื้อระบบนี้บุคลากรจะต้องเอาจริงเอาจังทุกคน^{๒๕}

๒.๑.๓.๘ การบริหารงานมุ่งผลสัมฤทธิ์ (Results Based Management) : RBM การบริหารงานแบบมุ่งผลสัมฤทธิ์มีวัตถุประสงค์เพื่อปรับปรุงผลการปฏิบัติงานขององค์กรไม่ใช่เพื่อให้รางวัลหรือลงโทษผู้ปฏิบัติที่ผลสัมฤทธิ์ขององค์กรจะดีหรือไม่เพียงใดยอมเป็นความรับผิดชอบร่วมกันของผู้บริหารและเจ้าหน้าที่การบริหารงานแบบมุ่งผลสัมฤทธิ์เป็นเครื่องมือที่ผู้บริหารใช้วัดความก้าวหน้าของการดำเนินงานได้อย่างสม่ำเสมอ Banlanced Scorecard เป็นส่วนหนึ่งของการบริหารงานแบบมุ่งผลสัมฤทธิ์เนื่องจาก Banlanced Scorecard เป็นกรอบแนวทางในการวิเคราะห์หาปัจจัยหลักแห่งความสำเร็จและชี้วัดผลการดำเนินงานหลักขององค์กรเพื่อให้แน่ใจว่าได้พิจารณาองค์กรจากมุมต่างๆอย่างครบถ้วนลักษณะของ Banlanced Scorecard แบ่งมุมมองขององค์กรออกเป็น ๔ ระดับ

๑) มุมมองด้านองค์ประกอบภายในองค์กรได้แก่บุคลากรกระบวนการทำงานโครงสร้างองค์การบริหารทรัพยากรบุคคลพฤติกรรมในองค์กรวัฒนธรรมองค์การ ฯลฯ

๒) มุมมองด้านผู้มีส่วนเกี่ยวข้องกับองค์กรได้แก่รัฐบาลประชาชนผู้รับบริการสาธารณชนและสิ่งแวดล้อมภายนอกอื่นๆ ฯลฯ

๓) มุมมองด้านนวัตกรรมเป็นการมองไปข้างหน้าถึงความสามารถขององค์กรที่จะปรับปรุงเปลี่ยนแปลงพัฒนาคิดค้นเรียนรู้ปฏิบัติอย่างมีกลยุทธ์และมีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ในอนาคต

๔) มุมมองด้านการเงินเป็นมุมมองที่เกี่ยวกับพันธะรับผิดชอบขององค์กร ความประหยัดความมีประสิทธิภาพความคุ้มค่าของเงินผลผลิตภาพการทุจริตและพฤติกรรมมิชอบ ฯลฯ ประโยชน์ของการบริหารงานแบบ RBM

(๑) การปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่ซึ่งจะทำให้เจ้าหน้าที่ตระหนักถึงความสำคัญของงานที่ทำอยู่ว่าส่งผลต่อปัจจัยหลักแห่งความสำเร็จ

(๒) การสร้างพันธะรับผิดชอบของผู้บริหารการบริการแบบมุ่งผลสัมฤทธิ์เป็นกลไกที่ขุดเยียมสำหรับการสร้างพันธะรับผิดชอบเพราะมีการวัดผลการปฏิบัติงานจากตัวชี้วัดผลการดำเนินงานหลักเปรียบเทียบกับเป้าหมายแล้วรายงานผลอย่างสม่ำเสมอ

(๓) การจัดสรรงบประมาณการบริหารมุ่งผลสัมฤทธิ์ช่วยให้ข้อมูลที่เป็นประโยชน์กับการตัดสินใจเกี่ยวกับงบประมาณ

(๔) การกำหนดนโยบายข้อมูลจากการบริหารมุ่งผลสัมฤทธิ์สามารถช่วยผู้บริหารให้กำหนดนโยบายว่าองค์กรควรเลือกทางเลือกใดในการบริหารองค์การ

^{๒๕} เรื่องเดียวกัน, หน้า ๑๗.

(๕) การสื่อสารกับผู้มีส่วนได้เสียผลประโยชน์ซึ่งจะทำให้ผู้มีส่วนได้เสียประโยชน์ทราบวัตถุประสงค์ของหน่วยงานอย่างชัดเจนทราบว่าปัจจัยหลักแห่งความสำเร็จมีอะไร และองค์การจะวัดความสำเร็จตามที่ปัจจัยเหล่านั้นกำหนดได้อย่างไร

(๖) การบริหารการศึกษาไทยในยุคปฏิรูปการศึกษา^{๒๖}

๒.๑.๓.๙ การกระจายอำนาจงานในองค์การทั่วไปจะประสบความสำเร็จได้ ผู้บริหารไม่สามารถทำงานคนเดียวได้ การแบ่งงานการมอบหมายงานการกระจายงานกระจายหน้าที่ ซึ่งถือว่ามีความสำคัญมากซึ่งการกระจายอำนาจเป็นการการมอบหมายงานเป็นการกำหนดความรับผิดชอบและอำนาจหน้าที่แก่ผู้ใต้บังคับบัญชาและเป็นการสร้างภาระหน้าที่ด้านการปฏิบัติงานซึ่งมีองค์ประกอบที่สำคัญ ๓ ประการ

๑) การกำหนดหน้าที่หรือความรับผิดชอบแก่ผู้ใต้บังคับบัญชา

๒) การให้อำนาจหน้าที่ในการใช้ทรัพยากรและดำเนินกิจกรรมตามความ

จำเป็น

๓) การสร้างสิ่งที่จะต้องทำหรือภาระผูกพันให้แก่ผู้ใต้บังคับบัญชาที่จะต้องปฏิบัติตามที่ผู้บังคับบัญชามอบหมายให้สำเร็จ

ประโยชน์ของการกระจายอำนาจ

(๑) เป็นการลดงานของผู้บริหารให้ลดน้อยลง

(๒) การตัดสินใจเป็นไปอย่างรวดเร็วทำให้การปฏิบัติงานมีความสะดวกขึ้น

(๓) มีการกระจายงานกันทำโดยมีฝ่ายบริหารเป็นผู้ควบคุมประสานงาน

(๔) เป็นการพัฒนาบุคลากรทางการบริหารซึ่งเปิดโอกาสให้ผู้ใต้บังคับบัญชา

มีการพัฒนาความคิดริเริ่มความสามารถในตำแหน่งทางการบริหารให้มีคุณภาพ

(๕) ทำให้การควบคุมและการดูแลเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพเพราะผู้บริหารระดับต้นมีอำนาจอย่างเต็มที่ที่จะกำหนดงานเปลี่ยนแปลงให้เกิดความเหมาะสม

(๖) เป็นการพัฒนาขวัญกำลังใจและแรงจูงใจในการทำงานเป็นการเปิดโอกาสให้ผู้บริหารใหม่ได้ใช้ความคิดใหม่ๆ ในการบริหารงาน

การกระจายอำนาจเป็นการแบ่งอำนาจที่มีอยู่ให้ผู้อื่นสามารถดำเนินการได้ด้วยตนเองโดยการดำเนินงานที่แบ่งออกไปก็จะมีแนวปฏิบัติที่เหมือนจุดเสริมโดยทั่วไปจะมีการกระจายอำนาจกระจายหน้าที่กระจายความรับผิดชอบกระจายคนกระจายงบประมาณไปยังแหล่งใหม่ให้สามารถดำเนินงานได้อย่างมีประสิทธิภาพเหมือนแหล่งเดิม^{๒๗}

๒.๑.๓.๑๐ การบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐาน (School – Based Management : SBM) การบริหารโรงเรียนเป็นฐานเป็นแนวความคิดที่เกิดขึ้นในประเทศสหรัฐอเมริกาและได้เผยแพร่ไปยังประเทศต่างๆ โดยการบริหารงานแบบใช้โรงเรียนเป็นฐานเป็นการกระจายอำนาจไปยังโรงเรียนที่เป็นหน่วยปฏิบัติและให้ผู้มีส่วนร่วมบริหารและจัดการศึกษามีอำนาจในการจัดการศึกษา

^{๒๖} เรื่องเดียวกัน, หน้า ๑๗.

^{๒๗} เรื่องเดียวกัน, หน้า ๑๘.

อย่างอิสระเพื่อให้เกิดความคล่องตัวในการบริหารงานทางด้านต่างๆ โดยการบริหารนั้นจะต้องอยู่ภายใต้คณะกรรมการสถานศึกษาซึ่งประกอบด้วยผู้แทนผู้ปกครองผู้แทนครูผู้แทนองค์กรชุมชนผู้แทนครูผู้แทนศิษย์เก่าผู้แทนนักเรียนผู้แทนโรงเรียนเข้ามาด้วยโดยคณะกรรมการสถานศึกษาเหล่านี้จะมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาให้ตรงกับความต้องการของผู้เรียนผู้ปกครองและชุมชนให้มากที่สุดการจัดการศึกษาในประเทศไทยได้นำหลักการบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐานซึ่งปรากฏอยู่ในพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๔๒ หมวด ๕ มาตรา ๓๙ กำหนดให้กระทรวงกระจายอำนาจการบริหารจัดการศึกษาทั้งด้านวิชาการงบประมาณการบริหารงานบุคคลและการบริหารงานทั่วไปไปยังเขตพื้นที่การศึกษาและสถานศึกษาโดยตรงมาตรา ๔๐ ยังได้กำหนดให้มีคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานและสถานศึกษาระดับอุดมศึกษาต่ำกว่าระดับปริญญาตรีของแต่ละสถานศึกษาเพื่อทำหน้าที่กำกับและส่งเสริมสนับสนุนกิจการของสถานศึกษาประกอบด้วยตัวแทนผู้ปกครองผู้แทนครูผู้แทนองค์กรชุมชนผู้แทนองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นผู้แทนศิษย์เก่าผู้ทรงคุณวุฒิโดยให้ผู้บริหารสถานศึกษาเป็นคณะกรรมการและเลขานุการของคณะกรรมการสถานศึกษาการบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐานถือว่าเป็นนวัตกรรมทางการบริการที่ให้สถานศึกษามีอิสระในการบริหารและจัดการเรียนการสอนที่สำคัญคือเป็นการคืนอำนาจให้ประชาชนเข้ามีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาอย่างแท้จริงและสถานศึกษาในแต่ละแห่งอาจไม่เหมือนกันขึ้นอยู่กับลักษณะเฉพาะและความจำเป็นของแต่ละโรงเรียนแต่ทุกโรงเรียนจะต้องตั้งอยู่บนหลักพื้นฐานเดียวกันคือ

๑) หลักการกระจายอำนาจเป็นการคืนอำนาจการจัดการศึกษาให้กับประชาชนโดยกระจายอำนาจจากส่วนกลางและเขตพื้นที่ไปยังสถานศึกษาซึ่งโรงเรียนเป็นหน่วยงานที่มีความสำคัญในการเปลี่ยนแปลงและพัฒนาการศึกษาของเด็กผู้มีส่วนได้ส่วนเสียต่อการศึกษาหรืออยู่ใกล้ชิดกับเด็กซึ่งจะสามารถจัดการศึกษาได้ตรงกับความต้องการของผู้เรียนและชุมชนและอำนาจการตัดสินใจที่แท้จริงควรอยู่ที่ระดับปฏิบัติคือสถานศึกษา

๒) หลักการบริหารแบบมีส่วนร่วมผู้เกี่ยวข้องสามารถเข้ามามีส่วนร่วมกำหนดนโยบายและแผนร่วมตัดสินใจร่วมกำหนดหลักสูตรท้องถิ่นร่วมคิดร่วมทำฯฯ โดยเปิดโอกาสให้ผู้มีส่วนได้ส่วนเสียสามารถมีส่วนร่วมในการบริหารสามารถตัดสินใจและร่วมกันในการจัดการศึกษาให้มากที่สุด

๓) หลักภาวะผู้นำแบบเกื้อหนุนเป็นภาวะผู้นำที่เน้นการสนับสนุนและอำนวยความสะดวกและต้องไม่ใช่ภาวะผู้นำแบบชี้แนะหรือสั่งการ

๔) การพัฒนาทั้งระบบปรับปรุงโครงสร้างและวัฒนธรรมองค์กรโดยการเปลี่ยนแปลงเป็นระบบและได้รับความเห็นชอบรวมทั้งได้รับการสนับสนุนจากผู้เกี่ยวข้อง

๕) หลักการบริหารตนเองสถานศึกษาจะต้องมีอิสระในการตัดสินใจด้วยตนเองมากขึ้นภายใต้การบริหารในรูปแบบองค์คณะบุคคลหรือคณะกรรมการโรงเรียนหรือคณะกรรมการสถานศึกษา

๖) ความรับผิดชอบที่ตรวจสอบได้สถานศึกษาต้องมีความพร้อมให้มีการตรวจสอบเพื่อให้การบริหารและจัดการศึกษาเป็นไปตามมาตรฐานที่กำหนดไว้ทั้งนี้โรงเรียนจะต้องกำหนดหน้าที่ความรับผิดชอบและภารกิจของผู้บริหารครูบุคลากรทางการศึกษาและชุมชนอย่าง

ชัดเจนภารกิจเหล่านี้ต้องสามารถตรวจสอบความสำเร็จได้เพื่อเป็นหลักประกันคุณภาพการศึกษาให้เกิดขึ้นตามที่กำหนดไว้

ประโยชน์ของโรงเรียนที่บริหารโรงเรียนเป็นฐาน

- (๑)สามารถสนองความต้องการของโรงเรียนและท้องถิ่นได้ดีขึ้น
- (๒)สามารถกระตุ้นผู้มีประสบการณ์มาช่วยเหลือได้มากขึ้นในรูปแบบของ

คณะกรรมการ

มากขึ้น

- (๓)ครูมีขวัญและกำลังใจดีขึ้นเพราะได้มีโอกาสคิดเองทำเองและแสดงออก
- (๔)เกิดความรู้สึกเป็นเจ้าของจากการรวมตัดสินใจ
- (๕)สร้างผู้นำใหม่ในทุกระดับ
- (๖)เพิ่มการติดต่อสื่อสาร
- (๗)ประหยัดค่าใช้จ่ายประมาณ
- (๘)มีความโปร่งใสตรวจสอบได้
- (๙)เกิดความคิดสร้างสรรค์ในการพัฒนาหลักสูตร
- (๑๐)แก้ปัญหาความขัดแย้งได้ดีเพราะครูได้มีโอกาสแสดงความคิดเห็น^{๒๘}

๒.๑.๓.๑๑การบริหารกิจการบ้านเมืองและสังคมที่ดี“การนำหลักการบริหารจัดการบ้านเมืองที่ดีหรือหลักธรรมาภิบาลมาใช้มีความจำเป็นอย่างยิ่งสำหรับประเทศไทยเพราะหลักธรรมาภิบาลก็คือการบริหารที่สามารถตรวจสอบได้มีประสิทธิภาพและเป็นระบบที่เปิดโอกาสให้ประชาชนมีส่วนร่วม”หลักธรรมาภิบาลจะให้ความสำคัญกับองค์ประกอบ ๓ ส่วน

๑) ภาครัฐซึ่งจะมีส่วนเสริมสร้างและปฏิรูปการเมืองกฎหมายและการบริหารราชการ

๒) ภาคเอกชนซึ่งจะมีส่วนในการประกอบธุรกิจที่ดีและดำเนินธุรกิจอย่างซื่อสัตย์สุจริตและมีความรับผิดชอบต่อสังคมส่วนรวมซึ่งจะทำให้ประเทศชาติมีความเจริญรุ่งเรือง

๓) ภาคประชาชนหรือองค์กรต่างๆ ซึ่งจะมีส่วนในการเกื้อหนุนในการดำเนินการทางเศรษฐกิจสังคมการเมืองโดยการระดมกลุ่มต่างๆ ให้เข้ามามีส่วนร่วมในกิจกรรมต่างๆ และสามารถตรวจสอบความถูกต้องทั้งภาครัฐและภาคธุรกิจเอกชนให้ตั้งอยู่ในความถูกต้องได้หลักธรรมาภิบาลเป็นนโยบายของรัฐบาลที่มอบหมายให้ทุกหน่วยงานนำไปบริหารหน่วยงานต่างๆ ซึ่งมีหลักการที่สำคัญ ๖ ประการคือ

(๑)หลักนิติธรรมได้แก่การตรากฎหมายกฎข้อบังคับต่างๆ ซึ่งให้ทุก

คนปฏิบัติตาม

(๒)หลักคุณธรรมได้แก่การยึดมั่นในความถูกต้องดีงาม

(๓)หลักความโปร่งใสได้แก่การสร้างความไว้วางใจซึ่งกันและกันของ

คนในชาติ

^{๒๘}เรื่องเดียวกัน, หน้า ๑๙.

(๔) หลักการมีส่วนร่วมได้แก่การเปิดโอกาสให้ประชาชนมีส่วนร่วมรับรู้ และเสนอความคิดเห็นในการแก้ปัญหา

(๕) หลักความรับผิดชอบได้แก่การตระหนักในสิทธิหน้าที่ความสำนึก ในความรับผิดชอบต่อสังคม

(๖) หลักความคุ้มค่าได้แก่การบริหารจัดการและใช้ทรัพยากรที่มี จำกัดให้เกิดประโยชน์สูงสุดแก่ส่วนรวม^{๒๙}

สรุปได้ว่าเทคนิคการบริหารที่เห็นได้ชัดเจนที่สุดคือ เทคนิคการบริหารโดยใช้สถานศึกษา เป็นฐาน และเทคนิคการบริหารกิจการบ้านเมืองและสังคมที่ดี ซึ่งทั้งสองเทคนิคนี้เป็นตัวอย่างการบริหารที่เห็นได้ชัด นั่นคือมีการจัดตั้งองค์กร หน่วยงาน แยกหน้าที่และการกระจายอำนาจ ซึ่งเทคนิคการบริหารจะต้องเป็นไปตามรูปแบบของหน่วยงานไม่สามารถยึดหลักใดหลักหนึ่งได้ นั่นคือไม่สามารถปฏิบัติได้ทุกเทคนิค โดยส่วนใหญ่มักจะใช้เทคนิคคล้ายๆ กันอย่างการบริหารโดยยึดวัตถุประสงค์เพื่อให้ประสบผลสำเร็จ ต้องมีการจัดแบ่งเวลา ตรวจสอบระบบอย่างสม่ำเสมอ และการกระจายอำนาจเพื่อไม่ให้เสียสมดุลในการทำงานของแต่ละฝ่าย อีกทั้งทางผู้บริหารจะต้องคอยดูแล และตรวจสอบอย่างใกล้ชิดเพื่อป้องกันการเสียหายที่เกิดจากช่องโหว่ โดยหลักสำคัญของเทคนิคการบริหารคือการบริหารเพื่อให้ประสบผลสำเร็จควรคำนึงถึงผลประโยชน์ส่วนรวม หรือจรรยาบรรณในการทำงานของแต่ละองค์กร

๒.๑.๔ แนวคิดทฤษฎีเกี่ยวกับการบริหารการศึกษานักวิชาการและนักบริหารทั้งในและต่างประเทศให้แนวคิดเกี่ยวกับการบริหารไว้ ดังนี้

พระธรรมโกศาจารย์ (ประยูร ธมมจิตโต) กล่าวถึง การบริหารเป็นวิธีการทำให้งานสำเร็จโดยอาศัยผู้อื่น (Getting things done through other people) และกล่าวว่าหน้าที่ของผู้บริหารเป็นกรอบในการพิจารณาของผู้บริหารให้สำเร็จมี๕ประการตามคำย่อภาษาอังกฤษว่า “POSDC” ดังนี้คือ^{๓๐}

๑) P คือ Planning หมายถึงการวางแผนเป็นการกำหนดแนวทางการดำเนินงาน เพื่อความสำเร็จที่จะตามมาในอนาคตผู้บริหารที่ดีต้องมีวิสัยทัศน์ที่กว้างไกลเพื่อกำหนดทิศทางขององค์กร

๒) O คือ Organizing หมายถึงคือการจัดองค์กรเป็นการกำหนดโครงสร้างความสัมพันธ์ของสมาชิกและสายบังคับบัญชาภายในองค์กรมีการแบ่งงานกันทำและการกระจายอำนาจ

๓) S คือ Staffing หมายถึงงานบุคลากรเป็นการสรรหาบุคลากรใหม่การพัฒนาบุคลากรและการใช้คนให้เหมาะสมกับงาน

^{๒๙} เรื่องเดียวกัน, หน้า ๒๐.

^{๓๐} พระธรรมโกศาจารย์ (ประยูร ธมมจิตโต), **พุทธวิธีในการบริหาร**, พิมพ์ครั้งที่๔. (กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์มหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย, ๒๕๔๙), หน้า๓ - ๕.

๔) D คือ Directing หมายถึงการอำนวยความสะดวกเป็นการสื่อสารเพื่อให้เกิดการดำเนินการตามแผนผู้บริหารต้องมีมนุษยสัมพันธ์ที่ดีและต้องมีภาวะผู้นำ

๕) C คือcontrollingหมายถึงการกำกับดูแลเป็นการควบคุมคุณภาพของการปฏิบัติงานภายในองค์กรรวมทั้งกระบวนการแก้ปัญหาภายในองค์กร

กุลิกและเออร์วิค (Gulick L. and Urwick J)ได้กล่าวว่ากระบวนการบริหารนั้นต้องประกอบด้วยขั้นตอนที่สำคัญหรือที่เรียกกันย่อๆว่า “POSDCORB Model” ซึ่งอธิบายตามความหมายได้ดังนี้

๑)การวางแผน (P=Planning) หมายถึงการจัดวางโครงการและแผนปฏิบัติงานไว้ล่วงหน้าว่า จะต้องทำอะไรบ้างและอย่างไร

๒)การจัดการองค์การ (O=Organizing) หมายถึงการจัดหน่วยงานกำหนดโครงสร้างของหน่วยงานการจัดสายงานตำแหน่งต่างๆกำหนดอำนาจหน้าที่ให้ชัดเจน

๓)การจัดหาบุคคล (S=Staffing) หมายถึงการจัดหาบุคคลเป็นการบริหารงานด้านบุคคลอื่น ได้แก่การจัดอัตรากำลังการสรรหาการพัฒนาบุคลากรการสร้างบรรยากาศการทำงานที่ดีกาประเมินผลการทำงานและการให้พื่นจากงาน

๔)การอำนวยความสะดวก (D=Directing) หมายถึงการตัดสินใจการวินิจฉัยสั่งการหน่วยงานให้เกิดความ ร่วมมือเพื่อดำเนินไปสู่เป้าหมายเดียวกัน

๕)การประสานงาน (Co=Coordinating) หมายถึงการประสานงานกิจการด้านต่างๆของ หน่วยงานให้เกิดความร่วมมือเพื่อดำเนินไปสู่เป้าหมายเดียวกัน

๖)การรายงาน (R=Reporting) หมายถึงการรายงานผลการปฏิบัติของหน่วยงานให้แก่ผู้บริหาร และสมาชิกของหน่วยงานได้ทราบความเคลื่อนไหวของการดำเนินงานว่าก้าวหน้าเพียงใด

๗)การงบประมาณ (B=Budgeting) หมายถึงการงบประมาณการจัดทำงบประมาณบัญชีการใช้ จ่ายเงินการควบคุมและการตรวจสอบด้านการเงิน^{๓๑}

วิโรจน์ สารรัตนะ กล่าวถึงกระบวนการบริหารควรประกอบด้วย๔ประการคือ^{๓๒}

๑) การวางแผนหมายถึงหน้าที่ทางการบริหารในการกำหนดจุดหมายและการตัดสินใจเลือกวิธีการที่ดีที่สุดที่จะให้บรรลุจุดหมายนั้น

๒) การจัดองค์การหมายถึงกำหนดอำนาจหน้าที่และตำแหน่งต่างๆอย่างชัดเจน

๓) การนำหมายถึงความพยายามทำให้มีอิทธิพลต่อผู้อื่นเพื่อให้การปฏิบัติงานบรรลุจุดหมายขององค์การได้อย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผล

^{๓๑} Luther Gulick and Lyndall Urwick, Papers on the Science of Administration, (NewYork : Institute of Public Administration, 1937), pp.37 - 38.

^{๓๒}วิโรจน์สารรัตนะ, การบริหารหลักการทฤษฎีและประเด็นทางการศึกษา, (กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์พิทยวิสุทธ์, ๒๕๕๒), หน้า๑๑.

๔) การควบคุมหมายถึงการมุ่งเน้นที่จะก่อให้เกิดความมั่นใจว่าสมาชิกในองค์กรได้ประพฤติปฏิบัติในทิศทางที่จะทำให้บรรลุผลตามมาตรฐานหรือจุดหมายมุ่งเน้นให้เกิดพฤติกรรมที่พึงประสงค์และลดพฤติกรรมที่ไม่พึงประสงค์ลง

เฟรดเดอริคดับบลิว. เทเลอร์, อังใน ธงชัย สันติวงษ์ กล่าวว่าการบริหารที่มีหลักเกณฑ์การบริหารพื้นฐานอยู่ในหลักการ (Principles) ที่สำคัญ๔ประการคือ^{๓๓}

๑) ต้องมีการคิดค้นและกำหนดวิธีที่ดีที่สุด (One Best Way) สำหรับงานแต่ละอย่างคือต้องมีการกำหนดวิธีการทำงานที่ดีที่สุดที่ช่วยให้สามารถทำงานเสร็จลุล่วงไปด้วยดีตามวัตถุประสงค์มาตรฐานของงานจะต้องมีการจัดวางเอาไว้โดยมีหลักเกณฑ์ที่ได้พิสูจน์มาแล้วว่าเป็นวิธีที่ดีที่สุดจริงและในเวลาเดียวกันการจ่ายผลตอบแทนแบบจูงใจต่างๆก็จ่ายให้ตามผลผลิตทั้งหมด

๒) ต้องมีการคัดเลือกและพัฒนาคนงานโดยตระหนักถึงความสำคัญและคุณค่าของการรู้จักงานให้เหมาะสมสอดคล้องกับคนงานนอกจากนี้ต้องมีการอบรมคนงานให้รู้จักวิธีการทำงานที่ถูกวิธีด้วยและในการคัดเลือกคนงานจะต้องมีการพิจารณาเป็นพิเศษที่จะให้ได้คนที่มีคุณสมบัติที่ดีที่สุดตรงตามงานที่จะให้ทำ

๓) ใช้วิธีการพิจารณาอย่างรอบคอบเกี่ยวกับวิธีการทำงานควบคู่กับการพิจารณาคนงานนี้คนงานจะไม่คัดค้านต่อวิธีทำงานใหม่ที่ได้กำหนดขึ้นเพราะโดยหลักเหตุผลคนงานทุกคนจะเห็นจริงถึงโอกาสที่เขาจะได้รับรายได้สูงขึ้นจากการทำงานถูกวิธีที่จะช่วยให้ได้ผลผลิตสูงขึ้น

๔) การประสานความร่วมมือกันอย่างใกล้ชิดระหว่างผู้บริหารและคนงานฝ่ายบริหารควรจะได้ประสานอย่างใกล้ชิดเป็นประจำกับคนงานที่เป็นผู้ปฏิบัติงานแต่ต้องไม่ใช่โดยการลงมือปฏิบัติงานที่ควรจะเป็นงานของคนงานเท่านั้น

เฮนรี ฟาโยล (Henri Fayol) อังใน ศิริวรรณ เสรีรัตน์เชื่อว่า เป็นไปได้ที่จะหาทางศึกษาถึงศาสตร์ที่เกี่ยวกับการบริหาร (Administrative Sciences) ซึ่งสามารถใช้ได้กับการบริหารทุกชนิดไม่ว่าจะเป็นการบริหารงานอุตสาหกรรมหรืองานรัฐบาล โดยมีสาระสำคัญ (Management Functions) เกี่ยวกับการบริหารประกอบด้วยหน้าที่ทางการบริหาร ๕ ประการ คือ

- ๑) การวางแผน (Planning)
- ๒) การจัดองค์การ (Organizing)
- ๓) การบังคับบัญชาสั่งการ (Commanding)
- ๔) การประสานงาน (Coordinating)
- ๕) การควบคุม (Controlling)

เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพในการบริหารจัดการ เฮนรี ฟาโยล ยังได้จำแนกกระบวนการบริหารออกเป็น ๑๔ ประการ ที่สำคัญ คือ^{๓๔}

^{๓๓}เฟรดเดอริคดับบลิว. เทเลอร์, อังในธงชัยสันติวงษ์, **องค์การและการบริหาร**, พิมพ์ครั้งที่๑๑, (กรุงเทพมหานคร : ไทยวัฒนาพานิช, ๒๕๔๓), หน้า๔๗ - ๔๘.

^{๓๔}เฮนรี ฟาโยล (Henri Fayol), อังใน ศิริวรรณ เสรีรัตน์, **องค์การและการจัดการ**, (กรุงเทพมหานคร : ธรรมสาร, ๒๕๔๕), หน้า ๗๘ - ๘๐.

(๑) การแบ่งงานกันทำ (Division of Labor) ฟาโยล ได้เสนอว่า คนงานควรจะได้รับมอบหมายหน้าที่ให้ปฏิบัติมากขึ้น หรือได้รับการกระตุ้นให้มีความรับผิดชอบในผลลัพธ์ของงานมากขึ้นซึ่งหลักการนี้จะสามารถนำไปประยุกต์ใช้ในองค์การยุคปัจจุบันได้

(๒) อำนาจหน้าที่และความรับผิดชอบ (Authority and Responsibility) อำนาจหน้าที่แบบเป็นทางการจะได้รับมาจากตำแหน่งหน้าที่ของผู้บริหารในสายการบังคับบัญชา ส่วนอำนาจหน้าที่แบบไม่เป็นทางการจะได้รับจากความชำนาญงานของบุคคล (Expertise) ความรู้ด้านเทคนิค (Technical Knowledge) ความมีคุณค่าทางศีลธรรม (Moral Worth) และความสามารถในการนำ (Leading) และสร้างความผูกพันกับผู้ใต้บังคับบัญชา ตลอดจนอำนาจหน้าที่และความรับผิดชอบควรอยู่คู่กัน

(๓) มีผู้บังคับบัญชาคนเดียว (Unity of Command) คำสั่งสองคำสั่ง (Dual Command) อาจก่อให้เกิดปัญหาในการทำงานเมื่อผู้ควบคุมสองคนได้ให้คำสั่งกับผู้ใต้บังคับบัญชาเพียงคนเดียวทำให้เกิดการสับสนในบางสถานการณ์ทำให้เกิดความยุ่งยากแก่ผู้ใต้บังคับบัญชาและทำให้เกิดการสับสนในลำดับชั้นของอำนาจหน้าที่แบบเป็นทางการ (Formal Hierarchy of Authority) ประเมินอำนาจหน้าที่และความรับผิดชอบของผู้บริหารในระบบผู้บังคับบัญชาสองคนทำได้ยากและผู้บริหารจะไม่สนใจในความรู้สึกของผู้ใต้บังคับบัญชา มักจะโกรธและอาจไม่ให้ความร่วมมือในอนาคต ถ้าผู้ใต้บังคับบัญชาไม่เชื่อฟัง

(๔) สายการบังคับบัญชาตามอำนาจหน้าที่ (Line of Authority) เป็นสายการบังคับบัญชาจากผู้บริหารในระดับบนสู่ผู้ปฏิบัติงานในระดับล่างขององค์การความสัมพันธ์ของการจำกัดความยาวของสายการบังคับบัญชา โดยการควบคุมจำนวนของระดับในลำดับชั้นของการบริหารจัดการจำนวน ที่ดีที่สุดในลำดับชั้นการบังคับบัญชา (Hierarchy) คือ ความยาวของการติดต่อสื่อสารระหว่างผู้บริหารระดับสูงและพนักงานระดับล่าง รวมถึงความล่าช้าในการวางแผน (Planning) และการจัดการ (Organizing) ซึ่งการจำกัดจำนวนของระดับชั้นการบังคับบัญชาให้น้อยลงจะทำให้ปัญหาการติดต่อสื่อสารลดลงและองค์การจะมีการปฏิบัติงานที่รวดเร็วและมีความยืดหยุ่นมากขึ้น

(๕) การรวมอำนาจ (Centralization) เป็นการรวมอำนาจของการบังคับบัญชาไว้ที่ผู้บริหารระดับสูงขององค์การ ซึ่งอำนาจหน้าที่จะไม่ได้รวมไว้ที่ผู้บริหารระดับสูงของสายการบังคับบัญชาแต่เป็นการกำหนดว่า ควรมีการรวมอำนาจไว้ที่ผู้บริหารระดับสูงเท่าไร อย่างไร และมีการกระจายอำนาจให้กับผู้ใต้บังคับบัญชาและคนงานในระดับล่างอย่างไรสิ่งนี้ถือว่ามีผลสำคัญเนื่องจากว่าจะมีผลกระทบต่อพฤติกรรมของพนักงานในทุกๆระดับขององค์การ

(๖) การมีเป้าหมายเดียวกัน (Unity of Direction) เป็นการออกแบบหรือกำหนดแผนในการปฏิบัติงานของผู้บริหารและคนงานที่ใช้ทรัพยากรขององค์การ องค์การใดที่ไม่มี การวางแผนจะทำให้ขาดประสิทธิภาพและขาดประสิทธิผล ซึ่งจะไม่มีการมุ่งไปสู่กิจกรรมของกลุ่มหรือกิจกรรมของบุคคล แต่การวางแผนจะเริ่มที่ผู้บริหารระดับสูงที่ทำงานเป็นทีมร่วมกับกลยุทธ์ขององค์การซึ่งจะต้องมีการติดต่อกับผู้บริหารในระดับกลางที่มีส่วนช่วยในการตัดสินใจว่าจะใช้ทรัพยากรขององค์การอย่างไรเพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ตามกลยุทธ์ หลักการในข้อนี้ยึดหลักว่า กิจกรรมของแต่ละกลุ่มต้องมีจุดหมายและแผนเดียวกัน

(๗) หลักความเสมอภาค (Equity) ความเสมอภาคคือ ความเป็นธรรม (Justice) ความยุติธรรม (Impartiality) และความเหมาะสม (Fairness) สำหรับสมาชิกทุกคนภายในองค์การ ซึ่งในปัจจุบันพนักงานมีความต้องการความเสมอภาคมากขึ้นเป็นการจัดการที่ใช้หลักความเท่าเทียมกัน

(๘) การออกคำสั่ง (Order) หมายถึง วิธีการจัดการเกี่ยวกับองค์การเพื่อให้องค์การได้รับประโยชน์มากที่สุด และเป็นการจัดหาความพึงพอใจในโอกาสงานให้แก่พนักงานโดยใช้ผังองค์การ (Organization chart) เพื่อแสดงให้เห็นถึงตำแหน่งและหน้าที่ของพนักงานแต่ละคน และเป็นการชี้วัดว่าตำแหน่งของพนักงานแต่ละคนอาจจะมีการเลื่อนขั้นได้ในอนาคต การวางแผนเกี่ยวกับอาชีพได้รับความสนใจมากขึ้นในองค์การยุคปัจจุบัน เนื่องจากทรัพยากรมนุษย์ถือว่ามีความจำเป็นที่จะต้องให้การฝึกอบรม (Training) และพัฒนากำลังแรงงาน (Developing) โดยองค์การจะกำหนดตำแหน่งหน้าที่สำหรับคนทุกคน และทุกคนจะเข้าใจตำแหน่งหน้าที่ของตนเอง

(๙) ความคิดริเริ่ม (Initiative) เป็นความสามารถของบุคคลในการกระทำสิ่งต่างๆ โดยปราศจากการสั่งการจากผู้บังคับบัญชา ผู้บริหารจะต้องกระตุ้นให้พนักงานมีความคิดริเริ่มซึ่งความคิดริเริ่มนี้ถือว่าเป็นจุดแข็งขององค์การ เนื่องจากจะสามารถสร้างนวัตกรรมใหม่ๆ ได้ ผู้บริหารมีความต้องการทักษะ (Skill) และไหวพริบ (Tact) เพื่อให้เกิดความสมดุลระหว่างองค์การและความต้องการของพนักงาน และความสามารถ (Ability) จะทำให้เกิดความสมดุลซึ่งเป็นสิ่งที่ชี้วัดผู้บริหารระดับสูงในการพัฒนาและการบริหารงาน

(๑๐) ความมีระเบียบวินัย (Discipline) เป็นการมุ่งให้ความสำคัญเกี่ยวกับเรื่องการเชื่อฟัง (Obedience) อำนาจ (Energy) คำขอร้อง (Application) และลักษณะของการแสดงความนับถือออกมา สำหรับอำนาจของผู้บังคับบัญชา ความมีระเบียบวินัยเป็นบุคลิกลักษณะที่เกี่ยวข้องกับผู้บริหารหลายๆ คนที่สามารถสร้างความน่าเชื่อถือให้กับผู้ปฏิบัติงานและทำงานอย่างเข้มแข็ง เพื่อให้บรรลุเป้าหมายขององค์การ ความมีระเบียบวินัยจะเป็นความสัมพันธ์ระหว่างสมาชิกภายในองค์การกับคุณสมบัติผู้นำและเป็นความสามารถของผู้บริหารในการที่จะปฏิบัติอย่างยุติธรรม

(๑๑) ค่าตอบแทน (Remuneration of Personnel) ระบบการให้รางวัลประกอบด้วยโบนัสและแผนการแบ่งกำไร เป็นการช่วยกระตุ้นการทำงานของพนักงานได้ การจ่ายค่าตอบแทนให้แก่พนักงานมีความสำคัญอย่างมากต่อความสำเร็จขององค์การ ระบบรางวัลที่มีประสิทธิภาพสามารถให้ความยุติธรรมทั้งพนักงานและองค์การ รวมทั้งสามารถกระตุ้นผลผลิตเพิ่ม โดยการให้รางวัลเพื่อเป็นการสนับสนุนให้มีผลผลิตเพิ่มขึ้น โดยยึดหลักว่าการจ่ายค่าตอบแทนควรยุติธรรม และตอบสนองความพึงพอใจสูงสุดทั้งนายจ้างและลูกจ้างเท่าที่จะทำได้

(๑๒) ความมั่นคงในงาน (Stability of tenure of Personnel) ความมั่นคงในงานมีความสำคัญต่อการจ้างงานระยะยาว เพื่อพนักงานอยู่ในองค์การซึ่งมีแนวโน้มว่าจะทำงานเป็นทีมเป็นระยะเวลานาน โดยพยายามพัฒนาทักษะ และปรับปรุงความสามารถในการใช้ประโยชน์จากทรัพยากรขององค์การ การจ้างงานระยะยาวเป็นปัจจัยสำคัญที่ใช้อธิบายการประสบความสำเร็จของบริษัทขนาดใหญ่ในประเทศญี่ปุ่น

(๑๓) ผลประโยชน์ส่วนตัวมีความสำคัญน้อยกว่าผลประโยชน์ขององค์การที่จะได้รับ (Subordination of Individual Interests to the Common Interest) ผลประโยชน์ของ

องค์การถือว่าเป็นผลประโยชน์ของทุกๆ คนหรือของทุกกลุ่มในองค์การในขณะที่องค์การยังดำเนินกิจการอยู่จะต้องมีการกำหนดผลประโยชน์เพื่อให้เกิดความยุติธรรมระหว่างองค์การและสมาชิกภายในองค์การ

(๑๔) ความสามัคคี (Spirit de Corps) เป็นความรู้สึกร่วมกันของสมาชิกภายในองค์การ ที่ช่วยสนับสนุนการทำงานของสมาชิกในกลุ่มงาน ในการออกแบบประยุกต์ของอำนาจหน้าที่ตามลำดับชั้นภายในองค์การ และสิทธิในการสั่งการ หรือการบริโภคน และความร่วมมือกัน ถือว่าเป็นส่วนประกอบสำคัญในการที่ทำให้องค์การบรรลุผลสำเร็จและมีการพัฒนา ความสามัคคีจะสามารถบรรลุผลสำเร็จได้หากมีการติดต่อกันระหว่างผู้บริหารและคนงาน โดยการติดต่อเพื่อแก้ไขปัญหา ในสถานการณ์ที่สำคัญที่สุด เพราะความสามัคคีคือพลังเมื่อสมาชิกมีความสามัคคีกันสูงก็จะทำให้องค์การมีความแข็งแกร่ง

มาสโลว์ (Maslow) อ้างใน ภารตี อนันต์นาวิ ได้กล่าวถึง ทฤษฎีการจูงใจ ๔ ประการ คือ

๑) ความต้องการของมนุษย์ลำดับชั้น จะเริ่มจากความต้องการขั้นต่ำสุดไปหาสูงสุด

๒) ความต้องการของมนุษย์มีความต่อเนื่อง มีความต้องการไม่สิ้นสุด และต้องการชนิดใหม่ขึ้นไปอีก

๓) เมื่อมนุษย์ได้รับการตอบสนองระดับต่ำแล้ว ก็จะมีความต้องการระดับสูงขึ้น หรือเมื่อความต้องการระดับสูงได้รับการตอบสนองแล้วก็อาจเกิดความต้องการระดับต่ำอีกก็ได้

๔) ความต้องการของมนุษย์มีความเกี่ยวเนื่องกันและซับซ้อนกันอยู่ แม้ว่าความต้องการระดับหนึ่งได้หายไปแล้วก็เกิดความต้องการระดับอื่นเข้ามาแทนที่ แต่ความจริงแล้วความต้องการเหล่านั้นได้รับการตอบสนองเพียงบางส่วนเท่านั้น^{๓๕}

สมาคมผู้บริหารการศึกษาแห่งสหรัฐอเมริกา เสนอแนวคิดเกี่ยวกับกระบวนการบริหารไว้ ๕ ประการคือ

๑) การวางแผน (Planning) หมายถึงการวางแผนหรือโครงการสำหรับการปฏิบัติงานในอนาคตให้ตรงเป้าหมายที่ต้องการโดยกำหนดงานที่จะทำวิธีการและวัตถุประสงค์ของงานนั้นๆไว้ล่วงหน้า

๒) การแสวงหาคำหนดตัวบุคคลและอุปกรณ์ (Allocation) หมายถึงการแสวงหาคำหนดตัวบุคคลและวัสดุทุกชนิดที่จำเป็นในการปฏิบัติงานตามแผนเพื่อให้งานนั้นสำเร็จลุล่วงไปได้ด้วยดีมีประสิทธิภาพและประสิทธิผล

๓) การเสริมกำลังบำรุง (Stimulation) หมายถึงการบำรุงขวัญกระตุ้นและส่งเสริมให้บุคลากรปฏิบัติงานอย่างมีประสิทธิภาพเพื่อให้ผลงานดีทั้งปริมาณและคุณภาพ

^{๓๕} มาสโลว์ (Maslow) อ้างใน ภารตี อนันต์นาวิ, อ้างแล้ว, หน้า ๑๑๙.

๔) การประสานงาน (Co – Ordination) หมายถึงการจัดให้ผู้แทนของหน่วยงานย่อยทุกหน่วยงานพบปะปรึกษาหารือกันเพื่อให้มีโอกาสแสดงความคิดเห็นหรือทราบเรื่องการปฏิบัติงานของผู้อื่นและเพื่อให้งานสัมพันธ์ไม่ขัดแย้งกันโดยยึดเป้าหมายขององค์การเป็นหลัก

๕) การประเมินผลงาน (Evaluation) หมายถึงการตรวจสอบการปฏิบัติงานทุกระยะให้ทราบผลการปฏิบัติงานและปัญหาที่เกิดขึ้นเพื่อหาแนวทางแก้ไขทุกระยะและประเมินผลขั้นสุดท้ายเพื่อทราบผลการปฏิบัติงานและปัญหาที่เกิดขึ้นเพื่อหาแนวทางแก้ไขทุกระยะและประเมินผลขั้นสุดท้ายเพื่อเปรียบเทียบผลงานกับผลงานที่ควรจะได้ตามเป้าหมายที่ตั้งไว้ตั้งแต่ต้นเพื่อวางแผนใหม่สำหรับการปฏิบัติงานในอนาคต^{๓๖}

สรุปได้ว่าทฤษฎีเกี่ยวกับการบริหารการศึกษา โดยทั่วไปทั้งในประเทศและต่างประเทศมีหลักการและขั้นตอนในการดำเนินการอย่างเป็นระบบ ซึ่งจะประกอบด้วย การวางแผนการจัดองค์การ การบริหารบุคคล การสั่งการ การประสานงาน การรายงานผล และการงบประมาณที่ผู้บริหารในทุกๆ องค์การจะต้องมีและนำไปใช้เพื่อให้เกิดประสิทธิภาพและประสิทธิผลสูงสุดในการทำงานและบริหารองค์กรและหน่วยงานต่างๆ

๒.๒ หลักการแนวคิดการบริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน

๒.๒.๑ ความหมายของการบริหารสถานศึกษา

คำว่า “การบริหารสถานศึกษา” มีนักวิชาการทั้งของไทยและของชาวต่างชาติได้ให้ความหมายไว้ในลักษณะคล้ายกัน ดังนี้

ชูศรี ธนอมกิจ ได้ให้ความหมายว่า การบริหารสถานศึกษาหมายถึงกระบวนการต่างๆ ในการดำเนินงานของกลุ่มบุคคลที่ร่วมมือกันให้การศึกษาแก่สมาชิกที่อยู่ในสังคมเพื่อให้เกิดการพัฒนาความรู้ความสามารถทักษะกระบวนการอย่างมีระบบ^{๓๗}

ทวีศักดิ์ บังคม ได้ให้ความหมายว่า การบริหารสถานศึกษาหมายถึงกระบวนการต่างๆ ในการทำกิจกรรมดำเนินงานของกลุ่มบุคคลหรือผู้บริหารสถานศึกษาเพื่อจัดการบริหารการศึกษาแก่สมาชิกในสังคมชุมชนให้บรรลุตามวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้ตามหลักสูตร^{๓๘}

กูด (Good) ได้ให้ความหมายว่า การบริหารสถานศึกษาหมายถึงการอำนวยความสะดวกและดูแลการดำเนินงานเกี่ยวกับภาระหน้าที่ทั้งหมดของสถานศึกษาโดยจะต้องคำนึงถึงผลสุดท้ายของการศึกษาเป็นสำคัญและหมายถึงการควบคุมการจัดการเกี่ยวกับเรื่องต่างๆ ภายในสถานศึกษาซึ่ง

^{๓๖} อีระรัตน์กิจจารักษ์, เอกสารคำสอนวิชาการบริหารการศึกษา, (บัณฑิตวิทยาลัย: คณะครุศาสตร์ สถาบันราชภัฏเพชรบูรณ์, ๒๕๕๒), หน้า ๖๗.

^{๓๗} ชูศรีธนอมกิจ, “ความสัมพันธ์ระหว่างการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารกับประสิทธิผลของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาชลบุรี”, วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต, (บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยบูรพา), ๒๕๕๐.

^{๓๘} ทวีศักดิ์บังคม, “ปัญหาและแนวทางแก้ไขการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนเอกชนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาชลบุรีเขต๑”, วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต, (บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยบูรพา), ๒๕๕๐.

เกี่ยวกับกระบวนการเรียนการสอนเช่นเรื่องเกี่ยวกับครูนักเรียนแผนการสอนหลักสูตรกิจกรรมวิธีการสอนสื่อการเรียนการสอนและการแนะแนว^{๓๙}

มณฑิพย์ ทรงกิตติพิศาล ได้กล่าวว่า การบริหารสถานศึกษา หมายถึง การจัดการส่งเสริมช่วยเหลือกันของผู้เกี่ยวข้องที่จะผลักดันให้แผนยุทธศาสตร์ของสถานศึกษาให้บรรลุตามวัตถุประสงค์และเป้าหมายที่วางไว้^{๔๐}

กิติมา ปรีดีติลล ได้กล่าวว่า การบริหารสถานศึกษา หมายถึง การดำเนินการทุกอย่างในสถานศึกษาตั้งแต่การบริหารงานวิชาการ การบริหารงานบุคคล การบริหารงานอาคารสถานที่ การบริหารงานธุรการและการเงิน การบริหารงานกิจการนักเรียน และนักศึกษา และงานด้านความสัมพันธ์กับชุมชน^{๔๑}

ฮอยและเซอร์ชีว (Hoy and Cecil) กล่าวว่า การบริหารสถานศึกษาเป็นหลักการบริหารบุคลากรทางการศึกษา ครู นักเรียน เพื่อให้ความร่วมมือ ความร่วมแรงร่วมใจ ในการปฏิบัติงานในโรงเรียนให้บุคคลทั้ง ๓ กลุ่มเห็นด้วยและไม่เห็นด้วยดำเนินการตามข้อตกลงที่วางไว้และพึงยึดปฏิบัติโดยเคร่งครัด^{๔๒}

อมรชัย ตันติเมธ กล่าวไว้ว่า การบริหารสถานศึกษา หมายถึง การร่วมมือกันดำเนินกิจกรรมต่างๆ ทั้งด้านบุคลิกภาพ ความรู้ ความสามารถ พฤติกรรม และคุณธรรม ตลอดจนค่านิยมให้ตรงกับความต้องการของสังคม สามารถเป็นสมาชิกที่ดี และมีประสิทธิภาพของสังคมโดยใช้กระบวนการและทรัพยากรต่างๆ ทั้งที่เป็นระเบียบและไม่เป็นระเบียบ^{๔๓}

สรุปได้ว่า การบริหารสถานศึกษา หมายถึง การบริหารสถานศึกษาที่ผู้บริหาร และ ครู ในสถานศึกษานั้นๆ กำหนดขึ้นโดยใช้วิธีการบริหารที่แตกต่างกันในแต่ละสถานศึกษา มุ่งเน้นเพื่อบรรลุตามวัตถุประสงค์ของสถานศึกษาที่ตั้งไว้

๒.๒.๑.๑ กระบวนการบริหารสถานศึกษาผู้บริหารสถานศึกษาทุกท่านจำเป็นที่จะต้องนำขอบข่ายของการบริหารสถานศึกษาที่รับผิดชอบอยู่ทั้ง ๔ ด้าน มากำหนดเป็นกลยุทธ์ วิธีการ แผนงาน เทคนิค และขั้นตอนในการบริหารและปฏิบัติงานไว้อย่างเป็นระบบ และสุ่มรอบครบอย่างเป็นรูปธรรมเพราะถ้าระบบการบริหารงานไม่ดีแล้วก็อาจมีผลกระทบกระเทือนส่วนอื่นๆ ได้ ดังนั้นผู้บริหารสถานศึกษา ต้องยึดมั่นในกระบวนการบริหาร ซึ่งมีอยู่หลายแนวทาง หลายทฤษฎี

^{๓๙} Good, C.V., Dictionary of education, New York: Mcgraw - Hill, [1973], p.13.

^{๔๐} มณฑิพย์ ทรงกิตติพิศาล, “ปัจจัยที่ส่งผลต่อประสิทธิผลการบริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐานระดับมัธยมศึกษาในเขตพื้นที่ภาคใต้ของประเทศไทย”, *ปรัชญาดุษฎีบัณฑิต*, (บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยรามคำแหง, ๒๕๕๒).

^{๔๑} กิติมา ปรีดีติลล, *การบริหารและการนิเทศการศึกษาเบื้องต้น*, (กรุงเทพมหานคร : อักษรพิพัฒน์, ๒๕๔๒), หน้า ๑๓.

^{๔๒} Hoy, Wayne K. & Cecil, Masker G. *Educational Administration Theory, Research, and Practice*, (New York: McGraw – Hill Inc, 1996), p. 170.

^{๔๓} อมรชัย ตันติเมธ, *การบริหารสถานศึกษาปฐมวัย*, (นนทบุรี : มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช, ๒๕๔๒), หน้า ๑๐.

หลายเทคนิค และหลายแนวทางในการปฏิบัติที่ผู้บริหารต้องใช้สติปัญญา พิจารณาตามความเหมาะสม ซึ่งมีอย่างย่อๆ ดังต่อไปนี้

ปราชญา กล้าผจญ และสมศักดิ์ คงเที่ยง ได้กล่าวว่า กระบวนการบริหารการศึกษาที่สำคัญไว้ ๕ ประการ ดังนี้การวางแผน การจัดองค์การ การอำนวยการ การควบคุม การจัดบุคลากรสู่หน่วยงาน^{๔๔}

ปรียาพร วงศ์อนุตรโรจน์ สรุปว่า กระบวนการบริการการศึกษา ได้กำหนดไว้ ๕ ขั้นตอนคือ การวางแผน (Planning) การจัดสรรทรัพยากร (Allocating Resources) การกระตุ้น (Stimulating) การประสานงาน (Coordinating) และการประเมินผล (Evaluating)^{๔๕}

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ ได้กล่าวว่า กระบวนการบริหารสถานศึกษาเป็นระบบครบวงจร (PDCA) ซึ่งประกอบไปด้วย ร่วมกันวางแผน (Plan) ร่วมกันปฏิบัติตามแผน (Do) ร่วมกันตรวจสอบ (Check) และร่วมกันปรับปรุง (Action) โดยจะต้องมีการควบคุมคุณภาพและตรวจสอบคุณภาพด้วย^{๔๖}

รุ่ง แก้วแดง ได้กล่าวว่า กระบวนการบริหารของ (Gulick) มีขั้นตอนการบริหารที่เป็นที่รู้จักกันโดยทั่วไปที่เรียกกันว่า “กระบวนการ POSDCORB” ได้แก่ การวางแผน การจัดองค์การการบริหารบุคคล การอำนวยการ การติดต่อประสานงาน การรายงานผล และดำเนินงานด้วยการเงินและงบประมาณ^{๔๗}

สรุปได้ว่า กระบวนการบริหารสถานศึกษา คือขั้นตอนที่ผู้บริหารจะต้องมีการประชุมเพื่อวางแผนเกี่ยวกับการจัดระบบงาน ในแต่ละฝ่าย ซึ่งทางกระทรวงศึกษาธิการได้กำหนดขอบข่ายมา ๔ กลุ่มนั้นคือ ๑.การบริหารงานวิชาการ ๒.การบริหารงานงบประมาณ ๓.การบริหารงานบุคคล และ ๔.การบริหารงานทั่วไป โดยทั้ง ๔ กลุ่มนี้ต้องทราบถึงบทบาทในแต่ละกลุ่มจากนั้นวางแผนหารือกันในทุกความร่วมมือ เพื่อให้เกิดความสอดคล้องกันในหน่วยงานจึงจะเกิดเป็นกระบวนการ

๒.๒.๑.๒ ขอบข่ายของการบริหารสถานศึกษาการบริหารสถานศึกษา เป็นบริบทที่เกี่ยวกับการบริหาร และจัดการด้านการศึกษาเล่าเรียนให้แก่เด็กและเยาวชน ซึ่งเป็นการจัดกิจกรรมที่ต้องดำเนินการอย่างต่อเนื่อง และได้รับการสนับสนุน ส่งเสริมจากทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้อง เพราะขอบข่ายของการบริหารสถานศึกษาหรือโรงเรียนนั้นจะต้องกระทำอย่างเป็นระบบและได้มาตรฐาน ดังนั้นจึงมีหน่วยงานและนักวิชาการหลายท่านได้ให้แนวคิดเกี่ยวกับขอบข่ายของการบริหารงานสถานศึกษา

^{๔๔} ปราชญา กล้าผจญ และสมศักดิ์ คงเที่ยง, หลักและทฤษฎีการบริหารการศึกษา, (กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์มหาวิทยาลัยรามคำแหง, ๒๕๔๒), หน้า ๑๖.

^{๔๕} ปรียาพร วงศ์อนุตรโรจน์, การบริหารงานวิชาการ, (กรุงเทพมหานคร : ศูนย์สื่อเสริมกรุงเทพ, ๒๕๔๖), หน้า ๑๘.

^{๔๖} สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ, แนวทางการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา: เพื่อรับการประเมินภายนอก, (กรุงเทพมหานคร : พิมพ์ดี, ๒๕๔๔), หน้า ๑๐.

^{๔๗} รุ่ง แก้วแดง, ปฏิวัติการศึกษาไทย, (กรุงเทพมหานคร : มติชน, ๒๕๔๓), หน้า ๑๔ - ๑๘.

หรือโรงเรียนไว้ ดังต่อไปนี้กระทรวงศึกษาธิการ ได้กำหนดให้ขอบข่ายของการบริหารงานในสถานศึกษาไว้ ๔ กลุ่มดังนี้^{๔๘}

๑. การบริหารงานวิชาการ ประกอบด้วย

- ๑) การพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา
- ๒) การพัฒนากระบวนการเรียนรู้
- ๓) การวัดผล การประเมินผล และเทียบโอนผลการเรียน
- ๔) การวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา
- ๕) การพัฒนาสื่อ นวัตกรรม และเทคโนโลยีทางการศึกษา
- ๖) การพัฒนาแหล่งการเรียนรู้
- ๗) การนิเทศการศึกษา
- ๘) การแนะแนวการศึกษา
- ๙) การพัฒนาระบบการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา
- ๑๐) การส่งเสริมความรู้ด้านวิชาการแก่ชุมชน
- ๑๑) การประสานความร่วมมือในการพัฒนาวิชาการกับสถานศึกษา

อื่น

๑๒) การส่งเสริมและสนับสนุนงานวิชาการแก่บุคคล ครอบครัว องค์กร หน่วยงานและสถาบันอื่นที่จัดการศึกษา

๒. การบริหารงานงบประมาณ ประกอบด้วย

- ๑) การจัดทำและเสนองบประมาณ
- ๒) การจัดสรรงบประมาณ
- ๓) การตรวจสอบ การติดตาม ประเมินผลและรายงานผลการใช้เงิน
- ๔) การระดมทรัพยากรและการลงทุนเพื่อการศึกษา
- ๕) การบริหารเงิน
- ๖) การบริหารบัญชี
- ๗) การบริหารวัสดุและทรัพย์สิน

๓. การบริหารงานบุคคล ประกอบด้วย

- ๑) การวางแผนอัตรากำลังและกำหนดตำแหน่ง
- ๒) การสรรหาและการบรรจุแต่งตั้ง
- ๓) การเสริมสร้างประสิทธิภาพในการปฏิบัติราชการ
- ๔) วินัยและการรักษาวินัย
- ๕) การออกจากราชการ

^{๔๘} กระทรวงศึกษาธิการ, พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๔๒ แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๔๕ และแก้ไขเพิ่มเติม(ฉบับที่ ๓) พ.ศ.๒๕๕๓, (กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์องค์การรับส่งสินค้าและพัสดุภัณฑ์, ๒๕๕๖), หน้า ๓๓ - ๓๘.

๔. การบริหารงานทั่วไป ประกอบด้วย

- ๑) การดำเนินงานธุรการ
- ๒) งานเลขานุการคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน
- ๓) งานพัฒนาระบบเครือข่ายข้อมูลสารสนเทศ
- ๔) การประสานและการพัฒนาเครือข่ายการศึกษา
- ๕) การจัดระบบการบริหารและการพัฒนาองค์การ
- ๖) งานเทคโนโลยีสารสนเทศ
- ๗) การส่งเสริมสนับสนุนด้านวิชาการ งบประมาณ บุคลากรและบริหารทั่วไป
- ๘) การดูแลอาคารสถานที่และสภาพแวดล้อม
- ๙) การจัดทำสำมะโนครุภัณฑ์นักเรียน
- ๑๐) การรับนักเรียน
- ๑๑) การส่งเสริมและการประสานงานการศึกษาในระบบ นอกระบบและตามอัธยาศัย
- ๑๒) การส่งเสริมงานกิจกรรมนักเรียน
- ๑๓) การประชาสัมพันธ์งานศึกษา
- ๑๔) การส่งเสริมสนับสนุนและประสานงานการศึกษาของบุคคล ชุมชน องค์กรหน่วยงานและสถาบัน สังคมอื่นที่จัดการศึกษา
- ๑๕) การจัดระบบควบคุมในหน่วยงาน
- ๑๖) งานบริการสาธารณะ
- ๑๗) งานที่ไม่ได้ระบุไว้ในงานอื่น

ดังที่กล่าวมานี้ ย่อมแสดงให้เห็นอย่างเด่นชัดว่า ขอบข่ายของการบริหารงานในสถานศึกษา มีอย่างกว้างขวาง เพื่อให้ผู้บริหารสถานศึกษาต้องทำความเข้าใจทั้ง ๔ กลุ่มงานแล้วนำมาเข้าสู่กระบวนการของการบริหารสถานศึกษา ตามเจตนารมณ์ของกระทรวงศึกษาธิการได้กำหนดไว้คือ ด้านวิชาการ ด้านงบประมาณ ด้านงานบุคคล และด้านงานทั่วไป

สรุปได้ว่า ขอบข่ายของการบริหารสถานศึกษา คือกิจกรรมที่จัดตั้งขึ้นเพื่อให้มีการจัดสรรงาน แบ่งหน้าที่เพื่อใช้งานในการบริหารสถานศึกษาแบ่งได้ทั้งหมด ๔ อย่างตามกระทรวงศึกษาธิการ ๑.การบริหารงานวิชาการ ๒.การบริหารงานงบประมาณ ๓.การบริหารงานบุคคลและ ๔.การบริหารงานทั่วไป เป็นมาตรฐานในการจัดตั้งองค์กรเพื่อบริหารสถานศึกษา ซึ่งทั้ง ๔ กลุ่มงานนี้จะต้องมีการแบ่งหน้าที่กันจัดทำระบบงานเพื่อประสานงานให้สำเร็จตามวัตถุประสงค์

๒.๒.๑.๓ คุณลักษณะและหน้าที่ของผู้บริหารสถานศึกษา

๑. คุณลักษณะของผู้บริหารสถานศึกษานั้น มีนักปราชญ์นักการศึกษาและนักวิชาการได้แสดงทรรศนะ หรือความเห็นไว้ ดังต่อไปนี้

พระธรรมโกศาจารย์ (ประยูร ธมฺมจิตฺโต) ได้กล่าวว่า นักบริหารจะทำหน้าที่สำเร็จ ลุล่วงได้ด้วยดีถ้ามีคุณลักษณะ ๓ ประการ ดังที่พระพุทธเจ้าตรัสไว้ใน ทุติยปาปณิกสูตร ดังนี้^{๔๙}

(๑) จักขุมา หมายถึง มีปัญญามองการณ์ไกล เช่น ถ้าเป็นพ่อค้าหรือนักบริหารธุรกิจต้องรู้ว่าสินค้าไหนราคาถูก แล้วนำไปขายที่ไหนได้ราคาแพง ในสมัยนี้ต้องรู้ว่าหุ้นจะขึ้นหรือจะตก ถ้าเป็นนักบริหารทั่วไปต้องสามารถวางแผนและฉลาดในการใช้คนคุณลักษณะข้อแรกนี้ตรงกับภาษาอังกฤษว่า Conceptual Skill หรือ ความชำนาญในการใช้ความคิด

(๒) วิธูโร หมายถึง การจัดธุระได้ดี มีความเชี่ยวชาญเฉพาะด้าน เช่น พ่อค้าเพชรต้องคุดอกว่าเป็นเพชรแท้หรือเพชรเทียม แพทย์หัวหน้าคณะผ่าตัดต้องเชี่ยวชาญการผ่าตัด คุณลักษณะที่สองตรงกับคำว่า Technical Skill หรือความชำนาญด้านเทคนิค

(๓) นิสสยสัมปนโน หมายถึง พึ่งพาอาศัยคนอื่น เพราะเป็นคนมีมนุษยสัมพันธ์ดี เช่น พ่อค้าเดินทางไปค้าเดินทางไปค้าขายต่างเมืองก็มีเพื่อนพ่อค้าในเมืองนั้นๆ ให้ที่พักอาศัยหรือให้กู้ยืมเงินเพราะมีเครดิตดี นักบริหารที่ดีต้องผูกใจคนไว้ได้ คุณลักษณะที่สามนี้สำคัญที่มาก “นกไม่มีขนเหมือนคนไม่มีเพื่อน ขึ้นสู่ที่สูงไม่ได้” ข้อนี้ตรงกับคำว่า Human Relation skill คือ ความชำนาญด้านมนุษยสัมพันธ์

สมบัติ บุญประเคน ได้แสดงทรรศนะเกี่ยวกับคุณลักษณะของผู้บริหาร ในยุคปฏิรูปการศึกษาไว้ว่า ต้องมีทั้ง ๖ ประการ สรุปได้ ดังนี้^{๕๐}

(๑) ปฏิรูป กาทำงานของผู้บริหารแบบนี้จะเป็นนักคิด นักพัฒนา ปรับเปลี่ยนหน่วยงานและพัฒนาางานตลอดเวลา การดำเนินงานต้องทันต่อการเปลี่ยนแปลงของโลก

(๒) ประชาธิปไตย เป็นการบริหารงานที่ผู้ใต้บังคับบัญชาและผู้บังคับบัญชาจะต้องพบกันครึ่งทาง หาแนวทางที่พึงประสงค์ให้ได้ ผู้บริหารจะต้องตัดสินใจปัญหาที่ไม่มีทางออกให้ได้ ผู้บริหารจะต้องมีบุคลิกภาพ และการทำงานเป็นประชาธิปไตย

(๓) ประสาน เป็นลักษณะของผู้บริหารที่มีประสิทธิภาพมาก ทำตนเป็นแบบอย่างที่ดีการทำงานจะคำนึงถึงความสำเร็จของงานเป็นสำคัญ รู้จักใช้ความสามารถของผู้ใต้บังคับบัญชาให้เป็นประโยชน์มากที่สุด ให้เกียรติและยกย่องอย่างสมศักดิ์ศรี

(๔) ประนีประนอม บุคลิกลักษณะของผู้บริหารแบบนี้ จะพยายามไม่ให้ผู้ใต้บังคับบัญชาเกิดความขัดแย้ง สิ่งใดที่พอยอมก็ยอมได้

(๕) ประชาสัมพันธ์ ผู้บริหารลักษณะนี้จะมีบุคลิกที่ไม่ว่าจะทำอะไร จะพูดที่ไหนจะเป็นเรื่องสำคัญทุกเรื่องมีความสามารถโน้มน้าวใจสูง มีมนุษยสัมพันธ์ที่ดี

(๖) ประชาสงเคราะห์ ผู้บริหารลักษณะนี้จะให้ความช่วยเหลือผู้ร่วมงานทุกเรื่องเป็นห่วงเป็นใยตลอดเวลา จะประสานงานกับหน่วยงานอื่นเพื่อขอความช่วยเหลือ เป็นกัลยาณมิตรกันทุกคน

^{๔๙} พระธรรมโกศาจารย์ (ประยูร ธมฺมจิตฺโต ป.ธ.๙, Ph.D.), **พุทธวิธีบริหาร**, (กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์มหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย, ๒๕๔๙), หน้า ๓๘-๓๙.

^{๕๐} สมบัติ บุญประเคน, “ผู้บริหารยุคปฏิรูปการศึกษาตามลักษณะ ๖ ป” , **วารสารครูขอนแก่น**. ปีที่ ๔๔ ฉบับที่ ๒ (สิงหาคม. ๒๕๔๔), หน้า ๒๐-๒๑.

สุพล วังสินธ์ ได้สรุป ลักษณะที่สำคัญของผู้บริหารการศึกษาอย่างมืออาชีพในยุคปฏิรูปการศึกษาได้ว่า^{๕๑}

- (๑) มีวิสัยทัศน์กว้างไกล
- (๒) มีบุคลิกภาพประชาธิปไตย ใช้หลักเหตุผลในการบริหาร
- (๓) มีจิตสำนึกในความมุ่งมั่น
- (๔) ใจกว้างเปิดโอกาสให้ครูมีเสรีภาพในการคิด
- (๕) ปฏิบัติการเปลี่ยนแปลงจัดการเรียนรู้ให้เกิดตามเป้าหมายของการจัดการศึกษา
- (๖) มีศักยภาพในการจัดการระบบบริหารโรงเรียน โดยการนำระบบคุณธรรมมาใช้ในโรงเรียน
- (๗) สร้างขวัญกำลังใจให้ครู มีกำลังใจที่จะเป็นครูดี ครูเก่ง ครูที่ปรึกษา (Mentor)

เฉลิมชัย สมท่า ได้ให้ความเห็นเกี่ยวกับคุณลักษณะที่ดีของผู้บริหารสถานศึกษาไว้ดังนี้^{๕๒}

- (๑) ความเป็นผู้นำ (Leadership) คือ มีอิทธิพลในตนเองสูงกว่าอิทธิพลอื่นๆ ของบุคคลในกลุ่ม และสามารถชักนำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงในหน่วยงานได้ คุณสมบัติด้านนี้ประกอบด้วยลักษณะต่างๆ คือ มีความร่าเริงแจ่มใสและอดทน สามารถตัดสินใจและชักจูงใจคน มีความรับผิดชอบฉลาดและไหวพริบดี มีความอดุสาหะ วิจารณ์ มีความเสียสละ มีบุคลิกภาพและมีความเป็นประชาธิปไตย
- (๒) มีความรู้และประสบการณ์ (Knowledge and experience) เป็นคุณสมบัติที่เกี่ยวข้องกับงานในอาชีพของผู้บริหารโดยเฉพาะเช่นมีความรู้ และประสบการณ์ มีความรู้เกี่ยวกับธรรมชาติของงาน และรู้เท่าทันเหตุการณ์
- (๓) มีมนุษยสัมพันธ์ที่ดี (Human relationship) ผู้บริหารจะต้องทำงานร่วมกับบุคคลทั้งนอกและในสถานศึกษา ดังนั้น ผู้บริหารจำเป็นต้องเป็นผู้มีมนุษยสัมพันธ์ที่ดี ซึ่งประกอบด้วยลักษณะที่สำคัญๆ คือ ยิ้มแย้มแจ่มใส มีความเสมอต้นเสมอปลาย ยกย่องชมเชย รับฟังความคิดเห็นของผู้อื่น มีความยืดหยุ่น เปิดเผยและเป็นกันเอง
- (๔) มีคุณธรรมสูง (Virtue) คุณธรรมเป็นเครื่องยึดเหนี่ยวจิตใจของผู้บริหารให้ประพฤติแต่สิ่งที่ดีงาม ได้แก่ มีความยุติธรรม มีความซื่อสัตย์สุจริต มีความจงรักภักดี และมีศีลธรรมมีสุขภาพดี (Healthy) คือมีสุขภาพกาย (Physical health) และมีสุขภาพจิตดี (Mental health) สุขภาพจะเป็นเครื่องเสริมการปฏิบัติงานให้ถูกต้องและสม่ำเสมอคุณลักษณะของผู้บริหารสถานศึกษาดังที่กล่าวมาทั้งหมดนี้ ย่อมแสดงให้เห็นว่าผู้ที่เป็นผู้บริหารสถานศึกษาที่ดี เป็นที่ยอมรับ มีคุณธรรม

^{๕๑} สุพล วังสินธ์, “การบริหารโรงเรียนตามแนวทางปฏิรูปการศึกษา”, วารสารวิชาการ, ปีที่ ๔๓ ฉบับที่ ๒ (มิถุนายน ๒๕๕๓), หน้า ๒๙-๓๐.

^{๕๒} เฉลิมชัย สมท่า, “การบริหารโดยใช้หลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารสถานศึกษาตามความคิดเห็นของครูปฏิบัติการสอนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาเลย เขต ๑”, วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต, (บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยขอนแก่น, ๒๕๕๓), บทคัดย่อ.

จริยธรรม เป็นผู้นำที่ดี และมั่นใจในการเป็นผู้นำแล้ว ย่อมเป็นแรงผลักดันให้เป็นผู้บริหารสถานศึกษาที่สง่างาม และจะนำพาองค์การคือสถานศึกษาไปสู่ความสำเร็จอย่างมีประสิทธิภาพต่อไป

สรุปได้ว่า คุณลักษณะและหน้าที่ของบริหารสถานศึกษานั้น จะเป็นผู้หน้าที่ดีจักต้องมีองค์ประกอบหลายอย่าง แต่โดยหลักสำคัญแล้วไม่ว่าจะเป็นผู้บริหารองค์กรไหนจะต้องรู้จักความเป็นผู้นำที่ดี ซื่อตรง และ เที่ยงธรรม ตามคุณลักษณะของผู้บริหารสถานศึกษา เนื่องด้วยสถานศึกษานั้นเป็นองค์กร ผู้บริหารที่ดีต้องเป็นที่ยอมรับจากผู้ปฏิบัติงาน มีคุณธรรมไม่มีการแบ่งฝ่ายใดฝ่ายหนึ่ง มีจริยธรรมไม่คิดเอาเปรียบผู้อื่นและไม่เห็นแก่ผลประโยชน์ของตนจนทำให้ผู้อื่นเดือดร้อน การเป็นผู้นำที่ดีนอกจากเป็นคนดีแล้วต้องมีความคิดกว้างไกลสามารถวางแผนคาดการณ์อนาคตได้ เมื่อมีทั้งหมดนี้จึงจะเป็นผู้บริหารที่ดีได้

๒.๒.๑.๓ ประวัติและความเป็นมาโรงเรียนพระปริยัติธรรมแผนกสามัญศึกษา

๒.๒.๑.๒ ประวัติการศึกษาพระปริยัติธรรมแผนกสามัญศึกษาเป็นการศึกษาที่รัฐกำหนดให้มีขึ้นตามความประสงค์ของคณะสงฆ์โดยพระปรารภของสมเด็จพระอริยวงศาคตญาณ สมเด็จพระสังฆราชสกลมหาสังฆปริณายก (จวน อุฏฐายีมหาเถระ) ว่า “การศึกษาทางโลกเจริญก้าวหน้ามากขึ้นตามความเปลี่ยนแปลงของโลกการศึกษาพระปริยัติธรรมก็จำเป็นต้องอนุวัตไป ตามความเปลี่ยนแปลงของโลกบ้างจึงเห็นสมควรที่จะมีหลักสูตรในการเรียนพระปริยัติธรรมเพิ่มขึ้นอีกแผนกหนึ่งคือหลักสูตรพระปริยัติธรรมแผนกสามัญศึกษาทั้งนี้เพื่อให้ผู้ศึกษาได้มีโอกาสบำเพ็ญตนให้เป็นประโยชน์ทั้งทางโลกและทางธรรมควบคู่กันไป” ซึ่งกระทรวงศึกษาธิการได้ประกาศระเบียบกระทรวงว่าด้วยโรงเรียนพระปริยัติธรรมแผนกสามัญศึกษาขึ้นเมื่อวันที่ ๒๐ กรกฎาคม ๒๕๑๔ และระเบียบกระทรวงศึกษาธิการว่าด้วยโรงเรียนพระปริยัติธรรมแผนกสามัญศึกษา พ.ศ. ๒๕๓๕ เพื่อเป็นแนวทางดำเนินการจัดการศึกษาและส่งเสริมสนับสนุนของกรมการศาสนากระทรวงศึกษาธิการในสมัยนั้น^{๕๓}

ในปี พ.ศ. ๒๕๔๕ ได้มีพระราชบัญญัติปรับปรุงกระทรวงทบวงกรมทำให้มีหน่วยงานที่ดูแลรับผิดชอบงานคณะสงฆ์และพัฒนากิจการพระพุทธศาสนาโดยตรงคือสำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติซึ่งแยกมาจากกรมการศาสนาตั้งขึ้นเพื่อให้การส่งเสริมสนับสนุนการจัดการศึกษาโรงเรียนพระปริยัติธรรมแผนกสามัญศึกษาเป็นไปอย่างต่อเนื่องมีระเบียบควบคุมการดำเนินงานที่ชัดเจน สำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติจึงได้ออกระเบียบสำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติว่าด้วยโรงเรียนพระปริยัติธรรมแผนกสามัญศึกษา พ.ศ. ๒๕๔๖ โดยมีวัตถุประสงค์ที่จะให้การศึกษารวมทั้งโรงเรียนดังกล่าวเป็นประโยชน์ต่อฝ่ายศาสนจักรและฝ่ายบ้านเมืองกล่าวคือทางฝ่ายศาสนจักรก็จะได้ศาสนทายาทที่ดีมีความรู้ความเข้าใจในหลักธรรมทางพระพุทธศาสนาอย่างแท้จริงเป็นผู้ประพฤติปฏิบัติชอบดำรงอยู่ในสมณธรรมสมควรแก่ภาวะสามารถธำรงและสืบต่อพระพุทธศาสนาให้เจริญสถาพรต่อไปและถ้าหากพระภิกษุสามเณรเหล่านี้ลาสิกขาไปแล้วก็สามารถเข้าศึกษาต่อในสถานศึกษาของรัฐได้หรือเข้ารับราชการสร้างประโยชน์ให้ก้าวหน้าแก่ตนเองและบ้านเมืองสืบต่อไปด้วยเช่นกัน

^{๕๓} คู่มือปฏิบัติงานโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา, พิมพ์ครั้งที่ ๑, (กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์สำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติ, ๒๕๕๗), หน้า ๑.

ต่อมาโดยที่พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๔๒แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่๒)พ.ศ. ๒๕๔๕ และแก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่๓) พ.ศ. ๒๕๕๓ได้กำหนดไว้ในหมวดที่๒มาตรา๑๒ว่า “นอกเหนือจากรัฐเอกชนและองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นให้บุคคลครอบครัวองค์กรชุมชนองค์กรเอกชนองค์กรวิชาชีพสถาบันศาสนาสถาบันประกอบการและสถาบันสังคมอื่นมีสิทธิในการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานทั้งนี้ให้เป็นไปตามกฎกระทรวง”และมาตรา๑๘ (๒) กำหนดว่า “โรงเรียนได้แก่โรงเรียนของรัฐโรงเรียนเอกชนและโรงเรียนที่สังกัดสถาบันพระพุทธศาสนาหรือศาสนาอื่น” ดังนั้นจึงถือได้ว่าโรงเรียนพระปริยัติธรรมแผนกสามัญศึกษาเป็นสถานศึกษาขั้นพื้นฐานแห่งหนึ่งตามพระราชบัญญัตินี้ ในการนี้เพื่อให้สอดคล้องกับข้อความในมาตรา๑๒และมาตรา๑๘ (๒) แห่งพระราชบัญญัตินี้ กระทรวงศึกษาธิการได้ออกกฎกระทรวงว่าด้วยสิทธิในการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานโดยสถาบันพระพุทธศาสนา พ.ศ. ๒๕๔๘เพื่อให้เป็นไปตาม พ.ร.บ.การศึกษาแห่งชาติ

กาลต่อมาเพื่อให้เป็นไปตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติและกฎกระทรวงดังกล่าวโดยมุ่งเน้นให้วัดที่จัดตั้งโรงเรียนพระปริยัติธรรมแผนกสามัญศึกษาดำเนินการจัดการเรียนการสอนให้สอดคล้องกับนโยบายของคณะสงฆ์เป็นสำคัญมหาเถรสมาคมจึงได้ออกประกาศมหาเถรสมาคมว่าด้วยโรงเรียนพระปริยัติธรรมแผนกสามัญศึกษา พ.ศ. ๒๕๕๓โดยกำหนดให้มีการบริหารจัดการศึกษาตามหลักเกณฑ์ที่คณะกรรมการการศึกษาโรงเรียนพระปริยัติธรรมแผนกสามัญศึกษากำหนดซึ่งคณะกรรมการดังกล่าวมีอำนาจหน้าที่กำหนดนโยบายมาตรฐานแผนการจัดการศึกษาให้คำแนะนำส่งเสริมการจัดการศึกษาและพิจารณาวินิจฉัยชี้ขาดปัญหาข้อขัดข้องต่างๆมีสมเด็จพระวันรัตเป็นประธานกรรมการผู้อำนวยการสำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติเป็นรองประธานกรรมการมีผู้แทนจากบุคคลและหน่วยงานสำคัญต่างๆอาทิประธานกลุ่มโรงเรียนพระปริยัติธรรมแผนกสามัญศึกษา ปลัดกระทรวงศึกษาธิการเลขาธิการคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานผู้อำนวยการสำนักงานงบประมาณเลขาธิการสภาการศึกษาเป็นคณะกรรมการโดยมีผู้อำนวยการกองพุทธศาสนศึกษา สำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติเป็นกรรมการและเลขานุการ

พระธรรมโกศาจารย์ (ประยูร ธมฺมจิตฺโต)^{๕๔} กล่าวว่า “ระบบการศึกษาในพระพุทธศาสนาเป็นเครื่องมือที่สำคัญในการพัฒนาบุคลากรตราบไต่ที่บุคลากรนั้นยังไม่บรรลุพระอรหันต์เขาผู้นั้นก็ต้องได้รับการศึกษาอบรมตลอดไป (เป็นการศึกษาตลอดชีวิต) เรียกว่าเป็น เสนุบุคคลคือผู้ยังต้องศึกษาต่อเมื่อสำเร็จการศึกษาเป็นพระอรหันต์แล้วจึงเรียกว่าเป็นเสนุบุคคลคือผู้ไม่ต้องศึกษา กระบวนการจัดการศึกษาในพระพุทธศาสนายึดหลักไตรสิกขาคือศีลสมาธิปัญญาซึ่งเป็นการฝึกอบรม (Training) ที่เน้นภาคปฏิบัติมากกว่าจะเป็นการเรียนการสอนในทางทฤษฎี(Teaching) เมื่อก้าวในเชิงบริหารเราต้องยอมรับว่าพระพุทธศาสนาให้ความสำคัญแก่การจัดการศึกษาอบรมเพื่อพัฒนาบุคลากรเป็นอย่างยิ่งด้วยเหตุนี้พระพุทธศาสนาจึงได้ชื่อว่าเป็นศาสนาแห่งการศึกษา” แต่เดิมนั้นวัดในพระพุทธศาสนามีบทบาทสำคัญต่อการจัดการศึกษาของคนไทยในฐานะเป็นแหล่งความรู้ของประชาชนทั่วไปและของนักบวชครั้นถึงสมัยกรุงรัตนโกสินทร์ตอนต้นบทบาททางการศึกษาของวัดที่มี

^{๕๔} พระธรรมโกศาจารย์ (ประยูร ธมฺมจิตฺโต), พุทธวิธีบริหาร, (กรุงเทพมหานคร : มหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย, ๒๕๔๙), หน้า๑๓.

กับประชาชนเริ่มลดลงเมื่ออารยธรรมตะวันตกรวมทั้งระบบการศึกษาของวัดที่มีกับประชาชนเริ่มลดลงเมื่ออารยธรรมตะวันตกรวมทั้งระบบการศึกษาศาสน์ใหม่เริ่มเข้ามามีบทบาทในสังคมไทยมากขึ้นเมื่ออารยธรรมตะวันตกรวมทั้งระบบการศึกษาศาสน์ใหม่เริ่มเข้ามามีบทบาทในสังคมไทยมากขึ้นเมื่อพระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัวขึ้นครองราชย์ (พ.ศ. ๒๔๑๑ - ๒๔๕๓) ได้มีการปฏิรูปการเมืองการปกครองเศรษฐกิจและสังคมของประเทศอย่างกว้างขวางรวมทั้งระบบการศึกษาด้วยมีการแบ่งศึกษาออกเป็น ๒ สายอย่างชัดเจนคือสายสามัญและอาชีพระบบหนึ่งและสายปริยัติธรรมอีกระบบหนึ่งโดยที่สายสามัญเป็นหน้าที่ของรัฐและเอกชนที่จะจัดบริการให้กับประชาชนทั่วไปสถานศึกษาที่ใช้ในการศึกษาที่ใช้ในการศึกษาเล่าเรียนคือโรงเรียนวิทยาลัยและมหาวิทยาลัยส่วนสายพระปริยัติธรรมนั้นยังคงเป็นระบบเดิมคือใช้วัดเป็นสถานศึกษาให้กับพระภิกษุสามเณร

เสถียร โปธินันท์^{๕๕} กล่าวว่า การศึกษาพระปริยัติธรรมแผนกสามัญศึกษาเป็นการศึกษารูปแบบหนึ่งของการศึกษาของคณะสงฆ์เป็นการศึกษาที่รัฐกำหนดให้มีขึ้นตามความประสงค์ของคณะสงฆ์ซึ่งมีมูลเหตุสืบเนื่องมาจากในรัชสมัยของพระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว (รัชกาลที่ ๕) พระองค์มีพระราชประสงค์ในการจัดตั้งสถาบันการศึกษาสงฆ์ ๒ แห่งขึ้นเพื่อเป็นการศึกษาของพระสงฆ์ชั้นสูงสุดคือมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัยและสภาการศึกษามหากุฎราชวิทยาลัยโดยทรงสละพระราชทรัพย์ส่วนพระองค์ในการจัดตั้ง

พระครูวิจิตรบรรพตธรรม^{๕๖} กล่าวว่าตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๔๒ (มาตรา ๔๗ - ๔๘) กำหนดให้โรงเรียนพระปริยัติธรรมแผนกสามัญศึกษาเป็นสถานศึกษาขั้นพื้นฐานโดยสถาบันศาสนาและเป็นการศึกษาของสงฆ์ที่จัดดำเนินการเพื่ออนุเคราะห์สงเคราะห์แก่เยาวชนที่ด้อยโอกาสทางการศึกษาโดยเน้นความรู้คู่กับคุณธรรมโดยใช้คุณธรรมทางพระพุทธศาสนาอบรมสั่งสอนเยาวชนควบคู่ไปกับการศึกษาสามัญศึกษาซึ่งทางคณะสงฆ์และฝ่ายอาณาจักรเห็นความสำคัญของการศึกษาสงฆ์จึงได้มีการจัดตั้งการศึกษาของคณะสงฆ์ขึ้นจนพัฒนามาเป็นโรงเรียนพระปริยัติธรรมแผนกสามัญศึกษาในปัจจุบันการจัดการศึกษาสามารถจัดได้หลากหลายซึ่งพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๔๒ แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๔๕ และแก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ ๓) พ.ศ. ๒๕๕๓ กล่าวไว้ในมาตรา ๑๕ ว่า “การจัดการศึกษามีสามรูปแบบคือการศึกษาในระบบการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย

(๑) การศึกษาในระบบเป็นการศึกษาที่กำหนดจุดมุ่งหมายวิธีการศึกษาหลักสูตรระยะเวลาของการศึกษาการวัดและประเมินผลซึ่งเป็นเงื่อนไขของการสำเร็จการศึกษาที่แน่นอน

(๒) การศึกษานอกระบบเป็นการศึกษาที่มีความยืดหยุ่นในการกำหนดจุดมุ่งหมายรูปแบบวิธีการจัดการศึกษาระยะเวลาของการศึกษาการวัดและประเมินผลซึ่งเป็นเงื่อนไขสำคัญของการ

^{๕๕} เสถียร โปธินันท์, ประวัติศาสตร์พระพุทธศาสนาฉบับมุขปาฐะภาค ๒, (กรุงเทพมหานครมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย, ๒๕๔๐), หน้า ๒๓๗.

^{๕๖} พระครูวิจิตรบรรพตธรรม (สุทธิพงษ์วาทรูป), “สภาพการบริหารแบบมีส่วนร่วมของชุมชนในการบริหารโรงเรียนวัดเวียงชัยพิทยา (พระปริยัติธรรมแผนกสามัญศึกษา) อำเภอเวียงชัยจังหวัดเชียงราย”, วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาการบริหารการศึกษา, (บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงราย, ๒๕๕๐), หน้า ๕-๖.

การสำเร็จการศึกษาโดยเนื้อหาและหลักสูตรจะต้องมีความเหมาะสมสอดคล้องกับสภาพปัญหาและความต้องการของบุคคลแต่ละกลุ่ม

(๓) การศึกษาตามอัธยาศัยเป็นการศึกษาที่ให้ผู้เรียนรู้ด้วยตนเองตามความสนใจ ศักยภาพความพร้อมและโอกาสโดยการศึกษาจากบุคคลประสบการณ์สังคมสภาพแวดล้อมสื่อหรือแหล่งความรู้อื่นๆ

สถานศึกษาอาจจัดการศึกษาในรูปแบบใดรูปแบบหนึ่งหรือทั้งสามรูปแบบก็ได้ให้มีการเทียบโอนผลการเรียนสะสมไว้ในระหว่างรูปแบบเดียวกันหรือต่างรูปแบบได้ไม่ว่าจะเป็นผลการเรียนจากสถานศึกษาเดียวกันหรือไม่ก็ตามรวมทั้งจากการเรียนรู้นอกระบบตามอัธยาศัยการฝึกอาชีพหรือจากประสบการณ์การทำงาน” ดังกล่าวแล้วสถาบันสงฆ์จึงได้มีการดำเนินการจัดการศึกษาขึ้นเพื่อตอบสนองต่อนโยบายทางการศึกษาตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติกำหนด

๒.๒.๑.๓ การบริหารจัดการศึกษาโรงเรียนพระปริยัติธรรมแผนกสามัญศึกษาจัดตั้งอยู่ในวัดที่ธรณีสงฆ์หรือที่ดินของมูลนิธิทางพระพุทธศาสนาจัดการศึกษาเฉพาะสำหรับพระภิกษุสามเณรเท่านั้นโรงเรียนจะได้รับการจัดตั้งได้ก็ต่อเมื่อได้รับอนุญาตหรือเห็นชอบจากมหาเถรสมาคมโดยสำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติเป็นผู้ออกใบอนุญาตแก่เจ้าอาวาสวัดที่ขอจัดตั้งโรงเรียนการบริหารจัดการโรงเรียนเจ้าอาวาสวัดหรือพระภิกษุที่เจ้าอาวาสมอบหมายเป็นผู้จัดการและผู้จัดการเป็นผู้คัดเลือกพระภิกษุผู้มีคุณสมบัติตามที่กำหนดไว้ในประกาศคณะกรรมการการศึกษาพระปริยัติธรรมแผนกสามัญศึกษารูปหนึ่งทำหน้าที่เป็นผู้อำนวยการโรงเรียนซึ่งจะดำเนินการคัดเลือกพระภิกษุและคฤหัสถ์เพื่อเสนอแต่งตั้งเป็นครูและบุคลากรทางการศึกษาของโรงเรียน^{๕๗}

๒.๒.๑.๔ อัตลักษณ์ของโรงเรียนโรงเรียนพระปริยัติธรรมแผนกสามัญศึกษา นอกจากจะจัดการเรียนการสอนตามหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐานพุทธศักราช ๒๕๕๑ ของกระทรวงศึกษาธิการแล้วยังได้สนองงานคณะสงฆ์ด้านการจัดการเรียนการสอนพระปริยัติธรรมแผนกนักธรรมและบาลีอีกด้วยโดยได้จัดให้มีการเรียนการสอนตามหลักสูตรนักธรรมและบาลีให้สอดคล้องกับนโยบายของคณะสงฆ์โดยมหาเถรสมาคมทั้งนี้ในการประชุมมหาเถรสมาคมเมื่อวันที่ ๒๐ มิถุนายน ๒๕๕๕ ที่ประชุมมหาเถรสมาคมมีมติเห็นชอบให้ปรับปรุงโครงสร้างเวลาเรียนและเกณฑ์การจบการศึกษาโรงเรียนพระปริยัติธรรมแผนกสามัญศึกษาตามคำสั่งประธานคณะกรรมการการศึกษาพระปริยัติธรรมแผนกสามัญศึกษาที่ ๑/๒๕๕๕ ลงวันที่ ๑๙ เมษายน ๒๕๕๕ เรื่องการปรับปรุงโครงสร้างเวลาเรียนและเกณฑ์การจบการศึกษาโรงเรียนพระปริยัติธรรมแผนกสามัญศึกษาเพื่อให้ผู้เรียนสามารถสอบผ่านธรรมสนามหลวงและบาลีสสนามหลวงได้โดยเพิ่มหน่วยกิตวิชาภาษาบาลีและวิชาพระพุทธศาสนา (พุทธประวัติธรรมวินัยและศาสนปฏิบัติ) ทั้งนี้ผู้ที่จบการศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนต้นได้ต้องสอบได้นักธรรมชั้นตรีเป็นอย่างต่ำและจะจบการศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนปลายได้ต้องสอบได้นักธรรมชั้นโทเป็นอย่างต่ำ (มติมหาเถรสมาคมที่ ๓๘๘/๒๕๕๕) นอกจากนี้สำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา (องค์การมหาชน) หรือ สมศ. ยังได้ปรับตัวบ่งชี้และเกณฑ์การประเมินคุณภาพภายนอกกรอบสาม (พ.ศ. ๒๕๕๔ - ๒๕๕๘) ของโรงเรียนพระปริยัติธรรมแผนก

^{๕๗} เรื่องเดียวกัน, หน้า ๒.

สามัญศึกษาโดยให้ใช้ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของผู้เรียนตามเป้าหมายเฉพาะของสถานศึกษา (หลักสูตรรายวิชาเพิ่มเติมคือวิชาพุทธประวัติและธรรมวินัยวิชาศาสนปฏิบัติและวิชาภาษาบาลี) นอกจากนี้ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของผู้เรียนตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐานอีกด้วยในการนี้เพื่อดำเนินการดังกล่าวสำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติจึงได้ร่วมกับสถาบันทดสอบทางการศึกษาแห่งชาติ (องค์การมหาชน) หรือ สทศ. จัดให้มีการสอบวัดผลทางการศึกษาระดับชาติด้านพระพุทธศาสนาหรือเรียกว่า B-NET (Buddhism National Educational Test)^{๕๘}

๒.๒.๑.๕ หลักสูตรของโรงเรียนพระปริยัติธรรมแผนกสามัญศึกษาการศึกษาหลักสูตรการสอนของพระพุทธศาสนา (ทางธรรม) ควบคู่ไปกับการศึกษาวิชาสามัญศึกษาขั้นพื้นฐาน (ทางโลก) ในปัจจุบัน (ปีการศึกษา ๒๕๕๘) มีสถานศึกษาอยู่ ๔๐๗ แห่งจำนวนครูและเจ้าหน้าที่ ๕,๗๗๗ รูป/คน มีจำนวนนักเรียนที่กำลังศึกษาเล่าเรียนกว่า ๔๙,๗๑๐ รูปซึ่งส่วนใหญ่จะเป็นเด็กที่ขาดแคลนทุนทรัพย์เพราะโรงเรียนดังกล่าวไม่มีการเก็บค่าเทอมมีที่พักอาหารและความรู้ให้เพียงพอรหรือเรียกอีกอย่างว่า “การศึกษาแบบศาสนสงเคราะห์ช่วยประเทศชาติ” รูปแบบการเรียนการสอนของโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา คล้ายกับโรงเรียนทั่วไปมี ๘ กลุ่มสาระการเรียนรู้ได้แก่ ๑) ภาษาไทย ๒) คณิตศาสตร์ ๓) วิทยาศาสตร์ ๔) สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม ๕) สุขศึกษาและพลศึกษา ๖) ศิลปะ ๗) การงานอาชีพและเทคโนโลยี และ ๘) ภาษาต่างประเทศ แต่จุดเน้นของโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา คือการเรียนการสอนวิชาศาสนปฏิบัติ วิชาพุทธประวัติ และธรรมวินัย และวิชาภาษาบาลี ตามจุดเน้นเฉพาะของโรงเรียนที่มีวัตถุประสงค์พิเศษ ซึ่งจะส่งผลต่อการพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมและค่านิยมที่พึงประสงค์ให้กับเยาวชนของชาติได้เป็นอย่างดีสอดคล้องกับนโยบายการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ที่เน้นคุณธรรมนำความรู้ผู้เรียนคือพระภิกษุสามเณรที่ได้รับการฝึกอบรมไปแล้วส่วนใหญ่จะเป็นคนดีมีศีลธรรมมีจิตใจงดงามเพราะถูกกล่อมเกล่าจิตใจด้วยธรรมะโดยการสอนจะเน้นหลักสูตรสอนอันเป็นหัวใจสำคัญในการจัดการศึกษาพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา ผู้บริหารครูและบุคลากรทางการศึกษาส่วนมากมีความเสียสละรักและห่วงใยในองค์กรด้วยหวังความมั่นคงและความเจริญรุ่งเรืองของพระพุทธศาสนาสืบไปภายหน้า^{๕๙}

๑) หลักการบริหารโรงเรียนพระปริยัติธรรมการบริหารงานโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา เป็นการศึกษารูปแบบหนึ่งของการศึกษาคณะสงฆ์ ซึ่งจัดตั้งขึ้นเพื่อให้พระภิกษุสามเณร ได้มีโอกาสศึกษาสามัญตามหลักสูตรของกระทรวงศึกษาธิการ ชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น และตอนปลายโดยเทียบกับชั้นมัธยมศึกษาสายสามัญ จัดหลักสูตรให้มีวิชาที่เหมาะสมแก่ภาวะของพระภิกษุสามเณร ที่จะศึกษาได้โดยไม่ ขัดต่อพระธรรมวินัย และเป็นวิชาที่จำเป็นต่อพระพุทธศาสนา เป็นหลักสูตรที่ให้การศึกษาวินัยพระปริยัติธรรมควบคู่ กับวิชาสามัญ ได้แก่ ภาษาบาลีธรรมวินัย ศาสนปฏิบัติ ภาษาไทยภาษาอังกฤษ สังคมศึกษา คณิตศาสตร์ สุขศึกษา หลักสูตรที่โรงเรียนจัดขึ้น และจบในตัวเองหรือเป็นพื้นฐานในการศึกษาต่อมุ่งให้พระภิกษุสามเณร มีบุคลิกภาพ

^{๕๘} เรื่องเดียวกัน, หน้า ๓.

^{๕๙} คณะทำงานยกร่างแนวทางการพัฒนาโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา, แผนยุทธศาสตร์การจัดการศึกษาพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา (พ.ศ.๒๕๕๘-๒๕๖๒), (กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์สำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติ, ๒๕๕๘), หน้า ๑๕.

ที่เหมาะสมตามสมณะเพศช่วยให้มีความรู้ทั้งทางโลกและทางธรรม ปรับตัวเข้ากับสังคมได้และไม่ขัดต่อวินัยสงฆ์ มุ่งให้พระภิกษุ สามเณร ได้ศึกษาในระดับที่สูงขึ้น ทั้งในมหาวิทยาลัยสงฆ์ และหรือในสถาบันอุดมศึกษาทั่วไป^{๖๐}

๒) ขอบข่ายการบริหารงานในสถานศึกษาแนวทางการบริหารสถานศึกษาเพื่อรองรับการกระจายอำนาจการบริหารงานในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน^{๖๑} ตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.๒๕๔๒ ซึ่งได้มีการกระจายอำนาจในการบริหารและจัดการศึกษาตามมาตรา ๓๙ งานบริหารสถานศึกษาแบ่งเป็น ๔ ด้าน ดังนี้

๑. การบริหารงานวิชาการ
๒. การบริหารงานงบประมาณ
๓. การบริหารงานบุคคล
๔. การบริหารงานทั่วไป

ซึ่งมีขอบข่ายภารกิจของการบริหารในสถานศึกษาทั้ง ๔ ดังนี้^{๖๒}

(๑) การบริหารงานวิชาการการบริหารงานวิชาการเป็นภารกิจหลักของสถานศึกษา ถือเป็นหัวใจสำคัญของโรงเรียนเพราะหน้าที่ของโรงเรียนคือทำให้ความรู้ทางวิชาการแก่ผู้เรียน ตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๔๒ แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ ๒) พ.ศ.๒๕๔๕ และแก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ ๓) พ.ศ.๒๕๕๓ ด้วยเจตนาให้สถานศึกษาดำเนินการได้โดยอิสระสอดคล้องกับความต้องการของผู้เรียน สถานศึกษาชุมชนท้องถิ่นและการมีส่วนร่วมจากผู้มีส่วนได้ส่วนเสียทุกฝ่ายซึ่งจะเป็นปัจจัยสำคัญให้สถานศึกษามีความเข้มแข็งในการบริหารจัดการ สามารถพัฒนาหลักสูตรและกระบวนการเรียนรู้ตลอดจนการวัดผลประเมินผลรวมทั้งการวัดปัจจัยเกื้อหนุนการพัฒนาคุณภาพนักเรียน ชุมชน ท้องถิ่นได้อย่างมีคุณภาพและมีประสิทธิภาพซึ่งมีขอบข่ายภารกิจ ดังนี้^{๖๓}

- ๑) การพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา
- ๒) การพัฒนากระบวนการเรียนรู้
- ๓) การวัดประเมินผลและเทียบผลการเรียน
- ๔) การวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา
- ๕) การพัฒนาสื่อ นวัตกรรม และเทคโนโลยีทางการศึกษา
- ๖) การพัฒนาแหล่งการเรียนรู้
- ๗) การนิเทศการศึกษา

^{๖๐} กิตติ อีร์ซานต์, เทคนิคการบริหารโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา ม.ต้น - ม.ปลาย, (กรุงเทพมหานคร : กรมการศาสนา, ๒๕๓๙), หน้า ๔.

^{๖๑} กระทรวงศึกษาธิการ, เอกสารสาระการเรียนรู้ประกอบชุดวิชา หลักเทคนิคและการวางแผน. (กรุงเทพมหานคร : กระทรวงศึกษาธิการ, ๒๕๔๗), หน้า ๑๓.

^{๖๒} กระทรวงศึกษาธิการ, การบริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐานที่เป็นนิติบุคคล, (กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์องค์การรับส่งสินค้าและพัสดุภัณฑ์, ๒๕๔๖), หน้า ๓๓-๗๓.

^{๖๓} เรื่องเดียวกัน, หน้า ๓๓-๓๘.

- ๘) การแนะแนวการศึกษา
- ๙) การพัฒนาระบบการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา
- ๑๐) การส่งเสริมความรู้ด้านวิชาการแก่ชุมชน
- ๑๑) การประสานความร่วมมือในการพัฒนาวิชาการกับสถานศึกษา

อื่น

๑๒) การส่งเสริมสนับสนุนงานวิชาการแก่บุคคล ครอบครัว องค์กร หน่วยงาน และสถาบันอื่นที่จัดการศึกษา

สรุปได้ว่าโรงเรียนพระปริยัติธรรมแผนกสามัญศึกษา เป็นการศึกษารูปแบบหนึ่งของการศึกษาคณะสงฆ์เป็นการศึกษาที่รัฐกำหนดให้มีขึ้นตามความประสงค์ของคณะสงฆ์ โดยมีการจัดการเรียนการสอนเหมือนโรงเรียนทั่วไปนั้นคือมีการกำหนดหลักสูตรการสอน โดยมุ่งเน้นของโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา คือการเรียนการสอนวิชาศาสนปฏิบัติวิชาวพุทธประวัติ และธรรมวินัยและวิชาภาษาบาลีตามจุดเน้นเฉพาะของโรงเรียนที่มีวัตถุประสงค์พิเศษ และมีการจัดแบ่งหน้าที่เพื่อกระจายอำนาจตามหลักสูตรกระทรวงศึกษาธิการ ๑. การบริหารงานวิชาการ ๒. การบริหารงานงบประมาณ ๓. การบริหารงานบุคคล ๔. การบริหารงานทั่วไป

(๒) การบริหารงานงบประมาณการบริหารงานงบประมาณของสถานศึกษา มุ่งเน้นความเป็นอิสระในการบริหารจัดการมีความคล่องตัวโปร่งใส ตรวจสอบได้มีการจัดหาผลประโยชน์จากทรัพย์สินของสถานศึกษา รวมทั้งจัดหารายได้จากบริการมาใช้บริหารจัดการเพื่อประโยชน์ทางการศึกษาเกิดคุณภาพที่ดีขึ้นต่อผู้เรียนมีขอบข่ายภารกิจดังนี้^{๖๔}

- ๑) การจัดทำและเสนอของงบประมาณ
- ๒) การจัดสรรงบประมาณ
- ๓) การตรวจสอบ ติดตาม ประเมินผลและรายงานผลการใช้เงินและ

ผลการดำเนินงาน

- ๔) การระดมทรัพยากรและการลงทุนเพื่อการศึกษา
- ๕) การบริหารการเงิน
- ๖) การบริหารบัญชี
- ๗) การบริหารพัสดุและสินทรัพย์

สรุปได้ว่า การบริหารงานงบประมาณคือการจัดทำบัญชีเพื่อบันทึกรายการสิ่งของค่าใช้จ่ายต่างๆ ที่ใช้ในองค์กรนั้นๆ ทั้งรายรับและรายจ่ายโดยจะต้องมีการประชุมกันถึงรูปแบบที่จะจัดเก็บข้อมูลซึ่งจะต้องตรวจสอบได้มีการติดตามตรวจสอบ และประเมินผล การจัดหาผลประโยชน์เข้าสถานศึกษาจำเป็นอย่างยิ่งที่จะต้องมีการบริหารงานงบประมาณ อย่างเที่ยงตรง และโปร่งใส เพราะงบประมาณที่ได้มาถือว่าเป็นของส่วนรวมในองค์กรนั้น เพื่อให้เกิดประโยชน์สูงสุดในการบริหาร

^{๖๔} เรื่องเดียวกัน, หน้า ๓๙-๕๐.

(๓) การบริหารงานบุคคลการบริหารงานบุคคลในสถานศึกษาเป็นภารกิจสำคัญ ที่มุ่งเสริมให้สถานศึกษาสามารถปฏิบัติงานเพื่อตอบสนองภารกิจของสถานศึกษา เพื่อดำเนินการด้านการบริหารงานบุคคลให้เกิดความคล่องตัวอิสระภายใต้กฎหมายระเบียบ เป็นไปตามหลักธรรมาภิบาลข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา ได้รับการพัฒนาให้มีความรู้ความสามารถ มีขวัญกำลังใจได้รับการยกย่องเชิดชูเกียรติ มีความมั่นคงและก้าวหน้าในวิชาชีพ ซึ่งจะส่งผลต่อการพัฒนาคุณภาพทางการศึกษาของผู้เรียนเป็นสำคัญ มีขอบข่ายภารกิจ ดังนี้^{๖๕}

- ๑) การวางแผนอัตรากำลังและการกำหนดตำแหน่ง
- ๒) การสรรหาและบรรจุแต่งตั้ง
- ๓) การส่งเสริมประสิทธิภาพในการปฏิบัติราชการ
- ๔) วินัยและการรักษาวินัย
- ๕) การออกจากราชการ

สรุปได้ว่าการบริหารงานบุคคลคือ การจัดสรรหาบุคลากรที่เกี่ยวข้องภายในแต่ละด้านมาปฏิบัติหน้าที่ในหน่วยงานต่างๆ ซึ่งการบริหารจะต้องดำเนินการด้านงานบุคคลเพื่อความคล่องตัว และตอบสนองโจทย์ที่ต้องการภายใต้กฎระเบียบและหลักปฏิบัติ ผู้มาปฏิบัติงานจะต้องมีความรู้ความสามารถในงานที่ได้รับมอบหมาย อีกทั้งผู้บริหารต้องมีการพัฒนาบุคลากรเสมอ อย่างสร้างขวัญกำลังใจ ยกย่องเชิดชูเกียรติ และต้องมีการจัดลำดับขั้นวางแผนอัตรากำลังและบรรจุแต่งตั้ง เพื่อความเป็นระเบียบในการบริหาร

(๔) การบริหารงานทั่วไปการบริหารงานทั่วไปเป็นงานที่เกี่ยวข้องกับการจัดระบบบริหารองค์กร ให้บริการบริหารงานอื่นๆ บรรลุผลตามมาตรฐาน คุณภาพและเป้าหมายที่กำหนดไว้โดยมีบทบาทหลักในการประสานส่งเสริมสนับสนุนและการอำนวยความสะดวกต่างๆ ในการให้การศึกษาทุกรูปแบบ มุ่งพัฒนาสถานศึกษาให้ใช้นวัตกรรมเทคโนโลยีอย่างเหมาะสม ส่งเสริมการบริหารและการจัดการของสถานศึกษาตามหลักการบริหารงานแบบมุ่งผลสัมฤทธิ์ของงานเป็นหลักโดยเน้นความโปร่งใส ความรับผิดชอบที่ตรวจสอบได้ตลอดจนการมีส่วนร่วมของบุคคล ชุมชน และองค์กรที่เกี่ยวข้องเพื่อให้การจัดการศึกษามีประสิทธิภาพและประสิทธิผล มีขอบข่ายภารกิจ ดังนี้^{๖๖}

- ๑) การดำเนินงานธุรการ
- ๒) งานเลขานุการคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน
- ๓) งานพัฒนาระบบและเครือข่ายข้อมูลสารสนเทศ
- ๔) การประสานและพัฒนาเครือข่ายการศึกษา
- ๕) การจัดระบบการบริหารและพัฒนาองค์กร
- ๖) งานเทคโนโลยีสารสนเทศ

^{๖๕} เรื่องเดียวกัน, หน้า ๕๑-๖๓.

^{๖๖} เรื่องเดียวกัน, หน้า ๖๔-๗๓.

- บริหารทั่วไป
- ๗) งานส่งเสริมสนับสนุนด้านวิชาการงบประมาณบุคลากรและ
- ๘) การดูแลอาคารสถานที่และสภาพแวดล้อม
- ๙) การจัดทำสำมะโนผู้เรียน
- ๑๐) การรับนักเรียน
- ๑๑) การส่งเสริมและประสานงานการศึกษาในระบบนอกระบบและ
- ตามอัธยาศัย
- ๑๒) งานระดมทรัพยากรเพื่อการศึกษา
- ๑๓) งานส่งเสริมกิจการนักเรียน
- ๑๔) การประชาสัมพันธ์งานการศึกษา
- ๑๕) การส่งเสริมสนับสนุนและประสานงานของบุคคล ชุมชนองค์กร
- หน่วยงานและสถาบันสังคมอื่นที่จัดการศึกษา
- ๑๖) งานประสานราชการกับเขตพื้นที่และหน่วยงานอื่น
- ๑๗) การจัดระบบการควบคุมภายในหน่วยงาน
- ๑๘) การบริการสาธารณะ

สรุปได้ว่า การบริหารงานทั่วไปคือ การจัดสรรสนับสนุนเพื่อให้ทุกหน่วยงานสามารถปฏิบัติงานได้อย่างราบรื่น โดยมีบทบาทหลักในการประสานงานส่งเสริมสนับสนุนและการอำนวยความสะดวกต่างๆ ในการศึกษาทุกระดับมุ่งเน้นทางด้านการใช้เทคโนโลยีและคอยส่งเสริมการบริหารงานแบบมุ่งเน้นเป้าหมาย การบริหารงานบุคคลมุ่งเน้นเป็นหลัก ติดต่อกับ สนับสนุน และประชาสัมพันธ์ ทั้งนี้เพื่อการบริหารอย่างมีประสิทธิภาพจะต้องมีการจัดระเบียบควบคุมภายในองค์กร

๒.๓ แนวคิดเกี่ยวกับการบริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ ๒๑

๒.๓.๑. แนวคิดทักษะของคนในศตวรรษที่ ๒๑

วิจารณ์ พานิช กล่าวว่า ความท้าทายด้านการศึกษาในศตวรรษที่ ๒๑ ในการเตรียมนักเรียนให้พร้อมกับการใช้ชีวิตในศตวรรษที่ ๒๑ เป็นเรื่องสำคัญของกระแสการปรับเปลี่ยนทางสังคมที่เกิดขึ้นในศตวรรษที่ ๒๑ ได้กล่าวถึงทักษะเพื่อการ ดำรงชีวิตในศตวรรษที่ ๒๑ว่าสาระวิชาที่มีความสำคัญแต่ไม่เพียงพอสำหรับการเรียนรู้เพื่อมีชีวิตในโลกยุคศตวรรษที่ ๒๑ ปัจจุบันการเรียนรู้สาระวิชา (content หรือ subject matter) ควรเป็นการเรียนจากการค้นคว้าเองของนักเรียน โดยครูช่วยแนะนำและช่วยออกแบบกิจกรรมที่ช่วยให้นักเรียนแต่ละคนสามารถประเมินความก้าวหน้าของการเรียนรู้ของตนเองได้

สาระวิชาหลัก (Core Subjects) ประกอบด้วย ภาษาแม่ และภาษาสำคัญของโลก ศิลปะ คณิตศาสตร์ การปกครองและหน้าที่พลเมือง เศรษฐศาสตร์ วิทยาศาสตร์ ภูมิศาสตร์ และประวัติศาสตร์โดยวิชาแกนหลักนี้จะนำมาสู่การกำหนดเป็นกรอบแนวคิดและยุทธศาสตร์สำคัญต่อการ

จัดการเรียนรู้ในเนื้อหาเชิงสหวิทยาการ(Interdisciplinary)หรือหัวข้อสำหรับศตวรรษที่ ๒๑ โดยการส่งเสริมความเข้าใจในเนื้อหาวิชาแกนหลักและสอดแทรกทักษะแห่งศตวรรษที่ ๒๑ ดังนี้^{๖๗}

๑. ทักษะด้านการเรียนรู้และนวัตกรรม จะเป็นตัวกำหนดความพร้อมของนักเรียนเข้าสู่โลกการทำงานที่มีความซับซ้อนมากขึ้นในปัจจุบัน ได้แก่ ความริเริ่มสร้างสรรค์และนวัตกรรม การคิดอย่างมีวิจารณญาณและการแก้ปัญหา และการสื่อสารและการร่วมมือ

๒. ทักษะด้านสารสนเทศ สื่อ และเทคโนโลยีเนื่องด้วยในปัจจุบันมีการเผยแพร่ข้อมูลข่าวสารผ่านทางสื่อและเทคโนโลยีมากมาย ผู้เรียนจึงต้องมีความสามารถในการแสดงทักษะการคิดอย่างมีวิจารณญาณและปฏิบัติงานได้หลากหลาย โดยอาศัยความรู้ในหลายด้าน ได้แก่ความรู้ด้านสารสนเทศความรู้เกี่ยวกับสื่อและความรู้ด้านเทคโนโลยี

๓. ทักษะด้านชีวิตและอาชีพ ในการดำรงชีวิตและทำงานในยุคปัจจุบันให้ประสบความสำเร็จนักเรียนจะต้องพัฒนาทักษะชีวิตที่สำคัญ ได้แก่ ความยืดหยุ่นและการปรับตัว การริเริ่มสร้างสรรค์และเป็นตัวของตัวเองทักษะสังคมและสังคมข้ามวัฒนธรรม การเป็นผู้สร้างหรือผู้ผลิต (Productivity) และความรับผิดชอบเชื่อถือได้ (Accountability) และภาวะผู้นำ และความรับผิดชอบต่อ (Responsibility)

สถานการณ์ของโลกในศตวรรษที่ ๒๑ (ระหว่าง ค.ศ. ๒๐๐๑ – ๒๑๐๐) มีการเปลี่ยนแปลงที่ส่งผลกระทบต่อองค์การ และพลเมืองโลกหลายด้านได้แก่ ความผันผวนทางเศรษฐกิจการเข้าสู่สังคมสูงวัยของโลกการเปลี่ยนแปลงทางเทคโนโลยีและนวัตกรรมที่รวดเร็ว การปรวนแปรของสภาพภูมิอากาศความเสื่อมโทรมของ ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมภัยพิบัติทางธรรมชาติของโลกมีแนวโน้มเกิดความรุนแรงมากขึ้นและผลกระทบ อื่นๆอีกมากมาย^{๖๘} ทำให้องค์การทั้งภาครัฐ และเอกชนต่างได้รับผลกระทบ จึงต้องมีการปรับเปลี่ยนให้ยืดหยุ่น และมีความเหมาะสมกับสถานการณ์ดังกล่าว ผู้บริหารในฐานะผู้นำองค์การจำเป็นต้องปฏิรูปตนเอง และการเปลี่ยนแปลงองค์การครั้งใหญ่เพื่อนำพาไปสู่ ความสำเร็จตามเป้าหมายที่ต้องการโดยเฉพาะอย่างยิ่งผู้บริหารสถานศึกษามีบทบาทสำคัญที่จะต้องบริหารจัดการ ทรัพยากรทางการศึกษาให้เกิดประสิทธิภาพ และความสมดุลเพื่อให้บริหารจัดการศึกษาบรรลุผลสำเร็จ

ผู้บริหารสถานศึกษา หมายถึง บุคคลซึ่งปฏิบัติงานในตำแหน่งผู้บริหารสถานศึกษาภายในเขตพื้นที่ การศึกษา และสถานศึกษาอื่นที่จัดการศึกษาปฐมวัย ขั้นพื้นฐาน และอุดมศึกษาที่ต่ำกว่าปริญญาทั้งของรัฐและเอกชน^{๖๙} คำว่า “ผู้บริหารสถานศึกษา” ไม่ว่าจะ เป็นประถมศึกษา หรือมัธยมศึกษา เรียกว่า Principal หรือเรียกว่า Head of School เป็นคำที่ใช้เรียกผู้บริหารสูงสุดของโรงเรียนของรัฐ แต่ถ้าเป็น โรงเรียนเอกชน อาจใช้คำอื่นๆ เช่น head teacher, head master หรือ head mistressสำหรับประเทศไทย ผู้บริหารโรงเรียนในปัจจุบันเรียกว่า ผู้อำนวยการสถานศึกษาเมื่อก่อนเรียกว่า “ครูใหญ่” หรือ “อาจารย์ใหญ่”^{๗๐}

^{๖๗} วิจารณ์ พานิช. (๒๕๕๕). สถานศึกษากับการจัดการความรู้เพื่อสังคม. กรุงเทพมหานคร: พิมพ์ดี

^{๖๘} สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ, ๒๕๕๘

^{๖๙} สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา, ๒๕๕๖

^{๗๐} ประกอบ คุปรัตน์ ,๒๕๕๒ประกอบ คุปรัตน์. ผู้บริหารสถานศึกษา ชื่อและความหมาย.

ชียยนต์ เปาพาน ได้กล่าวว่า ผู้บริหารสถานศึกษาเป็นกลไกสำคัญและมีอิทธิพลสูงสุดต่อคุณภาพของผลลัพธ์ที่ได้จากระบบ การศึกษาประสิทธิภาพของการบริหารและประสิทธิผลของสถานศึกษา นักวิชาการหลายท่าน มีความเห็นตรงกันว่า ความสำเร็จหรือความล้มเหลวทางการศึกษานั้นขึ้นอยู่กับผู้บริหารส่วนหนึ่งดังนั้นผู้บริหารจึงเป็นตัวแปรสำคัญในด้าน การจัดการศึกษาให้มีคุณภาพผู้บริหารสถานศึกษาในยุคใหม่ในศตวรรษที่ ๒๑ จึงต้องมีความรู้ ความสามารถ ทักษะ และประสบการณ์ทางการบริหารการศึกษาเพื่อพัฒนาสถานศึกษาให้ทันสมัยเหมาะสมกับการเปลี่ยนแปลงของโลก^{๗๑}

๒.๓.๒.คุณลักษณะของผู้บริหารสถานศึกษายุคใหม่

แนวคิดเกี่ยวกับผู้บริหารสถานศึกษายุคใหม่ของ Maxine (๒๐๑๕) Gerald Augus (๒๐๑๒) และGeorge Couros (๒๐๑๐) ได้เขียนบทความเรื่อง Top๑๐ Characteristics of Successful ๒๑ st Century School Leaders:21st Century Administrators: New Roles, New Responsibilities และThe ๒๑ st Century Principal ตามลำดับ สามารถสรุปได้ว่า ผู้บริหารสถานศึกษาที่มีประสิทธิผลในศตวรรษที่ ๒๑ ควรมี คุณลักษณะ ดังนี้^{๗๒}

๑. นักสร้างสรรค์ (Creative) ผู้บริหารที่มีประสิทธิภาพ มีกระบวนการผลักดันให้บุคลากรในโรงเรียน ที่มีความสามารถสร้างสรรค์งานให้มีคุณภาพและมาตรฐานมากขึ้น ต้องผลักดันเพื่อประโยชน์ของนักเรียน และจะต้อง ทาวิธีจัดการอย่างต่อเนื่องเหมือน"ทฤษฎีน้ำไหล (flow theory)"

๒. นักการสื่อสาร (Communicator) ผู้บริหารที่มีประสิทธิภาพไม่เพียงแต่การสื่อสารโดยการ แบ่งปันข้อมูลผ่านหลายสื่อเท่านั้น แต่ยังเป็นผู้ฟังที่มีประสิทธิภาพซึ่งเป็นสิ่งจำเป็นที่กลุ่มผู้บริหารต้องเป็น ผู้สื่อสารที่มีประสิทธิภาพกับผู้มีส่วนได้ส่วนเสียทั้งหมด

๓. นักคิดวิเคราะห์ (Critical Thinker) ผู้บริหารจึงต้องให้ความสนใจในความคิดที่ครูหรือบุคลากร แสดงออกเป็นสิ่งที่สำคัญยิ่ง โดยเฉพาะด้านผลกระทบที่มีต่อโรงเรียนและนักเรียนในระยะยาว และจะได้รับประโยชน์ เหล่านั้นมากที่สุดได้อย่างไร ถือว่าเป็นสิ่งสำคัญสำหรับผู้บริหาร ที่จะต้องนำเอาข้อมูลและความคิดต่างๆมาใช้ในการ ตัดสินใจทั้งหมด

๔. สร้างชุมชน (Builds Community) ในที่นี้ หมายถึง การประสานเชื่อมโยงต่อกลุ่มคนที่ เหมาะสมตัวอย่างเช่น วิธีที่จะสร้างโอกาสให้กับบุคลากรเพื่อเชื่อมโยงต่อกับคนอื่นๆ ที่จะช่วยส่งเสริมการเรียนรู้มากขึ้นมันเป็นสิ่งสำคัญที่ไม่เพียงแต่พัฒนาผู้นำในโรงเรียนเท่านั้น แต่เป็นการเปิดโอกาสให้คนอื่นเห็นความเป็นผู้นำด้วย

^{๗๑} ชียยนต์ เปาพาน การประชุมวิชาการระดับชาติครุศาสตร์ ครั้งที่ ๑ การจัดการศึกษาเพื่อพัฒนาท้องถิ่น สู่ประชาคมอาเซียน : ทิศทางใหม่ในศตวรรษที่ ๒๑

^{๗๒} เรื่องเดียวกัน

๕. การมีวิสัยทัศน์ (Visionary) ผู้บริหารโรงเรียนที่มีประสิทธิผล ต้องมีวิสัยทัศน์ในการที่จะทำให้ โรงเรียนเตรียมพร้อมที่ดีที่สุดสำหรับนักเรียนไปสู่อนาคตที่ต้องการ และสามารถแบ่งปันวิสัยทัศน์ไปพัฒนาชุมชนได้ อย่างมีประสิทธิภาพพร้อมกันได้ด้วย

๖. การสร้างความร่วมมือ และการติดต่อ (Collaboration and Connection) ผู้บริหารต้อง แสวงหา แบ่งปันข้อมูล และความรู้อย่างเปิดเผยชัดเจน มีการค้นหาความเข้าใจและปฏิบัติอย่าง เข้าใจกับคนอื่น มีการ ติดต่อกับโลกภายนอกผ่านทางบล็อกและสื่อทางสังคม และต้องสร้างการ ร่วมมือกับผู้อื่น

๗. สร้างพลังเชิงบวก (Positive Energy) ผู้บริหารต้องสร้างหลักการทั้งเชิงบวก เชิงรุก และวิธีการ ดูแลเอาใจใส่ ต้องใช้เวลาในการพบปะพูดคุยกับนักเรียน ครูและผู้ปกครองรับรู้และคุณค่า ของพวกเขาโดยการพัฒนา ความสัมพันธ์ที่แท้จริงให้เกิดขึ้น นอกจากนี้ผู้บริหารต้องสร้างสุขภาพ ตนเอง สวัสดิการและระดับพลังงานให้พร้อม เสมอ

๘. ความเชื่อมั่น (Confidence) ผู้บริหารต้องมีลักษณะความมั่นใจ (confidence) เข้าถึงได้ง่าย (approachable) มีความโดดเด่น (be visible) ในฐานะที่เป็นผู้นำต้องมีความกล้าที่ จะต้องเผชิญกับสถานการณ์ที่ ยากลำบาก ซึ่งสถานการณ์เหล่านี้มักจะอยู่ในความสงบเสมอ และมีความ มั่นใจในการรักษาขวัญกำลังใจและความ เชื่อมั่นในชุมชนโรงเรียน

๙. ความมุ่งมั่นและความพากเพียร (Commitment and Persistence) ผู้บริหารต้อง แสดงความ มุ่งมั่นและความทุ่มเท (dedication) อย่างจริงจัง เพื่อผลักดันให้กับครูและนักเรียนเกิด ความมุ่งมั่นทุ่มเทในงาน และ อาย่ยอมแพ้ (Never give up) เพื่อให้บรรลุผลสำเร็จตามเป้าหมายการ พัฒนาที่กำหนดไว้

๑๐. ความเต็มใจที่จะเรียนรู้ (Willingness to Learn) ผู้บริหารต้องเรียนรู้อย่าง สม่ำเสมอ เพราะ การเปลี่ยนแปลงในศตวรรษที่ 21 เป็นที่น่าตื่นเต้นและนำมาใช้เสริมสร้างศักยภาพ ผู้บริหาร และสังคมโรงเรียน ผู้บริหารจึงต้องเป็นผู้เรียนรู้ตลอดชีวิต (Be a Lifelong Learner)

๑๑. ต้องเป็นนักประกอบการ คิดสร้างสรรค์และนวัตกรรม (Entrepreneurial, Creative and Innovative) ความสามารถในการคิดนอกกรอบเป็นพลังที่มีอำนาจของผู้บริหาร การ คิดสร้างสรรค์ และนวัตกรรมเป็น วิธีที่ดีที่สุดในการบริหารจัดการกับความซับซ้อนทางสังคมใน ศตวรรษที่ ๒๑ และต้องพัฒนาโรงเรียนเป็นองค์กร ประกอบการ (entrepreneurial organization) ได้ด้วย

๑๒. นักริเริ่มงาน (Intuitive) ผู้บริหารต้องเรียนรู้ถึงความเชื่อมั่นในสัญชาตญาณ (instincts) ของ ตนเอง ความสามารถการเป็นนักคิด นักริเริ่มสร้างสรรค์ผู้บริหารสามารถการ แก้ปัญหาให้สำเร็จอย่างไม่คาดฝันหรือ จากการสังหรณ์ใจ (intuitively) ซึ่งเป็นการเกิดขึ้นจากความ ชาญฉลาดที่ดี

๑๓. ความสามารถในการสร้างแรงบันดาลใจ (Ability to Inspire) ผู้บริหารควรสร้างความกระตือรือร้นและความคิดเชิงบวกต่อบุคลากรในการร่วมกันกำหนดทิศทางในอนาคต สิ่งทั้งหมดนี้ต้องเน้นให้เกิดขึ้นใน ขณะที่ยังดำรงตำแหน่งผู้บริหาร

๑๔. การเจียมเนื้อเจียมตัว (Be Humble) ผู้บริหารมีความสำคัญต่อการท าหน้าที่ในโรงเรียนซึ่งงาน ผู้บริหารไม่ใช่เป็นรูปปั้นแต่เป็นงานที่เอื้อต่อทุกคนในโรงเรียนนั่นคือ ต้องมีสัมมาคารวะ การรู้จักบุคคลในชุมชน การ เปิดโอกาสกับครู และชุมชนเข้ามามีส่วนร่วม

๑๕. ตัวแบบที่ดี (good Model) หากคุณกำลังส่งเสริมทักษะในศตวรรษที่ ๒๑ ต้องรู้และฝึกพวก เขาให้มีความคิดสร้างสรรค์ การท างานร่วมกัน ฝึกการสื่อสารที่ดี และคิดวิเคราะห์เป็น การใช้เทคโนโลยีอย่างมี ประสิทธิภาพ และการปลูกฝังสร้างสรรค์นวัตกรรม จัดสภาพแวดล้อมที่ปลอดภัยสำหรับการเรียนรู้และความเสี่ยง

สรุปว่า คุณลักษณะของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ ๒๑ ประกอบด้วย การมีวิสัยทัศน์ ความสามารถทางวิชาการ การสื่อสาร และเทคโนโลยีการเป็นนักริเริ่มสร้างสรรค์และประกอบการนักสร้างพลังและ แรงบันดาลใจเชิงบวก ตัวแบบที่ดี และการสร้างชุมชนแห่งการเรียนรู้

๒.๓.๓ ทักษะของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ ๒๑

ทักษะยุคใหม่เป็นคุณลักษณะที่สำคัญของการเป็นผู้นำที่มีประสิทธิผล ผู้บริหารสถานศึกษา ซึ่งเป็น ผู้นำของสถานศึกษา จึงจำเป็นอย่างยิ่งที่ต้องได้รับการพัฒนาทักษะที่จำเป็นและสำคัญต่อการบริหารจัดการ สถานศึกษา และการบริหารตนเอง อย่างต่อเนื่องเพื่อน ำไปสู่การบริหารงานให้มี ประสิทธิภาพ มีนักวิชาการให้ทัศนะ ด้านทักษะสำหรับผู้บริหารสถานศึกษายุคใหม่ ดังนี้

จากการศึกษาแนวคิดเกี่ยวกับทักษะยุคใหม่ของผู้บริหารโรงเรียนที่มีประสิทธิภาพของ Weigel (๒๐๑๒) ได้เขียนบทความเรื่อง Management Skills for the ๒๑ st Century : Avis Gaze (๒๐๑๖) เขียนงานเรื่อง Preparing School Leaders: ๒๑ st Century Skills และNational Association of Secondary School Principals (NASSP) (๒๐๑๓) เขียนหนังสือเรื่อง ๑๐ Skills for Successful School Leaders สามารถสังเคราะห์ แนวคิดเกี่ยวกับทักษะยุคใหม่ของผู้บริหารโรงเรียนในศตวรรษที่ ๒๑ ที่สอดคล้องกัน ได้ดังนี้

๑. ทักษะการคิดวิเคราะห์ และการคิดสร้างสรรค์ (Critical and creative thinking skill)
๒. ทักษะการแก้ปัญหา (Problem solving skills)
๓. ทักษะการสื่อสาร (communication skill)
๔. ทักษะทางเทคโนโลยี และการใช้ดิจิทัล (Technological and digital literacy skills)
๕. ทักษะด้านการบริหารองค์การ (Organizational management skills)
๖. ทักษะการบริหารงานบุคคล (Personal management skills)
๗. ทักษะทางานเป็นทีม (Teamwork skills)
๘. ทักษะด้านนวัตกรรมเพื่อการเรียนรู้ (Learning innovation skill)
๙. ทักษะการกำหนดทิศทางองค์กร (Setting instructional direction skill)
๑๐. ทักษะการรับรู้ไว (Sensitivity skill)
๑๑. ทักษะการตัดสินใจ (Adjustment skill)

๑๒. ทักษะมุ่งผลสัมฤทธิ์ (Results orientation skill)

๑๓. ทักษะความสัมพันธ์ระหว่างบุคคล (interpersonal skill)

๑๔. ทักษะคุณธรรมจริยธรรม (ethical-moral skills)

สรุปได้ว่า ทักษะสำหรับผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ ๒๑ ประกอบด้วยทักษะต่างๆ ดังนี้ การคิดวิเคราะห์และการคิดสร้างสรรค์ การแก้ปัญหา การสื่อสาร การทำงานเป็นทีมเทคโนโลยีและดิจิทัล การตัดสินใจ ผลสัมฤทธิ์มนุษยสัมพันธ์ และคุณธรรมจริยธรรม

๒.๓.๓. บทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ ๒๑

บทบาทเป็นแบบแผนพฤติกรรมที่แสดงออกตามตำแหน่งหน้าที่ ซึ่งเป็นไปตามความคาดหวังของสังคม บทบาทของบุคคลจึงมีความแตกต่างกันไปตามวัฒนธรรม สำหรับบทบาทของผู้บริหารสถานศึกษา เป็นหน้าที่ ในการบริหารสถานศึกษาให้บรรลุเป้าหมายตามตำแหน่งที่ดำรงอยู่ มีนักวิชาการให้ทัศนะด้านบทบาทยุคใหม่ที่ ผู้บริหารสถานศึกษาควรนำไปใช้ประโยชน์ มีรายละเอียดดังนี้

The Wallace Foundation (๒๐๑๒) เป็นมูลนิธิให้ทุนสนับสนุนโครงการส่งเสริมความเป็นผู้นำ การศึกษาใน ๒๔ รัฐของประเทศสำหรับอเมริกา เสนอแนวทางสำหรับผู้บริหารสถานศึกษาที่มีประสิทธิผลควรนำไปใช้มี ๕ ประการ ดังนี้^{๗๓}

๑. การสร้างวิสัยทัศน์เพื่อความสำเร็จทางวิชาการสำหรับนักเรียน (Shaping a vision of academic success for all students) การมีวิสัยทัศน์สู่การปฏิบัติเพื่อให้เกิดความเข้าใจ และมีส่วนร่วมของ บุคลากรในการมุ่งผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของผู้เรียนให้บรรลุผลตามเป้าหมาย

๒. สร้างบรรยากาศที่อบอุ่นเพื่อการศึกษา (Creating a climate hospitable to education) ผู้บริหารต้องจัดสภาพแวดล้อมให้เหมาะกับผู้เรียน และบุคคลภายนอก เพราะโรงเรียนเป็นศูนย์กลางทางการเรียน และกิจกรรม บรรยากาศมีความสำคัญที่เอื้อต่อการเรียนการสอน และการเรียนรู้ของผู้เรียน

๓. การปลูกฝังภาวะผู้นำให้กับบุคคลอื่น (Cultivating leadership in others) ทั้งครูในโรงเรียนถือ ว่าทรัพยากรสำคัญในการบริหาร การสร้างให้ครูเป็นผู้นำทางวิชาการจะส่งผลให้โรงเรียนมีการพัฒนาไปสู่คุณภาพ และมีมาตรฐานทางการศึกษา

๔. การปรับปรุงการเรียนการสอน (Improving instruction) ผู้บริหารที่มีประสิทธิผลจะมุ่งทำงาน ด้วยความเอาใจใส่ในการปรับปรุงผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน โดยมุ่งถึงคุณภาพการสอน และให้บรรลุผลสำเร็จตามความ คาดหวังของผู้เรียน และผู้ปกครอง

^{๗๓} The Wallace Foundation. (๒๐๑๒). The school principal as leader: Guiding schools to better teaching and learning. New York: Author. Available at www.wallacefoundation.org/knowledge-center/school-leadership/effective-principal-leadership/Pages/The-SchoolPrincipal-as-Leader-Guiding-Schools-to-Better-Teaching-and-Learning.aspx.

๕. การบริหารจัดการกับคน ข้อมูล และกระบวนการ (Managing people, data and processes) ผู้บริหารที่มีประสิทธิภาพต้องให้ความสำคัญกับบุคลากรทั้งครูบุคลากร และผู้เรียน รวมทั้ง การนำข้อมูลมา ใช้ประโยชน์ต่อการพัฒนาสารสนเทศเพื่อการบริหารและกระบวนการการบริหาร

Derick Meado (๒๐๑๖) ผู้เชี่ยวชาญด้านการสอน ได้เขียนบทความเรื่อง The Role of the Principal in Schools ได้สรุปบทบาทหน้าที่ในโรงเรียนของผู้บริหารสถานศึกษายุคใหม่ที่สำคัญ ๙ บทบาท ดังนี้^{๗๔}

๑. บทบาทในฐานะผู้นำ (Role as school leader) ประกอบด้วย การเป็นผู้นำที่มี ประสิทธิภาพ (Being an effective leader) โครงการจัดหาทุนอุปถัมภ์โรงเรียนการพัฒนาการ ประเมินผลครูผู้สอน และนโยบาย การพัฒนาโรงเรียน เป็นต้น

๒. บทบาทในฐานะผู้รักษาระเบียบวินัยของผู้เรียน (Role in Student Discipline) งานส่วน ใหญ่ ของผู้บริหาร การรักษาระเบียบวินัยของนักเรียน ที่ผู้บริหารต้องสร้างความเข้าใจให้แก่ครูทุกคน และต้องเข้าหมาย ของการนำไปใช้กับผู้เรียน จะทำให้งานง่ายขึ้น

๓. บทบาทในฐานะผู้ประเมิน (Role as a Teacher Evaluator) ผู้บริหารส่วนใหญ่ต้องมึ ความ รับผิดชอบในการประเมินผลงานของครู โรงเรียนที่มีประสิทธิภาพจะต้องมีครูผู้สอนที่มี ประสิทธิภาพ ผู้บริหารต้องจัด ให้มีการประเมินตามกระบวนการด้านคุณภาพครูอย่างมีความเป็น ธรรม และต้องชี้ให้เห็นทั้งจุดแข็งและจุดอ่อนของ การปฏิบัติหน้าที่ของครู

๔. บทบาทในการพัฒนา การดำเนินงาน และการประเมินโครงการ (Role in Developing, Implementing, and Evaluating Programs) เป็นเป็นหนึ่งบทบาทที่ผู้บริหารโรงเรียนจะต้องหา วิธีการพัฒนา ประสพการณ์ของผู้เรียนเพิ่มขึ้น โครงการพัฒนาที่มีประสิทธิภาพต้องครอบคลุมพื้นที่เพื่อ เป็นแนวทางเดียวกันและต้อง มีการประเมินทุกปี และพัฒนาเสมอถือว่าเป็นสิ่งจำเป็น

๕. บทบาทในการทบทวนนโยบายและกระบวนการภายใน (role in Reviewing Policies and Procedures) เอกสารสำคัญอย่างหนึ่งของการบริหาร (governing) โรงเรียน คือ คู่มือนักเรียน (Student Handbook) ถือเป็นตัวชี้วัดการพัฒนาคุณภาพการศึกษาของนักเรียนได้อย่างมี ประสิทธิภาพ นอกจากนี้ยังสามารถทำ ให้งานของผู้บริหารง่ายขึ้น ให้นักเรียน ครู และผู้ปกครองได้รู้ นโยบายและขั้นตอนการท างานประสพผลสำเร็จได้

๖. บทบาทในการกำหนดตาราง (Role in Schedule Setting) การสร้างตารางต้องทำทุกๆ ปีซึ่งจะ เป็นภาระงานที่ผู้บริหารต้องการสร้างขึ้นมาเอง ได้แก่ ตารางการติ้ระฆังการเข้าเรียน ตาราง การปฏิบัติงาน ตารางการใช้ห้องปฏิบัติการคอมพิวเตอร์ ตารางการใช้ห้องสมุด ฯลฯ ตรงข้าม ผู้บริหารต้องตรวจสอบแต่ละตารางเหล่านั้นว่า ไม่ ทำให้บุคลากรแต่ละคนต้องมีตารางมากเกินไปแต่ ละปี

^{๗๔} Derick Meado (๒๐๑๖). The Role of the Principal in Schools. แหล่งสืบค้น :<http://teaching.about.com/od/admin/tp/Role-Of-The-Principal.htm>

๗. บทบาทในการจ้างครูใหม่ (Role in Hiring New Teachers) เป็นหน้าที่สำคัญของผู้บริหาร โรงเรียน ต้องจ้างหรือรับครูและเจ้าหน้าที่เข้ามาใหม่ในการทำงานได้อย่างถูกต้อง ด้วยกระบวนการสัมภาษณ์หรือ อบรมจึงเป็นสิ่งสำคัญอย่างยิ่ง

๘. บทบาทในการปกครองและชุมชนสัมพันธ์ () มีความสัมพันธ์ที่ดีกับพ่อแม่และสมาชิกในชุมชน สามารถเป็นประโยชน์กับคุณในความหลากหลายของพื้นที่ การสร้างความสัมพันธ์กับบุคคลและธุรกิจชุมชน สามารถช่วยให้โรงเรียนอย่างมาก รวมถึงประโยชน์ที่ได้รับบริจาคเวลาส่วนตัวและการสนับสนุนในเชิงบวกโดยรวม

๙. บทบาทในการมอบหมายงาน (Delegating) ผู้นำหลายคนโดยธรรมชาติมีงานหนักอยู่ในมือที่ ต้องสั่งการลงไป ผู้บริหารต้องมีการมอบหมายงานบางอย่างซึ่งเป็นสิ่งจำเป็น โดยมอบหมายให้กับบุคคลที่มีความรู้ และไว้วางใจผู้บริหารโรงเรียนที่มีประสิทธิภาพไม่มีเวลามากพอที่จะทำทุกอย่างที่ต้องการทำด้วยตัวเอง จึงต้องพึ่งพา คนอื่น ๆ มาช่วยทำ เพื่อให้ผลงานบรรลุผลสำเร็จ

Grossman (๒๐๑๑) กล่าวว่า เพื่อเป็นการตอบสนองต่อความรับผิดชอบใหม่เหล่านี้ สมาคมโรงเรียนภาวะผู้นำระหว่างรัฐ (ISLLC) สร้างชุดมาตรฐานการพัฒนาสำหรับผู้บริหารโดยกลุ่มองค์กรที่เป็นผู้นำ การศึกษาแห่งชาติได้แก่ สมาคมผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษาแห่งชาติ สมาคมผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษาแห่งชาติ และสภาหัวหน้าเจ้าหน้าที่โรงเรียนของรัฐ ได้พัฒนาชุดมาตรฐานการพัฒนาผู้บริหารซึ่งได้นำมาใช้ในการพัฒนาในปี ๒๐๐๘ มีแนวทางที่ผู้บริหารต้องรับผิดชอบตามบทบาท ดังนี้^{๗๕}

๑. บทบาทในการจัดการเรียนการสอนที่มีประสิทธิภาพ
๒. บทบาทในการออกแบบหลักสูตร การใช้หลักสูตร การวัดผล และการประเมินผล
๓. หลักความสัมพันธ์กับการดำเนินงานตามแผนกลยุทธ์
๔. บทบาทในการบริหารสารสนเทศ การรวบรวมข้อมูล และกลยุทธ์การวิเคราะห์

ข้อมูล

๕. วิธีสร้างแรงบันดาลใจบุคคลด้วยวิสัยทัศน์ที่ให้ผู้เรียนสามารถเรียนรู้ในระดับสูง

ขึ้น

Do DEA ๒๑ (๒๐๑๔) ได้นำเสนอเครื่องมือการประเมินเรื่อง Instructional Leadership: SelfAssessment and Reflection Continuum เป็นเครื่องมือประเมินความเป็นผู้นำทางการศึกษาของผู้บริหาร สถานศึกษาในศตวรรษที่ ๒๑ การกำหนดตัวชี้วัดด้านสมรรถนะและความเป็นผู้นำที่มีประสิทธิผลในศตวรรษที่ ๒๑ มี บทบาท ๔ ด้านหลักดังนี้^{๗๖}

^{๗๕} เรื่องเดียวกัน

^{๗๖} Do DEA ๒๑(๒๐๑๔). Instructional Leadership : Self-Assessment and Reflection Continuum.Availablefrom:https://content.dodea.edu/teach_learn/professional_development/21/docs/principals/self_assessment/self_assessment_instructional_leadership.pdf

๑. ผู้นำโรงเรียนในศตวรรษที่ ๒๑ กำหนดให้มีการกำกับดูแลด้านการบูรณาการการเรียน การสอน ต่อการประยุกต์นวัตกรรมใหม่ๆมาใช้ และการประเมินผลได้แก่ การให้คะแนนแนวคิด ใหม่ๆสำหรับครูผู้สอนเกี่ยวกับการใช้ห้องเรียนที่มีประสิทธิผล การสนับสนุนให้การเรียนการสอน สอดคล้องกับปัจจัยภายในและภายนอก โรงเรียน

๒. มีการน ารูปแบบทางดิจิทัลมาสนับสนุนการเรียนการสอนของครูเพื่อการเรียนรู้ของ ผู้เรียน ได้แก่ นำไปใช้ในห้องเรียน ส่งเสริมให้ครู นักเรียนใช้เครื่องมือทางดิจิทัลอย่างมีประสิทธิภาพ และใช้อย่างต่อเนื่อง รวมทั้งการประเมินประเมินความพร้อมของโรงเรียนที่จะนำทักษะทางดิจิทัลมา ใช้

๓. ให้โอกาสแก่ครูได้พิจารณาไตร่ตรอง กำหนดจุดมุ่งหมาย และการร่วมมือกันเพื่อให้เกิด การ เรียนรู้อย่างมีอาชีพในสภาพแวดล้อมที่มีความเสี่ยงแล้วสามารถนำมาเป็นโอกาส ได้แก่ ให้ครู กำหนดยุทธศาสตร์การ วิจัยด้านหลักสูตร ด้านการเรียนการสอน และด้านการประเมินผล และให้นำ ผลการวิจัยมาใช้ประโยชน์ รวมทั้งเปิด โอกาสให้ครูได้เรียนรู้อย่างมีอาชีพได้อย่างแท้จริง

๔. ต้องจัดสภาพแวดล้อมบนพื้นฐานยึดการเรียนรู้ของผู้เรียนเป็นศูนย์กลางการส่งเสริม ปฏิสัมพันธ์ และความรู้สึกที่ดีต่อของชุมชน ได้แก่ การสร้างสภาพแวดล้อมของโรงเรียนเพื่อสนับสนุน การสอน และการเรียนรู้ด้าน ทักษะในศตวรรษที่ ๒๑ กำหนดให้จัดสภาพแวดล้อมเพื่อการเรียนรู้ที่มี ประสิทธิภาพและความน่าเชื่อถือยึดหยุ่นภายใน โรงเรียนและชุมชน นอกจากนี้ควรเพิ่มโอกาสการ เรียนรู้ด้านโลกมากขึ้น และออกแบบทางสิ่งแวดล้อมที่เพิ่มโอกาส การพัฒนาทักษะการคิด ทักษะชีวิต และทักษะทางอาชีพและเตรียมผู้เรียนสำหรับการทำงานในอนาคต

สรุปได้ว่า บทบาทหน้าที่ของผู้บริหารสถานศึกษาในยุคใหม่ ประกอบด้วย บทบาทในฐานะ ผู้นำทาง วิชาการบทบาทในฐานะผู้รักษาระเบียบวินัย บทบาทในฐานะผู้ประเมิน บทบาทในการ ทบทวนนโยบาย บทบาทใน การการบริหารหลักสูตรและการสอน บทบาทในการกำหนดตารางการ ปฏิบัติงาน บทบาทในการสร้างบรรยากาศและ วัฒนธรรมการเรียนรู้ บทบาทในการส่งเสริมการ พัฒนาครูและบุคลากร บทบาทในการประชาสัมพันธ์บทบาทในการ ประสานสัมพันธ์กับชุมชน และ บทบาทในการปฏิบัติตนเป็นแบบอย่างที่ดี

หากพิจารณาถึงความเปลี่ยนแปลงในทฤษฎีภาวะผู้นำจากอดีต คือ ทฤษฎีมหาบุรุษ (Great Man Theory) สู่ภาวะผู้นำเชิงคุณลักษณะ เชิงพฤติกรรม เชิงมีส่วนร่วมตามสถานการณ์แบบไฟ บริการ แบบแลกเปลี่ยน และแบบการเปลี่ยนแปลงถือเป็นพัฒนาการทางทฤษฎีที่ดีขึ้น เขาเห็นว่า ภาวะผู้นำยอดเยี่ยม อันเป็นภาวะผู้นำ พึงประสงค์และเป็นความหวังของผู้คนระดับโลกมากขึ้นนั้น หมายถึงภาวะผู้นำที่มีความสามารถ ดังนี้

- ๑) อยู่เหนืออดีตและความปรารถนาของตัวเอง
- ๒) ช่วยให้ผู้ตามทำในสิ่งดังกล่าวและมุ่งตอบสนองจุดมุ่งหมายที่ดีขึ้น
- ๓) ช่วยให้ผู้คนผูกพันกันอย่างเป็นมนุษย์
- ๔) มีเส้นทางร่วมและชะตากรรมร่วม

ผู้นำที่ยิ่งใหญ่ในอดีตต่างมีวิถีชีวิตที่เรียบง่าย ต่างแสดงความกล้าหาญทางศีลธรรมเพื่อยืนหยัดในความจริงและความยุติธรรม ยอมทุกข์ทรมานหรือยอมตาย เพื่อความเชื่อและค่านิยมของตนเอง ในปัจจุบัน เราอยู่ในยุคของการเปลี่ยนแปลงทางสังคมและการมีทัศนระดับโลก จึงเป็นช่วงเวลาของภาวะผู้นำยอดเยี่ยมที่มีการเปลี่ยนแปลงในมิติต่างๆดังนี้

- ๑) เปลี่ยนจากการยึดมั่นในตนเอง เป็น มีจิตสำนึกในตนเอง
- ๒) เปลี่ยนจากการพูด เป็น การกระทำ
- ๓) เปลี่ยนจากความเป็นอิสระจากกัน เป็น การพึ่งพาอาศัยกัน
- ๔) เปลี่ยนจากรายบุคคล เป็น หมู่คณะ
- ๕) เปลี่ยนจากประเทศที่แยกกัน เป็น ชุมชนโลก ที่บูรณาการกัน

สามารถกล่าวได้ว่าภาวะผู้นำยอดเยี่ยมให้กรอบความคิดเชิงปฏิวัติในการมองความสัมพันธ์ระหว่างมนุษย์ในองค์กรใหม่ เป็น ความสัมพันธ์ของผู้คนที่มีความแตกต่างกันมากขึ้น (More diverse people) ในกระบวนการกำกับดูแลร่วมกันที่แท้จริง และเนื่องจากมีการเปลี่ยนแปลงในกระบวนการทัศนจากเก่าสู่ใหม่ ทำให้ในปัจจุบันค่อยๆ คืบไปสู่ภาวะผู้นำ ยอดเยี่ยมที่มีลักษณะสำคัญ กันมากขึ้น ดังนี้

- ๑) รับฟังการสะท้อนผล (reflective)
- ๒) ยึดค่านิยมเป็นศูนย์กลาง (value centered)
- ๓) มีทัศนระดับโลก (global in perspective)
- ๔) อำนาจความสะดวกต่อสุนทรียะสนทนา(dialogue)

แนวทางการพัฒนาการบริหารงานวิชาการในศตวรรษที่ ๒๑ ผู้บริหารสถานศึกษาและผู้มีส่วนเกี่ยวข้องทุกฝ่าย ควรให้การสนับสนุนส่งเสริมให้โรงเรียนมีการดำเนินการให้เกิดประสิทธิภาพ ประกอบด้วยวิสัยทัศน์และภารกิจแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษาโดยกำหนดความก้าวหน้าของผู้เรียน^{๗๗)}

สรุป ในการจัดการศึกษาในศตวรรษที่ ๒๑ สถานศึกษาต้องพัฒนาผู้เรียนทั้งในด้านสาระวิชาหลัก และทักษะในศตวรรษที่ ๒๑ ซึ่งประกอบด้วยทักษะการเรียนรู้และนวัตกรรม ทักษะชีวิตและอาชีพ ทักษะด้านสารสนเทศเทคโนโลยี ดังนั้นบทบาทหน้าที่ของผู้บริหารจึงเป็นภาวะที่สำคัญต่อการจัดการศึกษาให้มีประสิทธิภาพ ซึ่งผู้บริหารจะต้องรู้เท่าทันการเปลี่ยนแปลง พัฒนาตนเองให้เป็นผู้นำยอดเยี่ยมปรับเปลี่ยนองค์กรให้ทันสมัย พัฒนาทีมงานให้เป็นบุคคลแห่งการเรียนรู้ พัฒนาระบบทัศนใหม่ให้เกิดขึ้นในองค์กร ขับเคลื่อนด้วยยุทธศาสตร์การบริหารจัดการใหม่ๆ ส่งเสริมสนับสนุนทั้งด้านงบประมาณสื่ออุปกรณ์อย่างเพียงพอ ให้ความสำคัญกับความสัมพันธ์ของผู้ปฏิบัติงานในองค์กร และนอกองค์กรให้ความสนใจต่อวัฒนธรรมองค์กรที่มุ่งผลสัมฤทธิ์ ปรับเปลี่ยนวิธีสอนของครูให้มีเทคนิคใหม่ๆ พัฒนาหลักสูตรส่งเสริมด้านเทคโนโลยีและการบูรณาการทักษะทางสังคม ทักษะชีวิต รวมทั้งปรับบทบาทในการสร้างเครือข่ายการเรียนรู้ทั้งภายในและภายนอกสถานศึกษา เครือข่าย

^{๗๗)} ทนุภา สายทิพย์. ๒๕๕๘. การศึกษาสภาพปัจจุบันปัญหาและแนวทางการพัฒนาการบริหารงานวิชาการโรงเรียนสังกัดเทศบาลนครขอนแก่น. วารสารวิทยาลัยบัณฑิตเอเชีย ปีที่ ๕ ฉบับที่ ๑ มกราคม-มิถุนายน ๒๕๕๘.

ผู้ปกครอง ชุมรมศิษย์เก่าและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในชุมชนท้องถิ่น สถานประกอบการที่จะส่งเสริมสนับสนุนการจัดการศึกษาให้มีประสิทธิภาพและเกิดประสิทธิผล

๒.๔ การบริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ ๒๑ โรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญ ศึกษาประกอบไปด้วย ๕ ด้าน

- ด้านความยืดหยุ่นและการปรับตัว
- ด้านการริเริ่มสร้างสรรค์และการเป็นตัวของตัวเอง
- ด้านทักษะด้านสังคมและทักษะข้ามวัฒนธรรม
- ด้านการเป็นผู้สร้างหรือผลิตและรับผิดชอบเชื่อถือได้
- ด้านภาวะผู้นำและความรับผิดชอบ

๒.๔.๑. การบริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ ๒๑^{๗๘}

ศตวรรษที่ ๒๑ กลายเป็นโจทย์สำคัญสำหรับในหลายๆ เรื่อง ทั้งนี้เนื่องจากทุกฝ่ายมองเห็นถึงความเปลี่ยนแปลงที่ชัดเจนมากขึ้นจากอดีต และความเปลี่ยนแปลงดังกล่าวจำเป็นอย่างยิ่งที่จะต้องมีการวางแผนการบริหารจัดการที่ดี เพราะการก้าวอย่างที่จะทำให้เราสามารถทบทวนและเสียโอกาสอีกมากมาย การจัดการศึกษาเป็นอีกประเด็นสำคัญ ซึ่งนอกจากจะต้องก้าวทันความเปลี่ยนแปลงแล้วยังจะต้องเป็นกลไกสำคัญเพื่อการขับเคลื่อนภาคส่วนอื่นๆ ให้มีความพร้อมในการเข้าสู่ความเปลี่ยนแปลงด้วย

ความเปลี่ยนแปลงสำคัญทางการศึกษาในศตวรรษที่ ๒๑ ความก้าวหน้าทางเทคโนโลยีสารสนเทศกลายเป็นปัจจัยสำคัญในการเปลี่ยนแปลงวิถีการดำเนินชีวิตของคนในยุคปัจจุบัน เปลี่ยนแปลงรูปแบบการใช้ชีวิตตั้งแต่ตื่นนอนจนกระทั่งการกลับไปสู่นอน ตัวอย่างปรากฏการณ์ความเปลี่ยนแปลงเช่น

เป็นยุคที่คนใช้คอมพิวเตอร์โดยไม่รู้ตัวว่าใช้คอมพิวเตอร์ เนื่องจากคอมพิวเตอร์ที่เล็กลงแต่มีประสิทธิภาพมากขึ้นและแปลงรูปทรงเป็นผลิตภัณฑ์เครื่องใช้ต่างๆ เช่น นาฬิกา แวนตา ตู้เย็น โทรทัศน์ โทรศัพท์ ทั้งหมดสามารถประมวลผลนำเสนอเสนอได้ไม่แตกต่างจากคอมพิวเตอร์ตั้งโต๊ะ ยิ่งไปกว่านั้นอุปกรณ์คอมพิวเตอร์ดังกล่าวจะเชื่อมต่อข้อมูลระหว่างกันอย่างสะดวกและรวดเร็ว ผู้คนสามารถเชื่อมต่อและถ่ายโอนข้อมูลจำนวนมากมาได้อย่างสะดวกและเป็นอิสระ และสามารถใช้อุปกรณ์ที่หลากหลายในการเข้าถึงข้อมูลได้

การดำเนินงานในรูปแบบดิจิทัล อันเนื่องจากการเชื่อมต่อข้อมูลสารสนเทศ ทำให้ระบบดิจิทัลมีบทบาทในการดำเนินธุรกรรมต่างๆ ทั้งด้านการเงิน การสื่อสาร หรือการปฏิบัติงาน ผู้คนสามารถปฏิบัติงานหรือทำธุรกรรมต่างๆ ไม่ว่าจะอยู่ที่ไหนเวลาใดเพียงแค่สามารถเชื่อมต่อเข้าสู่ระบบอินเทอร์เน็ตได้เท่านั้นเอง ขณะเดียวกันการใช้อินเทอร์เน็ตก็ให้ความสำคัญต่อการระบุตัวตนของผู้ใช้มากขึ้นด้วยเช่นกัน ทั้งนี้เพื่อสร้างความปลอดภัยสำหรับผู้ใช้งานด้วย

^{๗๘} จารุวัจน์ สองเมือง <https://deepsouthwatch.org> (ออนไลน์ สืบค้นวันที่ ๔ สิงหาคม ๒๕๖๐)

ความสัมพันธ์ในระหว่างบุคคลอยู่ในรูปแบบความสัมพันธ์เสมือนมากยิ่งขึ้น เป็นอีกสภาพการณ์หนึ่งที่เกิดขึ้นสำหรับศตวรรษที่ ๒๑ ขอบเขตทางภูมิศาสตร์ไม่สามารถขวางการมีปฏิสัมพันธ์ระหว่างบุคคลได้ เพราะเป็นการสื่อสารทำให้เกิดความสัมพันธ์ผ่านสื่อสังคมออนไลน์ แต่ทั้งนี้ผู้คนในยุคนี้จำเป็นต้องมีทักษะทางภาษาที่มากกว่าคนในยุคที่ผ่านมา

การเข้าถึงแหล่งข้อมูลและการเรียนรู้ที่ไม่มีขอบเขตข้อจำกัด ผู้คนสามารถเข้าถึงข้อมูลได้ง่ายผ่านเครื่องมือที่หลากหลาย ในขณะที่เดียวกับแหล่งข่าวก็สามารถนำเสนอข้อมูลข่าวสารสู่สาธารณะได้อย่างง่ายดายและรวดเร็ว แต่เมื่อการเข้าถึงข้อมูลไม่ใช่เรื่องยาก ความยากกลับเป็นเรื่องของการตรวจสอบความถูกต้องของข้อมูลข่าวสาร ผู้คนจำเป็นต้องตรวจสอบข้อมูลมากขึ้น เพื่อให้แน่ใจถึงความถูกต้องในข้อมูลที่ได้รับจากกระแสความเปลี่ยนแปลงข้างต้น ทำให้ในประเทศสหรัฐอเมริกา มีการพูดคุยเรื่องนี้และได้มีการพัฒนาแนวคิดเรื่อง "ทักษะแห่งอนาคตใหม่: การเรียนรู้ในศตวรรษที่ ๒๑" โดยความร่วมมือของภาคส่วนวงการนอการศึกษาที่ประกอบด้วย บริษัทเอกชนชั้นนำขนาดใหญ่ เช่น บริษัทแอปเปิล บริษัทไมโครซอฟท์ บริษัทวอลต์ดิสนีย์ องค์กรวิชาชีพระดับประเทศ และสำนักงานด้านการศึกษารัฐ รวมตัวและก่อตั้งเป็นเครือข่ายองค์กรความร่วมมือเพื่อทักษะการเรียนรู้ในศตวรรษที่ ๒๑ (Partnership for ๒๑st Century Skills) หรือเรียกย่อๆว่า เครือข่าย P๒๑ ซึ่งเครือข่ายเห็นว่า การจัดการศึกษาในศตวรรษที่ ๒๑จำเป็นต้องได้รับการพัฒนาทักษะที่เพิ่มเติมจากคนในศตวรรษที่ ๒๐ และ ๑๙ เด็กและเยาวชนจำเป็นต้องมีทักษะการเรียนรู้และนวัตกรรม ซึ่งมีองค์ประกอบคือ ๓ R๔C คือ ๓ R ได้แก่ Reading (การอ่าน), การเขียน(Writing) และ คณิตศาสตร์ (Arithmetic) และ ๔ C ได้แก่ Critical Thinking (การคิดวิเคราะห์), Communication (การสื่อสาร), Collaboration (การร่วมมือ) และ Creativity (ความคิดสร้างสรรค์) รวมถึงทักษะชีวิตและอาชีพ และทักษะด้านสารสนเทศสื่อและเทคโนโลยี และการบริหารจัดการด้านการศึกษารูปแบบใหม่

ทักษะสำคัญสำหรับคนยุคศตวรรษที่ ๒๑ดังกล่าวจะเป็นต้องอาศัยการจัดการศึกษาที่มีประสิทธิภาพ เพราะการจัดการศึกษาในรูปแบบเดิมไม่สามารถใช้การสอนแบบเดิมๆ ที่เน้นการถ่ายทอดจากครูผู้สอนได้อีกต่อไป ดังนั้นจึงการปฏิรูปการจัดการเรียนรู้จึงเป็นโจทย์สำคัญสำหรับทุกภาคส่วน จำเป็นอย่างยิ่งที่จะต้องมีการดำเนินการปฏิรูปที่มีประสิทธิภาพ และการปฏิรูปการจัดการเรียนรู้จะสำเร็จได้ก็ต้องด้วยการบริหารจัดการที่มีประสิทธิภาพ พร้อมรับกับความท้าทายความเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้น

๒.๔.๒ ความท้าทายทางการบริหารในความเปลี่ยนแปลง

เป้าหมายการจัดการศึกษาที่เปลี่ยนไป จากเดิมที่เน้นองค์ความรู้ที่ผู้เรียนจะต้องได้รับมาเป็นเรื่องของสมรรถนะของผู้เรียน การละลายเรื่องของการปรับเปลี่ยนกระบวนการบริหารจัดการสถานศึกษาก็หมายถึงความล้มเหลวของการปฏิรูปการศึกษาในภาพรวมด้วยเช่นกัน ทั้งนี้ในการปรับเปลี่ยนการบริหารสถานศึกษาจำเป็นต้องให้ความสำคัญต่อประเด็นต่างๆ ดังนี้

๑. สภาวะทางสังคม ประเทศไทยในศตวรรษที่ ๒๑ มีความเป็นไปได้สูงมากที่จะเข้าสู่สังคมผู้สูงอายุเช่นเดียวกับในหลายประเทศที่ได้เข้าสู่สภาวะนี้ไปแล้ว สภาวะนี้เกิดขึ้นจากการที่อัตรา

การเกิดลดลง คนมีอายุยืนขึ้น สภาพดังกล่าวนี้จะส่งผลกระทบต่อการจัดการศึกษาด้วยเช่นกันอย่างน้อยในสองประเด็น คือ ๑) บุคลากรการศึกษาที่จะมีโอกาสขาดแคลน และจำเป็นต้องขยายอายุการทำงานของบุคลากร และ ๒) การจัดการศึกษาจำเป็นต้องออกแบบสำหรับการจัดการศึกษาสำหรับผู้สูงอายุมากขึ้น เพราะเป็นชนกลุ่มใหญ่ของสังคม และการศึกษาก็ไม่สามารถหยุดอยู่เพียงในวัยการศึกษาหรือวัยทำงาน สองประเด็นนี้เป็นโจทย์สำคัญหนึ่งสำหรับผู้บริหารในปัจจุบันที่จะต้องวางแผนการจัดการที่ชัดเจนเพื่อรองรับความเปลี่ยนแปลงที่จะเกิดขึ้น

๒. ความเปลี่ยนแปลงวิถีชีวิตของคน พฤติกรรมการใช้ชีวิตของคนจะเปลี่ยนไปสังเกตได้อย่างง่ายจากพฤติกรรมการซื้อสินค้าที่ปัจจุบันการซื้อผ่านอินเทอร์เน็ตมีมูลค่าเพิ่มสูงขึ้น เครือข่ายสังคมก็เข้ามามีบทบาทต่อการตัดสินใจของคนมากขึ้น ขณะเดียวกันพฤติกรรมการทำงานของคนเปลี่ยนไป ต้องการความสำเร็จและการยอมรับที่เร็วมากขึ้น การยึดมั่นในองค์กรอาจจะน้อยลงไป จึงเป็นความท้าทายของการบริหารทรัพยากรมนุษย์ในองค์กรที่จะต้องเอื้อต่อการใช้ทรัพยากรอย่างเต็มประสิทธิภาพพร้อมกับการสร้างขวัญกำลังใจให้กับบุคลากรเพื่อให้บุคลากรที่มีความสามารถอยู่กับองค์กรไปนานๆ

๓. การเข้าถึงเทคโนโลยี เทคโนโลยีกลายเป็นส่วนหนึ่งของชีวิต เด็กรุ่นใหม่จะใช้เป็นเครื่องมือในการเรียนรู้ บุคลากรในสถานศึกษาก็จำเป็นต้องเป็นคนที่สามารถนำเอาเทคโนโลยีมาใช้ในการจัดการเรียนการสอน พร้อมทั้งใช้เป็นเครื่องมือในการค้นคว้าพัฒนาความรู้ของตนเอง ขณะเดียวกันยังจะต้องสามารถนำเอาเทคโนโลยีมาใช้ในการบริหารจัดการสถานศึกษาอีกด้วย แต่ทั้งนี้การยอมรับและการใช้เทคโนโลยีของบุคลากรในสถานศึกษาจะมีระดับความสามารถที่แตกต่างกัน การนำเอาเทคโนโลยีมาใช้จึงจำเป็นต้องมีแผนการจัดการที่ชัดเจน เช่นเดียวกันกับการวางโครงสร้างพื้นฐานที่เกี่ยวข้องที่จะต้องมีการลงทุนและการพัฒนาบุคลากรไปพร้อมๆ กัน

๔. ความหลากหลายและความขัดแย้งกับ ในศตวรรษที่ ๒๑ สถานศึกษาจำเป็นต้องเป็นองค์กรที่เปิดรับความหลากหลายและความแตกต่างที่มากขึ้น พร้อมทั้งกับความจำเป็นในการสร้างให้เกิดความเป็นเอกภาพในองค์กร เพราะเอกภาพในองค์กรคือหัวใจของความสำเร็จ การทำงานเป็นทีมคือเครื่องมือสำคัญในการขับเคลื่อนองค์กรสู่เป้าหมาย ด้วยเหตุนี้การสร้างเอกภาพการทำให้เกิดทีมในการทำงานจึงเป็นโจทย์สำคัญสำหรับการบริหารสถานศึกษาในศตวรรษนี้

๕. ประสิทธิภาพในการบริหารจัดการ คนในยุคใหม่จะเป็นกลุ่มคนที่ไม่ยึดติดกับที่ทำงาน มีความพร้อมที่จะเปลี่ยนงานใหม่ได้ตลอดเวลา และนิยมที่จะทำงานแบบอิสระมากกว่า ดังนั้นการรูปแบบการบริหารจัดการจึงเป็นอีกประเด็นสำคัญที่ท้าทายผู้บริหารในการปรับตัวให้เข้ากับทีมงานรุ่นใหม่

๒.๔.๓. เครื่องมือเพื่อการบริหารจัดการสถานศึกษาในศตวรรษที่ ๒๑

จากความเปลี่ยนแปลงและความท้าทายข้างต้น ผู้บริหารจำเป็นต้องมีเครื่องมือที่แตกต่างจากในยุคที่ผ่านมาเพื่อการขับเคลื่อนองค์กรสู่ความสำเร็จ และเครื่องมือสำคัญที่จะต้องมีการนำไปใช้มีดังนี้

๑. การจัดการความรู้ในองค์กร การบริหารจำเป็นต้องกระตุ้นให้คนในองค์กรพัฒนาความรู้ สร้างนวัตกรรมในการปฏิบัติงานอยู่ตลอดเวลา เนื่องจากองค์กรต้องเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ ซึ่งจะช่วยให้องค์กรพร้อมรับความเปลี่ยนแปลงต่างๆ ที่จะเกิดขึ้น ยิ่งไปกว่านั้นยังสามารถนำพองค์กรสู่การเป็นผู้นำได้ ซึ่งการจัดการความรู้เป็นเครื่องมือสำคัญเพื่อบรรลุเป้าหมายดังกล่าว นอกจากนี้การจัดการความรู้ยังเป็นเครื่องมือสำคัญที่สร้างความรู้สึกร่วมของคนในองค์กร สร้างความภาคภูมิใจในการทำงานและกระตุ้นให้คนในองค์กรทำงานอย่างเต็มศักยภาพที่มี

๒. การสร้างวัฒนธรรมองค์กรที่เอื้อต่อการเปลี่ยนแปลง ความเปลี่ยนแปลงจะเกิดขึ้นอย่างรวดเร็วขึ้น องค์กรที่มีโครงสร้างการทำงานที่ไม่เอื้อต่อการเปลี่ยนแปลงคือองค์กรที่จะขาดศักยภาพในการจัดการปัญหาที่เกิดขึ้น ทั้งนี้การสร้างวัฒนธรรมองค์กรและการสร้างให้องค์กรมีความพร้อมต่อการเปลี่ยนแปลงนั้นไม่ใช่กระบวนการที่ทำได้ในทันทีทันใด แต่เป็นการทำงานร่วมกันของคนในองค์กร เป็นกระบวนการที่ใช้เวลาปรับเปลี่ยนคนในองค์กรให้มีความเห็นร่วมกัน ทำงานร่วมกันสู่เป้าหมายเดียวกัน

๓. การทำงานอย่างเป็นเครือข่าย องค์กรที่ทำงานอย่างโดดเดี่ยวจะเป็นองค์กรที่ขาดประสิทธิภาพในไปโดยอัตโนมัติสำหรับการจัดการศึกษาในศตวรรษที่ ๒๑ สถานศึกษาจำเป็นต้องสร้างเครือข่ายความร่วมมือกันเพื่อการแลกเปลี่ยนองค์ความรู้และร่วมกันทำงานเพื่อผลักดันการจัดการศึกษาที่มีประสิทธิภาพ

๔. ทำงานร่วมกับสถานประกอบการเพื่อการเรียนรู้ของผู้เรียน ความต้องการการจัดการศึกษาที่เปลี่ยนไป เป็นโจทย์ให้สถานศึกษาจำเป็นต้องเพิ่มการทำงานร่วมกับภาคส่วนที่เกี่ยวข้องมากขึ้น ทั้งจากส่วนของผู้ปกครองของผู้เรียนที่สถานศึกษาจะต้องสนองตอบ ขณะเดียวกันจะต้องเรียนรู้ถึงความต้องการของสถานประกอบการที่สถานศึกษาจะต้องเตรียมความพร้อมให้กับผู้เรียนในการเข้าสู่การทำงาน การศึกษาต่อ

บทสรุป ความเปลี่ยนแปลงเป็นสิ่งที่ไม่สามารถหยุดยั้งได้ สถานศึกษาที่เป็นหน่วยแรกๆ ของการเตรียมคน สร้างคนเพื่อการอยู่ในความเปลี่ยนแปลงดังกล่าวจำเป็นต้องมีการบริหารจัดการที่มีประสิทธิภาพ จะนำไปสู่การวางแผนการขับเคลื่อนสถานศึกษาสู่ความสำเร็จในการจัดการศึกษาสำหรับผู้เรียนในศตวรรษที่ ๒๑

๒.๔.๑.๑ ด้านความยืดหยุ่นและการปรับตัว

วิจารณ์ พานิช^{๗๔} กล่าวว่า คือความรับผิดชอบในหน้าที่ และความสามารถในการปรับตัว ความสามารถในการดัดแปลงให้เหมาะสมได้ accountability and adaptability การฝึกความ

^{๗๔} วิจารณ์ พานิช. (๒๕๕๕). สถานศึกษากับการจัดการความรู้เพื่อสังคม. กรุงเทพมหานคร: พิมพ์ดี

รับผิดชอบส่วนตัวและความยืดหยุ่นในบริบทส่วนตัว ที่ทำงาน และชุมชน กำหนดและบรรลุตาม มาตรฐานและเป้าหมายที่สูงสำหรับตนเองและผู้อื่น อดทนต่อสภาวะที่คลุมเครือ

สุรศักดิ์ ปาเฮ^{๕๐} กล่าวว่า ความยืดหยุ่นและการปรับตัว (flexibility and adaptability) ได้แก่ การปรับตัวเพื่อเปลี่ยนแปลง (adapt to change) โดยการปรับตัวตามบทบาทหน้าที่ ความ รับผิดชอบและบริบทตามเวลาที่กำหนด ปรับตัวเพื่อการเปลี่ยนแปลงบรรยากาศของการทำงาน ในองค์กรที่ดีขึ้น เกิดความยืดหยุ่นในการทำงาน (be flexible) โดย สามารถหลอมรวมผลสะท้อนของ งานได้อย่างมีประสิทธิภาพ เป็นผู้หน้าที่สร้างสรรค์ให้เกิดผลบวกกับการทำงาน และมีความรู้ความ เข้าใจในการสร้างความสมดุลและความเสมอภาคอย่างรอบด้าน เพื่อก่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลงในเชิง สร้างสรรค์ของการทำงาน

อนุชา โสมนบุตร^{๕๑} กล่าวว่า ความยืดหยุ่นและการปรับตัว (flexibility and adaptability) ได้แก่

๑. การปรับตัวเพื่อรับการเปลี่ยนแปลง (adapt to change) โดยปรับตัวตามบทบาทหน้าที่ ความรับผิดชอบและบริบทตามเวลาที่กำหนด และปรับตัวเพื่อการเปลี่ยนแปลงบรรยากาศของ การทำงานในองค์กรที่ดีขึ้น

๒. เกิดความยืดหยุ่นในการทำงาน (be flexible) โดยสามารถหลอมรวมผลสะท้อนของงาน ได้อย่างมีประสิทธิภาพ

๓. เป็นผู้หน้าที่สร้างสรรค์ให้เกิดผลเชิงบวกกับการทำงาน

๔. มีความรู้ความเข้าใจในการสร้างความสมดุลและความเสมอภาคอย่างรอบด้าน เพื่อก่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลงในเชิงสร้างสรรค์ของการทำงาน

สรุปได้ว่า ทักษะด้านความยืดหยุ่นและการปรับตัว หมายถึง ความสามารถในการปรับตัว ในหน้าที่ และดัดแปลงให้เหมาะสมตามบทบาทหน้าที่ เพื่อเปลี่ยนแปลงบรรยากาศของการทำงาน ความรับผิดชอบส่วนตัว และความยืดหยุ่นในบริบทส่วนตัว ทั้งที่ทำงานและชุมชน กำหนดและบรรลุ ตามมาตรฐานและเป้าหมายที่สูง อดทนต่อสภาวะที่คลุมเครือ

๒.๔.๑.๒ ด้านการริเริ่มสร้างสรรค์และการเป็นตัวของตัวเอง

^{๕๐} สุรศักดิ์ ปาเฮ. (๒๕๕๓). การพัฒนาครูทั้งระบบตามยุทธศาสตร์การปฏิรูปการศึกษาทศวรรษ ที่สอง (พ.ศ. ๒๕๕๒-๒๕๖๑) วันที่ ๒๘-๒๙ ธันวาคม ๒๕๕๓ ณ โรงแรมนครแพททาวเวอร์ จังหวัดแพร่.แพร่ : สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาแพร่ เขต๒.

^{๕๑} อนุชา โสมนบุตร <http://wanwanut.myreadyweb.com>(ออนไลน์) สืบค้นวันที่ ๕ สิงหาคม ๒๕๖๑

นักการศึกษาและนักวิชาการได้ให้ความหมายของด้านการริเริ่มสร้างสรรค์และการเป็นตัวของตัวเองไว้ ดังนี้ วิจารณ์ พานิช (๒๕๕๓, หน้า ๔) กล่าวว่า ความคิดสร้างสรรค์และความกระตือรือร้น (ความอยากรู้อยากเห็น) ทางปัญญา (creativity and intellectual curiosity) การพัฒนา การนำไปใช้และการสื่อสารข้อคิดเห็นไปสู่ผู้อื่น เปิดรับและโต้ตอบแง่มุมที่ใหม่และหลากหลาย

สุรศักดิ์ ปาเฮ (๒๕๕๖, หน้า ๑) กล่าวว่า เป็นผู้มีความคิดริเริ่มและเป็นผู้นำ (initiative and self-direction) ได้แก่ การจัดการด้านเป้าหมายและเวลา (manage goals and time) โดย กำหนดเป้าหมายได้ชัดเจนบนฐานความสำเร็จตามเกณฑ์ที่กำหนด สร้างความสมดุลในเป้าหมายที่กำหนด (ทั้งในระยะสั้นและระยะยาว) ใช้เวลาและการจัดการให้เกิดประสิทธิภาพสูงสุดในการทำงาน การสร้างงานอิสระ (work independently) โดยกำกับติดตาม จำแนกวิเคราะห์ จัดเรียงลำดับความสำคัญ และกำหนดภารกิจงานอย่างมีอิสระปราศจากการควบคุมจากภายนอก เป็นผู้นำที่มีประสิทธิภาพในตนเอง (be self-directed learners) โดยมุ่งมั่นสู่ความเชี่ยวชาญทั้งทางด้านทักษะความรู้และขยายผลสู่ความเป็นเลิศ เป็นผู้นำเชิงทักษะขั้นสูง มุ่งสู่ความเป็นมืออาชีพ เป็นผู้นำในการเรียนรู้ตลอดชีวิต (lifelong learning) สามารถสะท้อนผลและเก็บเกี่ยวประสบการณ์จากอดีตมุ่งสู่เส้นทางแห่งความก้าวหน้าในอนาคต

อนุชา โสมาบุตร (๒๕๕๖) กล่าวว่า เป็นผู้มีความคิดริเริ่มและเป็นผู้นำ (initiative and self-direction) ได้แก่

๑. การจัดการด้านเป้าหมายและเวลา (manage goals and time) กำหนดเป้าหมายได้ชัดเจนบนฐานความสำเร็จตามเกณฑ์ที่กำหนด สร้างความสมดุลในเป้าหมายที่กำหนด ทั้งในระยะสั้นและระยะยาว และใช้เวลาและการจัดการให้เกิดประสิทธิภาพสูงสุดในการทำงาน

๒. การสร้างงานอิสระ (work independently) โดยกำกับติดตาม จำแนกวิเคราะห์ จัดเรียงลำดับความสำคัญ และกำหนดภารกิจงานอย่างมีอิสระปราศจากการควบคุมจากภายนอก

๓. เป็นผู้นำที่มีประสิทธิภาพในตนเอง (be self-directed learners) โดยมุ่งมั่นสู่ความเชี่ยวชาญทั้งทางด้านทักษะ ความรู้และขยายผลสู่ความเป็นเลิศ และเป็นผู้นำเชิงทักษะขั้นสูง มุ่งสู่ความเป็นมืออาชีพ เป็นผู้นำในการเรียนรู้ตลอดชีวิต (lifelong learning)

๔. สามารถสะท้อนผลและเก็บเกี่ยวประสบการณ์ จากอดีตมุ่งสู่เส้นทางแห่งความก้าวหน้าในอนาคต

สรุป ได้ว่า ทักษะด้านการริเริ่มสร้างสรรค์และการเป็นตัวของตัวเอง หมายถึง ผู้ที่มีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์และเป็นผู้นำ ในทุกด้าน มุ่งความเชี่ยวชาญด้านทักษะ และความรู้ทางปัญญาเพื่อการพัฒนาและเป็นผู้ริเริ่มสร้างสรรค์ด้านการสื่อสาร เปิดรับแง่มุมใหม่ ๆ ที่หลากหลายเพื่อความก้าวหน้าในอนาคต

๒.๔.๑.๓ ด้านทักษะด้านสังคมและทักษะข้ามวัฒนธรรม

นักการศึกษาและนักวิชาการได้ให้ความหมายด้านทักษะด้านสังคมและทักษะข้ามวัฒนธรรมไว้ ดังนี้ วิจารณ์ พานิช (๒๕๕๓, หน้า ๔) กล่าวว่า ทักษะการสื่อสาร (communication skills) ความเข้าใจ การจัดการ และการสร้างการสื่อสารทางการพูด การเขียนที่มีประสิทธิภาพ และผ่านทางมัลติมีเดีย ในรูปแบบและบริบทที่หลากหลาย ข้อมูลและทักษะการอ่านสื่อ (information and media literacy skill) การวิเคราะห์ การเข้าถึง การจัดการ การบูรณาการ การประเมินและการจัดทำข้อมูลในรูปแบบและสื่อที่หลากหลาย

สุรศักดิ์ ปาเฮ (๒๕๕๖, หน้า ๑) กล่าวว่า ทักษะทางสังคมและการเรียนรู้ข้ามวัฒนธรรม ประกอบด้วยประสิทธิผลเชิงปฏิสัมพันธ์ร่วมกับผู้อื่น โดยรอบรู้ในการสร้างประสิทธิภาพ จังหวะเวลาที่เหมาะสมในการฟัง-การพูดในโอกาสต่าง ๆ และสร้างศักยภาพต่อการควบคุมให้เกิดการยอมรับในการเป็นผู้นำในทางวิชาชีพ การสร้างทีมงานที่มีคุณภาพ โดยยอมรับในข้อแตกต่างทางวัฒนธรรมและภารกิจของทีมงานที่แตกต่างกันหลากหลายลักษณะ เปิดโลกทัศน์และปลูกจิตสำนึกเพื่อมองเห็นการยอมรับในข้อแตกต่าง สามารถมองเห็นคุณค่าในความแตกต่างเหล่านั้น และพึงระลึกเสมอว่าข้อแตกต่างเชิงสังคมและวัฒนธรรมนั้น สามารถนำมาสร้างสรรค์เป็นแนวคิดใหม่ ๆ ให้เกิดขึ้นได้ โดยการคิดค้นนวัตกรรมเพื่อสร้างงานอย่างมีคุณภาพ

อนุชา โสมาบุตร (๒๕๕๖) ทักษะทางสังคมและการเรียนรู้ข้ามวัฒนธรรม (social and cross-cultural skills) ประกอบด้วย

๑. ประสิทธิผลเชิงปฏิสัมพันธ์ร่วมกับผู้อื่น (interact effectively with others) โดยรอบรู้ในการสร้างประสิทธิภาพ จังหวะเวลาที่เหมาะสมในการฟัง-การพูดในโอกาสต่าง ๆ และสร้างศักยภาพต่อการควบคุมให้เกิดการยอมรับในความเป็นผู้นำทางวิชาชีพ

๒. การสร้างทีมงานที่มีคุณภาพ (work effectively in diverse teams) โดยยอมรับในข้อแตกต่างทางวัฒนธรรมและภารกิจงานของทีมงานที่แตกต่างกันหลากหลายลักษณะ และเปิดโลกทัศน์และปลูกจิตสำนึกเพื่อมองเห็นการยอมรับในข้อแตกต่าง สามารถมองเห็นคุณค่าในความแตกต่างเหล่านั้น

๓. พึงระลึกเสมอว่าข้อแตกต่างเชิงสังคมและวัฒนธรรมนั้น สามารถนำมาสร้างสรรค์เป็นแนวคิดใหม่ ๆ ให้เกิดขึ้นได้ โดยการคิดค้นนวัตกรรมเพื่อสร้างงานอย่างมีคุณภาพ

สรุป ได้ว่า ทักษะด้านสังคมและทักษะข้ามวัฒนธรรม หมายถึง ทักษะการสื่อสาร การจัดการผ่านทางมัลติมีเดียที่มีประสิทธิภาพเพื่อประสิทธิผลเชิงสัมพันธ์ร่วมกับผู้อื่น เพื่อการอยู่ร่วมกันและยอมรับข้อแตกต่างทางวัฒนธรรม สามารถมองเห็นคุณค่าในความต่างต่างนั้น

๒.๔.๑.๔ ด้านการเป็นผู้สร้างหรือผลิตรับผิดชอบเชื่อถือได้

นักการศึกษาและนักวิชาการได้ให้ความหมายด้านการเป็นผู้สร้างหรือรับผิดชอบเชื่อถือได้ไว้ ดังนี้ วิจารณ์ พานิช (๒๕๕๓, หน้า ๔) ความรับผิดชอบต่อสังคม (Social Responsibility) ใส่ใจต่อชุมชนขนาดใหญ่อย่างมีความรับผิดชอบ ตระหนักในพฤติกรรมทางเชื้อชาติในบริบทของชุมชน

สุรศักดิ์ ปาเฮ (๒๕๕๖ หน้า ๑) การเพิ่มผลผลิตและการรู้รับผิดชอบ ประกอบด้วย การจัดการโครงการ โดยกำหนดเป้าหมายให้ชัดเจนมุ่งสู่ความสำเร็จของงาน และวางแผนจัดเรียงลำดับความสำคัญของงานและบริหารจัดการให้เกิดผลลัพธ์ที่มุ่งหวังผลผลิตที่เกิดขึ้น โดยสร้างผลผลิตที่มีคุณภาพสูง โดยมีจุดเน้นในด้านต่าง ๆ ได้แก่ การทำงานทางวิชาชีพที่สุจริต สามารถบริหารเวลาและบริหารโครงการได้อย่างมีประสิทธิภาพ เน้นภารกิจงานในเชิงสหกิจ การมีส่วนร่วมอย่างแข็งขัน นาเสนอผลงานได้อย่างมืออาชีพ และยอมรับผลผลิตที่เกิดขึ้นด้วยความชื่นชม

อนุชา โสมาบุตร (๒๕๕๖) การเพิ่มผลผลิตและการรู้รับผิดชอบ (productivity and accountability) ประกอบด้วย

๑. การจัดการโครงการ (manage projects) โดยกำหนดเป้าหมายให้ชัดเจนเพื่อมุ่งสู่ความสำเร็จของงาน และวางแผน จัดเรียงลำดับความสำคัญของงานและบริหารจัดการให้เกิดผลลัพธ์ที่มุ่งหวัง

๒. ผลผลิตที่เกิดขึ้น (produce results) โดยสร้างผลผลิตที่มีคุณภาพสูง โดยมีจุดเน้นในด้านต่าง ๆ ได้แก่ การทำงานทางวิชาชีพที่สุจริต สามารถบริหารเวลาและบริหารโครงการได้อย่างมีประสิทธิภาพ เน้นภารกิจงานในเชิงสหกิจ (multi-tasks) การมีส่วนร่วมอย่างแข็งขัน นาเสนอผลงานได้อย่างมืออาชีพ และยอมรับผลผลิตที่เกิดขึ้นด้วยความชื่นชมจากทักษะด้านการเป็นผู้สร้างหรือผลิตรับผิดชอบต่อเชื่อถือได้

สรุป ได้ว่า การเป็นผู้สร้างหรือผลิตรับผิดชอบต่อเชื่อถือได้ หมายถึง ความรับผิดชอบต่อสังคม ใส่ใจกับชุมชน มีการจัดการโครงการกำหนดเป้าหมายให้ชัดเจน เพื่อมุ่งสู่เป้าหมายของงาน จัดเรียงลำดับความสำคัญ ให้เกิดผลลัพธ์ที่มุ่งหวัง การมีส่วนร่วมอย่างแข็งขันและยอมรับผลผลิตที่เกิดขึ้นด้วยความชื่นชม

๒.๔.๑.๕ ด้านภาวะผู้นำและความรับผิดชอบ

นักการศึกษาและนักวิชาการได้ให้ความหมายด้านภาวะผู้นำและความรับผิดชอบไว้ ดังนี้ วิจารณ์ พานิช (๒๕๕๓, หน้า ๔) การคิดเชิงวิพากษ์และการคิดอย่างเป็นระบบ (critical thinking and systems thinking) ฝึกการให้เห็นผลในการทำความเข้าใจและการสร้างทางเลือกที่ซับซ้อน การ

เข้าใจในความสัมพันธ์ระบบต่าง ๆ ทักษะระหว่างบุคคลและการร่วมมือประสานกัน (interpersonal and collaborative skills) รู้จักการทำงานเป็นทีมและภาวะผู้นำ การปรับตัวในบทบาทและความรับผิดชอบที่แตกต่าง การทำงานอย่างมีประสิทธิภาพ (productivity) กับผู้อื่น การเห็นอกเห็นใจ การเคารพในมุมมองที่แตกต่างการระบุปัญหาการ กำหนดการแก้ปัญหา (problem identification formulation and solution) ความสามารถในการกำหนดขอบข่ายของปัญหา วิเคราะห์และแก้ปัญหา การกำกับตนเอง (self-direction) กากับดูแลความเข้าใจของตนเองและเรียนรู้ความต้องการระบุแหล่งเรียนรู้ที่เหมาะสม การถ่ายโอนสิ่งที่เรียนรู้จากที่หนึ่งไปยังอีกที่หนึ่ง

สุรศักดิ์ ปาเฮ (๒๕๕๖, หน้า ๑) ภาวะผู้นำและความรับผิดชอบ ประกอบด้วย ความเป็นตัวแบบและเป็นผู้นำคนอื่นโดยใช้ทักษะการแก้ปัญหาระหว่างบุคคลได้ เพื่อนำพาองค์การก้าวบรรลุจุดมุ่งหมาย เป็นตัวกลางหรือผู้ประสานงานที่มีประสิทธิภาพสามารถชี้แนะและนำพาองค์การก้าวสู่ผลลัพธ์ที่พึงประสงค์ ยอมรับความสามารถของคณะทำงานหรือผู้ร่วมงานที่มีความแตกต่างกัน และเป็นแบบอย่างในพฤติกรรมที่พึงประสงค์ ผู้อื่นยอมรับ อนุชา โสมาบุตร (๒๕๕๖) กล่าวว่า ภาวะผู้นำและความรับผิดชอบ (leadership and responsibility) หมายถึง ความเป็นตัวแบบและเป็นผู้นำคนอื่น (guide and lead others) โดยใช้ทักษะการแก้ไขปัญหาระหว่างบุคคลได้ เพื่อนำพาองค์การก้าวบรรลุจุดมุ่งหมาย เป็นตัวกลางหรือผู้ประสานงานที่มีประสิทธิภาพ สามารถชี้แนะและนำพาองค์การก้าวสู่ผลลัพธ์ที่พึงประสงค์ ยอมรับความสามารถของคณะทำงานหรือผู้ร่วมงานที่มีความแตกต่างกัน และเป็นแบบอย่างในพฤติกรรมที่พึงประสงค์ ผู้อื่นยอมรับ จากทักษะด้านภาวะผู้นำและความรับผิดชอบ

สรุป ได้ว่า ทักษะด้านภาวะผู้นำและความรับผิดชอบ หมายถึง ผู้ที่เป็นตัวแบบและเป็นผู้นำ โดยใช้ทักษะการแก้ปัญหาเพื่อนำพาองค์การไปสู่ผลลัพธ์ที่พึงประสงค์ เป็นผู้ประสานงานที่มีประสิทธิภาพ ยอมรับความสามารถของคณะทำงานหรือผู้ร่วมงานที่มีความแตกต่างกัน สามารถกำหนดขอบข่ายของปัญหา วิเคราะห์และแก้ปัญหาด้วยความรับผิดชอบ

๒.๕ บริบทสำนักงานพระพุทธศาสนาจังหวัดชัยภูมิ

๒.๕.๑ ประวัติสำนักงานพระพุทธศาสนาจังหวัดชัยภูมิ

พระพุทธศาสนาเป็นศาสนาประจำชาติไทย ด้วยคนไทยส่วนใหญ่ได้เคารพนับถือพระพุทธศาสนาเป็นสรณะแห่งชีวิต สืบต่อกันมาเป็นเวลาช้านาน นับแต่โบราณกาลจวบจนปัจจุบันที่ชาติไทยเรามีความมั่นคง ดำรงเอกราช มีอธิปไตยเป็นอิสระเสรีอยู่ได้ตราบเท่าทุกวันนี้ ก็ด้วยคนในชาติยึดมั่นอยู่ในความสามัคคีตามหลักธรรมตามพระพุทธศาสนา ขนบธรรมเนียม จารีตประเพณีอันดีงามซึ่งเป็นปัจจัยเสริมสร้างสามัคคีธรรมระหว่างคนในชาติ ส่วนใหญ่มีพื้นฐานมาจากพระพุทธศาสนา ดังนั้น หลักธรรมคำสั่งสอนทางศาสนาจึงมีบทบาทสำคัญยิ่งต่อการพัฒนาและความมั่นคงของ

ประเทศชาติการบริหารกิจการพระศาสนานั้น เป็นหน้าที่ของคณะสงฆ์ตามพุทธบัญญัติ แต่เนื่องจากอาณาจักรและศาสนจักร ต้องประสานกัน เพื่อความมั่นคงของประเทศชาติ รัฐบาลในฐานะผู้รับสนองพระราชภาระของพระมหากษัตริย์ จึงเข้าไปมีส่วนร่วม ในการดำเนินงานกิจการทางศาสนาตามประวัติและพัฒนาการโดยลำดับ ดังนี้^{๕๒}

พ.ศ. ๒๔๘๔ ได้มีประกาศพระราชบัญญัติปรับปรุงกระทรวง ทบวง กรม เปลี่ยนชื่อกระทรวงธรรมการ เป็น กระทรวงศึกษาธิการ และเปลี่ยนชื่อ กรมธรรมการ เป็น กรมการศาสนา

พ.ศ. ๒๕๔๕ ในวันที่ ๓ ตุลาคม ๒๕๔๕ ได้มีการแบ่งส่วนราชการกรมการศาสนาเดิม ออกเป็น ๒ หน่วยงาน คือ กรมการศาสนา สังกัดกระทรวงวัฒนธรรม และสำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติ เป็นหน่วยงานที่ขึ้นตรงต่อนายกรัฐมนตรี และตามกฎหมายว่าด้วยการแบ่งส่วนราชการสำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติ กำหนดให้มีสำนักงานพระพุทธศาสนาจังหวัดอุบลราชธานี สนองงานส่วนภูมิภาค ซึ่งกำหนด ให้เป็น อำนาจหน้าที่ของผู้ว่าราชการจังหวัดหรือตามที่ได้รับมอบหมาย มีที่ตั้งอยู่ภายในบริเวณ วิทยาลัยสงฆ์ชัยภูมิ ถนนชัยภูมิหนองบัวแดง บ้านโนนเหลียม ตำบลนาฝาย อำเภอเมืองชัยภูมิ จังหวัดชัยภูมิ

๒.๕.๒ วิสัยทัศน์พันธกิจและยุทธศาสตร์

๑) วิสัยทัศน์องค์กรขับเคลื่อนกิจการพระพุทธศาสนาสู่ความมั่นคง สังคมดำรงศีลธรรม นำสันติสุขอย่างยั่งยืน

๒) พันธกิจ

๑. เสริมสร้างให้สถาบันและกิจการทางพระพุทธศาสนามีความมั่นคงยั่งยืน
๒. สนับสนุนส่งเสริมและจัดการ การศึกษาสงฆ์และการเผยแผ่พระพุทธศาสนาเพื่อพัฒนาให้มีความรู้คู่คุณธรรม
๓. จัดการศึกษาสงฆ์เพื่อผลิตและพัฒนาศาสนทายาทที่เปี่ยมปัญญาพุทธธรรมเผยแผ่ทำนุบำรุงพุทธศาสนาให้เจริญงอกงามและร่วมสร้างสังคมพุทธธรรมที่มีความเข้มแข็ง
๔. ดำเนินการให้พุทธมณฑลเป็นศูนย์กลางทางพระพุทธศาสนาโลก
๕. พัฒนาการดูแลรักษาและจัดการศาสนสมบัติให้เป็นประโยชน์ต่อพุทธศาสนาและสังคม

๓) ยุทธศาสตร์

B Buddhist Education	พัฒนาระบบการศึกษาสงฆ์
U Understanding	ปลูกฝังความเข้าใจเกี่ยวกับพระพุทธศาสนาให้แก่สังคม
D Distinguished Center	เพิ่มศักยภาพพุทธมณฑลในการเป็นศูนย์กลางพระพุทธศาสนาโลก
D Distinctive Organization	พัฒนาสู่องค์กรที่โดดเด่น
H Help	ส่งเสริมงานสาธารณสงเคราะห์

^{๕๒} สำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติ, ตำบลศาลายา อำเภอพุทธมณฑล จังหวัดนครปฐม ๗๓๑๗๐, [ออนไลน์]. แหล่งที่มา : <http://www.onab.go.th> [๑๐ กันยายน ๒๕๖๐]

A Asset

เพิ่มความคุ้มค่าให้แก่สาธารณูปการ

๒.๕.๓ บทบาทและอำนาจหน้าที่

สำนักงานพระพุทธศาสนาจังหวัดชัยภูมิ มีบทบาทหน้าที่ที่กำหนดไว้ในตามกฎกระทรวงว่าด้วยการแบ่งส่วนราชการสำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติ พ.ศ.๒๕๕๗^{๘๓} ดังนี้

(๑) ศึกษา วิเคราะห์ และรายงานข้อมูลสารสนเทศด้านพระพุทธศาสนา เพื่อกำหนดนโยบายในระดับจังหวัด รวมทั้งเสนอแนะแนวทางแก้ไข

(๒) ติดตามและประเมินผลการดำเนินงานตามนโยบาย แผนงาน และโครงการของหน่วยงานในความดูแลของสำนักงานพระพุทธศาสนาจังหวัด รวมทั้งรายงานผลการดำเนินงาน ปัญหา และอุปสรรคให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องทราบ

(๓) ส่งเสริม ดูแล รักษา และทำนุบำรุงศาสนสถานและศาสนวัตถุทางพระพุทธศาสนา รวมทั้งดูแล รักษา และจัดการวัดร้างและศาสนสมบัติกลางในจังหวัด

(๔) ส่งเสริมและสนับสนุนให้วัดเป็นศูนย์กลางการเรียนรู้และแหล่งภูมิปัญญาของชุมชนรวมทั้งส่งเสริมให้มีศูนย์กลางในการจัดกิจกรรมทางพระพุทธศาสนาของจังหวัด

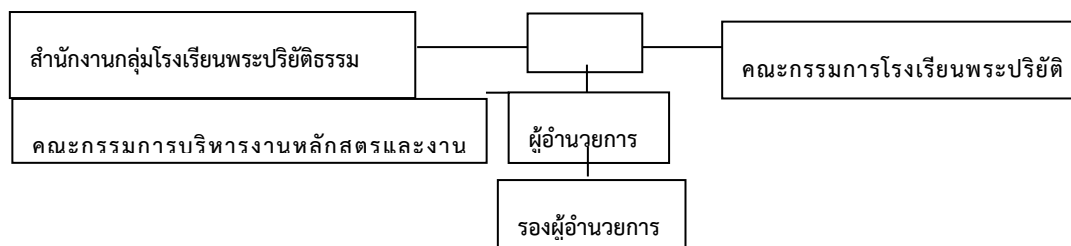
(๕) ส่งเสริม สนับสนุน และประสานงานด้านการเผยแผ่พระพุทธศาสนา และด้านพุทธศาสนศึกษา รวมทั้งดูแลและควบคุมมาตรฐานคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษาในสังกัดภายในจังหวัดให้ผู้เรียนมีความรู้คู่คุณธรรม และพัฒนาบุคลากรทางพระพุทธศาสนา

(๖) รับสนองงาน ประสานงาน และสนับสนุนกิจการและการบริหารการปกครองคณะสงฆ์ตลอดจนการดำเนินการตามนโยบายและมาตรการในการคุ้มครองพระพุทธศาสนา

(๗) ส่งเสริมและประสานการดำเนินงานในการปฏิบัติศาสนพิธีและกิจกรรมในวันสำคัญทางพระพุทธศาสนา

(๘) ปฏิบัติงานตามกฎหมายในความรับผิดชอบของสำนักงาน ซึ่งกำหนดให้เป็นอำนาจหน้าที่ของผู้ว่าราชการจังหวัดหรือตามที่ได้รับมอบหมาย

(๙) ปฏิบัติงานร่วมกับหรือสนับสนุนการปฏิบัติงานของหน่วยงานอื่นที่เกี่ยวข้องหรือที่ได้รับมอบหมาย

๒.๕.๔ โครงสร้างการบริหารงานโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา^{๘๔} ดังนี้

^{๘๓} สำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติ, ตำบลศาลายา อำเภอพุทธมณฑล จังหวัดนครปฐม ๗๓๑๗๐, [ออนไลน์]. แหล่งที่มา : http://www.onab.go.th/wp-content/uploads/2015/04/10233_131-81-1.pdf. (๑๐ กรกฎาคม ๒๕๖๑).

^{๘๔} คู่มือปฏิบัติงานโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา, พิมพ์ครั้งที่ ๑, (กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์สำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติ, ๒๕๕๗), หน้า ๔.

การบริหารวิชาการ	การบริหารงาน งบประมาณ	การบริหารงานบุคคล	การบริหารงาน ทั่วไป
๑.การพัฒนาหรือการ ดำเนินการเกี่ยวกับการ ให้ความเห็นการพัฒนา สาระหลักสูตรท้องถิ่น	๑.การจัดทำแผนก งบประมาณและคำขอ งบประมาณ	๑.การวางแผน อัตรากำลัง	๑.การจัดระบบ บริหารและ สารสนเทศภายใน สถานศึกษา
๒.การวางแผนงานด้าน วิชาการ	๒.การจัดทำ แผนปฏิบัติการใช้ จ่ายเงินตามที่ได้จัดสรร งบประมาณ	๒.การสรรหาและบรรจุ แต่งตั้งครูและบุคลากร ทางการศึกษา	๒.การประสานงาน และพัฒนา เครือข่ายการศึกษา
๓.การจัดการเรียนการ สอนในสถานศึกษา	๓.การอนุมัติการใช้จ่าย งบบุคลากรที่ได้รับ จัดสรร	๓.การดำเนินการ เกี่ยวกับเงินเดือน การศึกษา	๓.การวางแผนการ บริหารงาน การศึกษา
๔.การพัฒนาหลักสูตร ของสถานศึกษา	๔.การจัดทำบัญชี การเงิน	๔.การลาทุกประเภท ของครูและบุคลากร ทางการศึกษา	๔.การจัดระบบการ บริหารและพัฒนา องค์กร
๕.การพัฒนา กระบวนการเรียนรู้	๕.การพัฒนาระบบ ข้อมูลและสารสนเทศ เพื่อการจัดทำและ จัดหาพัสดุ	๕.การประเมินผลการ ปฏิบัติงาน	๕.การพัฒนา มาตรฐานการ ปฏิบัติงาน
๖.การวัดผล ประเมินผล และดำเนินการเทียบโอน ผลการเรียน		๖.การดำเนินการทาง วินัยและการลงโทษ	๖.การดำเนินงาน ธุรการ
๗.การวิจัยเพื่อพัฒนา คุณภาพการศึกษาใน สถานศึกษา		๗.การอุทธรณ์และการ ร้องทุกข์	๗.การดูแลอาคาร สถานที่และ สภาพแวดล้อม
๘.การพัฒนาและ ส่งเสริมให้มีแหล่งเรียนรู้		๘.การออกจากราชการ	๘.การจัดทำสำมะ โนผู้เรียน
๙.การนิเทศการศึกษา		๙.การจัดระบบและ การจัดทำทะเบียน ประวัติ	๙.การจัดการเรียนรู้ นอกสถานที่
๑๐.การแนะแนว		๑๐.การส่งเสริมและยก ย่องเชิดชูเกียรติ	๑๐.งานกิจกรรม นักเรียน

การบริหารวิชาการ	การบริหารงาน งบประมาณ	การบริหารงานบุคคล	การบริหารงาน ทั่วไป
๑๑.การพัฒนาระบบ ประกันคุณภาพภายใน และมาตรฐานการศึกษา		๑๑.การส่งเสริม มาตรฐานวิชาชีพและ จรรยาบรรณวิชาชีพ	๑๑.การ ประชาสัมพันธ์งาน การศึกษา
๑๒.การส่งเสริมชุมชนให้ มีความเข้มแข็งทาง วิชาการ		๑๒.การริเริ่มส่งเสริม การขอรับใบอนุญาต	๑๒.การรายงานผล การปฏิบัติงาน
๑๓.การประสานความ ร่วมมือในการพัฒนา วิชาการกับสถาบันและ องค์กรอื่น		๑๓.การพัฒนา ข้าราชการครูและ บุคลากรทางการศึกษา การดำเนินการที่ เกี่ยวกับการ บริหารงานบุคคลให้ เป็นไปตามกฎหมายว่า ด้วยการนั้น	๑๓.แนวทางการจัด กิจกรรมเพื่อ ปรับเปลี่ยน พฤติกรรมในการ ลงโทษนักเรียน
๑๔.การส่งเสริมและ สนับสนุนงานวิชาการแก่ บุคคลรอบคร้วองค์กร หน่วยงานสถานที่ ประกอบการและสถาน บันอื่นที่จัดการศึกษา			
๑๕.การจัดทำระเบียบ และแนวปฏิบัติเกี่ยวกับ งานด้านวิชาการของ สถานศึกษา			
๑๖.การคัดเลือกหนังสือ แบบเรียนเพื่อใช้ใน สถานศึกษา			
๑๗.การพัฒนาและใช้สื่อ เทคโนโลยีเพื่อการศึกษา			

ภาพประกอบที่ ๒.๑ โครงสร้างการบริหารงานโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา

๒.๖ งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ความเปลี่ยนแปลงเป็นสิ่งที่ไม่สามารถหยุดยั้งได้ สถานศึกษาที่เป็นหน่วยแรกๆ ของการเตรียมคน สร้างคนเพื่อการอยู่ในความเปลี่ยนแปลงดังกล่าวจำเป็นอย่างยิ่งที่จะต้องมีการบริหารจัดการที่มีประสิทธิภาพ จะนำไปสู่การวางแผนการขับเคลื่อนสถานศึกษาสู่ความสำเร็จในการจัดการศึกษาสำหรับผู้เรียนในศตวรรษที่ ๒๑ นางศศิตา เพลินจิต^{๕๕} ได้ศึกษาเรื่อง “ ทักษะการบริหารในศตวรรษที่ ๒๑ ของผู้บริหารสถานศึกษา ชั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษานครปฐม เขต ๑ ” ผลการศึกษาพบว่า

๑. ทักษะการบริหารในศตวรรษที่ ๒๑ ของผู้บริหารสถานศึกษาชั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครปฐม เขต ๑ ในภาพรวมมีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า มีการปฏิบัติอยู่ในระดับมากทุกด้านเรียงลำดับตามค่าเฉลี่ย คือ ด้านภาวะผู้นำและความรับผิดชอบ รองลงมาคือ ด้านทักษะด้านสังคมและทักษะข้ามวัฒนธรรม ด้านความยืดหยุ่นและการปรับตัว ด้านการเป็นผู้สร้างหรือผลิตและรับผิดชอบต่อผู้อื่นได้ และด้านการริเริ่มสร้างสรรค์และการเป็นตัวของตัวเอง

๒. การเปรียบเทียบทักษะการบริหารในศตวรรษที่ ๒๑ ของผู้บริหารสถานศึกษาชั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครปฐม เขต ๑ จำแนกตามขนาดของสถานศึกษา ในภาพรวมและรายด้านไม่มีความแตกต่างกันได้สอดคล้องกับกรอบแนวคิดทฤษฎีของการวิจัย

ชัยยนต์ เพาพาน^{๕๖} “ ผู้บริหารสถานศึกษายุคใหม่ในศตวรรษที่ ๒๑ ” ผลการวิจัยพบว่า ผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ ๒๑ จะต้องมีความรู้เชิงทฤษฎี ความสามารถ มีทักษะ และประสบการณ์ทางการบริหารการศึกษาให้ทันสมัยเหมาะสมกับการเปลี่ยนแปลงโลกยุคใหม่ 4 ด้านดังนี้

๑. คุณลักษณะของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ ๒๑ ประกอบด้วย การวิสัยทัศน์ ความรู้ทางวิชาการ นักประกอบการ นักริเริ่มสร้างสรรค์และประกอบการความสามารถด้านเทคโนโลยี นักสร้างพลัง และแรงบันดาลใจเชิงบวก ตัวแบบที่ดี และการสร้างชุมชนแห่งการเรียนรู้

๒. ทักษะสำหรับผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ ๒๑ ประกอบด้วยทักษะต่างๆ ดังนี้ การคิดวิเคราะห์และการคิดสร้างสรรค์ การแก้ปัญหา การสื่อสาร การทำงานเป็นทีมเทคโนโลยีและดิจิทัล การตัดสินใจผลสัมฤทธิ์และ มนุษย์สัมพันธ์

๓. บทบาทหน้าที่ของผู้บริหารสถานศึกษาในยุคใหม่ ประกอบด้วย บทบาทในฐานะผู้นำ ทางวิชาการบทบาทในฐานะผู้รักษาระเบียบวินัยบทบาทในฐานะผู้ประเมิน บทบาทในการทบทวนนโยบาย บทบาทในการการบริหารหลักสูตรและการสอน บทบาทในการกำหนดตารางการปฏิบัติงาน บทบาทในการสร้างบรรยากาศและวัฒนธรรมการเรียนรู้ บทบาทในการส่งเสริมการพัฒนาครูและ

^{๕๕} นางศศิตา เพลินจิต การค้นคว้าอิสระการศึกษาหลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหาร การศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏกาญจนบุรี พ.ศ. ๒๕๕๘

^{๕๖} ชัยยนต์ เพาพาน การประชุมวิชาการระดับชาติครุศาสตร์ ครั้งที่ ๑ การจัดการศึกษาเพื่อพัฒนา ท้องถิ่นสู่ประชาคมอาเซียน : ทิศทางใหม่ในศตวรรษที่ ๒๑

บุคลากร บทบาทในการประชาสัมพันธ์ บทบาทในการประสานสัมพันธ์กับชุมชน และบทบาทในการปฏิบัติตนเป็นแบบอย่างที่ดี

๔.คุณธรรมและจริยธรรมในศตวรรษที่ ๒๑ ผู้บริหารสามารถเลือกใช้ให้เหมาะสมกับบริบทการบริหารจัดการ ซึ่งเป็นคุณธรรมที่มีอยู่ในตัวของผู้บริหารการนาหลักธรรมมาปฏิบัติจนเป็นอุปนิสัยติดตัวประกอบด้วยคุณธรรมจริยธรรมสำหรับตนเอง คุณธรรมจริยธรรมเพื่อการปฏิบัติหน้าที่การบริหาร และ คุณธรรมจริยธรรมสำหรับสังคม

พระมหาอภิสิทธิ์ จักรแก้ว ได้ศึกษาเรื่อง “ การศึกษาการบริหารงานวิชาการโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญ สังกัดสำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติ กลุ่ม ๑ ” ผลการวิจัยพบว่า^{๘๗}

(๑). การบริหารงานวิชาการโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา เมื่อพิจารณาโดยรวมพบว่าอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณารายด้านพบว่าอยู่ในระดับมาก ๔ ด้าน คือการวางแผนงานวิชาการการบริหารหลักสูตรการพัฒนาและส่งเสริมงานด้านวิชาการและการวัดผลประเมินผลการเรียนรู้และอยู่ในระดับปานกลาง ๒ ด้าน คือการจัดการเรียนรู้ และการจัดสื่อการเรียนรู้

(๒). เมื่อเปรียบเทียบการบริหารงานวิชาการโรงเรียนพระปริยัติธรรมแผนกสามัญศึกษา สังกัดสำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติ กลุ่ม ๑ โดยรวม และรายด้านจำแนกตามขนาดของโรงเรียนพบว่าไม่แตกต่างกัน และเมื่อเปรียบเทียบ โดยการจำแนกตามอายุการก่อตั้งของโรงเรียน โดยรวม และรายด้าน ๕ ด้าน แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ.๐๕ โดยโรงเรียนที่มีอายุการก่อตั้งตั้งแต่ ๒๑ปีขึ้นไปมีการบริหารงานวิชาการ ด้านการบริหารหลักสูตร ด้านการจัดการเรียนรู้ด้านพัฒนา และส่งเสริมงานด้านวิชาการการจัดสื่อการเรียนรู้มากกว่าโรงเรียนที่มีอายุการก่อตั้ง ตั้งแต่ ๕-๑๐ ปี อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .๐๕

พระครูใบฎีกาบุญชู ชุตินฺถโร (บุญวงศ์) ได้ศึกษาเรื่อง “รูปแบบการบริหารโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา” จากผลการวิจัยครั้งนี้มีข้อเสนอแนะดังต่อไปนี้^{๘๘} ข้อเสนอแนะด้านนโยบายสำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติ กองพุทธศาสนศึกษาสำนักงานกลุ่มโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษาทั้ง ๑๔ กลุ่ม ควรนำ รูปแบบจากการวิจัยนี้ไปดำเนินการปรับใช้ในการบริหารโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษาต่างๆ ในประเทศไทยข้อเสนอแนะด้านการปฏิบัติ (๑). ผู้บริหารโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา ควรนำ รูปแบบนี้ไปบริหารในโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษาของท่านเอง(๒). ผู้บริหารคณะสงฆ์ไทยควรนำรูปแบบนี้ไปบริหาร

^{๘๗}พระมหาอภิสิทธิ์ จักรแก้ว, “ การศึกษาการบริหารงานวิชาการโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญสังกัดสำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติ กลุ่ม ๑ ”,วิทยานิพนธ์หลักสูตรปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต, สาขาวิชาการบริหารการศึกษา,(บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ๒๕๕๓).

^{๘๘}พระครูใบฎีกาบุญชู ชุตินฺถโร (บุญวงศ์), “รูปแบบการบริหารโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา”,วารสารการบริหารและพัฒนา มหาวิทยาลัยมหาสารคาม ปีที่ ๔ ฉบับที่ ๓ กันยายน - ธันวาคม พ.ศ. ๒๕๕๕.

สถานศึกษาแม่ชีไทยข้อเสนอแนะในการทำวิจัย (๑). ควรทำการวิจัยรูปแบบการบริหารศูนย์การเรียนรู้พระพุทธศาสนาวันอาทิตย์ของคณะสงฆ์แห่งประเทศไทย (๒). ควรทำการวิจัยพัฒนารูปแบบการบริหารการศึกษาของสถานศึกษาแม่ชีไทย

พระปลัดพิพัฒน์พงษ์ ภาทวโส (ศักดิ์นิติจารุชัย) ได้ศึกษาเรื่อง “การบริหารโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา กลุ่มที่ ๔” ผลการวิจัยพบว่า^{๑๕}

(๑). ความคิดเห็นของผู้บริหาร ครู ที่มีต่อการบริหารโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา กลุ่มที่ ๔ โดยภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง เรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อยได้ดังนี้ด้านการบริหารงานทั่วไป ด้านการบริหารวิชาการ ด้านการบริหารงานงบประมาณ และด้านการบริหารงานบุคคล

(๒). ผู้บริหาร ครู ที่มีสถานภาพส่วนบุคคลต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการบริหารโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา กลุ่มที่ ๔ โดยรวมไม่แตกต่างกัน อย่างมีระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ .๐๕ จึงปฏิเสธสมมติฐานที่ตั้งไว้

(๓). ปัญหา อุปสรรค และข้อเสนอแนะในการบริหารโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา กลุ่มที่ ๔ พบว่า จากการวิจัยพบปัญหาและอุปสรรคในการบริหารโรงเรียนพระปริยัติธรรมแผนกสามัญศึกษา กลุ่มที่ ๔ ดังต่อไปนี้ (๑) งบประมาณสนับสนุนในการบริหารโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา กลุ่มที่ ๔ ไม่เพียงพอ ทำให้งานออกมาไม่มีประสิทธิภาพ (๒) ครูขาดขวัญกำลังใจในการปฏิบัติงาน ไม่มีหลักประกันความมั่นคงด้านอาชีพและสวัสดิการที่เป็นธรรม (๓) มีการปรับเปลี่ยนโยกย้ายบุคลากรบ่อย ทำให้ขาดความต่อเนื่องในการทำงาน และไม่มีงบบรรจุแต่งตั้งที่ชัดเจน (๔) จำนวนนักเรียนที่ลดลงในแต่ละปี เพราะเมื่อจำนวนนักเรียนลดลง เงินอุดหนุนที่ได้รับในการบริหารจัดการก็ลดตามไปด้วย (๕) การฝึกอบรมและพัฒนาครู ให้มีคุณภาพในการจัดการเรียนการสอนยังมีน้อย และไม่มีงบสนับสนุนจากหน่วยงานต้นสังกัดอย่างจริงจัง (๖) การจัดทำสรุปรายงานประจำปี และการปฏิบัติงานในโครงการต่าง ๆ ยังไม่เป็นรูปธรรม และชัดเจน (๗) การนิเทศติดตามของหน่วยงานต้นสังกัด ยังไม่ครอบคลุมในแต่ละโรงเรียน (๘) ไม่มีระเบียบที่ชัดเจน และไม่มีกฎหมายที่บังคับใช้ทำให้ควบคุมการบริหารยาก (๙) โรงเรียนไม่มีความรู้เรื่องการดำเนินงานประกันคุณภาพการศึกษา เพราะมีครูย้ายออกบ่อย จึงทำให้ขาดความต่อเนื่องในงานประกันคุณภาพการศึกษา (๑๐) สื่อ นวัตกรรมและเทคโนโลยีทางการศึกษา ยังไม่มีประสิทธิภาพ และไม่ครอบคลุมทุกโรงเรียน

(๔) แนวทางในการบริหารโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา กลุ่มที่ ๔ จากการวิจัยพบว่า ๑) ควรผลักดันให้มีพระราชบัญญัติโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา ๒) ควรมีระเบียบบังคับใช้และบรรจุให้ได้รับเงินเดือนวุฒิกการศึกษาตามพระราชบัญญัติข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา ๒๕๔๗ ๓) ผู้บริหารโรงเรียนควรสร้างความตระหนักเรื่องการประกันคุณภาพการศึกษาแก่บุคลากรทุกคนในโรงเรียน มีการจัดอบรมให้ความรู้ และศึกษาดูงานประกันคุณภาพ

^{๑๕} พระปลัดพิพัฒน์พงษ์ ภาทวโส (ศักดิ์นิติจารุชัย), “การบริหารโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา กลุ่มที่ ๔”, วิทยานิพนธ์พุทธศาสตรมหาบัณฑิต, สาขาวิชาการบริหารการศึกษา, (มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาลัยสงฆ์นครสวรรค์ ๒๕๕๗).

โรงเรียนอื่นๆ ๔) หน่วยงานต้นสังกัดควรแยกเงินเดือนครูออกจากค่าหัวนักเรียน และควรจัดสรรงบประมาณโดยแยกประเภทของงบประมาณที่จะใช้จ่ายในส่วนต่างๆ เพื่อให้แต่ละโรงเรียนมีความสะดวกในการใช้จ่ายงบประมาณ ๕) ควรมีการจัดอบรมให้ความรู้แก่ครูผู้สอนเกี่ยวกับหลักสูตรสถานศึกษา มีการส่งเสริมให้ครูจัดทำแผนการเรียนรู้ตามกลุ่มสาระต่างๆ ๖) ทางหน่วยงานต้นสังกัดต้องมานิเทศสถานศึกษาอย่างต่อเนื่องเพราะจะได้ทราบปัญหานำไปปรับปรุงแก้ไขต่อไป ๗) ผู้บริหารโรงเรียนควรส่งเสริมและสนับสนุนให้มีการจัดอบรมครู และพัฒนาครูในด้านต่าง ๆ เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพในการเรียนการสอน ๘) ควรมีการจัดทำสรุปรายงานประจำปี และรายงานผลการปฏิบัติโครงการต่าง ๆ เพื่อจัดเข้างานประกันคุณภาพการศึกษา ๙) ผู้บริหารโรงเรียนควรเพิ่มประสิทธิภาพในด้านนวัตกรรม สื่อ และเทคโนโลยีทางการศึกษา เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพในการจัดกระบวนการเรียนการสอน ๑๐) โรงเรียนควรมีการประชาสัมพันธ์ในทุก ๆ ด้าน เพื่อเพิ่มประชากรนักเรียนให้มากขึ้น และมีการสนับสนุนการศึกษาอย่างครบถ้วน

พระศรายุธ วุฒิแพทย์ ได้ศึกษาเรื่อง “การศึกษาสภาพและปัญหาการบริหารงานบุคคลโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา จังหวัดเชียงราย” การศึกษาวิจัยพบว่า^{๑๐}

(๑). สภาพการบริหารงานบุคคลโดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก (๓.๗๖) เมื่อพิจารณารายด้านพบว่า สภาพด้านการพัฒนาบุคลากรมีค่าเฉลี่ยมากที่สุด (๓.๙๑) และสภาพด้านการให้ค่าตอบแทนมีค่าเฉลี่ยน้อยสุด (๓.๖๕)

(๒). ปัญหาการบริหารงานบุคคลโดยภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง(๓.๔๓) เมื่อพิจารณาทางด้านพบว่า ปัญหาด้านการสรรหาบุคลากรมีค่าเฉลี่ยสูงสุด (๓.๔๗)และปัญหาการให้ค่าตอบแทนมีค่าเฉลี่ยน้อยสุด (๓.๓๘)

(๓). การเปรียบเทียบความคิดเห็นของผู้บริหารและครูสภาพการบริหารงานบุคคลจำแนกตามคุณลักษณะทั่วไปพบว่า(๓.๑) ตำแหน่งของผู้บริหารและครูที่ต่างกัน มีความคิดเห็นต่อสภาพการบริหารงานบุคคลโดยรวมไม่แตกต่างกัน(๓.๒) ระดับการศึกษาสามัญของผู้บริหารและครูที่ต่างกัน มีความคิดเห็นต่อสภาพการบริหารงานบุคคลโดยรวมไม่แตกต่างกัน

(๔). การเปรียบเทียบความคิดเห็นของผู้บริหารและครูต่อปัญหาการบริหารงานบุคคลจำแนกตามคุณลักษณะทั่วไปพบว่า(๔.๑) ตำแหน่งของผู้บริหารและครูที่ต่างกัน มีความคิดเห็นต่อปัญหาการบริหารงานบุคคลโดยรวมไม่แตกต่างกัน(๔.๒) ระดับการศึกษาสามัญของผู้บริหารและครูที่ต่างกัน มีความคิดเห็นต่อปัญหาการบริหารงานบุคคลโดยรวมไม่แตกต่างกัน

(๕). ข้อเสนอแนะการแก้ไขปัญหาสรุปคือ ๑)การสรรหาบุคลากรควรมีการวางแผนในการสรรหาบุคลากร และกำหนดตำแหน่งงานให้ชัดเจน ๒)การพัฒนาบุคลากร ควรมีการวางแผนในการพัฒนาบุคลากร และให้ความสำคัญต่อการพัฒนาบุคลากร ๓)การประเมินผลงานควรมีการ

^{๑๐}พระศรายุธ วุฒิแพทย์, “การศึกษาสภาพและปัญหาการบริหารงานบุคคลโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา จังหวัดเชียงราย”, *วิทยานิพนธ์หลักสูตรศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต*, สาขาการบริหารการศึกษา (มหาวิทยาลัยสยาม ๒๕๕๘).

กำหนดกฎเกณฑ์ในการประเมินผลงานให้ชัดเจน ๔)การให้ค่าตอบแทน ควรกำหนดกฎเกณฑ์การให้สิ่งตอบแทนแก่บุคลากรให้ชัดเจน ๕)การดำรงรักษา ควรให้ความสำคัญต่อการดำรงรักษาบุคลากร ๖)การให้พ้นจากงาน ควรมีการกำหนดกฎเกณฑ์ต่าง ๆ ให้ชัดเจน และมีมาตรฐานแบบเดียวกัน

พระสุริยา จันทร์กัน และ สมชาย บุญศิริเกสซ์ ได้ศึกษาเรื่อง “การบริหารงานวิชาการ โรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา ในจังหวัดลำปาง” ผลการวิจัยได้ข้อเสนอแนะ^{๙๑}

(๑).ข้อเสนอแนะทั่วไป(๑.๑) โรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา ควรปรับหลักสูตรของตนเองเพื่อให้เข้ากับบริบทและสภาพแวดล้อมของโรงเรียนและควรเปิดโอกาสให้ทุกภาคส่วนมีส่วนร่วมในการวางแผนพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา(๑.๒) ควรมีการสอนซ่อมเสริมให้แก่นักเรียนที่อ่าน เขียนไม่ถูกต้อง ควรจัดอบรมครูผู้สอนเพื่อเสริมสร้างทักษะในการพัฒนากระบวนการเรียนรู้ และควรมีการส่งบุคลากรเข้ารับการอบรมพัฒนากระบวนการจัดการเรียนรู้(๑.๓) ควรมีการจัดทำระเบียบการวัดผลที่เอื้อต่อการเทียบโอนระหว่างโรงเรียนพระปริยัติธรรมแผนกธรรมบาลี และโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา ควรให้การอบรมบุคลากรในเรื่องการวัดผลประเมินผลให้สอดคล้องกับสภาพการเรียนการสอน และควรมีการพัฒนาบุคลากรให้มีความรู้ความเข้าใจในงานทะเบียนนักเรียน (๑.๔) ควรจัดงบประมาณให้เพียงพอต่อการจัดหาสื่อการเรียนการสอน ควรส่งบุคลากรไปอบรมเกี่ยวกับการใช้สื่อการเรียนการสอน และการผลิตสื่อ นวัตกรรม และเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา ควรมีการนิเทศภายในโรงเรียนเกี่ยวกับการพัฒนากระบวนการเรียนรู้ และควรมีการอบรมบุคลากรเกี่ยวกับวิธีการนิเทศ

(๒). ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยครั้งต่อไป(๒.๑) ควรมีการศึกษารูปแบบการบริหารงานวิชาการ ในโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษาเพื่อให้ได้รูปแบบที่เหมาะสมกับทศวรรษที่ ๒๑ และสอดคล้องกับความต้องการของสังคม และบรรลุวัตถุประสงค์ของการจัดการศึกษา(๒.๒) ควรมีการศึกษาถึงปัจจัยที่ส่งผลต่อการการบริหารงานวิชาการ ในโรงเรียนพระปริยัติธรรมแผนกสามัญศึกษา เพื่อนำข้อมูลเสนอต่อผู้เกี่ยวข้องและนำไปกำหนดนโยบายการบริหารงานได้อย่างเหมาะสม

พระมหาธีรเพชร ธีรเวที ป.ธ.๙ ได้ศึกษาเรื่อง “การสังเคราะห์รูปแบบการบริหารงานวิชาการโรงเรียนพระปริยัติธรรมแผนกสามัญศึกษา” ผลการวิจัยพบว่า^{๙๒} สภาพปัจจุบันและสภาพที่ควรจะเป็นของการบริหารงานวิชาการโรงเรียนพระปริยัติธรรมแผนกสามัญศึกษา กลุ่มที่ ๑ ที่ได้จาก

^{๙๑}พระสุริยา จันทร์กัน และ สมชาย บุญศิริเกสซ์, “การบริหารงานวิชาการโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา ในจังหวัดลำปาง”. [ออนไลน์] แหล่งที่มา <http://research.pcru.ac.th/pcrunc2016/datacd/pcrunc2016/files/P1-001.pdf>, (๑๐ กรกฎาคม ๒๕๖๑).

^{๙๒}พระมหาธีรเพชร ธีรเวที ป.ธ.๙, “การสังเคราะห์รูปแบบการบริหารงานวิชาการโรงเรียนพระปริยัติธรรมแผนกสามัญศึกษา”, [ออนไลน์] แหล่งที่มา <http://www.journal.rmutt.ac.th:8080/index.php/business/article/download/335/367>, (๑๐ กรกฎาคม ๒๕๖๑).

การตอบแบบสอบถามของกลุ่มตัวอย่างเป็นรูปแบบการบริหารแบบเป็นทางการ เมื่อนำผลที่ได้จากแบบสอบถามไปสังเคราะห์รวมกับการสัมภาษณ์ผู้บริหารโรงเรียนในกลุ่มอื่นๆ พบว่ารูปแบบที่เหมาะสมควรเป็นรูปแบบการบริหารในลักษณะการผสมผสานระหว่างรูปแบบเป็นทางการและรูปแบบเพื่อนร่วมงาน โดยพบว่าองค์ประกอบ ด้านการวางแผนงานวิชาการ ด้านการพัฒนาและส่งเสริมงานด้านวิชาการ ด้านการวัดผลและประเมินผล เป็นรูปแบบเป็นทางการ เพราะต้องเป็นไปตามกฎระเบียบของมหาเถรสมาคม ด้านการบริหารหลักสูตร ด้านการจัดการเรียนรู้และด้านการจัดสื่อการเรียนรู้เป็นรูปแบบเพื่อนร่วมงาน เนื่องจากในการบริหารนั้นจะต้องมีการขอความร่วมมือจากบุคคลและหน่วยงานภายนอก ผลการตรวจสอบความเหมาะสมและความเป็นไปได้ของผู้ทรงคุณวุฒิ โดยการสนทนากลุ่ม (Focus Group) ผู้ทรงคุณวุฒิทั้งห้าท่านต่างเห็นพ้องกันว่ารูปแบบการบริหารงานวิชาการโรงเรียนพระปริยัติธรรมแผนกสามัญศึกษา กลุ่มที่ ๑ ที่มีความเหมาะสมและความเป็นไปได้คือรูปแบบการบริหารงานวิชาการแบบผสมผสานระหว่างรูปแบบเป็นทางการและรูปแบบเพื่อนร่วมงาน

อิสริยา พยัคฆวรรณ ได้ศึกษาเรื่อง “การบริหารงานวิชาการของโรงเรียนพระปริยัติธรรมแผนกสามัญศึกษา ในเขตเทศบาลนครขอนแก่น” ผลการวิจัยพบว่า^{๙๓}

(๑). การบริหารงานวิชาการของโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา ในเขตเทศบาลนครขอนแก่นโดยภาพรวมมีความเห็นในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณารายด้านพบว่าส่วนมากมีความคิดเห็นในระดับปานกลาง ซึ่งได้แก่ ด้านการพัฒนาหลักสูตร ด้านการพัฒนากระบวนการเรียนรู้ ด้านการวัดผลประเมินผลและเทียบโอนผลการเรียน ด้านการวิจัยและพัฒนาการเรียนรู้อันเนื่องมาจากการพัฒนาสื่อ นวัตกรรมและเทคโนโลยี ด้านการพัฒนาแหล่งการเรียนรู้ด้านการนิเทศการศึกษา ด้านการแนะแนวการศึกษา ด้านการประกันคุณภาพภายใน ด้านการประสานงานการพัฒนาด้านวิชาการ

(๒). แนวทางและข้อเสนอแนะการบริหารงานวิชาการ ของผู้บริหารและครูโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา ในเขตเทศบาลนครขอนแก่น ควรมีการจัดอบรมให้ความรู้แก่ครูผู้สอนเกี่ยวกับหลักสูตรสถานศึกษา มีการส่งเสริมให้ครูจัดทำแผนการเรียนรู้ตามกลุ่มสาระและหน่วยการเรียนรู้ กำหนดระเบียบแนวปฏิบัติเกี่ยวกับการวัดผลและการประเมินผลให้มีความชัดเจน ส่งเสริมให้ครูทำวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการเรียนรู้ในแต่ละกลุ่มสาระการเรียนรู้จัดหาสื่อเทคโนโลยีเพื่อใช้ในการเรียนการสอน ให้การส่งเสริมสนับสนุนให้ครูใช้แหล่งการเรียนรู้ทั้งในและนอกโรงเรียนในการจัดกระบวนการเรียนรู้ มีการจัดระบบการนิเทศงานวิชาการและการเรียนการสอนภายในสถานศึกษา จัดการแนะแนวทางวิชาการและวิชาชีพภายในสถานศึกษาอย่างเป็นระบบ กำหนดเป้าหมายของสถานศึกษาตามมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา และควรเปิดโอกาสให้นักเรียนได้รับการ

^{๙๓} อิสริยา พยัคฆวรรณ, “การบริหารงานวิชาการของโรงเรียนพระปริยัติธรรมแผนกสามัญศึกษา ในเขตเทศบาลนครขอนแก่น”, [ออนไลน์] http://www.mcukk.com/e-book/files/9_2_14isariya.pdf, (๑๐ กรกฎาคม ๒๕๖๑).

อบรมทางวิชาการอย่างต่อเนื่อง อันจะก่อให้เกิดประโยชน์ในการพัฒนาโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา ให้ได้มาตรฐานและประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น

สรุปได้ว่าการบริหารจัดการโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษาศึกษา เพื่อให้บรรลุเป้าหมายที่ตั้งไว้ โดยในการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานผู้บริหารที่ประสบความสำเร็จในการบริหารสถานศึกษานั้นคือ ผู้บริหารควรมีความยุติธรรม มีความซื่อสัตย์ มีอารมณ์มั่นคง มีความรอบรู้ มีความเป็นกันเอง มีอารมณ์ขัน เปิดเผย เข้าใจง่าย มีความเยือกเย็นและรู้จักเห็นใจผู้อื่น และคุณลักษณะด้านวิชาชีพ เช่น มีความรู้ความสามารถติดต่อกับผู้อื่นได้ดี มีความรู้ในการบริหารดี รู้จักการมอบหมายงานสามารถทำงานร่วมกับผู้อื่นได้ดี มีความสามารถในการตัดสินใจที่ดี มีความสามารถต่อการรับฟัง ความคิดเห็นของผู้อื่นได้ดี มีการวางแผนงานและการจัดหน่วยงานที่ดี ให้ความสำคัญต่อผู้ร่วมงาน รู้จักใช้อำนาจอย่างเหมาะสมที่ช่วยค้ำจุนบุคลากรในองค์กร กล่าวคือเมื่อผู้บริหารมีภาพลักษณ์ที่ดีก็พลอยในบุคลากรในองค์กรดูดีตามด้วยการนำเอาจริยธรรมไปใช้ประโยชน์ในการปฏิบัติงานได้จริงจึงซึ่งผู้วิจัยได้นำมาเป็นกรอบแนวคิดวิจัย

๒.๖.๒ งานวิจัยต่างประเทศ

แมกนุสัน (Magnuson) อ้างถึงในภาวินี ชินคำ^{๙๔} ได้วิจัยเรื่องคุณลักษณะของผู้บริหารโรงเรียนที่ประสบความสำเร็จในการบริหารโรงเรียน พบว่า ควรมีคุณลักษณะทางด้านส่วนตัว คือ ควรมีความยุติธรรม มีความซื่อสัตย์ มีอารมณ์มั่นคง มีความรอบรู้มีความเป็นกันเอง มีอารมณ์ขัน เปิดเผย เข้าใจง่าย มีความเยือกเย็นและรู้จักเห็นใจผู้อื่น และคุณลักษณะด้านวิชาชีพ เช่น มีความสามารถติดต่อกับผู้อื่นได้ดี มีความรู้ในการบริหารดี รู้จักการมอบหมายงาน สามารถทำงานร่วมกับผู้อื่นได้ดี มีความสามารถในการตัดสินใจที่ดี มีความสามารถต่อการรับฟังความคิดเห็นของผู้อื่นได้ดี มีการวางแผนงานและการจัดหน่วยงานที่ดี ให้ความสำคัญต่อผู้ร่วมงาน รู้จักใช้อำนาจอย่างเหมาะสม

ไพรส์ (Price) อ้างถึงในสมลักษณ์ แสนคำฟู^{๙๕} ได้ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างองค์ประกอบของการบริหารแบบมีส่วนร่วมของสุภาพงศ์กร เพื่อดูว่าระดับการมีส่วนร่วมของแต่ละองค์ประกอบ มีความสัมพันธ์กับบรรยากาศของโรงเรียนหรือไม่ และเพื่อวัดความสัมพันธ์ระหว่างองค์ประกอบใน การตัดสินใจสั่งการของโรงเรียนกับมิติสุขภาพขององค์กร ผลการวิจัยพบว่า โรงเรียนที่มีโครงสร้างการ ตัดสินใจแบบมีส่วนร่วมมีบรรยากาศขององค์กรดีกว่าโรงเรียนที่ไม่มีบรรยากาศการบริหารแบบมีส่วนร่วม

^{๙๔} ภาวินี ชินคำ, รูปแบบการบริหารงานด้วยหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน เขตพื้นที่การศึกษานครสวรรค์ เขต ๑, วิทยานิพนธ์ ครุศาสตรมหาบัณฑิต, (บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยราชภัฏนครสวรรค์, ๒๕๔๘), หน้า ๕๒.

^{๙๕} สมลักษณ์ แสนคำฟู, การศึกษาบทบาทของชุมชนในการจัดการศึกษาในโรงเรียนมัธยมศึกษา จังหวัดขอนแก่น, วิทยานิพนธ์มหาบัณฑิต, (บัณฑิตวิทยาลัย: มหาวิทยาลัยขอนแก่น, ๒๕๔๐), หน้า ๕๑.

มาร์ค เบอร์นาร์ดา เมสัน (Mark Bernarda Mason)^{๙๖} อ้างถึงในเฉลิมชัย สมท่า ได้ศึกษาเรื่องจริยธรรมแห่งบูรณาการ : การป้องกันหลักการที่เป็นแกนของการศึกษาในยุคทันสมัยตอน ปลาย ในระดับปริญญาเอก พบว่า จริยธรรมเชิงบูรณาการมุ่งเน้นให้เอกกัตบุคคลนับถือตนเองเห็นว่า ตนเองดีเพียงพอ สง่างาม น่าเคารพนับถือ เป็นการนำเอาจริยธรรมไปใช้ประโยชน์ในการปฏิบัติงานได้ จริงจังซึ่งเป็นเรื่องทันสมัยเหมาะกับกาลเทศะสอดแทรกคุณธรรมจริยธรรมในการเรียนการสอน ซึ่ให้ นักเรียนถึงประโยชน์ของการประพฤติตนดีมีคุณธรรมตั้งแต่เล็กจนเติบโตเป็นผู้ใหญ่

เฟรด เฟล์แมน (Fred Frayman)^{๙๗} อ้างถึงใน สมลักษณ์ แสนคำพู่ ได้กล่าวถึงจรรยาบรรณในการทำงานว่าเป็น กฎ กติกา ที่สมาชิกในกลุ่มจะต้องปฏิบัติตามจรรยาบรรณเป็นความประพฤติที่ผู้ประกอบการวิชาชีพต่าง ๆ กำหนดขึ้น เพื่อรักษาชื่อเสียงและเกียรติคุณของวิชาชีพนั้นโดยบัญญัติไว้เป็นสายลักษณะอักษร จึงเป็นกฎเกณฑ์ที่พึงปฏิบัติเป็นกฎที่ทุกคนต้องปฏิบัติตามหากฝ่าฝืนจะต้องได้รับโทษหรือถูกรังเกียจต่อต้าน ฉะนั้น ผู้ประกอบอาชีพจึงต้องรักษาจรรยาบรรณและกฎกติกาที่ กำหนดไว้

ทาร์เบท(Thabet)^{๙๘} ได้ทำการศึกษาเรื่องปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับการส่งเสริมให้มีการใช้หลักการบริหารแบบธรรมาภิบาลผลวิจัยพบว่ามีปัจจัยหลายประการที่มีความสัมพันธ์กันอย่างน้อยก็สำคัญกับการส่งเสริมให้มีการใช้หลักการบริหารแบบธรรมาภิบาลโดยเฉพาะปัจจัยด้านแรงกดดันจากบริษัทคู่แข่งและกฎระเบียบในการควบคุมดูแลของรัฐบาลซึ่งพบว่ามีอิทธิพลในระดับสูงต่อการตัดสินใจเลือกที่จะส่งเสริมให้มีการใช้หลักการบริหารแบบธรรมาภิบาล

มาร์คเซลลา(Marcella)^{๙๙} ได้ศึกษาการบริหารปกครองด้านการศึกษาของเขตพื้นที่การศึกษาของโมรอนโก(Moronggo)มลรัฐแคลิฟอร์เนีย การวิจัยนี้พบว่าการรับรู้ของผู้มีส่วนร่วมซึ่งมีความสัมพันธ์ต่อประสิทธิภาพของการปกครองทางการศึกษาในเขตพื้นที่การศึกษาโมรอนโกข้อมูลที่ได้รับมีการเปรียบเทียบกลับวรรณกรรมที่ทำการศึกษาเอกสารได้จากหัวข้อที่สอดคล้องกันเข้าด้วยกันและเชื่อมโยงสิ่งเหล่านี้ไปสู่การเป็นตัวบ่งชี้พฤติกรรมของผู้บริหารตามหลักธรรมาภิบาลโดยเฉพาะด้านการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการบริหารเหล่านี้จะนำไปสู่ความสำเร็จในการบริหารเขตพื้นที่

^{๙๖} เฉลิมชัย สมท่า, การบริหารโดยใช้หลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารสถานศึกษาตามความคิดเห็นของ ครูปฏิบัติการสอนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาเลย เขต ๑, วิทยานิพนธ์ ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต, (บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยขอนแก่น, ๒๕๔๗), หน้า ๔๐.

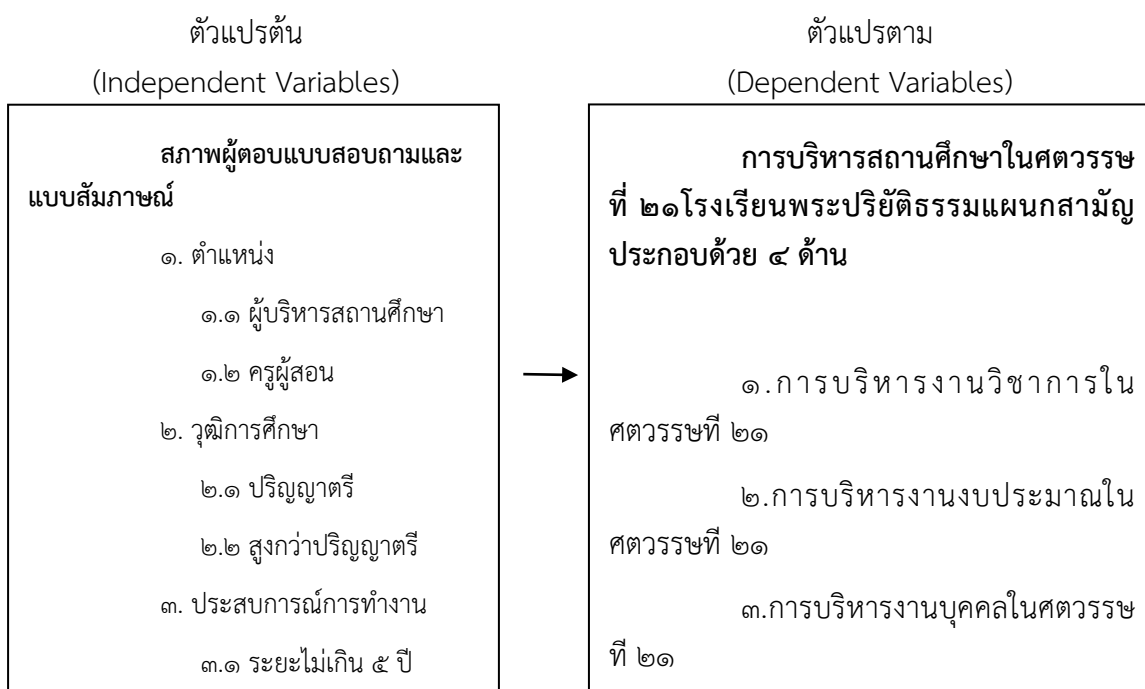
^{๙๗} สมลักษณ์ แสนคำพู่,การศึกษาบทบาทของชุมชนในการจัดการศึกษาในโรงเรียนมัธยมศึกษาจังหวัดขอนแก่น, วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต, (บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยขอนแก่น, ๒๕๔๐), หน้า ๕๑.

^{๙๘} Thabet, Samcersaeed A Factors related to the implementation of corporate governance, Dissertation Abstracts international,[Online]Available, ๒๐๐๒.

^{๙๙} Marcella, Casey-Cooper, "Educationnal Governance of the Moronggo Unified School District California", Retrieved December ๑๒, ๒๐๐๕.

๒.๗ กรอบแนวคิดในการวิจัย

ผู้วิจัยได้ศึกษาเอกสารงานวิจัยที่เกี่ยวข้องแล้ว จึงนำมาสร้างเป็นกรอบแนวคิดในการศึกษาเรื่องการบริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ ๒๑ โรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา สังกัดสำนักงานพระพุทธศาสนาจังหวัดชัยภูมิดังรายละเอียดต่อไปนี้

ภาพประกอบที่ ๒.๒ กรอบแนวคิดในการวิจัย

บทที่ ๓

วิธีการดำเนินการวิจัย

การวิจัยเรื่อง การบริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ ๒๑ โรงเรียนพระปริยัติธรรมแผนก
สามัญศึกษา สังกัดสำนักงานพระพุทธศาสนาจังหวัดชัยภูมิ ผู้วิจัยได้ดำเนินการนำเสนอตามหัวข้อ
ต่อไปนี้

- ๓.๑ รูปแบบการวิจัย
- ๓.๒ ประชากร,กลุ่มตัวอย่าง และกลุ่มเป้าหมาย
- ๓.๓ เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย
- ๓.๔ การเก็บรวบรวมข้อมูล
- ๓.๕ การวิเคราะห์ข้อมูล
- ๓.๖ สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

๓.๑ รูปแบบการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยวิธีวิทยาแบบผสม(Mixed Methodology Research) ระหว่างการวิจัยวิธีวิทยาเชิงปริมาณ (Quantitative Methodology Research) และการวิจัยวิธี
วิทยาเชิงคุณภาพ (Qualitative Methodology Research) ทางในการผสมระดับข้อมูลโดยใช้ข้อมูล
เชิงปริมาณจึงได้เสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล

๓.๒ ประชากรกลุ่มตัวอย่าง และกลุ่มเป้าหมาย

๓.๒.๑ ประชากร ประกอบด้วย ผู้บริหารสถานศึกษา และครูผู้สอนโรงเรียนพระปริยัติ
ธรรมแผนกสามัญศึกษา สังกัดสำนักงานพระพุทธศาสนาจังหวัดชัยภูมิ ปีการศึกษา ๒๕๖๑ จำนวน
ทั้งสิ้น ๑๐๐ รูป/คน

๓.๒.๒ กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษา และครูผู้สอนโรงเรียนพระปริยัติธรรม
แผนกสามัญศึกษา สังกัดสำนักงานพระพุทธศาสนาจังหวัดชัยภูมิ จำนวน ๘๐ คนโดยกำหนดกลุ่ม
ตัวอย่างตามตารางของเครจซี่และมอร์แกน (Krejcie & Morgan) และสุ่มแบบแบ่งชั้น (Stratified
random sampling) แล้วนำไปเทียบสัดส่วนจากประชากรตามตำแหน่งหน้าที่ ขนาดสถานศึกษาและ
ประสบการณ์ในการทำงาน ได้กลุ่มตัวอย่างโดยการสุ่มอย่างง่าย

๓.๒.๓ กลุ่มเป้าหมาย กลุ่มเป้าหมายที่ใช้ในการสัมภาษณ์ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษาและ
ครูผู้สอน จำนวน ๑๒ รูป/คน ได้จากการเลือกแบบเจาะจง (Purposive sampling)

๓.๓ เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

๓.๓.๑ ประเภทของเครื่องมือมีอยู่ ๒ ประเภท คือ

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยวิธีวิทยาแบบผสม(Mixed Methodology Research) ระหว่างการวิจัยวิธีวิทยาเชิงปริมาณ (Quantitative Methodology Research) และการวิจัยวิธีวิทยาเชิงคุณภาพ (Qualitative Methodology Research) ทางในการผสมระดับข้อมูลโดยใช้ข้อมูลเชิงปริมาณจึงได้เสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล เกี่ยวกับการบริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ ๒๑ โรงเรียนพระปริยัติธรรมแผนกสามัญศึกษา สังกัดสำนักงานพระพุทธศาสนาจังหวัดชัยภูมิ มีลักษณะเป็นแบบตรวจสอบรายการ(Checklist) แบบมาตราส่วน ประมาณค่า (Rating Scale) และแบบปลายเปิด (Open-ended Questionnaire) มีรายละเอียดดังนี้

๓.๓.๑.๑ แบบสอบถาม (Questionnaire) เกี่ยวกับการบริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ ๒๑ โรงเรียนพระปริยัติธรรมแผนกสามัญศึกษา สังกัดสำนักงานพระพุทธศาสนาจังหวัดชัยภูมิ มี ๓ ตอนได้แก่

ตอนที่ ๑ เป็นข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถามเกี่ยวกับสถานะภาพตำแหน่งหน้าที่ วุฒิการศึกษา และประสบการณ์ในการทำงาน มีลักษณะเป็นแบบตรวจสอบรายการ (Checklist)

ตอนที่ ๒ เป็นข้อมูลเกี่ยวกับการบริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ ๒๑ โรงเรียนพระปริยัติธรรมแผนกสามัญศึกษา สังกัดสำนักงานพระพุทธศาสนาจังหวัดชัยภูมิ มีลักษณะเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) มี ๕ ระดับตามวิธีการของลิเคิร์ต (Likert.)

๑ ดังนี้

๕ หมายถึง	มีการปฏิบัติในระดับมากที่สุด
๔ หมายถึง	มีการปฏิบัติในระดับมาก
๓ หมายถึง	มีการปฏิบัติในการดับปานกลาง
๒ หมายถึง	มีการปฏิบัติในระดับน้อย
๑ หมายถึง	มีการปฏิบัติในระดับน้อยที่สุด

ตอนที่ ๓ เป็นข้อมูลเกี่ยวกับข้อเสนอแนะการบริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ ๒๑ โรงเรียนพระปริยัติธรรมแผนกสามัญศึกษา สังกัดสำนักงานพระพุทธศาสนาจังหวัดชัยภูมิ มีลักษณะเป็นปลายเปิด (Open-ended Questionnaire) จำนวน ๕ ด้านตามกรอบแนวคิดของการวิจัย

๓.๓.๑.๒ แบบสัมภาษณ์ (Interview) เกี่ยวแนวทางส่งเสริมการบริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ ๒๑ โรงเรียนพระปริยัติธรรมแผนกสามัญศึกษา สังกัดสำนักงานพระพุทธศาสนาจังหวัดชัยภูมิ แบ่งเป็น ๒ ตอน ดังนี้

ตอนที่ ๑ เป็นข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถามเกี่ยวกับสถานะภาพตำแหน่งหน้าที่ วุฒิการศึกษา และประสบการณ์ในการทำงาน มีลักษณะเป็นแบบตรวจสอบรายการ (Checklist)

ตอนที่ ๒ เป็นข้อมูลเกี่ยวกับแนวทางในการส่งเสริมการบริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ ๒๑ โรงเรียนพระปริยัติธรรมแผนกสามัญศึกษา สังกัดสำนักงานพระพุทธศาสนาจังหวัดชัยภูมิ มีลักษณะเป็นแบบสัมภาษณ์ จำนวน ๕ ด้านตามกรอบแนวคิดของงานวิจัย

๓.๓.๒ การสร้างและหาคุณภาพเครื่องมือของการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้เป็นแบบสอบถาม (Questionnaire) และแบบสัมภาษณ์ (Interview) ผู้วิจัยดำเนินการสร้างและหาคุณภาพเครื่องมือการวิจัย ดังนี้

๓.๓.๒.๑ แบบสอบถาม (Questionnaire)

(๑) ศึกษาเอกสารเกี่ยวกับหลักการแนวคิดและทฤษฎีเรื่องการบริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ ๒๑ โรงเรียนพระปริยัติธรรมแผนกสามัญศึกษา สังกัดสำนักงานพระพุทธศาสนาจังหวัดชัยภูมิ

(๒) ศึกษารูปแบบและโครงสร้างแบบสอบถามเรื่องการบริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ ๒๑ โรงเรียนพระปริยัติธรรมแผนกสามัญศึกษา สังกัดสำนักงานพระพุทธศาสนาจังหวัดชัยภูมิ

(๓) ผู้วิจัยดำเนินการสร้างแบบสอบถามเรื่องการบริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ ๒๑ โรงเรียนพระปริยัติธรรมแผนกสามัญศึกษา สังกัดสำนักงานพระพุทธศาสนาจังหวัดชัยภูมิ และรูปแบบตามแบบสอบถามสร้างเป็นแบบสอบถามที่มีลักษณะเป็นแบบตรวจสอบรายการ

^๑ลิเคิร์ต (Likert, 1970), อ่างในบุญชม ศรีสะอาด, การวิจัยเบื้องต้น, (กรุงเทพมหานคร: บริษัทสุวีรียาสาสน์ จำกัด, ๒๕๕๔), หน้า ๘๓-๘๔.

(checklist)แบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) และแบบปลายเปิด (Open-ended) จำนวน ๑ ชุด มี ๓ ขั้นตอน ดังนี้

ตอนที่ ๑ เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบ แบบสอบถามที่เกี่ยวกับตำแหน่งหน้าที่ วุฒิการศึกษา และประสบการณ์ในการทำงาน

ตอนที่ ๒ เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับการบริหารสถานศึกษาใน ศตวรรษที่ ๒๑ โรงเรียนพระปริยัติธรรมแผนกสามัญศึกษา สังกัดสำนักงานพระพุทธศาสนาจังหวัด ชัยภูมิ มีลักษณะเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (RatingScale) ตามหลักการและแนวคิดของลิเคิร์ต (Likert,1970,อ้างจาก บุญชม ศรีสะอาด, ๒๕๕๔:๔๓-๔๔) มี ๕ ระดับคือ มากที่สุด มาก ปานกลาง น้อย น้อยที่สุด

ตอนที่ ๓ เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับแนวทางในการส่งเสริมการบริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ ๒๑ โรงเรียนพระปริยัติธรรมแผนกสามัญศึกษา สังกัดสำนักงานพระพุทธศาสนาจังหวัดชัยภูมิ มีลักษณะเป็นแบบสอบถามแบบปลายเปิด (Open-ended)

(๔) นำแบบสอบถามที่สร้างขึ้นไปให้อาจารย์ที่ปรึกษางานวิจัยและผู้เชี่ยวชาญพิจารณา ตรวจสอบ ปรับปรุง แก้ไข และให้ความเห็นชอบ

(๕) นำแบบสอบถามจากอาจารย์ที่ปรึกษามาปรับปรุงแก้ไขให้ถูกต้อง สมบูรณ์และจัดทำฉบับที่แก้ไขนำเสนอผู้เชี่ยวชาญ จำนวน ๕ คน ประกอบด้วยด้านการบริหาร การศึกษาผู้เชี่ยวชาญ ด้านภาษา ผู้เชี่ยวชาญในงานวิจัย การประเมินผลวัดผลหรือด้านสถิติ คณิตศาสตร์ เพื่อพิจารณา ตรวจสอบความถูกต้องและประเมินคุณภาพของแบบสอบถามและแบบ สัมภาษณ์เพื่อหาความเที่ยงตรง เชิงเนื้อหา (Content Validity) โดยหาค่า Index of Congruence (IOC.) ตามหลักเกณฑ์ ดังนี้

+ ๑ หมายถึง เห็นด้วย เป็นข้อที่นำไปใช้ได้

o หมายถึง ไม่แน่ใจ เป็นข้อที่ต้องปรับปรุงแก้ไขหรือตัดออก

- ๑ หมายถึง ไม่เห็นด้วย เป็นข้อที่นำไปใช้ไม่ได้ ควรตัดออกหรือ

ปรับปรุงแก้ไขใหม่หมดโดยถือเกณฑ์ประเมินในแต่ละข้อ มีค่าตั้งแต่ ๐.๕๐ ขึ้นไป

(๖) นำแบบสอบถามจากผู้เชี่ยวชาญมาปรับปรุงแก้ไขตามผลการประเมิน หรือข้อเสนอแนะของผู้เชี่ยวชาญ จัดทำเป็นฉบับสมบูรณ์ให้มีจำนวนข้อ และเนื้อหาที่สอดคล้องตรงกับเรื่องที่วิจัย

(๗) นำแบบสอบถามที่ได้แก้ไขสมบูรณ์แล้วไปทดลองใช้ (Try out)กับ ประชากรที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่างจำนวนไม่น้อยกว่า ๓๐ คน เพื่อนำผลไปวิเคราะห์ ข้อมูลตามโปรแกรม สำเร็จรูปต่อไป

(๘) นำผลจากการทดลองไปวิเคราะห์หาค่าอำนาจจำแนกโดยวิธีการหาค่า สัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์อย่างง่ายของเพียร์สัน (Pearson product moment correlation coefficient) หรือวิธี Item Total Correlation นำข้อมูลที่หาค่าสหสัมพันธ์ทางบวกไปเทียบกับค่าวิกฤต ($\alpha = ๐.๕๐$) โดยใช้เกณฑ์มีค่าตั้งแต่ ๐.๒๐ - ๑.๐๐ เป็นข้อที่นำไปใช้ได้และมีข้อจำแนก

(๙) นำแบบสอบถามในข้อที่มีค่าอำนาจจำแนกตามเกณฑ์ที่ใช้ได้ไปหาค่าความเชื่อมั่นเป็นรายด้านและโดยภาพรวมตามวิธีการของครอนบาค(Cronbach) เพื่อหาค่าสัมพันธประสิทธิ์อัลฟา(Alpha Coefficient) โดยใช้เกณฑ์ตั้งแต่ ๐.๗๕ ขึ้นไป

(๑๐) นำแบบสอบถามที่มีค่าความเชื่อมั่นตามเกณฑ์ที่กำหนดมาจัดเป็นฉบับสมบูรณ์นำไปใช้ในการเก็บข้อต่อไป

๓.๓.๒.๒ แบบสัมภาษณ์ (Interview)

(๑) ศึกษาเอกสารเกี่ยวกับหลักการ แนวคิด และทฤษฎีเกี่ยวกับการบริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ ๒๑ โรงเรียนพระปริยัติธรรมแผนกสามัญศึกษา สังกัดสำนักงานพระพุทธศาสนาจังหวัดชัยภูมิ

(๒) ศึกษารูปแบบและโครงสร้างแบบงานวิจัยเรื่องการบริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ ๒๑ โรงเรียนพระปริยัติธรรมแผนกสามัญศึกษา สังกัดสำนักงานพระพุทธศาสนาจังหวัดชัยภูมิ

(๓) ผู้วิจัยดำเนินการสร้างแบบสัมภาษณ์ตามเอกสารเกี่ยวกับหลักการ แนวคิด และทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับแนวทางในการส่งเสริมและพัฒนาการบริหาร และรูปแบบ และโครงสร้างแบบสัมภาษณ์งานวิจัยเรื่องการบริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ ๒๑ โรงเรียนพระปริยัติธรรมแผนกสามัญศึกษา สังกัดสำนักงานพระพุทธศาสนาจังหวัดชัยภูมิซึ่งมีลักษณะเป็นแบบสัมภาษณ์จำนวน ๑ ชุด ๒ ขั้นตอน ดังนี้

ตอนที่ ๑ เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถามที่เกี่ยวกับตำแหน่งหน้าที่ วุฒิการศึกษา และประสบการณ์ในการทำงาน

ตอนที่ ๒ เป็นแบบสัมภาษณ์เกี่ยวกับแนวทางในการส่งเสริมและพัฒนาการบริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ ๒๑ โรงเรียนพระปริยัติธรรมแผนกสามัญศึกษา สังกัดสำนักงานพระพุทธศาสนาจังหวัดชัยภูมิ

(๔) นำแบบสัมภาษณ์ที่สร้างขึ้นเสร็จเรียบร้อยแล้วนำไปหาอาจารย์ที่ปรึกษางานวิจัยพิจารณาที่ตรวจสอบ ปรับปรุง แก้ไข และให้ความเห็นชอบ

(๕) นำเสนอแบบสัมภาษณ์จากอาจารย์ที่ปรึกษามาปรับปรุงแก้ไขให้ถูกต้องสมบูรณ์และจัดทำ ฉบับที่แก้ไขนำเสนอผู้เชี่ยวชาญ จำนวน ๕ คน ประกอบด้วยด้านการบริหารการศึกษาผู้เชี่ยวชาญ ด้านภาษา ผู้เชี่ยวชาญในงานวิจัย การประเมินผลวัดผลหรือด้านสถิติ คณิตศาสตร์ เพื่อพิจารณาตรวจสอบความถูกต้องของแบบสัมภาษณ์ที่มีเนื้อหาสอดคล้องตรงกับเรื่องที่วิจัย

(๖) นำแบบสัมภาษณ์จากผู้เชี่ยวชาญมาปรับปรุงแก้ไขตามผลการประเมินหรือข้อเสนอแนะของผู้เชี่ยวชาญ จัดทำเป็นฉบับสมบูรณ์ให้มีจำนวนข้อและเนื้อหาที่สอดคล้องตรงกับเรื่องที่วิจัยและพิมพ์นำไปใช้ในการเก็บข้อต่อไป

๓.๔ การเก็บรวบรวมข้อมูล

๓.๔.๑ ขอรับหนังสือเพื่อเก็บรวบรวมข้อมูลจากบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย เกี่ยวกับการแต่งตั้งผู้เชี่ยวชาญ ขออนุญาตหน่วยงานที่เกี่ยวข้องส่งไปยังกลุ่มตัวอย่าง และกลุ่มเป้าหมาย

๓.๔.๒ ผู้วิจัยส่งแบบสอบถามไปยังกลุ่มตัวอย่างท่านละ ๑ ชุดพร้อมซองจดหมายที่ติดแสตมป์ถูกต้องเพื่อให้ส่งแบบสอบถามกลับคืนผู้วิจัย โดยส่งไปทางไปรษณีย์และผู้วิจัยนำส่งแบบสอบถามเองบางส่วนไปขอรับคืนเอง

๓.๔.๓ นำแบบสอบถามฉบับสมบูรณ์นำไปวิเคราะห์ข้อมูลตามวัตถุประสงค์ของการวิจัยต่อไป โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูปการวิเคราะห์ข้อมูลทางคณิตศาสตร์

๓.๔.๔ นำแบบสอบถามฉบับที่สมบูรณ์นำไปวิเคราะห์ข้อมูลตามวัตถุประสงค์ของการวิจัยต่อไปโดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูปการวิเคราะห์ข้อมูลทางสังคมศาสตร์

๓.๔.๕ ผู้วิจัยเก็บข้อมูลตามแบบสัมภาษณ์จากผู้ตอบสัมภาษณ์กลุ่มเจาะจงท่านละ ๑ ชุด จำนวน ๑๒ ท่าน แยกเป็นผู้บริหาร ๖ ท่าน และครูผู้สอน ๖ ท่าน

๓.๔.๖ นำแบบตอบสัมภาษณ์ ที่ได้มาจัดทำข้อมูล โดยการตรวจสอบความถูกต้องสมบูรณ์ ของแบบสัมภาษณ์แต่ละชุดบูรณาการกันแบบสอบถามในส่วนที่เกี่ยวข้องเพื่อนำเสนอตามวัตถุประสงค์การวิจัยต่อไป

๓.๕ การวิเคราะห์ข้อมูล

๓.๕.๑ วิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม และแบบสัมภาษณ์ เกี่ยวกับตำแหน่งหน้าที่ วุฒิการศึกษาและประสบการณ์ในการทำงาน โดยวิเคราะห์หาจำนวนและค่าร้อยละ

๓.๕.๒ วิเคราะห์หาระดับการบริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ ๒๑ โรงเรียนพระปริยัติธรรมแผนกสามัญศึกษา สังกัดสำนักงานพระพุทธศาสนาจังหวัดชัยภูมิโดยวิเคราะห์หาค่าเฉลี่ย (\bar{x}) และส่วน เบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) ทั้งโดยรวมและรายด้านตามวิธีการของ ลิเคิร์ต(Likert,1970)^๒ แล้วนำไปเทียบกับเกณฑ์ค่าเฉลี่ย ๕ ระดับและแปรผล ดังนี้

๔.๕๑-๕.๐๐	หมายถึง	มีการปฏิบัติในระดับมากที่สุด
๓.๕๑-๔.๕๐	หมายถึง	มีการปฏิบัติในระดับมาก
๒.๕๑-๓.๕๐	หมายถึง	มีการปฏิบัติระดับปานกลาง
๑.๕๑-๒.๕๐	หมายถึง	มีการปฏิบัติระดับน้อย
๑.๐๐-๑.๕๐	หมายถึง	มีการปฏิบัติระดับน้อยสุด

๓.๕.๓ วิเคราะห์เปรียบเทียบการบริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ ๒๑ โรงเรียนพระปริยัติธรรมแผนกสามัญศึกษา สังกัดสำนักงานพระพุทธศาสนาจังหวัดชัยภูมิจำแนกตามตำแหน่งหน้าที่ โดยการทดสอบที (t-test แบบ one way ANOVA)

^๒ เรื่องเดียวกัน, หน้า ๔๓-๔๔

๓.๕.๔ วิเคราะห์เปรียบเทียบการบริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ ๒๑ โรงเรียนพระปริยัติธรรมแผนกสามัญศึกษา สังกัดสำนักงานพระพุทธศาสนาจังหวัดชัยภูมิจำแนกตามวุฒิการศึกษา โดยการทดสอบที (F-test แบบ one way ANOVA)

๓.๕.๕ วิเคราะห์เปรียบเทียบการบริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ ๒๑ โรงเรียนพระปริยัติธรรมแผนกสามัญศึกษา สังกัดสำนักงานพระพุทธศาสนาจังหวัดชัยภูมิจำแนกตามประสบการณ์ในการทำงานโดยวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว (F-test แบบ one way ANOVA) เมื่อพบความแตกต่างหาความแตกต่างเป็นรายคู่ด้วยวิธีการของเชฟเฟ (Scheffe method)

๓.๕.๖ วิเคราะห์แนวทางการบริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ ๒๑ โรงเรียนพระปริยัติธรรมแผนกสามัญศึกษา สังกัดสำนักงานพระพุทธศาสนาจังหวัดชัยภูมิ จำนวน ๕ ด้าน โดยวิเคราะห์ค่าจำนวนค่าความถี่และวิเคราะห์ข้อมูลเชิงพรรณนา(Descriptive analysis)

๓.๖ สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

๓.๖.๑ สถิติที่ใช้ในการหาคุณภาพเครื่องมือในการวิจัยโดยใช้

- (๑) ค่าความสอดคล้อง (IOC:Index of Consistenceny) ของแบบสอบถาม
- (๒) ค่าอำนาจจำแนก (Item Total Coeffiction)ของแบบสอบถาม
- (๓) ค่าความเชื่อมั่น (α =Alpha-Coefficient)ของแบบสอบถาม

๓.๖.๒ สถิติพื้นฐาน

- (๑) ความถี่ (Frequency)
- (๒) ค่าร้อยละ (Percentage)
- (๓) ค่าเฉลี่ย (\bar{x})
- (๔) ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.)

๓.๖.๓ สถิติที่ใช้ในการทดสอบสมมติฐาน

(๑) ใช้ t-test For dependentsamples เพื่อเปรียบเทียบค่าเฉลี่ย ๒ ค่าในการวิเคราะห์ข้อมูล

(๒) ใช้ F-test For one-way ANOVA เพื่อเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยตั้งแต่ ๓ ขึ้นไป เมื่อพบความแตกต่าง หาความแตกต่างเป็นรายคู่ด้วยวิธีการของเชฟเฟ (Scheffe' Method)

บทที่ ๔

ผลการวิจัย

การศึกษาวิจัยเรื่อง การบริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ ๒๑ โรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา สังกัดสำนักงานพระพุทธศาสนาจังหวัดชัยภูมิ ผลการวิเคราะห์ข้อมูลสามารถนำเสนอได้ดังนี้

๔.๑ สัญลักษณ์ที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

๔.๒ ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

๔.๒.๑ ปัจจัยส่วนบุคคล

๔.๒.๒ การบริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ ๒๑ โรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา สังกัดสำนักงานพระพุทธศาสนาจังหวัดชัยภูมิ

๔.๒.๓ แนวทางการส่งเสริมการบริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ ๒๑
โรงเรียนพระปริยัติธรรมแผนกสามัญศึกษา สังกัดสำนักงานพระพุทธศาสนาจังหวัดชัยภูมิ
การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยวิธีวิทยาแบบผสม(Mixed Methodology Research) ระหว่างการวิจัยวิธีวิทยาเชิงปริมาณ (Quantitative Methodology Research) และการวิจัยวิธีวิทยาเชิงคุณภาพ (Qualitative Methodology Research) ทางในการผสมระดับข้อมูลโดยใช้ข้อมูลเชิงปริมาณจึงได้เสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลออกเป็น ๓ ตอน ดังต่อไปนี้

ตอนที่ ๑ ผลวิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

ตอนที่ ๒ ผลวิเคราะห์ข้อมูลตามวัตถุประสงค์ และข้อมูลแบบสัมภาษณ์

ตอนที่ ๓ องค์ความรู้จากการวิจัย

๔.๑ สัญลักษณ์ที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยกำหนดสัญลักษณ์และความหมายที่ใช้แทนค่าสถิติในการนำเสนอ ดังนี้

\bar{x}	หมายถึง	มัชฌิมเลขคณิต หรือผลการปฏิบัติ (mean)
S.D.	หมายถึง	ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (standard deviation)

๔.๒ ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

๔.๒.๑ ปัจจัยส่วนบุคคล

ปัจจัยส่วนบุคคล ได้แก่ ตำแหน่งหน้าที่ วุฒิการศึกษา และประสบการณ์ในการทำงาน ผลการศึกษาปรากฏดังนี้

ตารางที่ ๔.๑ แสดงจำนวนและค่าร้อยละของข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

ปัจจัยส่วนบุคคล	จำนวน	ร้อยละ
๑. ตำแหน่งหน้าที่		
๑.๑ ผู้บริหารสถานศึกษา	๑๐	๑๐.๒
๑.๒ ครูผู้สอน	๗๐	๘๗.๔
รวม	๘๐	๙๗.๖
๒. วุฒิการศึกษา	จำนวน	ร้อยละ
๒.๑ ปริญญาตรี	๖๖	๖๙.๓
๒.๒ สูงกว่าปริญญาตรี	๑๔	๒๘.๔
รวม	๘๐	๙๗.๗
๓. ประสบการณ์ในการทำงาน	จำนวน	ร้อยละ
๓.๑ ระยะ ๑-๕ ปีลงมา	๒๕	๔๐.๕
๓.๒ ระยะ ๖-๑๐ ปี	๔๕	๓๗.๗
๓.๓ ระยะ ๑๑ ปีขึ้นไป	๑๐	๑๙.๕
รวม	๘๐	๙๗.๗

จากตารางที่ ๔.๑ การวิเคราะห์ข้อมูลปัจจัยส่วนบุคคล จำแนกตามตำแหน่งหน้าที่ พบว่าส่วนใหญ่เป็นครูผู้สอน คิดเป็นร้อยละ ๘๗.๔ รองลงมา คือ ผู้บริหารสถานศึกษา คิดเป็นร้อยละ ๑๐.๒ ตามลำดับ จำแนกตามวุฒิการศึกษา พบว่า ส่วนใหญ่มีระดับวุฒิการศึกษาปริญญาตรี คิดเป็นร้อยละ ๖๙.๓ รองลงมา คือ สูงกว่าปริญญาตรี คิดเป็นร้อยละ ๒๘.๔ ตามลำดับ และจำแนกตามประสบการณ์ในการทำงาน พบว่า ส่วนใหญ่มีประสบการณ์ในการทำงานอยู่ระหว่าง ๑-๕ ปีลงมา คิดเป็นร้อยละ ๔๐.๕ รองลงมามีประสบการณ์ในการทำงาน ๖-๑๐ ปี คิดเป็นร้อยละ ๓๗.๗ และมีประสบการณ์ในการทำงาน ๑๑ ปี คิดเป็นร้อยละ ๑๙.๕ ตามลำดับ

๔.๓ ผลการวิเคราะห์ข้อมูลตามวัตถุประสงค์

๔.๓.๑ การบริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ ๒๑ โรงเรียนพระปริยัติธรรมแผนกสามัญศึกษา สังกัดสำนักงานพระพุทธศาสนาจังหวัดชัยภูมิ

ด้านความยืดหยุ่นและการปรับตัว ด้านการริเริ่มสร้างสรรค์และการเป็นตัวของตัวเอง ด้านทักษะด้านสังคมและทักษะข้ามวัฒนธรรม ด้านการเป็นผู้สร้างหรือผลิตและรับผิดชอบเชื่อถือได้ และด้านภาวะผู้นำและความรับผิดชอบ

ผลการวิเคราะห์การบริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ ๒๑ โรงเรียนพระปริยัติธรรมแผนกสามัญศึกษา สังกัดสำนักงานพระพุทธศาสนาจังหวัดชัยภูมิ โดยรวมและรายด้าน ได้แก่ ด้านการบริหารงานวิชาการ ด้านการบริหารงานงบประมาณ ด้านการบริหารงานบุคคล ด้านการบริหารงานทั่วไป รายละเอียดดังแสดงในตารางที่ ๔.๒ - ๔.๖

ตารางที่ ๔.๒ การบริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ ๒๑ โรงเรียนพระปริยัติธรรมแผนกสามัญศึกษา สังกัดสำนักงานพระพุทธศาสนาจังหวัดชัยภูมิ โดยภาพรวมและรายด้าน

การบริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ ๒๑ โรงเรียนพระปริยัติธรรมแผนกสามัญศึกษา สังกัด สำนักงานพระพุทธศาสนาจังหวัดชัยภูมิ	ระดับการปฏิบัติ (n = ๓๒๒)			
	\bar{X}	S.D	แปลผล	ลำดับที่
๑.ด้านการบริหารงานวิชาการในศตวรรษที่ ๒๑	๔.๒๑	.๔๗	มาก	๑
๒.ด้านการบริหารงานงบประมาณในศตวรรษที่ ๒๑	๔.๑๓	.๕๕	มาก	๔
๓.ด้านการบริหารงานบุคคลในศตวรรษที่ ๒๑	๔.๑๔	.๕๕	มาก	๓
๔.ด้านการบริหารงานทั่วไปในศตวรรษที่ ๒๑	๔.๑๘	.๕๔	มาก	๒
รวมเฉลี่ย	๔.๑๗	.๔๒	มาก	-

จากตารางที่ ๔.๒ พบว่า ผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอนมีความคิดเห็นต่อการบริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ ๒๑ โรงเรียนพระปริยัติธรรมแผนกสามัญศึกษา โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก โดยมีค่าเฉลี่ย (\bar{X} = ๔.๑๗ S.D = .๔๒) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอนมีความคิดเห็นต่อการบริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ ๒๑ อยู่ในระดับมากทุกด้าน โดยเรียงลำดับมาก ไปหาน้อยตามลำดับ คือ ด้านการบริหารงานวิชาการมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ (\bar{X} = ๔.๒๑ S.D = .๔๗) รองลงมาคือ ด้านการบริหารงานทั่วไปมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ (\bar{X} = ๔.๑๘ S.D = .๕๔) และด้านการบริหารงานบุคคลมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ (\bar{X} = ๔.๑๔ S.D = .๕๕) ตามลำดับ ส่วนด้านที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุดคือ ด้านการบริหารงานงบประมาณมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ (\bar{X} = ๔.๑๓ S.D = .๕๕)

ตารางที่ ๔.๓ การบริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ ๒๑ โรงเรียนพระปริยัติธรรมแผนกสามัญศึกษา สังกัดสำนักงานพระพุทธศาสนาจังหวัดชัยภูมิ ด้านการบริหารงานวิชาการ จำแนกเป็นรายข้อ

ด้านการบริหารงานวิชาการ	ระดับการปฏิบัติ (n = ๓๒๒)
-------------------------	---------------------------

ความยืดหยุ่นและการปรับตัว การริเริ่มสร้างสรรค์และการเป็นตัวของตัวเอง ทักษะด้านสังคมและทักษะข้ามวัฒนธรรม เป็นผู้สร้างหรือผลิตและรับผิดชอบเชื่อถือได้ ภาวะผู้นำและความรับผิดชอบในศตวรรษที่ ๒๑	\bar{x}	<i>S.D</i>	แปลผล	ลำดับที่
๑. การพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษาให้ทันสมัยสามารถ ตอบสนองความต้องการของผู้เรียนสู่ศตวรรษที่ ๒๑	๔.๒๒	.๗๕	มาก	๕
๒. การจัดการเรียนการสอนโดยใช้สื่อเทคโนโลยีที่ ทันสมัยสอดคล้องกับการเปลี่ยนแปลงของโลกสู่ศตวรรษ ที่ ๒๑	๔.๒๒	.๖๘	มาก	๖
๓. มีการใช้เทคโนโลยีคอมพิวเตอร์ที่ทันสมัย เพื่อพัฒนา ระบบการวัดผล ประเมินผล อย่างมีประสิทธิภาพสู่ ศตวรรษที่ ๒๑	๔.๒๐	.๖๖	มาก	๘
๔. ส่งเสริมการพัฒนาแหล่งเรียนรู้ในชุมชนและระบบ เทคโนโลยีการสื่อสาร ข้อมูลข่าวสารที่ทันสมัยสู่ศตวรรษ ที่ ๒๑	๔.๒๗	.๖๕	มาก	๒
๕. มีการใช้เทคโนโลยีการสื่อสารที่ทันสมัยในการแนะ แนวได้อย่างเหมาะสม คุ่มค่า และเกิดประโยชน์สูงสุดสู่ ศตวรรษที่ ๒๑	๔.๑๖	.๗๐	มาก	๙
๖. ส่งเสริมให้ครูผู้สอนใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ ในการ จัดเรียนการสอนอย่างเหมาะสม คุ่มค่า และเกิด ประโยชน์สูงสุด	๔.๑๔	.๖๓	มาก	๑๐
๗. พัฒนาระบบประกันคุณภาพ และมาตรฐาน การศึกษา ให้มีประสิทธิภาพและประสิทธิผลสูงสุด	๔.๒๒	.๗๖	มาก	๔
๘. ส่งเสริมชุมชน ให้เข้าถึงการบริการวิชาการที่ทันสมัย เพื่อพัฒนาอาชีพอย่างเหมาะสม	๔.๓๐	.๗๓	มาก	๑
๙. มีการประสานความร่วมมือโดยการใช้สื่อ อิเล็กทรอนิกส์ เพื่อพัฒนาการบริหารงานวิชาการกับ สถานศึกษาอื่นสู่ศตวรรษที่ ๒๑	๔.๒๓	.๖๔	มาก	๓
๑๐. พัฒนาระบบข้อมูลสารสนเทศของสถานศึกษา ให้ ผู้ปกครอง ชุมชน และสังคม สามารถเข้าถึงได้ทุกที่ ทุก เวลาสู่ศตวรรษที่ ๒๑	๔.๒๐	.๗๐	มาก	๗
รวม	๔.๑๒	.๔๗	มาก	-

จากตารางที่ ๔.๓ การบริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ ๒๑ โรงเรียนพระปริยัติธรรมแผนกสามัญศึกษา สังกัดสำนักงานพระพุทธศาสนาจังหวัดชัยภูมิ ด้านการบริหารงานวิชาการ พบว่า โดยภาพรวมและรายข้อมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = ๔.๑๒$ S.D = .๔๗) เมื่อพิจารณารายข้อ พบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ได้แก่ พัฒนาระบบประกันคุณภาพ และมาตรฐานการศึกษาให้มีประสิทธิภาพและประสิทธิผลสูงสุดสู่ศตวรรษที่ ๒๑ ($\bar{X} = ๔.๓๐$ S.D = .๗๓) รองลงมาคือ ส่งเสริมการพัฒนาแหล่งเรียนรู้ในชุมชนและระบบเทคโนโลยีการสื่อสาร ข้อมูลข่าวสารที่ทันสมัยสู่ศตวรรษที่ ๒๑ ($\bar{X} = ๔.๒๗$ S.D = .๖๕) และมีการประสานความร่วมมือโดยการใช้สื่ออิเล็กทรอนิกส์เพื่อพัฒนาการบริหารงานวิชาการกับสถานศึกษาอื่นสู่ศตวรรษที่ ๒๑ ($\bar{X} = ๔.๒๓$ S.D = .๖๔) ตามลำดับ ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด ได้แก่ มีการใช้เทคโนโลยีการสื่อสารที่ทันสมัยในการแนะแนวได้อย่างเหมาะสม คุ่มค่า และเกิดประโยชน์สูงสุดสู่ศตวรรษที่ ๒๑ ($\bar{X} = ๔.๑๔$ S.D = .๖๓)

ตารางที่ ๔.๔ การบริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ ๒๑ โรงเรียนพระปริยัติธรรมแผนกสามัญศึกษา สังกัดสำนักงานพระพุทธศาสนาจังหวัดชัยภูมิ ด้านการบริหารงานงบประมาณ จำแนกเป็นรายข้อ

ด้านการบริหารงานงบประมาณ ความยืดหยุ่นและการปรับตัว การริเริ่มสร้างสรรค์และการเป็นตัวของตัวเอง ทักษะด้านสังคมและทักษะข้ามวัฒนธรรม เป็นผู้สร้างหรือผลิตและรับผิดชอบเชื่อถือได้ ภาวะผู้นำและความรับผิดชอบในศตวรรษที่ ๒๑	ระดับการปฏิบัติ (n = ๓๒๒)			
	\bar{X}	S.D	แปลผล	ลำดับที่
๑. จัดทำนโยบายและแผนงบประมาณ อย่างเหมาะสม คุ่มค่า และเกิดประโยชน์สูงสุดสู่ศตวรรษที่ ๒๑	๔.๑๐	.๗๒	มาก	๘
๒. ตรวจสอบติดตามและรายงานการใช้งบประมาณ โดยใช้เทคโนโลยีคอมพิวเตอร์ที่ทันสมัย เพื่อความ ถูกต้องและแม่นยำสู่ศตวรรษที่ ๒๑	๔.๑๘	.๗๗	มาก	๒
๓. ตรวจสอบติดตามและรายงานการใช้งบประมาณ โดยใช้เทคโนโลยีคอมพิวเตอร์ที่ทันสมัย เพื่อความ ถูกต้องและแม่นยำสู่ศตวรรษที่ ๒๑	๔.๒๓	.๗๕	มาก	๑
๔. บริหารจัดการทรัพยากรเพื่อการศึกษาโดยใช้ เทคโนโลยีคอมพิวเตอร์ที่ทันสมัยสู่ศตวรรษที่ ๒๑	๔.๑๗	.๗๐	มาก	๓
๕. บริหารจัดการงานพัสดุโดยใช้สื่อสารสนเทศที่ทันสมัย	๔.๑๖	.๗๕	มาก	๔

เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพในการจัดการเรียนการสอนสู่ศตวรรษที่ ๒๑				
๖. จัดทำระบบข้อมูลสารสนเทศเกี่ยวกับงานพัสดุอย่างเหมาะสม คุ่มค่า และเกิดประโยชน์สูงสุดสู่ศตวรรษที่ ๒๑	๔.๑๕	.๗๑	มาก	๕
๗. จัดหาผลประโยชน์จากทรัพย์สินอย่างถูกต้องตามระเบียบเพื่อนำไปพัฒนาสถานศึกษาให้เกิดประโยชน์สูงสุดสู่ศตวรรษที่ ๒๑	๔.๐๘	.๗๕	มาก	๙
๘. พัฒนาระบบการเบิกจ่ายเงิน โดยใช้เทคโนโลยีที่ทันสมัย เพื่อเพิ่มความถูกต้องและแม่นยำในการเก็บรักษาเงินสู่ศตวรรษที่ ๒๑	๔.๑๐	.๗๖	มาก	๗
๙. จัดทำบัญชีการเงินโดยใช้ระบบคอมพิวเตอร์ที่ทันสมัย เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพในการทำงานได้อย่างถูกต้องและแม่นยำสู่ศตวรรษที่ ๒๑	๔.๐๗	.๗๓	มาก	๑๐
๑๐. มีมีการรายงานผลการบริหารการเงินโดยใช้ระบบคอมพิวเตอร์อย่างเป็นระบบถูกต้องสามารถตรวจสอบได้สู่ศตวรรษที่ ๒๑	๔.๑๒	.๗๖	มาก	๖
รวม	๔.๑๓	.๕๕	มาก	-

จากตารางที่ ๔.๔ การบริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ ๒๑ โรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา สังกัดสำนักงานพระพุทธศาสนาจังหวัดชัยภูมิ ด้านการบริหารงานงบประมาณ พบว่าโดยภาพรวมและรายข้อมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.13$ S.D = .๕๕) เมื่อพิจารณารายข้อ พบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดได้แก่ ตรวจสอบติดตามและรายงานการใช้งบประมาณ โดยใช้เทคโนโลยีคอมพิวเตอร์ที่ทันสมัย เพื่อความถูกต้องและแม่นยำสู่ศตวรรษที่ ๒๑ ($\bar{X} = 4.23$ S.D = .๗๕) รองลงมาคือ ตรวจสอบติดตามและรายงานการใช้งบประมาณ โดยใช้เทคโนโลยีคอมพิวเตอร์ที่ทันสมัย เพื่อความถูกต้องและแม่นยำสู่ศตวรรษที่ ๒๑ ($\bar{X} = 4.18$ S.D = .๗๗) บริหารจัดการทรัพยากรเพื่อการศึกษาโดยใช้เทคโนโลยีคอมพิวเตอร์ที่ทันสมัยสู่ศตวรรษที่ ๒๑ ($\bar{X} = 4.07$ S.D = .๗๐) ตามลำดับ ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด ได้แก่ จัดทำบัญชีการเงินโดยใช้ระบบคอมพิวเตอร์ที่ทันสมัย เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพในการทำงานได้อย่างถูกต้องและแม่นยำสู่ศตวรรษที่ ๒๑ ($\bar{X} = 4.07$ S.D = .๗๓)

ตารางที่ ๔.๕ การบริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ ๒๑ โรงเรียนพระปริยัติธรรมแผนกสามัญศึกษา สังกัดสำนักงานพระพุทธศาสนาจังหวัดชัยภูมิ ด้านการบริหารงานบุคคล จำแนกเป็นรายชื่อ

ด้านการบริหารงานบุคคลในศตวรรษที่ ๒๑ ความยืดหยุ่นและการปรับตัว การริเริ่มสร้างสรรค์และการเป็นตัวของตัวเอง ทักษะด้านสังคมและทักษะข้ามวัฒนธรรม เป็นผู้สร้างหรือผลิตและรับผิดชอบเชื่อถือได้ ภาวะผู้นำและยอมรับผิดชอบในศตวรรษที่ ๒๑	ระดับการปฏิบัติ (n = ๓๒๒)			
	\bar{X}	S.D	แปลผล	ลำดับที่
๑. จัดทำระบบการบริหารงานบุคคลโดยใช้สื่อเกี่ยวกับ อัตราค่าจ้างครู และบุคลากรทางการศึกษาในศตวรรษที่ ๒๑	๔.๑๐	.๗๖	มาก	๘
๒. ส่งเสริมพัฒนาระบบบริหารงานบุคคลโดยใช้หลัก คุณธรรมอย่างเหมาะสมและทันสมัยในศตวรรษที่ ๒๑	๔.๑๖	.๗๔	มาก	๕
๓. ใช้เทคโนโลยีคอมพิวเตอร์เพื่อการเลื่อนขั้นเงินเดือน ด้วยความเหมาะสมและถูกต้องตามหลักคุณธรรม จริยธรรมในศตวรรษที่ ๒๑	๔.๒๑	.๗๓	มาก	๒
๔. ประเมินผลการปฏิบัติงาน ด้วยระบบข้อมูล สารสนเทศที่ทันสมัย อย่างมีประสิทธิภาพ ถูกต้องและ แม่นยำในศตวรรษที่ ๒๑	๔.๒๔	.๗๖	มาก	๑
๕. ดำเนินการทางวินัย การลงโทษ โดยใช้หลักความ ถูกต้องตามระเบียบควบคู่กับหลักคุณธรรมในศตวรรษที่ ๒๑	๔.๑๘	.๖๘	มาก	๓
๖. ส่งเสริมการสร้างความสัมพันธ์อันดีระหว่างผู้บริหาร ครูผู้สอน และบุคลากรทางการศึกษาในสถานศึกษาใน ศตวรรษที่ ๒๑	๔.๑๑	.๗๒	มาก	๗
๗. พัฒนาการจัดระบบข้อมูลสารสนเทศ เกี่ยวกับ ผู้บริหาร ครูผู้สอน และบุคลากรภายในสถานศึกษา อย่างถูกต้องและแม่นยำในศตวรรษที่ ๒๑	๔.๑๕	.๗๓	มาก	๖
๘. พัฒนาการประเมินวิทยฐานะครู และบุคลากร ทางการศึกษา โดยใช้ระบบข้อมูลและสารสนเทศที่	๔.๑๗	.๗๒	มาก	๔

ทันสมัย ได้อย่างเหมาะสม และเกิดประโยชน์สูงสุดในศตวรรษที่ ๒๑				
๙. ส่งเสริมการพัฒนามาตรฐานวิชาชีพและจรรยาวิชาชีพโดยการสร้างขวัญและกำลังใจในการปฏิบัติงานในศตวรรษที่ ๒๑	๔.๑๐	.๗๐	มาก	๙
๑๐. ส่งเสริมวินัย คุณธรรมและจริยธรรมของผู้บริหารและครูผู้สอน โดยการพัฒนาตนเองให้เข้ากับยุคปัจจุบันในศตวรรษที่ ๒๑	๔.๐๔	.๗๖	มาก	๑๐
รวม	๔.๑๔	.๕๕	มาก	

จากตารางที่ ๔.๕ การบริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ ๒๑ โรงเรียนพระปริยัติธรรมแผนกสามัญศึกษา สังกัดสำนักงานพระพุทธศาสนาจังหวัดชัยภูมิ ด้านการบริหารงานบุคคล พบว่า โดยภาพรวมและรายข้อมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.14$ S.D = .55) เมื่อพิจารณา รายข้อพบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ได้แก่ ประเมินผลการปฏิบัติงาน ด้วยระบบข้อมูลสารสนเทศที่ทันสมัย อย่างมีประสิทธิภาพ ถูกต้องและแม่นยำในศตวรรษที่ ๒๑ ($\bar{X} = 4.24$ S.D = .76) รองลงมาคือ ใช้เทคโนโลยีคอมพิวเตอร์เพื่อการเลื่อนขั้นเงินเดือนด้วยความเหมาะสมและถูกต้องตามหลักคุณธรรมจริยธรรมในศตวรรษที่ ๒๑ ($\bar{X} = 4.21$ S.D = .73) และ ดำเนินการทางวินัย การลงโทษ โดยใช้หลักความถูกต้องตามระเบียบควบคู่กับหลักคุณธรรมในศตวรรษที่ ๒๑ ($\bar{X} = 4.18$ S.D = .68) ตามลำดับ ส่วนข้อที่มีค่าน้อยที่สุด ได้แก่ ส่งเสริมวินัย คุณธรรมและจริยธรรมของผู้บริหาร และครูผู้สอน โดยการพัฒนาตนเองให้เข้ากับยุคปัจจุบันในศตวรรษที่ ๒๑ ($\bar{X} = 4.04$ S.D = .76)

ตารางที่ ๔.๖ การบริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ ๒๑ โรงเรียนพระปริยัติธรรมแผนกสามัญศึกษา สังกัดสำนักงานพระพุทธศาสนาจังหวัดชัยภูมิ ด้านการบริหารงานทั่วไป จำแนกเป็นรายข้อ

ด้านการบริหารงานทั่วไป ความยืดหยุ่นและการปรับตัว การริเริ่มสร้างสรรค์และการเป็นตัวของตัวเอง	ระดับการปฏิบัติ (n = ๓๒๒)			
	\bar{X}	S.D	แปลผล	ลำดับที่

ทักษะด้านสังคมและทักษะข้ามวัฒนธรรม เป็นผู้สร้างหรือผลิตและรับผิดชอบเชื่อถือได้ ภาวะผู้นำและควมรับผิดชอบในศตวรรษที่ ๒๑				
๑. พัฒนาระบบเครือข่ายการศึกษาและข้อมูล สารสนเทศที่ทันสมัย เพื่อส่งเสริมการทำงานร่วมกับ สถานศึกษาอื่นในศตวรรษที่ ๒๑	๔.๑๖	.๗๙	มาก	๘
๒. บริหารสถานศึกษาตามนโยบายและแผน โดยใช้ เทคโนโลยีที่ทันสมัย เพื่อส่งเสริมการปฏิบัติงานใน ศตวรรษที่ ๒๑	๔.๑๙	.๗๐	มาก	๕
๓. จัดระบบการบริหารองค์กร ด้วยเทคโนโลยีที่ทันสมัย ให้มีประสิทธิภาพและประสิทธิผลสูงสุดในศตวรรษที่ ๒๑	๔.๑๖	.๗๔	มาก	๙
๔. พัฒนาการดำเนินงานธุรการโดยเทคโนโลยีเพื่อ การศึกษาที่ทันสมัย เพื่อเพิ่มมาตรฐานการปฏิบัติงานใน ศตวรรษที่ ๒๑	๔.๒๖	.๗๓	มาก	๑
๕. ดูแลอาคารสถานที่และสภาพแวดล้อมที่ทันสมัย เหมาะสมในการจัดการเรียนการสอน คุ่มค่า และเกิด ประโยชน์สูงสุดในศตวรรษที่ ๒๑	๔.๒๓	.๗๒	มาก	๒
๖. พัฒนาระบบการรับนักเรียน การจัดทำสำมะโน ผู้เรียน โดยใช้ระบบเทคโนโลยีคอมพิวเตอร์ที่ทันสมัยใน ศตวรรษที่ ๒๑	๔.๒๐	.๗๕	มาก	๔
๗. ระดมทรัพยากรเพื่อการศึกษา ครอบคลุมเป้าหมาย อย่างเหมาะสม และเกิดประโยชน์สูงสุดในศตวรรษที่ ๒๑	๔.๑๘	.๗๑	มาก	๗
๘. พัฒนาการประชาสัมพันธ์การจัดการศึกษาให้ ผู้ปกครอง ชุมชน และสังคม เข้าถึงแหล่งข้อมูลข่าวสาร ได้อย่างรวดเร็วในศตวรรษที่ ๒๑ในศตวรรษที่ ๒๑	๔.๒๐	.๗๙	มาก	๓
๙. ติดต่อประสานงานราชการกับทุกภาคส่วนที่เกี่ยวข้อง โดยใช้เทคโนโลยีการสื่อสารที่ทันสมัย สามารถเข้าถึง แหล่งข้อมูลข่าวสารได้อย่างรวดเร็วในศตวรรษที่ ๒๑	๔.๑๙	.๖๙	มาก	๖
๑๐. ส่งเสริมระบบการควบคุมภายในที่ทันสมัย เพื่อ พัฒนาสถานศึกษา สู่วิถีความเป็นสากลในศตวรรษที่ ๒๑	๔.๑๒	.๗๘	มาก	๑๐
รวม	๔.๑๘	.๕๔	มาก	-

จากตารางที่ ๔.๖ การบริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ ๒๑ โรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา สังกัดสำนักงานพระพุทธศาสนาจังหวัดชัยภูมิ ด้านการบริหารงานทั่วไป พบว่า โดยภาพรวมและรายข้อมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = ๔.๑๘$ S.D = .๕๔) เมื่อพิจารณา รายข้อ พบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ได้แก่งานพัฒนาการดำเนินงานธุรการโดยเทคโนโลยีเพื่อการศึกษาที่ทันสมัย เพื่อเพิ่มมาตรฐานการปฏิบัติงานในศตวรรษที่ ๒๑ ($\bar{X} = ๔.๒๖$ S.D = .๗๓) รองลงมาคือ ดูแลอาคารสถานที่และสภาพแวดล้อมที่ทันสมัยเหมาะสมในการจัดการเรียนการสอน คุ่มค่า และเกิดประโยชน์สูงสุดในศตวรรษที่ ๒๑ ($\bar{X} = ๔.๒๓$ S.D = .๗๒) และพัฒนาการประชาสัมพันธ์การจัดการศึกษาให้ผู้ปกครอง ชุมชน และสังคม เข้าถึงแหล่งข้อมูลข่าวสารได้อย่างรวดเร็วในศตวรรษที่ ๒๑ ในศตวรรษที่ ๒๑ ($\bar{X} = ๔.๒๐$ S.D = .๗๙) ตามลำดับ ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด ได้แก่ ส่งเสริมระบบการควบคุมภายในที่ทันสมัย เพื่อพัฒนาสถานศึกษา สู่วิทยาศาสตร์ในศตวรรษที่ ๒๑ ($\bar{X} = ๔.๑๒$ S.D = .๗๘)

๔.๔ ผลวิเคราะห์การสัมภาษณ์

๔.๔.๑ ผลวิเคราะห์การสัมภาษณ์ผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอนในแนวทางการ ส่งเสริมและการพัฒนาการบริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ ๒๑ โรงเรียนพระปริยัติธรรมแผนกสามัญศึกษา สังกัดสำนักงานพระพุทธศาสนาจังหวัดชัยภูมิ

วิเคราะห์ผลการสัมภาษณ์ผู้บริหารและครูผู้สอนในแนวทางในการส่งเสริมการบริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ ๒๑ โรงเรียนพระปริยัติธรรมแผนกสามัญศึกษา สังกัดสำนักงานพระพุทธศาสนาจังหวัดชัยภูมิ จำนวน ๑๒ คน ซึ่งได้แนวทางในการส่งเสริมการบริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ ๒๑ โรงเรียนพระปริยัติธรรมแผนกสามัญศึกษา สังกัดสำนักงานพระพุทธศาสนาจังหวัดชัยภูมิ แล้วนำมาวิเคราะห์ได้ผล ดังนี้

๑) ด้านการบริหารงานวิชาการในศตวรรษที่ ๒๑ คือ ด้านความยืดหยุ่นและการปรับตัว ด้านการริเริ่มสร้างสรรค์และการเป็นตัวของตัวเอง ด้านทักษะด้านสังคมและทักษะข้ามวัฒนธรรม ด้านการเป็นผู้สร้างหรือผลิตและรับผิดชอบเชื่อถือได้ และด้านภาวะผู้นำและความรับผิดชอบ การพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษาให้ทันสมัยสามารถตอบสนองความต้องการของผู้เรียนการจัดการเรียนการสอนโดยใช้สื่อเทคโนโลยีที่สอดคล้องกับการเปลี่ยนแปลงของโลกมีการใช้วัตกรรมการคอมพิวเตอร์ที่ทันสมัย เพื่อพัฒนาระบบการวัดผล ประเมินผล อย่างมีประสิทธิภาพส่งเสริมการพัฒนาแหล่งเรียนรู้ในชุมชนและระบบเทคโนโลยีการสื่อสารเพื่อข้อมูลข่าวสารที่ทันสมัยผู้มีการใช้เทคโนโลยีการสื่อสารที่ทันสมัยในการแนะนำได้อย่างเหมาะสม คุ่มค่า และเกิดประโยชน์สูงสุดมีการใช้เทคโนโลยีการสื่อสารที่ในการแนะนำได้อย่างเหมาะสม คุ่มค่า และเกิดประโยชน์สูงสุดส่งเสริมให้ครูผู้สอนใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ ในการจัดเรียนการสอนอย่างเหมาะสม คุ่มค่า ในการพัฒนาระบบ

ประกันคุณภาพ และมาตรฐานการศึกษาให้มีประสิทธิภาพและประสิทธิผลสูงสุดมีการประสานความร่วมมือ เพื่อพัฒนาการบริหารงานวิชาการกับสถานศึกษาอื่นพัฒนาระบบข้อมูลสารสนเทศของสถานศึกษา ให้ผู้ปกครอง ชุมชน และสังคม สามารถเข้าถึงได้ทุกที่ ทุกเวลา

๒)ด้านการบริหารงานงบประมาณในศตวรรษที่ ๒๑ คือ ด้านความยืดหยุ่นและการปรับตัว ด้านการริเริ่มสร้างสรรค์และการเป็นตัวของตัวเอง ด้านทักษะด้านสังคมและทักษะข้ามวัฒนธรรม ด้านการเป็นผู้สร้างหรือผลิตและรับผิดชอบเชื่อถือได้ และด้านภาวะผู้นำและความรับผิดชอบต่อ จัดทำนโยบายและแผนงบประมาณ อย่างเหมาะสม คุ่มค่า และเกิดประโยชน์สูงสุดสู่ศตวรรษที่ ๒๑ มีตรวจสอบติดตามและรายงานการใช้งบประมาณ เพื่อความถูกต้องและแม่นยำ ตรวจสอบติดตามและรายงานการใช้งบประมาณ โดยใช้เทคโนโลยีคอมพิวเตอร์ที่ทันสมัย เพื่อความถูกต้องและการบริหารจัดการทรัพยากรเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพในการจัดการเรียนการสอนสู่ศตวรรษที่ ๒๑ ในจัดทำระบบข้อมูลสารสนเทศเกี่ยวกับงานพัสดุอย่างเหมาะสม คุ่มค่า และเกิดประโยชน์สูงสุด จัดหาผลประโยชน์จากทรัพย์สินอย่างถูกต้องตามระเบียบเพื่อนำไปพัฒนาสถานศึกษา พัฒนาระบบการเบิกจ่ายเงิน เพื่อเพิ่มความถูกต้องและแม่นยำในการเก็บรักษาเงิน จัดทำบัญชีการเงินโดยใช้ระบบคอมพิวเตอร์ที่ทันสมัย เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพในการทำงานได้อย่างถูกต้องและแม่นยำ มีการรายงานผลการบริหารการเงินเป็นระบบถูกต้องสามารถตรวจสอบได้สู่ศตวรรษที่ ๒๑ สามารถบรรลุวัตถุประสงค์ของแต่ละโครงการเป็นอย่างดี

๓)ด้านการบริหารงานบุคคล คือ ด้านความยืดหยุ่นและการปรับตัว ด้านการริเริ่มสร้างสรรค์และการเป็นตัวของตัวเอง ด้านทักษะด้านสังคมและทักษะข้ามวัฒนธรรม ด้านการเป็นผู้สร้างหรือผลิตและรับผิดชอบเชื่อถือได้ และด้านภาวะผู้นำและความรับผิดชอบต่อ จัดทำระบบการบริหารงานบุคคลโดยใช้สื่อเกี่ยวกับอัตราค่าจ้าง และบุคลากรทางการศึกษาส่งเสริมพัฒนาระบบการบริหารงานบุคคลโดยใช้หลักคุณธรรมอย่างเหมาะสมเพื่อการเลื่อนขั้นเงินเดือนด้วยความเหมาะสมและถูกต้องตามหลักคุณธรรมจริยธรรมประเมินผลการปฏิบัติงาน ด้วยระบบข้อมูลสารสนเทศที่ทันสมัยอย่างมีประสิทธิภาพ ถูกต้องและแม่นยำในการดำเนินการทางวินัย การลงโทษ โดยใช้หลักความถูกต้องตามระเบียบควบคุมกับหลักคุณธรรมในศตวรรษที่ ๒๑ ส่งเสริมการสร้างความสัมพันธ์อันดีระหว่างผู้บริหาร ครูผู้สอน และบุคลากรทางการศึกษาในสถานศึกษาในสู่การพัฒนาการจ้ดระบบข้อมูลสารสนเทศ เกี่ยวกับผู้บริหาร ครูผู้สอน และบุคลากรภายในสถานศึกษา อย่างถูกต้อง พัฒนาการประเมินวิทยฐานะครู และบุคลากรทางการศึกษา ได้อย่างเหมาะสม และเกิดประโยชน์สูงสุดในศตวรรษที่ ๒๑ ส่งเสริมการพัฒนามาตรฐานวิชาชีพและจรรยาวิชาชีพโดยการสร้างขวัญและกำลังใจในการปฏิบัติงานส่งเสริมวินัย คุณธรรมและจริยธรรมของผู้บริหาร และครูผู้สอน โดยการพัฒนาตนเองให้เข้ากับยุคปัจจุบันและในศตวรรษที่ ๒๑

๔)ด้านการบริหารงานทั่วไป คือ ด้านความยืดหยุ่นและการปรับตัว ด้านการริเริ่มสร้างสรรค์และการเป็นตัวของตัวเอง ด้านทักษะด้านสังคมและทักษะข้ามวัฒนธรรม ด้านการเป็นผู้สร้างหรือผลิตและรับผิดชอบเชื่อถือได้ และด้านภาวะผู้นำและความรับผิดชอบต่อ พัฒนาระบบเครือข่ายการศึกษาและข้อมูลสารสนเทศที่ทันสมัย เพื่อส่งเสริมการทำงานร่วมกับสถานศึกษาอื่น บริหารสถานศึกษาตามนโยบายและแผน เพื่อส่งเสริมการปฏิบัติงานในศตวรรษที่ ๒๑ จัดระบบการบริหารองค์กร ด้วยเทคโนโลยีที่ทันสมัยให้มีประสิทธิภาพและประสิทธิผลสูงสุดในพัฒนาการ

ดำเนินงานธุรการโดยเพิ่มมาตรฐานการปฏิบัติงาน ดูแลอาคารสถานที่และสภาพแวดล้อมที่ทันสมัยเหมาะสมในการจัดการเรียนการสอน คุ่มค่า และเกิดประโยชน์สูงสุดในการพัฒนาระบบการรับนักเรียน การจัดทำสำมะโนผู้เรียน โดยใช้ระบบเทคโนโลยีคอมพิวเตอร์และระดมทรัพยากรเพื่อการศึกษา ครอบคลุมเป้าหมายอย่างเหมาะสม และเกิดประโยชน์สูงสุดในศตวรรษที่ ๒๑ พัฒนาการประชาสัมพันธ์การจัดการศึกษาให้ผู้ปกครอง ชุมชน และสังคม เข้าถึงแหล่งข้อมูลข่าวสารได้อย่างรวดเร็วในและมีการติดต่อประสานงานราชการกับทุกภาคส่วนที่เกี่ยวข้อง สามารถเข้าถึงแหล่งข้อมูลข่าวสารได้อย่างรวดเร็วส่งเสริมระบบการควบคุมภายใน เพื่อพัฒนาสถานศึกษา สู่วิทยาศาสตร์ในศตวรรษที่ ๒๑เป็นอย่างดีการจัดการสถานศึกษาให้มีความมรริ่นและการจัดแหล่งเรียนรู้ได้อย่างมีความคุ่มค่า

บทที่ ๕

สรุปผล อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

การวิจัยเรื่อง การบริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ ๒๑ของโรงเรียนพระปริยัติธรรมแผนกสามัญศึกษา สังกัดสำนักงานพระพุทธศาสนาจังหวัดชัยภูมิ

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยวิธีวิทยาการการวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยวิธีวิทยาแบบผสม(Mixed Methodology Research) ระหว่างการวิจัยวิธีวิทยาเชิงปริมาณ (Quantitative Methodology Research) และการวิจัยวิธีวิทยาเชิงคุณภาพ (Qualitative Methodology Research) ทางในการผสมระดับข้อมูลโดยใช้ข้อมูลเชิงปริมาณ ผู้วิจัยขอเสนอรายละเอียดตามลำดับดังนี้

๕.๑ สรุปผลการวิจัย

๕.๒ อภิปรายผลการวิจัย

๕.๓ ข้อเสนอแนะ

๕.๑ สรุปผลการวิจัย

การวิจัยเรื่อง การบริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ ๒๑ของโรงเรียนพระปริยัติธรรมแผนกสามัญศึกษา สังกัดสำนักงานพระพุทธศาสนาจังหวัดชัยภูมิ สรุปได้ ดังนี้

๕.๑.๑ ปัจจัยส่วนบุคคล การวิเคราะห์ข้อมูลปัจจัยส่วนบุคคล จำแนกตามตำแหน่งหน้าที่ พบว่า ส่วนใหญ่เป็นครูผู้สอน คิดเป็นร้อยละ ๘๗.๔ รองลงมา คือ ผู้บริหารสถานศึกษา คิดเป็นร้อยละ ๑๐.๒ ตามลำดับ จำแนกตามวุฒิการศึกษา พบว่า ส่วนใหญ่มีระดับวุฒิการศึกษาปริญญาตรี คิดเป็นร้อยละ ๖๙.๓ รองลงมา คือ สูงกว่าปริญญาตรี คิดเป็นร้อยละ ๒๘.๔ ตามลำดับ และจำแนกตามประสบการณ์ในการทำงาน พบว่า ส่วนใหญ่มีประสบการณ์ในการทำงานอยู่ระหว่าง ๑-๕ ปีลงมา คิดเป็นร้อยละ ๔๐.๕ รองลงมา มีประสบการณ์ในการทำงาน ๖-๑๐ ปี คิดเป็นร้อยละ ๓๗.๗ และมีประสบการณ์ในการทำงาน ๑๑ ปี คิดเป็นร้อยละ ๑๙.๕ ตามลำดับ

๕.๑.๒ การบริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ ๒๑ของโรงเรียนพระปริยัติธรรมแผนกสามัญศึกษา สังกัดสำนักงานพระพุทธศาสนาจังหวัดชัยภูมิ

ผลการวิจัย พบว่า ผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอน มีความคิดเห็นต่อการบริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ ๒๑ อยู่ในระดับมากทุกด้าน โดยเรียงลำดับมาก ไปหาน้อยตามลำดับ คือ ด้านการบริหารงานวิชาการ รองลงมาคือ ด้านการบริหารงานทั่วไป และด้านการบริหารงานบุคคล ส่วนด้านที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุดคือ ด้านการบริหารงานงบประมาณ

๑) การบริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ ๒๑ของโรงเรียนพระปริยัติธรรมแผนกสามัญศึกษา สังกัดสำนักงานพระพุทธศาสนาจังหวัดชัยภูมิ ด้านการบริหารงานวิชาการ พบว่า โดย

ภาพรวมและรายชื่อยี่มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก โดยชื่อยี่ที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ได้แก่ การพัฒนาระบบประกันคุณภาพ และมาตรฐานการศึกษา ให้มีประสิทธิภาพและประสิทธิผลสูงสุด รองลงมาคือ ส่งเสริมการพัฒนาแหล่งเรียนรู้ในชุมชนและระบบเทคโนโลยีการสื่อสาร ข้อมูลข่าวสารที่ทันสมัย และมีการประสานความร่วมมือโดยการใช้สื่ออิเล็กทรอนิกส์ เพื่อพัฒนาการบริหารงานวิชาการกับสถานศึกษาอื่น ตามลำดับ ส่วนชื่อยี่ที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด ได้แก่ มีการใช้เทคโนโลยีการสื่อสารที่ทันสมัยในการแนะแนวได้อย่างเหมาะสม คุ่มค่า และเกิดประโยชน์สูงสุดสู่ศตวรรษที่ ๒๑

๒) การบริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ ๒๑ของโรงเรียนพระปริยัติธรรมแผนกสามัญศึกษา สังกัดสำนักงานพระพุทธศาสนาจังหวัดชัยภูมิ ด้านการบริหารงานงบประมาณ พบว่า โดยภาพรวมและรายชื่อยี่มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก โดยชื่อยี่ที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ได้แก่ ตรวจสอบติดตามและรายงานการใช้งบประมาณ โดยใช้เทคโนโลยีคอมพิวเตอร์ที่ทันสมัย เพื่อความถูกต้องและแม่นยำ รองลงมาคือ ตรวจสอบติดตามและรายงานการใช้งบประมาณ โดยใช้เทคโนโลยีคอมพิวเตอร์ที่ทันสมัย เพื่อความถูกต้องและแม่นยำ ส่วนชื่อยี่ที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด ได้แก่ จัดทำบัญชีการเงินโดยใช้ระบบคอมพิวเตอร์ที่ทันสมัย เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพในการทำงานได้อย่างถูกต้องและแม่นยำสู่ศตวรรษที่ ๒๑

๓) การบริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ ๒๑ของโรงเรียนพระปริยัติธรรมแผนกสามัญศึกษา สังกัดสำนักงานพระพุทธศาสนาจังหวัดชัยภูมิ ด้านการบริหารงานบุคคล พบว่า โดยภาพรวม และรายชื่อยี่มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก โดยชื่อยี่ที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ได้แก่ ประเมินผลการปฏิบัติงาน ด้วยระบบข้อมูลสารสนเทศที่ทันสมัย อย่างมีประสิทธิภาพ ถูกต้องและแม่นยำในศตวรรษที่ ๒๑ รองลงมาคือ ใช้เทคโนโลยีคอมพิวเตอร์เพื่อการเลื่อนขั้นเงินเดือนด้วยความเหมาะสมและถูกต้องตามหลักคุณธรรมจริยธรรมในศตวรรษที่ ๒๑ ส่วนชื่อยี่ที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด ได้แก่ ส่งเสริมวินัยคุณธรรมและจริยธรรมของผู้บริหาร และครูผู้สอน โดยการพัฒนาตนเองให้เข้ากับยุคปัจจุบันในศตวรรษที่ ๒๑

๔) การบริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ ๒๑ของโรงเรียนพระปริยัติธรรมแผนกสามัญศึกษา สังกัดสำนักงานพระพุทธศาสนาจังหวัดชัยภูมิ ด้านการบริหารงานทั่วไป พบว่า โดยภาพรวม และรายชื่อยี่มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก โดยชื่อยี่ที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ได้แก่ งานพัฒนาการดำเนินงานธุรการโดยเทคโนโลยีเพื่อการศึกษาที่ทันสมัย เพื่อเพิ่มมาตรฐานการปฏิบัติงานในศตวรรษที่ ๒๑ รองลงมาคือ ดูแลอาคารสถานที่และสภาพแวดล้อมที่ทันสมัยเหมาะสมในการจัดการเรียนการสอน คุ่มค่า และเกิดประโยชน์สูงสุดในศตวรรษที่ ๒๑ ส่วนชื่อยี่ที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด ได้แก่ ส่งเสริมระบบการควบคุมภายในที่ทันสมัย เพื่อพัฒนาสถานศึกษา สู่ความเป็นสากลในศตวรรษที่ ๒๑

๕.๑.๒ ผลวิเคราะห์การสัมภาษณ์ผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอนในแนวทางการส่งเสริมและการพัฒนาการบริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ ๒๑ โรงเรียนพระปริยัติธรรมแผนกสามัญศึกษา สังกัดสำนักงานพระพุทธศาสนาจังหวัดชัยภูมิ

วิเคราะห์ผลการสัมภาษณ์ผู้บริหารและครูผู้สอนในแนวทางในการส่งเสริมการบริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ ๒๑ โรงเรียนพระปริยัติธรรมแผนกสามัญศึกษา สังกัดสำนักงาน

คุณธรรมและจริยธรรมของผู้บริหาร และครูผู้สอน โดยการพัฒนาตนเองให้เข้ากับยุคปัจจุบันและในศตวรรษที่ ๒๑

๔) ด้านการบริหารงานทั่วไปในศตวรรษที่ ๒๑ คือ พัฒนาระบบเครือข่ายการศึกษาและข้อมูลสารสนเทศที่ทันสมัย เพื่อส่งเสริมการทำงานร่วมกับสถานศึกษาอื่นบริหารสถานศึกษาตามนโยบายและแผน เพื่อส่งเสริมการปฏิบัติงานในศตวรรษที่ ๒๑ จัดระบบการบริหารองค์กร ด้วยเทคโนโลยีที่ทันสมัยให้มีประสิทธิภาพและประสิทธิผลสูงสุดในพัฒนาการดำเนินงานธุรการโดยเพิ่มมาตรฐานการปฏิบัติงาน ดูแลอาคารสถานที่และสภาพแวดล้อมที่ทันสมัยเหมาะสมในการจัดการเรียนการสอน คุ่มค่า และเกิดประโยชน์สูงสุดในการพัฒนาระบบการรับนักเรียน การจัดทำสำมะโนผู้เรียน โดยใช้ระบบเทคโนโลยีคอมพิวเตอร์และระดมทรัพยากรเพื่อการศึกษา ครอบคลุมเป้าหมายอย่างเหมาะสมและเกิดประโยชน์สูงสุดในศตวรรษที่ ๒๑ พัฒนาการประชาสัมพันธ์การจัดการศึกษาให้ผู้ปกครอง ชุมชน และสังคม เข้าถึงแหล่งข้อมูลข่าวสารได้อย่างรวดเร็วในและมีการติดต่อประสานงานราชการกับทุกภาคส่วนที่เกี่ยวข้อง สามารถเข้าถึงแหล่งข้อมูลข่าวสารได้อย่างรวดเร็วส่งเสริมระบบการควบคุมภายใน เพื่อพัฒนาสถานศึกษา สู่วิทยาศาสตร์ในศตวรรษที่ ๒๑ เป็นอย่างดีการจัดการสถานศึกษาให้มีความมรรี้นและการจัดแหล่งเรียนรู้ได้อย่างมีความคุ้มค่า

๕.๒ อภิปรายผลการวิจัย

การอภิปรายผลการวิจัยครั้งนี้ จะกล่าวถึงด้านความยืดหยุ่นและการปรับตัว ด้านการริเริ่มสร้างสรรค์และการเป็นตัวของตัวเอง ด้านทักษะด้านสังคมและทักษะข้ามวัฒนธรรม ด้านการเป็นผู้สร้างหรือผลิตและรับผิดชอบเชื่อถือได้ และด้านภาวะผู้นำและความรับผิดชอบ การบริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ ๒๑ โรงเรียนพระปริยัติธรรมแผนกสามัญศึกษา สังกัดสำนักงานพระพุทธศาสนาจังหวัดชัยภูมิ โดยผู้วิจัย จะกล่าวถึงประเด็นสำคัญ และประเด็นที่น่าสนใจ พบว่าความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษา และครูผู้สอน ในภาพรวมอยู่ในระดับดีมาก ซึ่งมีค่าเฉลี่ย ๔.๑๗ ซึ่งจะอภิปรายเป็นรายด้าน ดังนี้

๑) ผลการวิจัยด้านการบริหารงานวิชาการ โดยภาพรวมมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ทุกข้ออยู่ในระดับมาก ได้แก่ บุคลากรในสถานศึกษามีส่วนร่วมในการวางแผนกำหนดนโยบาย และกิจกรรมต่าง ๆ เพื่อส่งเสริมการเรียนรู้โดยการเปิดโอกาสให้ชุมชนมีส่วนร่วมในกิจกรรมของสถานศึกษาอยู่เสมอ ปลูกฝังจิตสำนึกให้ผู้เรียนในสถานศึกษา มีคุณธรรมจริยธรรมตระหนักถึงผลร้าย และต่อต้านการทุจริตคอร์รัปชัน เมื่อพิจารณาโดยภาพรวมแล้ว พบว่า ผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอนมีทัศนคติในระดับมาก ซึ่งสอดคล้องกับงานของ **วิจารณ์ พานิช^๑** กล่าวว่า ความท้าทายด้านการศึกษาในศตวรรษที่ ๒๑ ในการเตรียมนักเรียนให้พร้อมกับชีวิตในศตวรรษที่ ๒๑ เป็นเรื่องสำคัญของกระแสการปรับเปลี่ยนทางสังคมที่เกิดขึ้นในศตวรรษที่ ๒๑ ได้กล่าวถึงทักษะเพื่อ

^๑วิจารณ์ พานิช. (๒๕๕๕). สถานศึกษากับการจัดการความรู้เพื่อสังคม. กรุงเทพมหานคร: พิมพ์ดี

การ ดำรงชีวิตในศตวรรษที่ ๒๑ว่าสาระวิชามีความสำคัญแต่ไม่เพียงพอสำหรับการเรียนรู้เพื่อมีชีวิตในโลกยุคศตวรรษที่ ๒๑ ปัจจุบันการเรียนรู้สาระวิชา (contentหรือ subject matter) ควรเป็นการเรียนจากการค้นคว้าเองของนักเรียน โดยครูช่วยแนะนำและช่วยออกแบบกิจกรรมที่ช่วยให้นักเรียนแต่ละคนสามารถประเมินความก้าวหน้าของการเรียนรู้ของตนเองได้

สาระวิชาหลัก (Core Subjects) ประกอบด้วย ภาษาแม่ และภาษาสำคัญของโลก ศิลปะคณิตศาสตร์ การปกครองและหน้าที่พลเมือง เศรษฐศาสตร์ วิทยาศาสตร์ ภูมิศาสตร์ และประวัติศาสตร์โดยวิชาแกนหลักนี้จะนำมาสู่การกำหนดเป็นกรอบแนวคิดและยุทธศาสตร์สำคัญต่อการจัดการเรียนรู้ในเนื้อหาเชิงสหวิทยาการ(Interdisciplinary)หรือหัวข้อสำหรับศตวรรษที่ ๒๑ โดยการส่งเสริมความเข้าใจในเนื้อหาวิชาแกนหลักและสอดแทรกทักษะแห่งศตวรรษที่ ๒๑ ดังนี้

๑. ทักษะด้านการเรียนรู้และนวัตกรรม จะเป็นตัวกำหนดความพร้อมของนักเรียนเข้าสู่โลกการทำงานที่มีความซับซ้อนมากขึ้นในปัจจุบัน ได้แก่ ความริเริ่มสร้างสรรค์และนวัตกรรมการคิดอย่างมีวิจารณญาณและการแก้ปัญหา และการสื่อสารและการร่วมมือ

๒. ทักษะด้านสารสนเทศ สื่อ และเทคโนโลยีเนื่องด้วยในปัจจุบันมีการเผยแพร่ข้อมูลข่าวสารผ่านทางสื่อและเทคโนโลยีมากมาย ผู้เรียนจึงต้องมีความสามารถในการแสดงทักษะการคิดอย่างมีวิจารณญาณและปฏิบัติงานได้หลากหลาย โดยอาศัยความรู้ในหลายด้าน ได้แก่ความรู้ด้านสารสนเทศความรู้เกี่ยวกับสื่อและความรู้ด้านเทคโนโลยี

๓. ทักษะด้านชีวิตและอาชีพ ในการดำรงชีวิตและทำงานในยุคปัจจุบันให้ประสบความสำเร็จนักเรียนจะต้องพัฒนาทักษะชีวิตที่สำคัญ ได้แก่ ความยืดหยุ่นและการปรับตัว การริเริ่มสร้างสรรค์และเป็นตัวของตัวเองทักษะสังคมและสังคมข้ามวัฒนธรรม การเป็นผู้สร้างหรือผู้ผลิต (Productivity) และความรับผิดชอบเชื่อถือได้ (Accountability) และภาวะผู้นำ และความรับผิดชอบต่อ (Responsibility)สอดคล้องกับงานวิจัย **นางศศิตา เพลินจิต**^๒ ได้ศึกษาเรื่อง “ ทักษะการบริหารในศตวรรษที่ ๒๑ ของผู้บริหารสถานศึกษา ชั้นพื้นฐาน สังกัดสถานงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษานครปฐม เขต ๑ ” ผลการศึกษาพบว่า

๑. ทักษะการบริหารในศตวรรษที่ ๒๑ ของผู้บริหารสถานศึกษาชั้นพื้นฐาน สังกัดสถานงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครปฐม เขต ๑ ในภาพรวมมีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า มีการปฏิบัติอยู่ในระดับมากทุกด้านเรียงลำดับตามค่าเฉลี่ย คือ ด้านภาวะผู้นำและความรับผิดชอบ รองลงมาคือ ด้านทักษะด้านสังคมและทักษะข้ามวัฒนธรรม ด้านความยืดหยุ่นและการปรับตัว ด้านการเป็นผู้สร้างหรือผลิตและรับผิดชอบต่อเชื่อถือได้ และด้านการริเริ่มสร้างสรรค์และการเป็นตัวของตัวเอง

^๒ นางศศิตา เพลินจิต การค้นคว้าอิสระการศึกษาหลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏกาญจนบุรี พ.ศ. ๒๕๕๘

๒. การเปรียบเทียบทักษะการบริหารในศตวรรษที่ ๒๑ ของผู้บริหารสถานศึกษาชั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครปฐม เขต ๑ จำแนกตามขนาดของสถานศึกษา ในภาพรวมและรายด้านไม่มีความแตกต่างกันได้สอดคล้องกับกรอบแนวคิดทฤษฎีของการวิจัย และยังสอดคล้องกับงานวิจัยของ **คารมย์ พลกุล**^๓ ได้วิจัยเรื่อง สภาพปัญหาการบริหารงบประมาณของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต ๑ พบว่าบุคลากรขาดความรู้ความเข้าใจในการตรวจสอบ ติดตาม ประเมินผลการใช้จ่ายงบประมาณ และสถานศึกษาไม่ได้จัดทำรายงานผลการประเมินการใช้จ่ายเงิน และผลการดำเนินงานต่อคณะกรรมการสถานศึกษาและเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา

๒) ผลการวิจัยด้านการบริหารงานงบประมาณ โดยภาพรวมมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ทุกข้ออยู่ในระดับมาก ได้แก่ การอนุมัติจัดซื้อจัดจ้างและใช้จ่ายงบประมาณเป็นไปตามแผนที่กำหนดอย่างเป็นระบบสามารถตรวจสอบได้อย่างตรงไปตรงมามีความชัดเจนมีคณะกรรมการตรวจสอบได้ในทุกระดับอย่างโปร่งใส การวางแผนพัสดุ ครุภัณฑ์ หรือสิ่งก่อสร้าง มีความโปร่งใส ตรวจสอบความถูกต้อง อย่างชัดเจน เมื่อพิจารณาโดยภาพรวมแล้ว พบว่าผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอนมีทัศนคติในระดับมาก ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ **พระสกล ฐานธมโม (อินทร์คล้าย)**^๔ ได้ทำการศึกษาการบริหารสถานศึกษาตาม หลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารสถานศึกษาในจังหวัดนครสวรรค์ ผลการวิจัยพบว่า ความคิดเห็นของผู้บริหาร และครูผู้สอนต่อการบริหารสถานศึกษาตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารสถานศึกษาในจังหวัดนครสวรรค์ พบว่าผู้บริหารและครูผู้สอนมีความคิดเห็นต่อการบริหารสถานศึกษาตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารจะทำศึกษาในจังหวัดนครสวรรค์ ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก (=๔.๐๑) เมื่อพิจารณารายละเอียดในแต่ละด้านพบว่า ผู้บริหารและครูผู้สอนมีความคิดเห็นต่อการบริหารสถานศึกษาตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารสถานศึกษาในจังหวัดนครสวรรค์อยู่ในระดับมากทุกด้านด้านหลักความโปร่งใส (=๔.๐๖) ด้านหลักความรับผิดชอบ (=๔.๐๖) ด้านหลักการมีส่วนร่วม (=๔.๐๔) ด้านหลักความคุ้มค่า (=๔.๐๔) ด้านหลักคุณธรรม (=๓.๙๙) ด้านหลักนิติธรรม (=๓.๘๘) เมื่อเปรียบเทียบความคิดเห็นของผู้บริหารและครูผู้สอนมีความคิดเห็นต่อการบริหารสถานศึกษาตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารสถานศึกษาในจังหวัดนครสวรรค์ จำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคลแล้วพบว่า ผู้บริหารและครูผู้สอนที่มีระดับการศึกษาต่างกัน มีความคิดเห็นของผู้บริหารและครูผู้สอนต่อการบริหารสถานศึกษาตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารสถานศึกษาแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ.๐๑ สำหรับในด้านเพศอายุตำแหน่งปัจจุบันและระยะเวลาในการดำรงตำแหน่งมีความคิดเห็นไม่แตกต่างกัน และยัง

^๓ คารมย์ พลกุล, **สภาพปัญหาการบริหารงบประมาณของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต ๑**, วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต, สาขาการบริหารการศึกษา, (บัณฑิตวิทยาลัย: มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม, ๒๕๕๔), หน้า ๑๑๔.

^๔ พระสกล ฐานธมโม อินทร์คล้าย, **“การบริหารสถานศึกษาตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารสถานศึกษาในจังหวัดนครสวรรค์”**, วิทยานิพนธ์ปริญญาพุทธศาสตรมหาบัณฑิต, (บัณฑิตวิทยาลัย: มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณวิทยาลัย, ๒๕๕๖), บทคัดย่อ.

สอดคล้องกับงานวิจัยของ **คารมย์ พลกุล**^๕ ได้วิจัยเรื่อง สภาพปัญหาการบริหารงบประมาณของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต ๑ พบว่า บุคลากรขาดความรู้ความเข้าใจในการตรวจสอบ ติดตาม ประเมินผลการใช้จ่ายงบประมาณ และสถานศึกษาไม่ได้จัดทำรายงานผลการประเมินการใช้จ่ายเงิน และผลการดำเนินงานต่อคณะกรรมการสถานศึกษาและเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา

๓) ผลการวิจัยด้านการบริหารงานบุคคลในศตวรรษที่ ๒๑ โดยภาพรวมมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ทุกข้ออยู่ในระดับมาก ได้แก่ การเปิดโอกาสให้บุคลากรมีส่วนร่วมในการกำหนดเกณฑ์การประเมินผลต่างๆเป็นประจำ การบรรจุแต่งตั้งมีความโปร่งใส แสดงหลักเกณฑ์วิธีการประเมินผลงานของบุคลากรที่ชัดเจน บุคลากรทางการศึกษาร่วมกันพิจารณาใช้ห้องเรียน อาคารเรียนให้เกิดประโยชน์สูงสุด ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ **ชัยยนต์ เพาพาน** “ผู้บริหารสถานศึกษายุคใหม่ในศตวรรษที่ ๒๑” ผลการวิจัยพบว่า ผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ ๒๑ จะต้องมีความรู้เชิงทฤษฎี ความสามารถ มีทักษะ และประสบการณ์ทางการบริหารการศึกษาให้ทันสมัยเหมาะสมกับการเปลี่ยนแปลงโลกยุคใหม่ 4 ด้านดังนี้

๑. คุณลักษณะของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ ๒๑ ประกอบด้วย การวิสัยทัศน์ ความรู้ทางวิชาการ นักประกอบการ นักริเริ่มสร้างสรรค์และประกอบการความสามารถด้านเทคโนโลยี นักสร้างพลัง และแรงบันดาลใจเชิงบวก ตัวแบบที่ดี และการสร้างชุมชนแห่งการเรียนรู้

๒. ทักษะสำหรับผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ ๒๑ ประกอบด้วยทักษะต่างๆ ดังนี้ การคิดวิเคราะห์และการคิดสร้างสรรค์ การแก้ปัญหา การสื่อสาร การทำงานเป็นทีมเทคโนโลยีและดิจิทัล การตัดสินใจผลสัมฤทธิ์และ มนุษย์สัมพันธ์

๓. บทบาทหน้าที่ของผู้บริหารสถานศึกษาในยุคใหม่ ประกอบด้วย บทบาทในฐานะผู้นำ ทางวิชาการบทบาทในฐานะผู้รักษาระเบียบวินัยบทบาทในฐานะผู้ประเมิน บทบาทในการทบทวนนโยบาย บทบาทในการการบริหารหลักสูตรและการสอน บทบาทในการกำหนดตารางการปฏิบัติงาน บทบาทในการสร้างบรรยากาศและวัฒนธรรมการเรียนรู้ บทบาทในการส่งเสริมการพัฒนาครูและบุคลากร บทบาทในการประชาสัมพันธ์ บทบาทในการประสานสัมพันธ์กับชุมชน และบทบาทในการปฏิบัติตนเป็นแบบอย่างที่ดี

๔. คุณธรรมและจริยธรรมในศตวรรษที่ ๒๑ ผู้บริหารสามารถเลือกใช้ให้เหมาะสมกับบริบทการบริหารจัดการ ซึ่งเป็นคุณธรรมที่มีอยู่ในตัวของผู้บริหารการนำหลักธรรมมาปฏิบัติจนเป็นอุปนิสัยติดตัวประกอบด้วยคุณธรรมจริยธรรมสำหรับตนเอง คุณธรรมจริยธรรมเพื่อการปฏิบัติ

^๕ คาร์มย์ พลกุล, **สภาพปัญหาการบริหารงบประมาณของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต ๑**, วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต, สาขาการบริหารการศึกษา, (บัณฑิตวิทยาลัย: มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม, ๒๕๕๔), หน้า ๑๑๔.

หน้าที่การบริหาร และ คุณธรรมจริยธรรมสำหรับสังคม **บรรจบ ศรีประภาพงศ์**^๖ ได้ศึกษาเรื่อง “ศึกษาการบริหารงานบุคคลในสถานศึกษาขั้นพื้นฐานสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาฉะเชิงเทรา เขต๒” ประจำปีการศึกษา ๒๕๔๘ กลุ่มตัวอย่างในการวิจัยได้แก่ผู้บริหารสถานศึกษา ๑๑๘ คน และ ครู ๓๑๗ คน ผลการวิจัยพบว่าการ บริหารงานบุคคลในสถานศึกษาขั้นพื้นฐานโดยรวมอยู่ในระดับ ปานกลางเมื่อพิจารณาทางด้านพบว่า ด้านการวางแผนอัตรากำลังและการกำหนดตำแหน่งด้านการ สรรหาและบรรจุแต่งตั้ง และด้านการเสริมสร้างประสิทธิภาพในการปฏิบัติราชการ อยู่ในระดับมาก ด้านวินัยและการรักษา วินัยอยู่ในระดับปานกลางและด้านออกจากราชการอยู่ในระดับน้อยเมื่อ เปรียบเทียบความคิดเห็น ของผู้บริหารและครูเกี่ยวกับการบริหารงานบุคคลในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน จำแนกตามตำแหน่ง และจำแนกตามขนาดโรงเรียนแตกต่างกันส่วนจำแนกตามอายุราชการไม่ แตกต่างกัน

๔) ผลการวิจัยด้านการบริหารงานทั่วไปในศตวรรษที่๒๑ โดยภาพรวมมีค่าเฉลี่ยอยู่ใน ระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ทุกข้ออยู่ในระดับมาก ได้แก่ งานกิจการนักเรียนให้ทุก ฝ่ายมีส่วนร่วมสร้างความร่วมมือพัฒนาโรงเรียนในทุกด้าน และติดตามตรวจสอบประเมินผลการ รายงานผลการพัฒนาการศึกษาต่อผู้ปกครอง ชุมชน อย่างสม่ำเสมอ การดูแลอาคารสถานที่ได้อย่าง คุ่มค่าเกิดประโยชน์สูงสุดในสถานศึกษา ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ **จิตติมา ธมชยากร**^๗ ได้ ศึกษาวิจัยเรื่อง การบริหารงานทั่วไปของ โรงเรียนสังกัดเทศบาลเมืองตะกั่วป่า จังหวัดพังงา พบว่า การบริหารงานทั่วไปของโรงเรียนสังกัดเทศบาลเมือง ตะกั่วป่า จังหวัดพังงา โดยภาพรวมอยู่ในระดับ การปฏิบัติมาก ค่าเฉลี่ย ๓.๗๔ ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ๐.๖๖ เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า อยู่ใน ระดับการปฏิบัติมากเรียงลำดับจากมากไปน้อย ดังนี้ งานธุรการและงานสารบรรณ งานกิจการ นักเรียน งานทะเบียนและรายงาน งานคณะกรรมการสถานศึกษา งานอาคารสถานที่ งานสารสนเทศ และการวางแผน งานความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน งานประชาสัมพันธ์และ งานเทคโนโลยี การศึกษาเป็นลำดับสุดท้ายส่วนแนวทางการพัฒนาการบริหารงานทั่วไปในแต่ละด้าน มีดังนี้ ๑) การ พัฒนางานธุรการและงานสารบรรณ ควรจัดระบบงานและข้อมูลที่ทันสมัยทั้งเรื่องการจัดเก็บ การ ค้นหา รวมถึงการใช้เทคโนโลยีที่ทันสมัยเข้ามาเป็นเครื่องมือสำคัญ ๒) การพัฒนางานอาคารสถานที่ ควรพัฒนาให้มี ความปลอดภัย มีบรรยากาศและสิ่งแวดล้อมที่ส่งเสริมต่อการเรียนรู้ และต้องมีการ บำรุงรักษาซ่อมแซมอยู่เสมอ ๓) การพัฒนางานทะเบียนและรายงานรายละเอียดของข้อมูลที่ต้อง ทันสมัยและง่ายต่อการค้นหา

^๖ บรรจบ ศรีประภาพงศ์, “ศึกษาการบริหารงานบุคคลในสถานศึกษาขั้นพื้นฐานสังกัดสำนักงาน เขตพื้นที่การศึกษาฉะเชิงเทรา เขต๒”, วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต, (บัณฑิตวิทยาลัย: มหาวิทยาลัยราชภัฏ ราชนครินทร์, ๒๕๔๘), หน้า ๖๑.

^๗ จิตติมา ธมชยากร, การบริหารงานทั่วไปของโรงเรียนสังกัดเทศบาลเมืองตะกั่วป่า จังหวัดพังงา, วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต, (บัณฑิตวิทยาลัย: มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนดุสิต, ๒๕๕๓), หน้า ๑๘๗.

แนวทางการส่งเสริมการบริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ ๒๑ ของโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา สังกัดสำนักงานพระพุทธศาสนาจังหวัดชัยภูมิ สรุปอภิปรายผล ดังนี้

๑) **ด้านการบริหารงานวิชาการในศตวรรษที่ ๒๑** คือ ด้านความยืดหยุ่นและการปรับตัว ด้านการริเริ่มสร้างสรรค์และการเป็นตัวของตัวเอง ด้านทักษะด้านสังคมและทักษะข้ามวัฒนธรรม ด้านการเป็นผู้สร้างหรือผลิตและรับผิดชอบเชื่อถือได้ และด้านภาวะผู้นำและความรับผิดชอบต่อ การพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษาให้ทันสมัยสามารถตอบสนองความต้องการของผู้เรียน การจัดการเรียนการสอนโดยใช้สื่อเทคโนโลยีที่สอดคล้องกับการเปลี่ยนแปลงของโลกมีการใช้บัววัตกรรมการคอมพิวเตอร์ที่ทันสมัย เพื่อพัฒนาระบบการวัดผล ประเมินผล อย่างมีประสิทธิภาพส่งเสริมการพัฒนาแหล่งเรียนรู้ในชุมชนและระบบเทคโนโลยีการสื่อสารเพื่อข้อมูลข่าวสารที่ทันสมัยสู่มีการใช้เทคโนโลยีการสื่อสารที่ทันสมัยในการแนะแนวได้อย่างเหมาะสม คุ่มค่า และเกิดประโยชน์สูงสุดมีการใช้เทคโนโลยีการสื่อสารที่ในการแนะแนวได้อย่างเหมาะสม คุ่มค่า และเกิดประโยชน์สูงสุดส่งเสริมให้ครูผู้สอนใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ ในการจัดเรียนการสอนอย่างเหมาะสม คุ่มค่า ในการพัฒนาระบบประกันคุณภาพ และมาตรฐานการศึกษาให้มีประสิทธิภาพและประสิทธิผลสูงสุดมีการประสานความร่วมมือ เพื่อพัฒนาการบริหารงานวิชาการกับสถานศึกษาอื่นพัฒนาระบบข้อมูลสารสนเทศของสถานศึกษา ให้ผู้ปกครอง ชุมชน และสังคม สามารถเข้าถึงได้ทุกที่ ทุกเวลา

๒) **ด้านการบริหารงานงบประมาณในศตวรรษที่ ๒๑** คือ ด้านความยืดหยุ่นและการปรับตัว ด้านการริเริ่มสร้างสรรค์และการเป็นตัวของตัวเอง ด้านทักษะด้านสังคมและทักษะข้ามวัฒนธรรม ด้านการเป็นผู้สร้างหรือผลิตและรับผิดชอบเชื่อถือได้ และด้านภาวะผู้นำและความรับผิดชอบต่อ จัดทำนโยบายและแผนงบประมาณ อย่างเหมาะสม คุ่มค่า และเกิดประโยชน์สูงสุดสู่ศตวรรษที่ ๒๑ มีตรวจสอบติดตามและรายงานการใช้งบประมาณ เพื่อความถูกต้องและแม่นยำ ตรวจสอบติดตามและรายงานการใช้งบประมาณ โดยใช้เทคโนโลยีคอมพิวเตอร์ที่ทันสมัย เพื่อความถูกต้องและการบริหารจัดการทรัพยากรเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพในการจัดการเรียนการสอนสู่ศตวรรษที่ ๒๑ ในจัดทำระบบข้อมูลสารสนเทศเกี่ยวกับงานพัสดุอย่างเหมาะสม คุ่มค่า และเกิดประโยชน์สูงสุดจัดทำผลประโยชน์จากทรัพย์สินอย่างถูกต้องตามระเบียบเพื่อนำไปพัฒนาสถานศึกษา พัฒนาระบบการเบิกจ่ายเงิน เพื่อเพิ่มความถูกต้องและแม่นยำในการเก็บรักษาเงิน จัดทำบัญชีการเงินโดยใช้ระบบคอมพิวเตอร์ที่ทันสมัย เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพในการทำงานได้อย่างถูกต้องและแม่นยำ มีการรายงานผลการบริหารการเงินเป็นระบบถูกต้องสามารถตรวจสอบได้สู่ศตวรรษที่ ๒๑ สามารถบรรลุวัตถุประสงค์ของแต่ละโครงการเป็นอย่างดี

๓) **ด้านการบริหารงานบุคคล** คือ ด้านความยืดหยุ่นและการปรับตัว ด้านการริเริ่มสร้างสรรค์และการเป็นตัวของตัวเอง ด้านทักษะด้านสังคมและทักษะข้ามวัฒนธรรม ด้านการเป็นผู้สร้างหรือผลิตและรับผิดชอบเชื่อถือได้ และด้านภาวะผู้นำและความรับผิดชอบต่อ จัดทำระบบการบริหารงานบุคคลโดยใช้สื่อเกี่ยวกับอัตรากำลังครู และบุคลากรทางการศึกษาส่งเสริมพัฒนาระบบบริหารงานบุคคลโดยใช้หลักคุณธรรมอย่างเหมาะสมเพื่อการเลื่อนขั้นเงินเดือนด้วยความเหมาะสมและถูกต้องตามหลักคุณธรรมจริยธรรมประเมินผลการปฏิบัติงาน ด้วยระบบข้อมูลสารสนเทศที่ทันสมัยอย่างมีประสิทธิภาพ ถูกต้องและแม่นยำในการดำเนินการทางวินัย การลงโทษ โดยใช้หลักความ

ถูกต้องตามระเบียบควบคุมคู่กับหลักคุณธรรมในศตวรรษที่ ๒๑ ส่งเสริมการสร้างความสัมพันธ์อันดีระหว่างผู้บริหาร ครูผู้สอน และบุคลากรทางการศึกษาในสถานศึกษาในสู่การพัฒนาการจักระบบข้อมูลสารสนเทศ เกี่ยวกับผู้บริหาร ครูผู้สอน และบุคลากรภายในสถานศึกษา อย่างถูกต้อง พัฒนาการประเมินวิทยฐานะครู และบุคลากรทางการศึกษา ได้อย่างเหมาะสม และเกิดประโยชน์สูงสุดในศตวรรษที่ ๒๑ ส่งเสริมการพัฒนามาตรฐานวิชาชีพและจรรยาวิชาชีพโดยการสร้างขวัญและกำลังใจในการปฏิบัติงานส่งเสริมวินัย คุณธรรมและจริยธรรมของผู้บริหาร และครูผู้สอน โดยการพัฒนาตนเองให้เข้ากับยุคปัจจุบันและในศตวรรษที่ ๒๑

๔) ด้านการบริหารงานทั่วไป คือ ด้านความยืดหยุ่นและการปรับตัว ด้านการริเริ่มสร้างสรรค์และการเป็นตัวของตัวเอง ด้านทักษะด้านสังคมและทักษะข้ามวัฒนธรรม ด้านการเป็นผู้สร้างหรือผลิตและรับผิดชอบเชื่อถือได้ และด้านภาวะผู้นำและความรับผิดชอบต่อ พัฒนาระบบเครือข่ายการศึกษาและข้อมูลสารสนเทศที่ทันสมัย เพื่อส่งเสริมการทำงานร่วมกับสถานศึกษาอื่น บริหารสถานศึกษาตามนโยบายและแผน เพื่อส่งเสริมการปฏิบัติงานในศตวรรษที่ ๒๑ จัดระบบการบริหารองค์กร ด้วยเทคโนโลยีที่ทันสมัยให้มีประสิทธิภาพและประสิทธิผลสูงสุดในพัฒนาการดำเนินงานธุรการโดยเพิ่มมาตรฐานการปฏิบัติงาน ดูแลอาคารสถานที่และสภาพแวดล้อมที่ทันสมัยเหมาะสมในการจัดการเรียนการสอน คุ่มค่า และเกิดประโยชน์สูงสุดในการพัฒนาระบบการรับนักเรียน การจัดทำสำมะโนผู้เรียน โดยใช้ระบบเทคโนโลยีคอมพิวเตอร์และระดมทรัพยากรเพื่อการศึกษา ครอบคลุมเป้าหมายอย่างเหมาะสม และเกิดประโยชน์สูงสุดในศตวรรษที่ ๒๑ พัฒนาการประชาสัมพันธ์การจัดการศึกษาให้ผู้ปกครอง ชุมชน และสังคม เข้าถึงแหล่งข้อมูลข่าวสารได้อย่างรวดเร็วในและมีการติดต่อประสานงานราชการกับทุกภาคส่วนที่เกี่ยวข้อง สามารถเข้าถึงแหล่งข้อมูลข่าวสารได้อย่างรวดเร็วส่งเสริมระบบการควบคุมภายใน เพื่อพัฒนาสถานศึกษา สู่วิถีความเป็นสากลในศตวรรษที่ ๒๑ เป็นอย่างดีการจัดการจัดสถานศึกษาให้มีความมรริ่นและการจัดแหล่งเรียนรู้ได้อย่างมีความคุ้มค่า

๕.๓ ข้อเสนอแนะ

จากผลการวิจัยได้แนวทางการพัฒนาทางการศึกษาที่ใช้เป็นข้อเสนอแนะในการนำไปใช้เชิงนโยบาย/เชิงปฏิบัติการวิจัยครั้งต่อไป ดังนี้

๕.๓.๑ ข้อเสนอแนะด้านนโยบาย

๕.๓.๑.๑ หน่วยงานที่เกี่ยวข้องควรณรงค์ให้เห็นความสำคัญของการบริหารในศตวรรษที่ ๒๑ มาประยุกต์ใช้ในหน่วยงาน องค์กรอย่างเป็นรูปธรรม สร้างจิตสำนึกร่วมกัน สร้างความรับผิดชอบต่อร่วมกัน รู้รักสามัคคีมีน้ำใจไมตรีต่อเพื่อนร่วมงานให้เห็นความสำคัญของการใช้ทรัพยากรให้เกิดความคุ้มค่ามากที่สุดในการผลิตทรัพยากรบุคคลเพื่อจะได้ศาสนทายาทที่ดีมีคุณภาพ

๕.๓.๑.๒ สำนักงานกลุ่มโรงเรียนพระปริยัติธรรมแผนกสามัญศึกษา สังกัดสำนักงานพระพุทธศาสนาจังหวัดชัยภูมิ ควรมีการจัดฝึกอบรมผู้บริหารและครูผู้สอนเพื่อส่งเสริมพัฒนาศักยภาพการปฏิบัติงานภายในสถานศึกษาในศตวรรษที่ ๒๑ เพื่อสนองนโยบายของรัฐบาลและระเบียบของทางราชการเพื่อความเรียบร้อยดีงาม ปฏิบัติงานตามภาระหน้าที่ที่ได้รับมอบหมาย

๕.๓.๑.๓ สำนักงานพระพุทธศาสนาจังหวัดที่มีที่ตั้งอยู่ภายในเขตจังหวัดรับผิดชอบ โรงเรียนพระปริยัติธรรม ควรมีการไปสำรวจลงพื้นที่การปฏิบัติงานจริงของพนักงานศาสนการหรือ ครูผู้สอนเป็นระยะว่ามีการนำแนวคิดในศตวรรษที่ ๒๑ ไปประยุกต์ใช้ให้เข้ากับบริบทของโรงเรียน พระปริยัติธรรมหรือไม่ ถ้าไม่มีควรรหาแนวทางเพื่อนำไปสู่กระบวนการปฏิบัติในครั้งต่อไป และควรมี กิจกรรมส่งเสริมภาวะผู้นำด้านการบริหารให้กับผู้บริหารและบุคลากรทางศึกษาอย่างต่อเนื่อง

๕.๓.๒ ข้อเสนอแนะในการนำผลไปปฏิบัติ

๕.๓.๒.๑ ควรนำผลการศึกษาคำนี้ไปเป็นข้อมูลในการวางแผนการบริหารโรงเรียน พระปริยัติธรรมแผนกสามัญศึกษา ให้มีคุณภาพและมีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น

๕.๓.๒.๒ ควรรหาแนวทางในการแก้ไขปัญหาที่ได้จากการศึกษามาปรับแก้ไขในส่วนที่เป็นปัญหาให้มีความชัดเจนมากขึ้น เพื่อนำไปสู่การลงมือปฏิบัติและไม่กลับไปสู่วังวนเดิมอีกเป็นการย้อนกลับข้อมูลที่ได้จากการศึกษาอีกครั้ง

๕.๓.๓ ข้อเสนอแนะจากผู้วิจัย

๕.๓.๓.๑ ควรศึกษาในการนำหลักพุทธธรรมอื่นๆ เพิ่มเติม เช่น หลักพรหมวิหาร ๔ หลักสุจริต ๓ ธรรมเป็นโลกบาลหรือธรรมคัมภีร์ครองโลก ๒ เป็นต้น มาประยุกต์ใช้ในการบริหารงานของ โรงเรียนพระปริยัติธรรมแผนกสามัญศึกษาหรือสถานศึกษาที่เข้าร่วมโครงการโรงเรียนวิถีพุทธใน ศตวรรษที่ ๒๑

๕.๓.๓.๒ ควรจะศึกษาการบริหารในศตวรรษที่ ๒๑ กลุ่มตัวอย่างจากสถานศึกษาที่มี ลักษณะโครงสร้างแตกต่างกันบ้างเพื่อหาความแตกต่าง ด้านตำแหน่ง ขนาดสถานศึกษา ประสบการณ์การทำงาน

๕.๓.๓.๓ ควรมีการศึกษาการบริหารในศตวรรษที่ ๒๑ โดยการเพิ่มจำนวนขนาด ตัวแปรอิสระให้มีความหลากหลายขึ้นเพื่อเป็นประโยชน์ต่อผู้ทำการศึกษาวิจัยในอนาคตต่อไป

บรรณานุกรม

๑. ภาษาไทย

ก. ข้อมูลปฐมภูมิ

มหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย. พระไตรปิฎกภาษาบาลี ฉบับมหาจุฬาเตปิฎก ๒๕๐๐. กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์มหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย, ๒๕๓๕.

_____. พระไตรปิฎกภาษาไทย ฉบับมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย. กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์มหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย, ๒๕๓๙.

มหามกุฏราชวิทยาลัย. พระไตรปิฎกภาษาบาลี ฉบับสยามรัฐเตปิฎก ๒๕๒๕. กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์มหามกุฏราชวิทยาลัย, ๒๕๒๕.

_____. พระไตรปิฎกพร้อมอรรถกถา แปล ชุด ๙๑ เล่ม. กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์มหามกุฏราชวิทยาลัย, ๒๕๓๔.

มหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย. ปกรณวิเสสภาษาบาลี ฉบับมหาจุฬาปกรณ์วิเสส. กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์วิญญาน, ๒๕๓๙.

_____. อรรถกถาภาษาบาลี ฉบับมหาจุฬาอรรถกถา. กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์มหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย, ๒๕๓๒.

_____. ฎีกาภาษาบาลี ฉบับมหาจุฬาฎีกา. กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์มหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย, ๒๕๓๙.

ข. ข้อมูลทุติยภูมิ

(๑) หนังสือ:

กิตติมา ปรีดีติติก, การบริหารและการนิเทศการศึกษาเบื้องต้น, (กรุงเทพมหานคร : อักษรพิพัฒน์, ๒๕๔๒),

กระทรวงศึกษาธิการ, พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๔๒ แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๔๕ และแก้ไขเพิ่มเติม(ฉบับที่ ๓) พ.ศ.๒๕๕๓, (กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์องค์การรับส่งสินค้าและพัสดุภัณฑ์, ๒๕๔๖),

คู่มือปฏิบัติงานโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา, พิมพ์ครั้งที่ ๑, (กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์สำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติ, ๒๕๕๗),

จันทรานี สงวนนาม, ทฤษฎีและแนวปฏิบัติในการบริหารสถานศึกษา, พิมพ์ครั้งที่ ๑, (กรุงเทพมหานคร : บั๊ค พอยท์ , ๒๕๔๕),

ปราชญา กล้าผจญ และสมศักดิ์ คงเที่ยง, หลักและทฤษฎีการบริหารการศึกษา, (กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์มหาวิทยาลัยรามคำแหง, ๒๕๔๒),

ปรียาพร วงศ์อนุตรโรจน์, การบริหารงานวิชาการ, (กรุงเทพมหานคร : ศูนย์สื่อเสริมกรุงเทพ, ๒๕๔๖),

แผนยุทธศาสตร์และแผนปฏิบัติการการพัฒนาการศึกษาโรงเรียนพระปริยัติธรรมแผนกสามัญศึกษา, (พ.ศ. ๒๕๕๓ - พ.ศ.๒๕๖๒), กองพุทธศาสนศึกษา : สำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติ.

เฟรดเดอริคดับบลิว. เทเลอร์, อ่างในธงชัยสันติวงศ์, **องค์การและการบริหาร**, พิมพ์ครั้งที่๑๑, (กรุงเทพมหานคร : ไทยวัฒนาพานิช, ๒๕๔๓),

พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๔๒แก้ไขเพิ่มเติม(ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๔๕และแก้ไขเพิ่มเติม(ฉบับที่ ๓) พ.ศ.๒๕๕๓.

พะยอม วงศ์สารศรี, **องค์การและการจัดการ**, (กรุงเทพมหานคร : พรานนกการพิมพ์, ๒๕๔๒),
พระมหาวุฒิชัยชिरเมธี, **คนสำราญงานสำเร็จ**, พิมพ์ครั้งที่๓, (กรุงเทพมหานคร : บริษัทอมรินทร์พริ้นติ้งแอนด์พับลิชชิ่งจำกัด (มหาชน), ๒๕๕๐),

พระธรรมโกศาจารย์ (ประยูร ธมฺมจิตฺโต), **พุทธวิธีบริหาร**, (กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์มหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย, ๒๕๔๙),

ไพบูลย์ ช่างเรียน, **วัฒนธรรมการบริหาร** (กรุงเทพมหานคร : อักษรเจริญทัศน์, ๒๕๓๒),

แก้วแดง, **ปฏิวัติการศึกษาไทย**, (กรุงเทพมหานคร : มติชน, ๒๕๔๓),

วิจารณ์ พานิช. (๒๕๕๕). การจัดการความรู้กับการบริหารราชการไทย. กรุงเทพฯ:

สถาบันส่งเสริมเพื่อสังคม. ธีระรัตน์กิจจารักษ์, **เอกสารคำสอนวิชาการบริหารการศึกษา**, (เพชรบูรณ์ : คณะครุศาสตร์สถาบันราชภัฏ, ๒๕๔๒),

วิรัชวิรัชวิภาวรรณ,การบริหารจัดการและการบริหารการพัฒนาขององค์กรตามรัฐธรรมนูญและหน่วยงานของรัฐ, (กรุงเทพมหานคร : สำนักพิมพ์นิติธรรม, ๒๕๔๘),

วิโรจน์ สารรัตน์, **แนวคิดทฤษฎีและประเด็นเพื่อการบริหารทางการศึกษา**, (กรุงเทพมหานคร : หจก.ทิพย์วิสุทธิ, ๒๕๕๕),

สำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติ, **คู่มือปฏิบัติงานโรงเรียนพระปริยัติธรรมแผนกสามัญศึกษา**, กรุงเทพมหานคร:สำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติ,๒๕๕๗

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่ง, **แนวทางการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา : เพื่อพร้อมรับการประเมินภายนอก**, (กรุงเทพมหานคร : พิมพ์ดี, ๒๕๔๔),

สมคิด บางโม, **การบริหาร**, (กรุงเทพมหานคร : ไทยวัฒนาพานิช, ๒๕๔๕),

สิริภพเหล่าลาภะ, **พุทธศาสตร์การเมือง**, (กรุงเทพมหานคร : สหธรรมิก, ๒๕๔๕), หน้า ๑๔๐.

สุนทร สายคำ, **ภาวะผู้นำของผู้บริหารในมุมมองของผู้ใต้บังคับบัญชา**, วารสารสถาบันวิจัยพิมลธรรม ปีที่ ๔ ฉบับที่ ๒ กรกฎาคม-ธันวาคม ๒๕๖๐,

อดิศร เพียงเกษ, **วิธีเอาชนะใจคน**, (กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์มหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย, ๒๕๕๑),

อมรชัย ตันติเมธ, **การบริหารสถานศึกษาปฐมวัย**, (นนทบุรี : มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช, ๒๕๔๒),

เฮอริเบิร์ต ไชมอน(Herbert A. Simon), **Administrative Behavior**, (New York: Macmillan, 1947),

เฮนรี่ ฟาโยล (Henri Fayol), อ้างใน ศิริวรรณ เสรีรัตน์, **องค์การและการจัดการ**, (กรุงเทพมหานคร : ธรรมสาร, ๒๕๔๕),

(๒) ดุษฎีนิพนธ์/วิทยานิพนธ์/สารนิพนธ์:

ชูศรี ถนอมกิจ, “ความสัมพันธ์ระหว่างการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารกับประสิทธิผลของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาชลบุรี”, **วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต**, (บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยบูรพา),

ทวีศักดิ์ บังคม, “ปัญหาและแนวทางแก้ไขการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนเอกชนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาชลบุรี เขต ๑”, **วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต**, (บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยบูรพา), ๒๕๕๐.

ธีระรัตน์ กิจจาร์ักษ์, **เอกสารคำสอนวิชาการบริหารการศึกษา**, (บัณฑิตวิทยาลัย: คณะครุศาสตร์ สถาบันราชภัฏเพชรบูรณ์, ๒๕๕๒),

เมย์ อำนวยพันธ์วิไล, “วิธีการบริหารโรงเรียนขนาดเล็กตามหลักอิทธิบาท ๔ ของกลุ่มโรงเรียนชาดวรลักษณ์”, **วิทยานิพนธ์ปริญญาโทศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา**, (บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย, ๒๕๕๖),

มณฑิพย์ ทรงกิตติพิศาล, “ปัจจัยที่ส่งผลต่อประสิทธิผลการบริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐานระดับมัธยมศึกษาในเขตพื้นที่ภาคใต้ของประเทศไทย”, **ปรัชญาดุษฎีบัณฑิต**, (บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยรามคำแหง, ๒๕๕๒).

ยอร์ชอ้างในประดิษฐ์บอดีจิ้น, กระบวนการบริหารงานของคณะกรรมการการอาชีวศึกษาจังหวัดกลุ่มภาคเหนือ, **วิทยานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต** (บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยนเรศวร, ๒๕๓๘),

๒. ภาษาอังกฤษ

Don Hellriegel, **Management** (third edition, Addison - Wesley Publishing Company .lmc., 1982),

E.N. Chapman, **Supervisor Survival Kit**, (second edition, California : Science Research Associates Inc.,1995),

Good, C.V., **Dictionary of education**, New York: Mcgraw - Hill, [1973],

Hoy, Wayne K. & Cecil, Masker G. **Educational Administration Theory, Research, and Practice**, (New York: McGraw – Hill Inc, 1996),

Luther Gulick and Lyndall Urwick, **Papers on the Science of Administration**, (NewYork : Institute of Public Administration, 1937),

Wagner, J.A., &Hollenbeck,J.R. Management of organization behavior, (NewJersey: Prentice–Hall, 1995),

ภาคผนวก

ภาคผนวก ก.

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลเพื่อการวิจัย

แบบสอบถามงานวิจัย

เรื่อง การบริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ ๒๑ โรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา
สังกัดสำนักงานพระพุทธศาสนาจังหวัดชัยภูมิ

คำชี้แจง :

๑. แบบสอบถามฉบับนี้เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับ การบริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ ๒๑ โรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา สังกัดสำนักงานพระพุทธศาสนาจังหวัดชัยภูมิ

ตอนที่ ๑ ข้อมูลสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม

ตอนที่ ๒ แบบสอบถามเกี่ยวกับระดับปฏิบัติงานต่อการบริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ ๒๑ โรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา สังกัดสำนักงานพระพุทธศาสนาจังหวัดชัยภูมิ

ตอนที่ ๓. แบบสอบถามปลายเปิดเพื่อให้โอกาสผู้ตอบแบบสอบถามเสนอแนวทางในการส่งเสริมการบริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ ๒๑ โรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา สังกัดสำนักงานพระพุทธศาสนาจังหวัดชัยภูมิ

๒. ในการตอบแบบสอบถาม ขอความกรุณาได้ตอบแบบสอบถามตามความเป็นจริงทุกขั้นตอนทุกข้อ ในการวิเคราะห์ข้อมูลผู้วิจัยจะแปลผลโดยภาพรวมทั่วไป

๓. ข้อมูลจากการตอบแบบสอบถามจะถูกเก็บเป็นความลับ และใช้ในการวิจัยครั้งนี้เท่านั้น จะไม่มีผลเสียหายต่อท่านตำแหน่งของท่านหรือโรงเรียนของท่านแต่ประการใด โดยผลการวิจัยจะนำจะนำข้อมูลไปศึกษาในภาพรวมเท่านั้น

ผู้วิจัย หวังเป็นอย่างยิ่งว่าคงได้รับความอนุเคราะห์จากท่าน จึงขอขอบพระคุณไว้ ณ โอกาสนี้

พระปลัดสมควร ปญญาวิโร (ปลื้มสุด)

นิสิตปริญญาโท พุทธศาสตรมหาบัณฑิต

สาขาวิชาพุทธบริหารการศึกษา

มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาเขตขอนแก่น

ตอนที่ ๑ ข้อมูลสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม

คำชี้แจง : โปรดให้รายละเอียดที่เกี่ยวกับตัวท่าน โดยเขียนเครื่องหมาย ✓ ลงใน ()

หน้าข้อความตรงกับความเป็นจริง

๑. ตำแหน่งหน้าที่

() ๑.๑ ผู้บริหารสถานศึกษา

() ๑.๒ ครูผู้สอน

๒. วุฒิการศึกษา

() ๒.๑ ปริญญาตรี

() ๒.๒ สูงกว่าปริญญาตรี

๓. ประสบการณ์การทำงาน

() ๓.๑ ระยะไม่เกิน ๕ ปี

() ๓.๒ ระยะ ๖ - ๑๐ ปี

() ๓.๓ ระยะ ๑๑ ปี

ตอนที่ ๒ ความคิดเห็นต่อความคิดเห็นต่อการบริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ ๒๑ โรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา สังกัดสำนักงานพระพุทธศาสนาจังหวัดชัยภูมิ

คำชี้แจง เขียนเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องระดับความคิดเห็นตามความเป็นจริง โดยกำหนด

เกณฑ์การวัดมาตราส่วนประมาณค่า ๕ ระดับ ดังนี้

๕ หมายถึง ความคิดเห็น อยู่ในระดับมากที่สุด

๔ หมายถึง ความคิดเห็น อยู่ในระดับมาก

๓ หมายถึง ความคิดเห็น อยู่ในระดับปานกลาง

๒ หมายถึง ความคิดเห็น อยู่ในระดับน้อย

๑ หมายถึง ความคิดเห็น อยู่ในระดับน้อยมาก

การบริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ ๒๑ โรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา สังกัดสำนักงานพระพุทธศาสนาจังหวัดชัยภูมิ		ระดับการปฏิบัติ				
		๕	๔	๓	๒	๑
ข้อที่	๑. ด้านการบริหารงานวิชาการ ความยืดหยุ่นและการปรับตัว การริเริ่มสร้างสรรค์และการเป็นตัวของตัวเอง ทักษะด้านสังคมและทักษะข้ามวัฒนธรรม					

	เป็นผู้สร้างหรือผลิตและรับผิดชอบเชื่อถือได้ ภาวะผู้นำและความรับผิดชอบต่อในศตวรรษที่ ๒๑					
๑	การพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษาให้ทันสมัยสามารถตอบสนองความต้องการของผู้เรียนสู่ศตวรรษที่ ๒๑					
๒	การจัดการเรียนการสอนโดยใช้สื่อเทคโนโลยีที่ทันสมัยสอดคล้องกับการเปลี่ยนแปลงของโลกสู่ศตวรรษที่ ๒๑					
๓	มีการใช้เทคโนโลยีคอมพิวเตอร์ที่ทันสมัย เพื่อพัฒนาระบบการวัดผลประเมินผล อย่างมีประสิทธิภาพสู่ศตวรรษที่ ๒๑					
๔	ส่งเสริมการพัฒนาแหล่งเรียนรู้ในชุมชนและระบบเทคโนโลยีการสื่อสาร ข้อมูลข่าวสารที่ทันสมัยสู่ศตวรรษที่ ๒๑					
๕	มีการใช้เทคโนโลยีการสื่อสารที่ทันสมัยในการแนะแนวได้อย่างเหมาะสม คุ่มค่า และเกิดประโยชน์สูงสุดสู่ศตวรรษที่ ๒๑					
๖	ส่งเสริมให้ครูผู้สอนใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ ในการจัดการเรียนการสอนอย่างเหมาะสม คุ่มค่า และเกิดประโยชน์สูงสุดสู่ศตวรรษที่ ๒๑					
๗	พัฒนาระบบประกันคุณภาพ และมาตรฐานการศึกษา ให้มีประสิทธิภาพและประสิทธิผลสูงสุดสู่ศตวรรษที่ ๒๑					
๘	ส่งเสริมชุมชน ให้เข้าถึงการบริการวิชาการที่ทันสมัย เพื่อพัฒนาอาชีพอย่างเหมาะสมสู่ศตวรรษที่ ๒๑					
๙	มีการประสานความร่วมมือโดยการใช้สื่ออิเล็กทรอนิกส์ เพื่อพัฒนาการบริหารงานวิชาการกับสถานศึกษาอื่นสู่ศตวรรษที่ ๒๑					
๑๐	พัฒนาระบบข้อมูลสารสนเทศของสถานศึกษา ให้ผู้ปกครอง ชุมชน และสังคม สามารถเข้าถึงได้ทุกที่ ทุกเวลาสู่ศตวรรษที่ ๒๑					
ข้อที่	๒. ด้านการบริหารงานงบประมาณ ความยืดหยุ่นและการปรับตัว					

	<p>การริเริ่มสร้างสรรค์และการเป็นตัวของตัวเอง</p> <p>ทักษะด้านสังคมและทักษะข้ามวัฒนธรรม</p> <p>เป็นผู้สร้างหรือผลิตและรับผิดชอบเชื่อถือได้</p> <p>ภาวะผู้นำและความรับผิดชอบต่อในศตวรรษที่ ๒๑</p>					
๑	จัดทำนโยบายและแผนงบประมาณ อย่างเหมาะสม คุ่มค่า และเกิดประโยชน์สูงสุดสู่ศตวรรษที่ ๒๑					
๒	ตรวจสอบติดตามและรายงานการใช้งบประมาณ โดยใช้เทคโนโลยีคอมพิวเตอร์ที่ทันสมัย เพื่อความถูกต้องและแม่นยำสู่ศตวรรษที่ ๒๑					
๓	ตรวจสอบติดตามและรายงานการใช้งบประมาณ โดยใช้เทคโนโลยีคอมพิวเตอร์ที่ทันสมัย เพื่อความถูกต้องและแม่นยำสู่ศตวรรษที่ ๒๑					
๔	บริหารจัดการทรัพยากรเพื่อการศึกษาโดยใช้เทคโนโลยีคอมพิวเตอร์ที่ทันสมัยสู่ศตวรรษที่ ๒๑					
๕	บริหารจัดการงานพัสดุโดยใช้สื่อสารสนเทศที่ทันสมัยเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพในการจัดการเรียนการสอนสู่ศตวรรษที่ ๒๑					
๖	จัดทำระบบข้อมูลสารสนเทศเกี่ยวกับงานพัสดุอย่างเหมาะสม คุ่มค่า และเกิดประโยชน์สูงสุดสู่ศตวรรษที่ ๒๑					
๗	จัดหาผลประโยชน์จากทรัพย์สินอย่างถูกต้องตามระเบียบเพื่อนำไปพัฒนาสถานศึกษาให้เกิดประโยชน์สูงสุดสู่ศตวรรษที่ ๒๑					
๘	พัฒนาระบบการเบิกจ่ายเงิน โดยใช้เทคโนโลยีที่ทันสมัย เพื่อเพิ่มความถูกต้องและแม่นยำในการเก็บรักษาเงินสู่ศตวรรษที่ ๒๑					
๙	จัดทำบัญชีการเงินโดยใช้ระบบคอมพิวเตอร์ที่ทันสมัย เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพในการทำงานได้อย่างถูกต้องและแม่นยำสู่ศตวรรษที่ ๒๑					

๑๐	มีการรายงานผลการบริหารการเงินโดยใช้ระบบคอมพิวเตอร์อย่างเป็นระบบถูกต้องสามารถตรวจสอบได้สู่ศตวรรษที่ ๒๑					
ข้อที่	<p>๓. ด้านการบริหารงานบุคคล</p> <p>ความยืดหยุ่นและการปรับตัว</p> <p>การริเริ่มสร้างสรรค์และการเป็นตัวของตัวเอง</p> <p>ทักษะด้านสังคมและทักษะข้ามวัฒนธรรม</p> <p>เป็นผู้สร้างหรือผลิตและรับผิดชอบเชื่อถือได้</p> <p>ภาวะผู้นำและความรับผิดชอบต่อศตวรรษที่ ๒๑</p>					
๑	จัดทำระบบการบริหารงานบุคคลโดยใช้สื่อเกี่ยวกับอัตรากำลังครูและบุคลากรทางการศึกษาในศตวรรษที่ ๒๑					
๒	ส่งเสริมพัฒนาระบบการบริหารงานบุคคลโดยใช้หลักคุณธรรมอย่างเหมาะสมและทันสมัยในศตวรรษที่ ๒๑					
๓	ใช้เทคโนโลยีคอมพิวเตอร์เพื่อการเลื่อนขั้นเงินเดือนด้วยความเหมาะสมและถูกต้องตามหลักคุณธรรมจริยธรรมในศตวรรษที่ ๒๑					
๔	ประเมินผลการปฏิบัติงาน ด้วยระบบข้อมูลสารสนเทศที่ทันสมัยอย่างมีประสิทธิภาพ ถูกต้องและแม่นยำในศตวรรษที่ ๒๑					
๕	ดำเนินการทางวินัย การลงโทษ โดยใช้หลักความถูกต้องตามระเบียบควบคุมกับหลักคุณธรรมในศตวรรษที่ ๒๑					
๖	ส่งเสริมการสร้างความสัมพันธ์อันดีระหว่างผู้บริหาร ครูผู้สอน และบุคลากรทางการศึกษาในสถานศึกษาในศตวรรษที่ ๒๑					
๗	พัฒนาการจัดระบบข้อมูลสารสนเทศ เกี่ยวกับผู้บริหาร ครูผู้สอน และบุคลากรภายในสถานศึกษา อย่างถูกต้องและแม่นยำในศตวรรษที่ ๒๑					
๘	พัฒนาการประเมินวิทยฐานะครู และบุคลากรทางการศึกษา โดยใช้ระบบข้อมูลและสารสนเทศที่ทันสมัย ได้อย่างเหมาะสม และเกิด					

	ประโยชน์สูงสุดในศตวรรษที่ ๒๑					
๙	ส่งเสริมการพัฒนามาตรฐานวิชาชีพและจรรยาวิชาชีพโดยการสร้างขวัญและกำลังใจในการปฏิบัติงานในศตวรรษที่ ๒๑					
๑๐	ส่งเสริมวินัย คุณธรรมและจริยธรรมของผู้บริหาร และครูผู้สอน โดยการพัฒนาดตนเองให้เข้ากับยุคปัจจุบันในศตวรรษที่ ๒๑					
ข้อที่	<p>๔. ด้านการบริหารงานทั่วไป</p> <p>ความยืดหยุ่นและการปรับตัว</p> <p>การริเริ่มสร้างสรรค์และการเป็นตัวของตัวเอง</p> <p>ทักษะด้านสังคมและทักษะข้ามวัฒนธรรม</p> <p>เป็นผู้สร้างหรือผลิตและรับผิดชอบเชื่อถือได้</p> <p>ภาวะผู้นำและความรับผิดชอบต่อในศตวรรษที่ ๒๑</p>					
๑	พัฒนาระบบเครือข่ายการศึกษาและข้อมูลสารสนเทศที่ทันสมัย เพื่อส่งเสริมการทำงานร่วมกับสถานศึกษาอื่นในศตวรรษที่ ๒๑					
๒	บริหารสถานศึกษาตามนโยบายและแผน โดยใช้เทคโนโลยีที่ทันสมัย เพื่อส่งเสริมการปฏิบัติงานในศตวรรษที่ ๒๑					
๓	จัดระบบการบริหารองค์กร ด้วยเทคโนโลยีที่ทันสมัย ให้มีประสิทธิภาพและประสิทธิผลสูงสุดในศตวรรษที่ ๒๑					
๔	พัฒนาการดำเนินงานธุรการโดยเทคโนโลยีเพื่อการศึกษาที่ทันสมัย เพื่อเพิ่มมาตรฐานการปฏิบัติงานในศตวรรษที่ ๒๑					
๕	ดูแลอาคารสถานที่และสภาพแวดล้อมที่ทันสมัยเหมาะสมในการจัดการเรียนการสอน คุ่มค่า และเกิดประโยชน์สูงสุดในศตวรรษที่ ๒๑					
๖	พัฒนาระบบการรับนักเรียน การจัดทำสำมะโนผู้เรียน โดยใช้ระบบเทคโนโลยีคอมพิวเตอร์ที่ทันสมัยในศตวรรษที่ ๒๑					

๗	ระดมทรัพยากรเพื่อการศึกษา ครอบคลุมเป้าหมายอย่างเหมาะสม และเกิดประโยชน์สูงสุดในศตวรรษที่ ๒๑					
๘	พัฒนาการประชาสัมพันธ์การจัดการศึกษาให้ผู้ปกครอง ชุมชน และสังคม เข้าถึงแหล่งข้อมูลข่าวสารได้อย่างรวดเร็วในศตวรรษที่ ๒๑ ในศตวรรษที่ ๒๑					
๙	ติดต่อประสานงานราชการกับทุกภาคส่วนที่เกี่ยวข้อง โดยใช้เทคโนโลยีการสื่อสารที่ทันสมัย สามารถเข้าถึงแหล่งข้อมูล ข่าวสารได้อย่างรวดเร็วในศตวรรษที่ ๒๑					
๑๐	ส่งเสริมระบบการควบคุมภายในที่ทันสมัย เพื่อพัฒนาสถานศึกษาสู่ความเป็นสากลในศตวรรษที่ ๒๑					

ตอนที่ ๓ : ข้อเสนอแนะแนวทางการบริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ ๒๑ โรงเรียนพระปริยัติธรรม

แผนกสามัญศึกษา สังกัดสำนักงานพระพุทธศาสนาจังหวัดชัยภูมิ

คำชี้แจง : ขอความกรุณาจากท่านให้ข้อเสนอแนะเพื่อใช้เป็นแนวทางใน การบริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ ๒๑ โรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา สังกัดสำนักงานพระพุทธศาสนาจังหวัดชัยภูมิ ในแต่ละด้านที่กำหนด ดังนี้

๑. ด้านการบริหารงานวิชาการในการบริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ ๒๑ โรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา สังกัดสำนักงานพระพุทธศาสนาจังหวัดชัยภูมิ มีข้อเสนอแนะเพื่อเป็นแนวทางส่งเสริม และพัฒนา ดังนี้

.....

.....

.....

.....

๒. ด้านการบริหารงานงบประมาณ ในการบริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ ๒๑ โรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา สังกัดสำนักงานพระพุทธศาสนาจังหวัดชัยภูมิ มีข้อเสนอแนะเพื่อเป็นแนวทางส่งเสริม และพัฒนา ดังนี้

.....

.....

.....

.....

.....

๓. ด้านการบริหารงานบุคคล ในการบริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ ๒๑ โรงเรียนพระปริยัติธรรมแผนกสามัญศึกษา สังกัดสำนักงานพระพุทธศาสนาจังหวัดชัยภูมิ มีข้อเสนอแนะเพื่อเป็นแนวทางส่งเสริมและพัฒนา ดังนี้

.....

.....

.....

.....

๔. ด้านการบริหารงานทั่วไป ในการบริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ ๒๑ โรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา สังกัดสำนักงานพระพุทธศาสนาจังหวัดชัยภูมิ มีข้อเสนอแนะเพื่อเป็นแนวทางส่งเสริมและพัฒนา ดังนี้

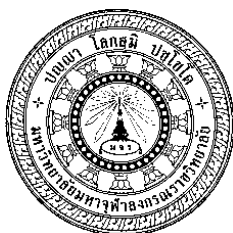
.....

.....

.....

.....

ผู้วิจัยขอขอบพระคุณท่านอย่างสูง ที่กรุณาสละเวลาและกิจกรรมของท่านช่วยตอบแบบสอบถามครั้งนี้

แบบสัมภาษณ์การวิจัย

**เรื่อง การบริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ ๒๑ โรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา
สังกัดสำนักงานพระพุทธศาสนาจังหวัดชัยภูมิ**

คำชี้แจง :

๑. แบบสัมภาษณ์ชุดนี้เป็นแบบสัมภาษณ์เกี่ยวกับแนวคิดการบริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ ๒๑ โรงเรียนพระปริยัติธรรมแผนกสามัญศึกษา สังกัดสำนักงานพระพุทธศาสนาจังหวัดชัยภูมิ

๒. แบบสัมภาษณ์ชุดนี้ประกอบด้วย ๒ ตอน ดังนี้

ตอนที่ ๑ เป็นแบบสัมภาษณ์เกี่ยวกับข้อมูลทั่วไปของผู้ให้สัมภาษณ์

ตอนที่ ๒ เป็นแบบสัมภาษณ์แนวทางส่งเสริมการบริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ ๒๑ โรงเรียนพระปริยัติธรรมแผนกสามัญศึกษา สังกัดสำนักงานพระพุทธศาสนาจังหวัดชัยภูมิ ซึ่งเป็นแบบตอนแบบสัมภาษณ์ตามขอบเขตด้านการวิจัยใน ๔ ด้าน ดังนี้

- ๑) ด้านการบริหารงานวิชาการในศตวรรษที่ ๒๑
- ๒) ด้านการบริหารงานงบประมาณในศตวรรษที่ ๒๑
- ๓) ด้านการบริหารงานบุคคลในศตวรรษที่ ๒๑
- ๔) ด้านการบริหารงานทั่วไปในศตวรรษที่ ๒๑

พระปลัดสมควร ปญญาวิโร (ปลื้มสุด)

นิสิตปริญญาโท พุทธศาสตรมหาบัณฑิต

สาขาวิชาพุทธบริหารการศึกษา

มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาเขตขอนแก่น

ตอนที่ ๑ ข้อมูลทั่วไปของผู้ให้สัมภาษณ์

คำชี้แจง : โปรดให้รายละเอียดที่เกี่ยวกับตัวท่าน โดยเขียนเครื่องหมาย ✓ ลงใน ()

๑. ชื่อผู้ให้สัมภาษณ์.....

๒. ตำแหน่งหน้าที่

() ๑.๑ ผู้บริหารสถานศึกษา

() ๑.๒ ครูผู้สอน

๓. วุฒิการศึกษา

() ๒.๑ ปริญญาตรี

() ๒.๒ สูงกว่าปริญญาตรี

๔. ประสบการณ์การทำงาน

() ๓.๑ ระยะไม่เกิน ๕ ปี

() ๓.๒ ระยะ ๖ - ๑๐ ปี

() ๓.๓ ระยะ ๑๑ ปี

ตอนที่ ๒ แบบสัมภาษณ์แนวทางส่งเสริมการบริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ ๒๑ โรงเรียนพระปริยัติธรรมแผนกสามัญศึกษา สังกัดสำนักงานพระพุทธศาสนาจังหวัดชัยภูมิ

๑. ด้านการบริหารงานวิชาการในการบริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ ๒๑ โรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา สังกัดสำนักงานพระพุทธศาสนาจังหวัดชัยภูมิ มีข้อเสนอแนะเพื่อเป็นแนวทางส่งเสริม และพัฒนา ดังนี้

.....

.....

.....

.....

.....

.....

๒. ด้านการบริหารงานงบประมาณ ในการบริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ ๒๑ โรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา สังกัดสำนักงานพระพุทธศาสนาจังหวัดชัยภูมิ มีข้อเสนอแนะเพื่อเป็นแนวทางส่งเสริม และพัฒนา ดังนี้

.....

.....

.....

.....

๓. ด้านการบริหารงานบุคคล ในการบริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ ๒๑ โรงเรียนพระปริยัติธรรมแผนกสามัญศึกษา สังกัดสำนักงานพระพุทธศาสนาจังหวัดชัยภูมิ มีข้อเสนอแนะเพื่อเป็นแนวทางส่งเสริมและพัฒนา ดังนี้

.....

.....

.....

.....

.....

๔ .ด้านการบริหารงานทั่วไป ในการบริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ ๒๑ โรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา สังกัดสำนักงานพระพุทธศาสนาจังหวัดชัยภูมิ มีข้อเสนอแนะเพื่อเป็นแนวทางส่งเสริมและพัฒนา ดังนี้

.....

.....

.....

.....

.....

ผู้วิจัยขอขอบพระคุณท่านอย่างสูง ที่กรุณาสละเวลาและกิจกรรมของท่านช่วยตอบแบบสอบถามครั้งนี้

ภาคผนวก ข.

รายนามผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือการวิจัย (IOC)

รายนามผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบคุณภาพของเครื่องมือวิจัย

- ๑. ดร.สมปอง ชาสิงห์แก้ว** : (ผู้เชี่ยวชาญด้านการบริหารการศึกษา)
 ตำแหน่ง : อาจารย์ประจำสาขาพุทธการบริหารการศึกษา
 วุฒิการศึกษา : กศ.บ.(เคมี-บริหารการศึกษา), กษ.ม.(บริหารการศึกษา),
 พร.ด.(บริหารการศึกษา)
 สถานที่ทำงาน : มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาเขตขอนแก่น
- ๒. ดร.สังวาลย์ เพ็ญยุระ** : (ด้านการบริหารสถานศึกษา)
 ตำแหน่ง : อาจารย์ประจำหลักสูตรพุทธศาสตรมหาบัณฑิต
 สาขาวิชาบริหารการศึกษา
 วุฒิการศึกษา : คบ. (สังคมศึกษา), ศษ.ม.บริหารการศึกษา, พร.ด. บริหาร
 การศึกษา
 สถานที่ทำงาน : มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาเขตขอนแก่น
- ๓. ดร.สมควร นามสีฐาน** : (ผู้เชี่ยวชาญด้านการวิจัย)
 ตำแหน่ง : อาจารย์ประจำหลักสูตรพุทธศาสตรมหาบัณฑิต
 สาขาวิชาการสอนสังคม
 วุฒิการศึกษา : พธ.บ. (การสอนสังคม), ศศ.ม.
 (สังคมวิทยาการพัฒนา), พร.ด.(พัฒนาสังคม)
 สถานที่ทำงาน : มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาเขตขอนแก่น
- ๔. พระอธิการบุญช่วย โชติวิโส,ดร.:** (ผู้เชี่ยวชาญด้านหลักธรรมทางพุทธศาสนา)
 ตำแหน่ง : อาจารย์ประจำสาขาพุทธการบริหารการศึกษา
 วุฒิการศึกษา : พธ.บ. (พระพุทธศาสนา), พธ.ม.(พระพุทธศาสนา)
 ศษ.ม. บริหารการศึกษา, พร.ด. บริหารการศึกษา
 สถานที่ทำงาน : มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาเขตขอนแก่น
- ๕. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ประยูร แสงใส:** (ผู้เชี่ยวชาญด้านภาษา)
 ตำแหน่ง : อาจารย์ประจำหลักสูตรคณะครุศาสตร์ สาขาวิชาการสอนสังคม
 วุฒิการศึกษา : พธ.บ. (สังคมศึกษา), Ph.D.(Education),
 M.A.Education:NON-FormalEducation,Education
 Administration and Guidance Psychology),
 P.G.Dip in Journalism.
 สถานที่ทำงาน : มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาเขตขอนแก่น

ภาคผนวก ค.

หนังสือขอความร่วมมือเป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือการวิจัย

บันทึกข้อความ

ส่วนงาน บัณฑิตศึกษา วิทยาเขตขอนแก่น โทร. ๐๔๒-๕๕๒-๖๔๒๖

ที่ ศธ ๖๑๓๒.๑/ว ๖๔

วันที่ ๒๒ กันยายน ๒๕๖๑

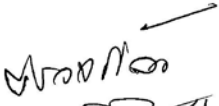
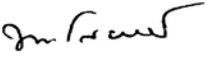
เรื่อง ขอความอนุเคราะห์เป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือการวิจัย

เจริญพร ดร.สังวาลย์ เพ็ญยุระ

ด้วย พระปลัดสมควร ปณญาวชิโร (ปลื้มสุด) รหัสประจำตัว ๖๐๐๕๒๐๕๐๑๖ นิสิตหลักสูตรพุทธศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาพุทธบริหารการศึกษา บัณฑิตศึกษา มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาเขตขอนแก่น ได้รับอนุมัติให้ทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง “การบริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ ๒๑ โรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญ สังกัดสำนักงานพระพุทธศาสนาจังหวัดชัยภูมิ” โดยมี ดร.สุนทร สายคำ และ ผศ.ดร.ธีระศักดิ์ บึงมูม เป็นคณะกรรมการควบคุมวิทยานิพนธ์

ดังนั้น เพื่อให้งานวิทยานิพนธ์ของนิสิตมีคุณภาพและถูกต้องตามหลักการวิจัย คณะกรรมการควบคุมวิทยานิพนธ์พิจารณาเห็นว่า ท่านเป็นผู้มีความเชี่ยวชาญในการตรวจสอบเครื่องมือวิจัย จึงขอความร่วมมือท่านเป็นผู้ทรงคุณวุฒิตรวจสอบเครื่องมือวิจัยของนิสิตท่านนี้ด้วย

บัณฑิตศึกษา วิทยาเขตขอนแก่น หวังเป็นอย่างยิ่งว่าจะได้รับร่วมมือจากท่านด้วยดี ขออนุโมทนาในการช่วยเหลือด้านวิชาการมา ณ โอกาสนี้

 (พระโสภณพัฒนบัณฑิต,รศ.ดร.)
 รองอธิการบดี วิทยาเขตขอนแก่น
 ประธานกรรมการบริหารหลักสูตรระดับบัณฑิตศึกษา วิทยาเขตขอนแก่น
 ๒๕ กย. ๖๑

บัณฑิตศึกษา มจร.วิทยาเขตขอนแก่น

ผช.เลขานุการบัณฑิตศึกษา

พระปลัดสมควร ปณญาวชิโร (นิสิต)

โทร. ๐๔๒ ๕๕๒ ๖๔๒๖

โทร. ๐๔๑ ๐๓๖๐๘๔๔

บันทึกข้อความ

ส่วนงาน บัณฑิตศึกษา วิทยาเขตขอนแก่น โทร. ๐๙๒-๕๕๒-๖๔๒๖

ที่ ศธ ๖๑๓๒.๑/ว ๖๔ วันที่ ๒๒ กันยายน ๒๕๖๑

เรื่อง ขอบความอนุเคราะห์เป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือการวิจัย

เรียน พระอธิการบุญช่วย โชติวิโส,ดร.

ด้วย พระปลัดสมควร ปณญาวชิโร (ปลื้มสุด) รหัสประจำตัว ๖๐๐๕๒๐๕๐๑๖ นิสิตหลักสูตรพุทธศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาพุทธบริหารการศึกษา บัณฑิตศึกษา มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาเขตขอนแก่น ได้รับอนุมัติให้ทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง “การบริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ ๒๑ โรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญ สังกัดสำนักงานพระพุทธศาสนาจังหวัดชัยภูมิ” โดยมี ดร.สุนทร สายคำ และ ผศ.ดร.ธีระศักดิ์ บึงมูม เป็นคณะกรรมการควบคุมวิทยานิพนธ์

ดังนั้น เพื่อให้งานวิทยานิพนธ์ของนิสิตมีคุณภาพและถูกต้องตามหลักการวิจัย คณะกรรมการควบคุมวิทยานิพนธ์พิจารณาเห็นว่า ท่านเป็นผู้มีความเชี่ยวชาญในการตรวจสอบเครื่องมือวิจัย จึงขอความร่วมมือท่านเป็นผู้ทรงคุณวุฒิตรวจสอบเครื่องมือวิจัยของนิสิตท่านนี้ด้วย

บัณฑิตศึกษา วิทยาเขตขอนแก่น หวังเป็นอย่างยิ่งว่าจะได้รับร่วมมือจากท่านด้วยดี ขออนุโมทนาในการช่วยเหลือด้านวิชาการมา ณ โอกาสนี้

(พระโสภณพัฒนบัณฑิต,รศ.ดร.)

รองอธิการบดี วิทยาเขตขอนแก่น

ประธานกรรมการบริหารหลักสูตรระดับบัณฑิตศึกษา วิทยาเขตขอนแก่น

บัณฑิตศึกษา มจร. วิทยาเขตขอนแก่น

ผ.ช.เลขานุการบัณฑิตศึกษา

พระปลัดสมควร ปณญาวชิโร (นิสิต)

โทร. ๐๙๒ ๕๕๒ ๖๔๒๖

โทร. ๐๙๑ ๐๖๖๐๘๔๔

๒๗ ก.ย. ๖๑
คณาจารย์บัณฑิตศึกษา

บันทึกข้อความ

ส่วนงาน บัณฑิตศึกษา วิทยาเขตขอนแก่น โทร. ๐๙๒-๕๕๒-๖๔๒๖

ที่ ศธ ๖๑๓๒.๑/ว ๖๔ วันที่ ๒๒ กันยายน ๒๕๖๑

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์เป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือการวิจัย

เจริญพร ดร.สมศวร นามสีฐาน

ด้วย พระปลัดสมศวร ปณญาวชิโร (ปลื้มสุด) รหัสประจำตัว ๖๐๐๕๒๐๕๐๑๖ นิสิตหลักสูตรพุทธศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาพุทธบริหารการศึกษา บัณฑิตศึกษา มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาเขตขอนแก่น ได้รับอนุมัติให้ทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง “การบริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ ๒๑ โรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญ สังกัดสำนักงานพระพุทธศาสนาจังหวัดชัยภูมิ” โดยมี ดร.สุนทร สายคำ และ ผศ.ดร.ธีระศักดิ์ บึงมูม เป็นคณะกรรมการควบคุมวิทยานิพนธ์

ดังนั้น เพื่อให้งานวิทยานิพนธ์ของนิสิตมีคุณภาพและถูกต้องตามหลักการวิจัย คณะกรรมการควบคุมวิทยานิพนธ์พิจารณาเห็นว่า ท่านเป็นผู้มีความเชี่ยวชาญในการตรวจสอบเครื่องมือวิจัย จึงขอความร่วมมือท่านเป็นผู้ทรงคุณวุฒิตรวจสอบเครื่องมือวิจัยของนิสิตท่านนี้ด้วย

บัณฑิตศึกษา วิทยาเขตขอนแก่น หวังเป็นอย่างยิ่งว่าจะได้รับร่วมมือจากท่านด้วยดี ขออนุโมทนาในการช่วยเหลือด้านวิชาการมา ณ โอกาสนี้

(พระโสภณพัฒนบัณฑิต,รศ.ดร.)

รองอธิการบดี วิทยาเขตขอนแก่น

ประธานกรรมการบริหารหลักสูตรระดับบัณฑิตศึกษา วิทยาเขตขอนแก่น

บัณฑิตศึกษา มจร.วิทยาเขตขอนแก่น

ผ.ช.เลขานุการบัณฑิตศึกษา

พระปลัดสมศวร ปณญาวชิโร (นิสิต)

โทร. ๐๙๒ ๕๕๒ ๖๔๒๖

โทร. ๐๙๑ ๐๓๖๐๘๔๔

ดร.สมศวร นามสีฐาน

 ดร.สมศวร นามสีฐาน

บันทึกข้อความ

ส่วนงาน บัณฑิตศึกษา วิทยาเขตขอนแก่น โทร. ๐๙๒-๕๕๒-๖๔๒๖

ที่ ศธ ๖๑๓๒.๑/ว ๖๔ วันที่ ๒๒ กันยายน ๒๕๖๑

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์เป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือการวิจัย

เจริญพร ดร.สมปอง ซาสึงห์แก้ว

ด้วย พระปลัดสมศวร ปณญาวชิโร (ปลื้มสุด) รหัสประจำตัว ๖๐๐๕๒๐๕๐๑๖ นิสิต
หลักสูตรพุทธศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาพุทธบริหารการศึกษา บัณฑิตศึกษา มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณ
ราชวิทยาลัย วิทยาเขตขอนแก่น ได้รับอนุมัติให้ทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง “การบริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่
๒๑ โรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญ สังกัดสำนักงานพระพุทธศาสนาจังหวัดชัยภูมิ” โดยมี ดร.สุนทร
สายคำ และ ผศ.ดร.ธีระศักดิ์ บึงมูม เป็นคณะกรรมการควบคุมวิทยานิพนธ์

ดังนั้น เพื่อให้งานวิทยานิพนธ์ของนิสิตมีคุณภาพและถูกต้องตามหลักการวิจัย คณะกรรมการ
ควบคุมวิทยานิพนธ์พิจารณาเห็นว่า ท่านเป็นผู้มีความเชี่ยวชาญในการตรวจสอบเครื่องมือวิจัย จึงขอความ
ร่วมมือท่านเป็นผู้ทรงคุณวุฒิตรวจสอบเครื่องมือวิจัยของนิสิตท่านนี้ด้วย

บัณฑิตศึกษา วิทยาเขตขอนแก่น หวังเป็นอย่างยิ่งว่าจะได้รับร่วมมือจากท่านด้วยดี ขออนุโมทนา
ในการช่วยเหลือด้านวิชาการมา ณ โอกาสนี้

(พระโสภณพัฒนบัณฑิต,รศ.ดร.)

รองอธิการบดี วิทยาเขตขอนแก่น

ประธานกรรมการบริหารหลักสูตรระดับบัณฑิตศึกษา วิทยาเขตขอนแก่น

บัณฑิตศึกษา มจร. วิทยาเขตขอนแก่น

ผ.ช.เลขานุการบัณฑิตศึกษา

พระปลัดสมศวร ปณญาวชิโร (นิสิต)

โทร. ๐๙๒ ๕๕๒ ๖๔๒๖

โทร. ๐๙๑ ๐๓๖๐๘๙๔

- อ.วิภาดา
- อ.วิภาดา

ศ.ดร. (สมปอง) อ.วิภาดา (แก้ว)
ทอ. พ.ย. ๒๕๖๑

ภาคผนวก ง.

ค่าดัชนีความสอดคล้อง IOC ของแบบสอบถามเพื่อการวิจัย

ค่าดัชนีความสอดคล้อง IOC

ค่าความสอดคล้องความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ (IOC : Index of Concurrence)

เรื่อง “การบริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ ๒๑ โรงเรียนพระปริยัติธรรม
แผนกสามัญศึกษา สังกัดสำนักงานพระพุทธศาสนาจังหวัดชัยภูมิ”

ข้อ	สถานภาพ	ผู้เชี่ยวชาญ					สรุปผล		
		๑	๒	๓	๔	๕	รวม	IOC	แปลผล
๑. ตำแหน่งหน้าที่									
๑.๑	ผู้บริหาร	๑	๑	๑	๑	๑	๕	๑.๐	นำไปใช้ได้
๑.๒	ครูผู้สอน	๑	๑	๑	๑	๑	๕	๑.๐	นำไปใช้ได้
๒. วุฒิการศึกษา									
๒.๑	ปริญญาตรี	๑	๑	๑	๑	๑	๕	๑.๐	นำไปใช้ได้
๒.๒	สูงกว่าปริญญาตรี	๑	๑	๑	๑	๑	๕	๑.๐	นำไปใช้ได้
๓. ประสบการณ์ทำงาน									
๓.๑	๑ - ๕ ปี	๑	๑	๑	๑	๑	๕	๑.๐	นำไปใช้ได้
๓.๒	๖ - ๑๐ ปี	๑	๑	๑	๑	๑	๕	๑.๐	นำไปใช้ได้
๓.๓	๑๑ ปีขึ้นไป	๑	๑	๑	๑	๑	๕	๑.๐	นำไปใช้ได้

ข้อ	การบริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ ๒๑	ผู้เชี่ยวชาญ					สรุปผล		
		๑	๒	๓	๔	๕	รวม	IOC	แปลผล
๑. ด้านการบริหารงานวิชาการในศตวรรษที่ ๒๑									
๑	การพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษาให้ทันสมัยสามารถตอบสนองความต้องการของผู้เรียนสู่ศตวรรษที่ ๒๑	๑	๑	๑	๑	๑	๕	๑.๐	นำไปใช้ได้
๒	การจัดการเรียนการสอนโดยใช้สื่อเทคโนโลยีที่ทันสมัยสอดคล้องกับการ	๑	๑	๑	๑	๑	๕	๑.๐	นำไปใช้ได้

ข้อ	การบริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ ๒๑	ผู้เชี่ยวชาญ					รวม	สรุปผล	
		๑	๒	๓	๔	๕		IOC	แปลผล
๒. ด้านการบริหารงานงบประมาณในศตวรรษที่ ๒๑									
๑	จัดทำนโยบายและแผนงบประมาณ อย่างเหมาะสม คุ่มค่า และเกิด ประโยชน์สูงสุดสู่ศตวรรษที่ ๒๑	๑	๑	๑	๑	๑	๕	๑.๐	นำไปใช้ได้
๒	ใช้จ่ายงบประมาณ ตามแผนปฏิบัติ การ อย่างคุ่มค่า และเกิดประโยชน์ สูงสุดสู่ศตวรรษที่ ๒๑	๑	๑	๑	๑	๑	๕	๑.๐	นำไปใช้ได้
๓	ตรวจสอบติดตามและรายงานการใช้ งบประมาณ โดยใช้เทคโนโลยี คอมพิวเตอร์ที่ทันสมัย เพื่อความ ถูกต้องและแม่นยำสู่ศตวรรษที่ ๒๑	๑	๑	๑	๑	๑	๕	๑.๐	นำไปใช้ได้
๔	บริหารจัดการทรัพยากรเพื่อการศึกษา โดยใช้เทคโนโลยีคอมพิวเตอร์ที่ ทันสมัยสู่ศตวรรษที่ ๒๑	๑	๑	๑	๑	๑	๕	๑.๐	นำไปใช้ได้
๕	บริหารจัดการงานพัสดุโดยใช้สื่อ สารสนเทศที่ทันสมัย เพื่อเพิ่ม ประสิทธิภาพในการจัดการเรียนการ สอนสู่ศตวรรษที่ ๒๑	๑	๑	๑	๑	๑	๕	๑.๐	นำไปใช้ได้
๖	จัดทำระบบข้อมูลสารสนเทศเกี่ยวกับ งานพัสดุอย่างเหมาะสม คุ่มค่า และ เกิดประโยชน์สูงสุดสู่ศตวรรษที่ ๒๑	๑	๑	๑	๑	๑	๕	๑.๐	นำไปใช้ได้
๗	จัดหาผลประโยชน์จากทรัพย์สินอย่าง ถูกต้องตามระเบียบ เพื่อนำไปพัฒนา สถานศึกษาให้เกิดประโยชน์สูงสุดสู่ ศตวรรษที่ ๒๑	๑	๑	๑	๑	๑	๕	๑.๐	นำไปใช้ได้
๘	พัฒนาระบบการเบิกจ่ายเงิน โดยใช้ เทคโนโลยีที่ทันสมัยเพื่อเพิ่มความ ถูกต้องและแม่นยำในการเก็บรักษา เงินสู่ศตวรรษที่ ๒๑	๑	๑	๑	๑	๑	๕	๑.๐	นำไปใช้ได้
๙	จัดทำบัญชีการเงิน โดยใช้ระบบ คอมพิวเตอร์ที่ทันสมัย เพื่อเพิ่ม	๐	๑	๑	๑	๑	๔	๐.๘	นำไปใช้ได้

ข้อ	การบริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ ๒๑	ผู้เชี่ยวชาญ					รวม	สรุปผล	
		๑	๒	๓	๔	๕		IOC	แปลผล
๒. ด้านการบริหารงานงบประมาณในศตวรรษที่ ๒๑									
	ประสิทธิภาพในการทำงานได้อย่าง ถูกต้องและแม่นยำสู่ศตวรรษที่ ๒๑								
๑๐	มีการรายงานผลการบริหารการเงิน โดยใช้ระบบคอมพิวเตอร์อย่างเป็น ระบบถูกต้องสามารถตรวจสอบได้สู่ ศตวรรษที่ ๒๑	๑	๑	๑	๑	๑	๕	๑.๐	นำไปใช้ได้

ข้อ	การบริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ ๒๑	ผู้เชี่ยวชาญ					รวม	สรุปผล	
		๑	๒	๓	๔	๕		IOC	แปลผล
๓. ด้านการบริหารงานบุคคลในศตวรรษที่ ๒๑									
๑	จัดทำระบบการบริหารงานบุคคลโดย ใช้สื่อเกี่ยวกับอัตรากำลังครู และ บุคลากรทางการศึกษาในศตวรรษที่ ๒๑	๑	๑	๑	๑	๑	๕	๑.๐	นำไปใช้ได้
๒	ส่งเสริมพัฒนาระบบบริหารงานบุคคล โดยใช้หลักคุณธรรมอย่างเหมาะสมและ ทันสมัยในศตวรรษที่ ๒๑	๑	๑	๑	๑	๑	๕	๑.๐	นำไปใช้ได้
๓	ใช้เทคโนโลยีคอมพิวเตอร์เพื่อการ เลื่อนขั้นเงินเดือนด้วยความเหมาะสม และ ถูกต้องตามหลักคุณธรรม จริยธรรมในศตวรรษที่ ๒๑	๑	๑	๑	๑	๑	๕	๑.๐	นำไปใช้ได้
๔	ประเมินผลการปฏิบัติงาน ด้วยระบบ ข้อมูลสารสนเทศที่ทันสมัย อย่างมี ประสิทธิภาพ ถูกต้องและแม่นยำใน ศตวรรษที่ ๒๑	๑	๑	๑	๑	๑	๕	๑.๐	นำไปใช้ได้

ข้อ	การบริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ ๒๑	ผู้เชี่ยวชาญ					สรุปผล	
		๑	๒	๓	๔	๕	รวม	IOC แปลผล
๓. ด้านการบริหารงานบุคคลในศตวรรษที่ ๒๑								
๕	ดำเนินการทางวินัย การลงโทษ โดยใช้หลักความถูกต้องตามระเบียบควบคุมกับหลักคุณธรรมในศตวรรษที่ ๒๑	๑	๑	๑	๑	๑	๕	๑.๐ นำไปใช้ได้
๖	ส่งเสริมการสร้างความสัมพันธ์อันดีระหว่างผู้บริหาร ครูผู้สอน และบุคลากรทางการศึกษาในสถานศึกษาในศตวรรษที่ ๒๑	๑	๑	๑	๑	๑	๕	๑.๐ นำไปใช้ได้
๗	พัฒนาการจัดระบบข้อมูลสารสนเทศเกี่ยวกับผู้บริหาร ครู และบุคลากรภายในสถานศึกษา อย่างถูกต้องและแม่นยำในศตวรรษที่ ๒๑	๑	๑	๑	๑	๑	๕	๑.๐ นำไปใช้ได้
๘	พัฒนาการประเมินวิทยฐานะครู และบุคลากรทางการศึกษา โดยใช้ระบบข้อมูลและสารสนเทศที่ทันสมัยได้อย่างเหมาะสม และเกิดประโยชน์สูงสุดในศตวรรษที่ ๒๑	๑	๑	๑	๑	๑	๕	๑.๐ นำไปใช้ได้
๙	ส่งเสริมการพัฒนามาตรฐานวิชาชีพ และจรรยาวิชาชีพโดยการสร้างขวัญและกำลังใจในการปฏิบัติงานในศตวรรษที่ ๒๑	๑	๑	๑	๑	๑	๕	๑.๐ นำไปใช้ได้
๑๐	ส่งเสริมวินัย คุณธรรมและจริยธรรมของผู้บริหาร และครูผู้สอน โดยการพัฒนาตนเองให้เข้ากับยุคปัจจุบันในศตวรรษที่ ๒๑	๑	๑	๑	๑	๑	๕	๑.๐ นำไปใช้ได้

ข้อ	การบริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ ๒๑	ผู้เชี่ยวชาญ					สรุปผล	
		๑	๒	๓	๔	๕	รวม	IOC แปลผล
๔. ด้านการบริหารงานทั่วไปในศตวรรษที่ ๒๑								
๑	พัฒนาระบบเครือข่ายการศึกษาและ	๑	๑	๑	๑	๑	๕	๑.๐ นำไปใช้ได้

ข้อ	การบริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ ๒๑	ผู้เชี่ยวชาญ					สรุปผล		
		๑	๒	๓	๔	๕	รวม	IOC แปลผล	
๔.	ด้านการบริหารงานทั่วไปในศตวรรษที่ ๒๑								
	ข้อมูลสารสนเทศที่ทันสมัย เพื่อส่งเสริมการทำงานร่วมกับสถานศึกษาอื่นในศตวรรษที่ ๒๑								
๒	บริหารสถานศึกษาตามนโยบายและแผนโดยใช้เทคโนโลยีที่ทันสมัย เพื่อส่งเสริมการปฏิบัติงานในศตวรรษที่ ๒๑	๑	๑	๑	๑	๑	๕	๑.๐	นำไปใช้ได้
๓	จัดระบบการบริหารองค์กร ด้วยเทคโนโลยีที่ทันสมัยให้มีประสิทธิภาพและประสิทธิผลสูงสุดในศตวรรษที่ ๒๑	๑	๑	๑	๑	๑	๕	๑.๐	นำไปใช้ได้
๔	พัฒนาการดำเนินงานธุรการโดยเทคโนโลยีเพื่อการศึกษาที่ทันสมัย เพื่อเพิ่มมาตรฐานการปฏิบัติงานในศตวรรษที่ ๒๑	๑	๑	๑	๑	๑	๕	๑.๐	นำไปใช้ได้
๕	ดูแลอาคารสถานที่และสภาพแวดล้อมที่ทันสมัยเหมาะสม ในการจัดการเรียนการสอน คุ่มค่า และ เกิดประโยชน์สูงสุดในศตวรรษที่ ๒๑	๑	๑	๑	๑	๑	๕	๑.๐	นำไปใช้ได้
๖	พัฒนาระบบการรับนักเรียน การจัดทำสำมะโนผู้เรียน โดยใช้ระบบเทคโนโลยีคอมพิวเตอร์ที่ทันสมัยในศตวรรษที่ ๒๑	๑	๑	๑	๑	๑	๕	๑.๐	นำไปใช้ได้
๗	ระดมทรัพยากรเพื่อการศึกษา ครอบคลุมเป้าหมายอย่างเหมาะสม และเกิดประโยชน์สูงสุดในศตวรรษที่ ๒๑	๑	๑	๑	๑	๑	๕	๑.๐	นำไปใช้ได้
๘	พัฒนาการประชาสัมพันธ์การจัดการศึกษาให้ผู้ปกครอง ชุมชน และสังคม เข้าถึงแหล่งข้อมูลข่าวสารได้	๑	๑	๑	๑	๑	๕	๑.๐	นำไปใช้ได้

ข้อ	การบริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ ๒๑	ผู้เชี่ยวชาญ					รวม	IOC	สรุปผล แปลผล
		๑	๒	๓	๔	๕			
๔.	ด้านการบริหารงานทั่วไปในศตวรรษที่ ๒๑								
	อย่างรวดเร็วในศตวรรษที่ ๒๑								
๙	ติดต่อประสานงานราชการกับทุกภาคส่วนที่เกี่ยวข้อง โดยใช้เทคโนโลยีการสื่อสารที่ทันสมัย สามารถเข้าถึงแหล่งข้อมูลข่าวสารได้อย่างรวดเร็วในศตวรรษที่ ๒๑	๑	๑	๑	๑	๑	๕	๑.๐	นำไปใช้ได้
๑๐	ส่งเสริมระบบการควบคุมภายในที่ทันสมัย เพื่อพัฒนาสถานศึกษาสู่ความ เป็นสากลในศตวรรษที่ ๒๑	๑	๑	๑	๑	๑	๕	๑.๐	นำไปใช้ได้

ค่าความเที่ยงตรงของแบบสอบถามอยู่ระหว่าง ๐.๖๐ - ๑.๐๐

ผลการวิเคราะห์ความเชื่อมั่น (Reliability) ของแบบสอบถาม

Reliability

Case Processing Summary

		N	%
Cases	Valid	30	100.0
	Excluded ^a	0	.0
Total		30	100.0

a. Listwise deletion based on all variables in the procedure.

Reliability Statistics

Cronbach's Alpha	N of Items
.978	40

Item-Total Statistics

	Scale Mean if Item Deleted	Scale Variance if Item Deleted	Corrected Item-Total Correlation	Cronbach's Alpha if Item Deleted
ข้อ1	52.70	418.493	.847	.977
ข้อ2	52.47	409.292	.845	.977
ข้อ3	52.50	419.155	.614	.978
ข้อ4	52.47	422.602	.531	.978
ข้อ5	52.53	409.637	.893	.977
ข้อ6	52.63	424.309	.551	.978
ข้อ7	52.57	414.461	.854	.977
ข้อ8	52.73	423.375	.753	.978
ข้อ9	52.67	416.713	.899	.977
ข้อ10	52.63	423.137	.502	.978
ข้อ11	52.50	423.017	.567	.978
ข้อ12	52.60	415.697	.758	.977
ข้อ13	52.60	420.317	.593	.978
ข้อ14	52.57	409.978	.890	.977
ข้อ15	52.57	416.047	.794	.977
ข้อ16	52.73	425.789	.764	.978
ข้อ17	52.47	409.292	.845	.977
ข้อ18	52.50	419.155	.614	.978
ข้อ19	52.53	422.464	.595	.978
ข้อ20	52.53	409.637	.893	.977
ข้อ21	52.63	419.964	.668	.978
ข้อ22	52.47	409.292	.845	.977
ข้อ23	52.50	419.155	.614	.978
ข้อ24	52.63	421.826	.596	.978
ข้อ25	52.50	410.466	.812	.977
ข้อ26	52.47	408.602	.823	.977
ข้อ27	52.47	409.844	.786	.977
ข้อ28	52.53	411.223	.841	.977
ข้อ29	52.57	418.806	.638	.978
ข้อ30	52.50	421.362	.538	.978
ข้อ31	52.57	414.806	.779	.977
ข้อ32	52.60	414.800	.854	.977
ข้อ33	52.43	411.564	.733	.978
ข้อ34	52.53	419.223	.577	.978
ข้อ35	52.50	417.086	.575	.978

ข้อ36	52.70	418.493	.847	.977
ข้อ37	52.50	409.500	.842	.977
ข้อ38	52.50	419.155	.614	.978
ข้อ39	52.47	422.602	.531	.978
ข้อ40	52.53	409.637	.893	.977

โดยสรุปมีค่าอำนาจจำแนก (Corrected Item-Total Correlation) ระหว่าง .๕๐๒ - .๘๙๙

ภาคผนวก จ.

หนังสือขออนุญาตแจกแบบสอบถามและสัมภาษณ์เพื่อการวิจัย

ที่ ศธ.๖๑๓๒.๑ / ๖๖

บัณฑิตศึกษา
มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย
วิทยาเขตขอนแก่น ตำบลโคกสี
อำเภอเมือง จังหวัดขอนแก่น ๔๐๐๐๐

๒๑ กันยายน ๒๕๖๑

เรื่อง ขออนุญาตสัมภาษณ์เพื่อการวิจัย
เรียน พระสงฆ์สามเณร วัดป่าเมตตาธรรม อำเภอเมือง จังหวัดขอนแก่น

สิ่งที่ส่งมาด้วย เครื่องมือการวิจัย จำนวน ๑ ชุด

ด้วย พระปลัดสมควร ปณฺญาวชิโร (ปลื้มสุด)รหัสประจำตัว ๖๐๐๕๒๐๕๐๑๖ นิสิตหลักสูตร
หลักสูตรพุทธศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาพุทธบริหารการศึกษา บัณฑิตศึกษา มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณ
ราชวิทยาลัย วิทยาเขตขอนแก่น ได้รับอนุมัติให้ทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง “การบริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่
๒๑ โรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา สังกัดสำนักงานพระพุทธศาสนาจังหวัดชัยภูมิ” โดยมี
ดร.สุนทร สายคำ และ ผศ.ดร.ธีรศักดิ์ บึงมม เป็นคณะกรรมการควบคุมวิทยานิพนธ์

เพื่อให้งานวิจัยของนิสิตสำเร็จลุล่วงตามวัตถุประสงค์อย่างมีคุณภาพ จึงเรียนมาเพื่อขออนุญาตให้
นิสิตได้ขอสัมภาษณ์ เรื่อง “การบริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ ๒๑ โรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญ
ศึกษา สังกัดสำนักงานพระพุทธศาสนาจังหวัดชัยภูมิ”

บัณฑิตศึกษา มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาเขตขอนแก่น หวังเป็นอย่างยิ่งว่าจะ
ได้รับร่วมมือจากท่านด้วยดี ขออนุโมทนาขอบคุณที่ช่วยเหลือด้านวิชาการมา ณ โอกาสนี้

*ขอสงวนไว้
พ.ศ. ๒๕๖๑
๑๗/๙*

เรียนมาด้วยความนับถือ

(พระโสภณพัฒนบัณฑิต,ร.ศ.ดร.)

รองอธิการบดี วิทยาเขตขอนแก่น

ประธานคณะกรรมการบริหารหลักสูตรระดับบัณฑิตศึกษา วิทยาเขตขอนแก่น

บัณฑิตศึกษา มจร วิทยาเขตขอนแก่น

-ผช.เลขานุการบัณฑิตศึกษา

โทร. ๐๔ ๒๕๕๒ ๖๔๖๖

-พระปลัดสมควร ปณฺญาวชิโร (นิสิต)

โทร. ๐๔ ๓๐๓๖ ๐๘๔๔

ที่ ศธ.๖๑๓๒.๑ /ว ๖๖

บัณฑิตศึกษา
มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย
วิทยาเขตขอนแก่น ตำบลโคกสี
อำเภอเมือง จังหวัดขอนแก่น ๔๐๐๐๐

๒๑ กันยายน ๒๕๖๑

เรื่อง ขออนุญาตสัมภาษณ์เพื่อการวิจัย
เรียน พระครูพัฒนวิธาน ผู้อำนวยการโรงเรียนพุทธทาสวิทยารัชวิทยา
สิ่งที่ส่งมาด้วย เครื่องมือการวิจัย จำนวน ๑ ชุด

ด้วย พระปลัดสมควร ปณฺญาวชิโร (ปลื้มสุด)รหัสนประจำตัว ๖๐๐๕๒๐๕๐๑๖ นิสิตหลักสูตร
หลักสูตรพุทธศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาพุทธบริหารการศึกษา บัณฑิตศึกษา มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณ
ราชวิทยาลัย วิทยาเขตขอนแก่น ได้รับอนุมัติให้ทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง “การบริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่
๒๑ โรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา สังกัดสำนักงานพระพุทธศาสนาจังหวัดชัยภูมิ” โดยมี
ดร. สุนทร สายคำ และ ผศ.ดร.ธีรศักดิ์ ปิงมุ่ม เป็นคณะกรรมการควบคุมวิทยานิพนธ์

เพื่อให้งานวิจัยของนิสิตสำเร็จลุล่วงตามวัตถุประสงค์อย่างมีคุณภาพ จึงเรียนมาเพื่อขออนุญาตให้
นิสิตได้ขอสัมภาษณ์ เรื่อง “การบริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ ๒๑ โรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญ
ศึกษา สังกัดสำนักงานพระพุทธศาสนาจังหวัดชัยภูมิ”

บัณฑิตศึกษา มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาเขตขอนแก่น หวังเป็นอย่างยิ่งว่าจะ
ได้รับร่วมมือจากท่านด้วยดี ขออนุโมทนาขอบคุณที่ช่วยเหลือด้านวิชาการมา ณ โอกาสนี้

เรียนมาด้วยความนับถือ

(พระโสภณพัฒนบัณฑิต,รศ.ดร.)

รองอธิการบดี วิทยาเขตขอนแก่น

ประธานคณะกรรมการบริหารหลักสูตรระดับบัณฑิตศึกษา วิทยาเขตขอนแก่น

บัณฑิตศึกษา มจร วิทยาเขตขอนแก่น

-หมายเลขการบัณฑิตศึกษา

โทร. ๐๔ ๒๕๕๒ ๒๕๒๖

-พระปลัดสมควร ปณฺญาวชิโร (นิสิต)

โทร. ๐๔ ๓๐๓๖ ๐๕๕๔

ที่ ศธ.๖๑๓๒.๑ /ว ๖๖

บัณฑิตศึกษา
มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย
วิทยาเขตขอนแก่น ตำบลโคกสี
อำเภอเมือง จังหวัดขอนแก่น ๔๐๐๐๐

๒๑ กันยายน ๒๕๖๑

เรื่อง ขออนุญาตสัมภาษณ์เพื่อการวิจัย

เรียน พระวิมลวิจิตรวิมลคุณานุการ เจ้าอาวาสวัดป่าภูก้อน จ.อุดรธานี

สิ่งที่ส่งมาด้วย เครื่องมือการวิจัย จำนวน ๑ ชุด

ด้วย พระปลัดสมควร ปณญาวชิโร (ปลื้มสุด)รหัสประจำตัว ๖๐๐๕๒๐๕๐๑๖ นิสิตหลักสูตร
หลักสูตรพุทธศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาพุทธบริหารการศึกษา บัณฑิตศึกษา มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณ
ราชวิทยาลัย วิทยาเขตขอนแก่น ได้รับอนุมัติให้ทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง “การบริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่
๒๑ โรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา สังกัดสำนักงานพระพุทธศาสนาจังหวัดชัยภูมิ” โดยมี
ดร.สุนทร สายคำ และ ผศ.ดร.ธีรศักดิ์ บึงมุ่ม เป็นคณะกรรมการควบคุมวิทยานิพนธ์

เพื่อให้งานวิจัยของนิสิตสำเร็จลุล่วงตามวัตถุประสงค์อย่างมีคุณภาพ จึงเรียนมาเพื่อขออนุญาตให้
นิสิตได้ขอสัมภาษณ์ เรื่อง “การบริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ ๒๑ โรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญ
ศึกษา สังกัดสำนักงานพระพุทธศาสนาจังหวัดชัยภูมิ”

บัณฑิตศึกษา มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาเขตขอนแก่น หวังเป็นอย่างยิ่งว่าจะ
ได้รับร่วมมือจากท่านด้วยดี ขออนุโมทนาขอบคุณที่ช่วยเหลือด้านวิชาการมา ณ โอกาสนี้

เรียนมาด้วยความนับถือ

(พระโสภณพัฒนบัณฑิต,รศ.ดร.)

รองอธิการบดี วิทยาเขตขอนแก่น

ประธานคณะกรรมการบริหารหลักสูตรระดับบัณฑิตศึกษา วิทยาเขตขอนแก่น

บัณฑิตศึกษา มจร วิทยาเขตขอนแก่น

-ผ.ช.เลขานุการบัณฑิตศึกษา

-พระปลัดสมควร ปณญาวชิโร (นิสิต)

โทร. ๐๔ ๒๕๕๒ ๒๔๒๖

โทร. ๐๔ ๓๐๓๖ ๐๕๕๕

อนุญาตให้สัมภาษณ์
พระวิมลวิจิตรวิมลคุณานุการ
17 ส.ก 62

ที่ ศธ.๖๑๓๒.๑ /ว ๖๖

บัณฑิตศึกษา
มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย
วิทยาเขตขอนแก่น ตำบลโคกสี
อำเภอเมือง จังหวัดขอนแก่น ๔๐๐๐๐

๒๑ กันยายน ๒๕๖๑

เรื่อง ขออนุญาตสัมภาษณ์เพื่อการวิจัย

เรียน พระภิกษุ วิจิตรวิจิตรคุณ เจ้าอาวาสวัดป่าอภัยสุโขทัย จังหวัดขอนแก่น

สิ่งที่ส่งมาด้วย เครื่องมือการวิจัย จำนวน ๑ ชุด

ด้วย พระปลัดสมควร ปณฺญาวชิโร (ปลื้มสุด) รหัสประจำตัว ๖๐๐๕๒๐๕๐๑๖ นิสิตหลักสูตร
หลักสูตรพุทธศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาพุทธบริหารการศึกษา บัณฑิตศึกษา มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณ
ราชวิทยาลัย วิทยาเขตขอนแก่น ได้รับอนุมัติให้ทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง “การบริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่
๒๑ โรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา สังกัดสำนักงานพระพุทธศาสนาจังหวัดชัยภูมิ” โดยมี
ดร.สุนทร สายคำ และ ผศ.ดร.ธีรศักดิ์ บึงมูม เป็นคณะกรรมการควบคุมวิทยานิพนธ์

เพื่อให้งานวิจัยของนิสิตสำเร็จลุล่วงตามวัตถุประสงค์อย่างมีคุณภาพ จึงเรียนมาเพื่อขออนุญาตให้
นิสิตได้ขอสัมภาษณ์ เรื่อง “การบริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ ๒๑ โรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญ
ศึกษา สังกัดสำนักงานพระพุทธศาสนาจังหวัดชัยภูมิ”

บัณฑิตศึกษา มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาเขตขอนแก่น หวังเป็นอย่างยิ่งว่าคง
ได้รับร่วมมือจากท่านด้วยดี ขออนุโมทนาขอบคุณที่ช่วยเหลือด้านวิชาการมา ณ โอกาสนี้

เรียนมาด้วยความนับถือ

(พระโสภณพัฒนบัณฑิต,รศ.ดร.)

รองอธิการบดี วิทยาเขตขอนแก่น

ประธานคณะกรรมการบริหารหลักสูตรระดับบัณฑิตศึกษา วิทยาเขตขอนแก่น

อนตท.น.ก.น.ก.น.ก.
ดร.วิจิตรวิจิตรคุณ
๑๓ ส.ค. ๖๑

บัณฑิตศึกษา มจร วิทยาเขตขอนแก่น

-ผ.เลขานุการบัณฑิตศึกษา

-พระปลัดสมควร ปณฺญาวชิโร (นิสิต)

โทร. ๐๔ ๖๕๕๒ ๖๕๕๖

โทร. ๐๔ ๓๐๖๖ ๐๕๕๕

ที่ ศธ.๖๑๓๒.๑ /ว ๖๖

บัณฑิตศึกษา
มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย
วิทยาเขตขอนแก่น ตำบลโคกสี
อำเภอเมือง จังหวัดขอนแก่น ๔๐๐๐๐

๒๑ กันยายน ๒๕๖๑

เรื่อง ขออนุญาตสัมภาษณ์เพื่อการวิจัย
เรียน พระครูสุภาวดีคุณ ผู้ว่าราชการจังหวัดขอนแก่น
สิ่งที่ส่งมาด้วย เครื่องมือการวิจัย จำนวน ๑ ชุด

ด้วย พระปลัดสมควร ปณฺญาวชิโร (ปลื้มสุด) รหัสประจำตัว ๖๐๐๕๒๐๕๐๑๖ นิสิตหลักสูตร
หลักสูตรพุทธศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาพุทธบริหารการศึกษา บัณฑิตศึกษา มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณ
ราชวิทยาลัย วิทยาเขตขอนแก่น ได้รับอนุมัติให้ทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง “การบริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่
๒๑ โรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา สังกัดสำนักงานพระพุทธศาสนาจังหวัดชัยภูมิ” โดยมี
ดร.สุนทร สายคำ และ ผศ.ดร.ธีรศักดิ์ บึงมม เป็นคณะกรรมการควบคุมวิทยานิพนธ์

เพื่อให้งานวิจัยของนิสิตสำเร็จลุล่วงตามวัตถุประสงค์อย่างมีคุณภาพ จึงเรียนมาเพื่อขออนุญาตให้
นิสิตได้ขอสัมภาษณ์ เรื่อง “การบริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ ๒๑ โรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญ
ศึกษา สังกัดสำนักงานพระพุทธศาสนาจังหวัดชัยภูมิ”

บัณฑิตศึกษา มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาเขตขอนแก่น หวังเป็นอย่างยิ่งว่าคง
ได้รับร่วมมือจากท่านด้วยดี ขออนุโมทนาขอบคุณที่ช่วยเหลือด้านวิชาการมา ณ โอกาสนี้

เรียนมาด้วยความนับถือ

(พระโสภณพัฒนบัณฑิต,รศ.ดร.)

รองอธิการบดี วิทยาเขตขอนแก่น

ประธานคณะกรรมการบริหารหลักสูตรระดับบัณฑิตศึกษา วิทยาเขตขอนแก่น

พระครูสุภาวดีคุณ

บัณฑิตศึกษา มจร วิทยาเขตขอนแก่น

-เลขานุการบัณฑิตศึกษา

-พระปลัดสมควร ปณฺญาวชิโร (นิสิต)

โทร. ๐๔ ๒๕๕๒ ๖๕๖๖

โทร. ๐๔ ๓๐๒๖ ๐๕๕๕

ที่ ศธ.๖๑๓๒.๑ /ว ๖๖

บัณฑิตศึกษา
มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย
วิทยาเขตขอนแก่น ตำบลโคกสี
อำเภอเมือง จังหวัดขอนแก่น ๔๐๐๐๐

๒๑ กันยายน ๒๕๖๑

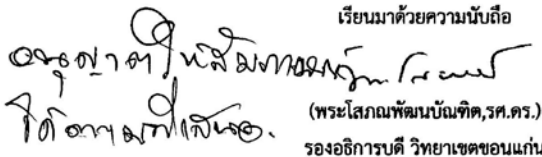
เรื่อง ขออนุญาตสัมภาษณ์เพื่อการวิจัย
เรียน พระครูธรรมวิธานโกวิท เจ้าอาวาสวัดป่าตอง อำเภอเมือง จังหวัดขอนแก่น
สิ่งที่ส่งมาด้วย เครื่องมือการวิจัย จำนวน ๑ ชุด

ด้วย พระปลัดสมควร ปณฺญาวชิโร (ปลื้มสุด) รหัสประจำตัว ๖๐๐๕๒๐๕๐๑๖ นิสิตหลักสูตร
หลักสูตรพุทธศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาพุทธบริหารการศึกษา บัณฑิตศึกษา มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณ
ราชวิทยาลัย วิทยาเขตขอนแก่น ได้รับอนุมัติให้ทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง “การบริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่
๒๑ โรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา สังกัดสำนักงานพระพุทธศาสนาจังหวัดชัยภูมิ” โดยมี
ดร. สุนทร สายคำ และ ผศ.ดร.ธีรศักดิ์ บึงมูม เป็นคณะกรรมการควบคุมวิทยานิพนธ์

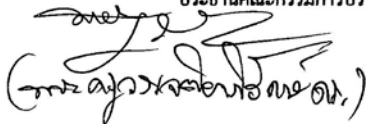
เพื่อให้งานวิจัยของนิสิตสำเร็จลุล่วงตามวัตถุประสงค์อย่างมีคุณภาพ จึงเรียนมาเพื่อขออนุญาตให้
นิสิตได้ขอสัมภาษณ์ เรื่อง “การบริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ ๒๑ โรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญ
ศึกษา สังกัดสำนักงานพระพุทธศาสนาจังหวัดชัยภูมิ”

บัณฑิตศึกษา มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาเขตขอนแก่น หวังเป็นอย่างยิ่งว่าจะ
ได้รับร่วมมือจากท่านด้วยดี ขออนุโมทนาขอบคุณที่ช่วยเหลือด้านวิชาการมา ณ โอกาสนี้

เรียนมาด้วยความนับถือ

(พระโสภณพัฒนบัณฑิต, รศ.ดร.)
รองอธิการบดี วิทยาเขตขอนแก่น

ประธานคณะกรรมการบริหารหลักสูตรระดับบัณฑิตศึกษา วิทยาเขตขอนแก่น

(พระโสภณพัฒนบัณฑิต, รศ.ดร.)

บัณฑิตศึกษา มจร วิทยาเขตขอนแก่น

-ผ.เลขานุการบัณฑิตศึกษา

-พระปลัดสมควร ปณฺญาวชิโร (นิสิต)

โทร. ๐๔ ๒๕๕๒ ๖๔๒๖

โทร. ๐๔ ๓๐๒๖ ๐๔๔๔

ประวัติผู้วิจัย

ชื่อ ฉายา/นามสกุล	: พระปลัดสมควร ปญญาวิโร (ปลื้มสุด)
วัน เดือน ปีเกิด	: พุทธศักราชที่ ๑๘ พฤษภาคม พ.ศ. ๒๕๓๒
ภูมิลำเนาที่เกิด	: บ้านเลขที่ ๖๘ หมู่ บ้านลาดใต้ ตำบลหนองบัวแดง อำเภอหนองบัวแดง จังหวัดชัยภูมิ
การศึกษา	: ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๖ โรงเรียนบ้านลาดใต้ ตำบลหนองบัวแดง อำเภอหนองบัวแดง จังหวัดชัยภูมิ : ชั้นมัธยมศึกษาตอนต้นที่ โรงเรียนมัธยมวัดกลางโกสุม ตำบลหัว ขวาง อำเภอโกสุมพิสัย จังหวัดมหาสารคาม : ชั้นมัธยมศึกษาตอนปลายที่ โรงเรียนปริยัติธรรมวัดชัยภูมิพิทักษ์ (ผาเกิ้ง) ตำบลกุดชุมแสง อำเภอหนองบัวแดง จังหวัดชัยภูมิ : จบมัธยมศึกษาชั้นเอก สำนักเรียนจังหวัดมหาสารคาม : จบปริญญาตรีพุทธศาสตรบัณฑิต คณะครุศาสตร์ สาขาวิชาการสอนภาษาไทย มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย : ปัจจุบันกำลังศึกษาปริญญาโท สาขาพุทธบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาเขตขอนแก่น
ประสบการณ์การทำงาน	: เป็นเลขานุการรองเจ้าคณะอำเภอหนองบัวแดง
อุปสมบท	: วันที่ ๑๖ เมษายน ๒๕๕๓ ณ พัทธสีมา วัดเขต ตำบลหนองบัวแดง อำเภอหนองบัวแดง จังหวัดชัยภูมิ
สังกัด	: วัดเขต ตำบลหนองบัวแดง อำเภอหนองบัวแดง จังหวัดชัยภูมิ
ปีที่เข้าศึกษา	: ปีการศึกษา
ปีที่สำเร็จการศึกษา	: ปีการศึกษา
ที่อยู่ปัจจุบัน	: วัดเขต ตำบลหนองบัวแดง อำเภอหนองบัวแดง จังหวัดชัยภูมิ ๐๙๑ ๐๓๖ ๐๘๙๔